

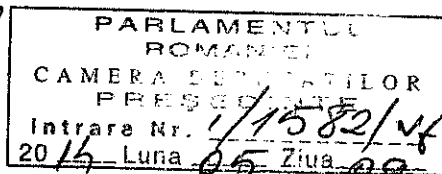
CABINET PREȘEDINTE

"Consiliul Superior al Magistraturii
este garantul independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

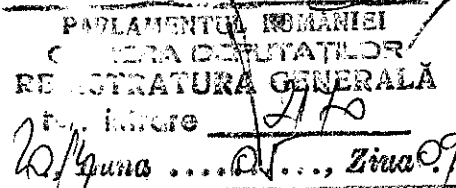
R 16/2014

Stiu 56 Bucuresti

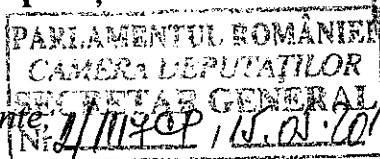
Stefan Zgonea

Nr. 24390/1154/2013

Domnului VALERIU ȘTEFAN ZGONEA,
Președintele Camerei Deputaților

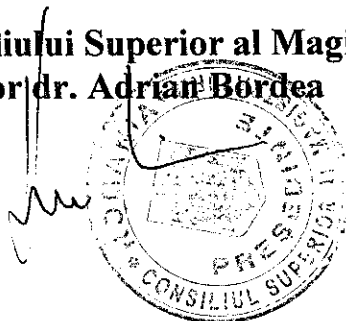
Stimate domnule președinte,

Îmi revine onoarea de a vă înainta alăturat, în conformitate cu dispozițiile art. 38 alin. 6 din Legea nr. 317/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, *Raportul privind starea justiției în anul 2012 și Raportul privind starea justiției în anul 2013*, elaborate de către Consiliul Superior al Magistraturii.

Cu speranța că cele două documente se vor dovedi instrumente de lucru utile în ceea ce privește cunoașterea diferitelor aspecte privind funcționarea sistemului judiciar și a instituției investite de Constituția României ca garant al independenței acestuia,

Vă rog să primiți, domnule Președinte, expresia deplinei mele considerații,

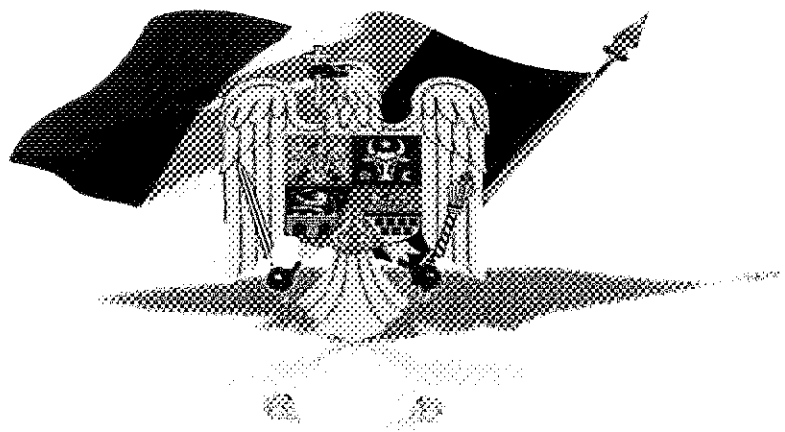
Președintele Consiliului Superior al Magistraturii,
 judecător dr. Adrian Bordea

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII
RAPORT PRIVIND STAREA JUSTIȚIEI

2012

“Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin. (1) din Constituția României, republicată)

Rezumat executiv

Volumul total de activitate înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești în anul 2012 exceptând instanțele militare, a fost de **3.335.672 dosare**, în creștere cu 5% comparativ cu anul anterior, în timp ce **schemele instanțelor nu au suferit suplimentări de posturi în cursul acestui an.**

Cu toate că și **numărul cauzelor soluționate** la nivel național în anul 2012 a **crescut cu 19.267 cauze** față de anul anterior, numărul dosarelor nesoluționate, rămase în **stoc** la sfârșitul anului 2012, s-a **majorat cu 68.308 cauze** față de anul anterior.

Este de semnalat faptul că, în intervalul 2008-2012, la nivel național, instanțele s-au confruntat cu o creștere progresivă a dosarelor nou intrate în sistem, ca urmare a creșterii exponențiale a numărului persoanelor ce recurg la justiție. Pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat stocurile de dosare de la un an la altul, instanțele au fost nevoite să soluționeze un număr tot mai mare de dosare (cu 1.089.795 cauze mai mult în 2012 comparativ cu anul 2008).

În ceea ce privește **instanța supremă**, comparativ cu anul 2011, volumul de activitate a scăzut cu 4.000 de cauze, iar numărul cauzelor soluționate cu 4.175 cauze, în timp ce stocul de dosare a înregistrat o creștere cu 310 dosare.

Încărcătura pe judecător la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție a fost de **1.170 cauze**, în creștere cu 228 de cauze comparativ cu anul anterior, fiind comparabilă, din punct de vedere numeric cu cea înregistrată la nivelul celorlalte instanțe, situație care este de nepermis și nu poate fi menținută pe viitor. Complexitatea sporită a dosarelor înregistrate pe rolul instanței supreme și numărul mare al posturilor vacante (26 de posturi la finele anului 2012) fac ca efortul depus de judecătorii acestei instanțe pentru soluționarea cu celeritate a cauzelor să fie unul meritoriu.

La nivelul **curților de apel**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a crescut cu 68.048 cauze, iar numărul cauzelor soluționate cu 31.384 cauze, în timp ce stocul de dosare aproape că s-a dublat (85.251 cauze în 2012, față de 48.177 cauze în anul 2011).

Încărcătura pe judecător la nivelul curților de apel a fost de **1.286 cauze**, în creștere cu 252 de cauze comparativ cu anul anterior, în timp ce procentul de operativitate a scăzut cu 7% față de anul anterior (78% în anul 2011).

Cât privește **tribunalele**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a crescut cu 75.827 cauze, iar numărul cauzelor soluționate cu 17.196 cauze, în timp ce stocul de dosare o cunoscut o creștere cu 29.593 cauze (284.219 cauze în stoc în anul 2011).

Încărcătura pe judecător la nivelul tribunalelor a fost de **1.067 cauze**, în creștere cu 9 cauze comparativ cu anul anterior, în timp ce procentul de operativitate a scăzut cu 3% față de anul anterior (70% în anul 2011).

La nivelul **judecătoriilor**, comparativ cu anul anterior, volumul de activitate a crescut în mod nesemnificativ, cu 4.628 cauze, iar numărul cauzelor soluționate a cunoscut o diminuare cu 25.138 cauze. De asemenea, o creștere nesemnificativă, cu 1.748 cauze, a înregistrat și stocul de dosare (466.619 cauze în stoc în anul 2011).

Încărcătura pe judecător la nivelul judecătoriilor a fost de **1.074 cauze**, în scădere cu 24 de cauze comparativ cu anul anterior, în timp ce procentul de operativitate a scăzut cu doar 1% față de anul anterior (80% în anul 2011).

Se evidențiază, ca și în anii anteriori, trei curți de apel, trei tribunale și 6 judecătorii cu un număr foarte mare de cauze de soluționat comparativ cu celelalte, și anume Curtea de Apel București (60.973 cauze, față de 56.878 cauze în anul 2011), Curtea de Apel Craiova (41.035 cauze, față de 34.132 cauze în anul 2011), Curtea de Apel Cluj (28.562 cauze, față de 20.236 cauze în anul 2011), Tribunalul București (148.702 cauze, față de 165.329 cauze în anul 2011), Tribunalul Dolj (42.008 cauze, față de 40.858 cauze în anul 2011), Tribunalul Constanța (37.488 cauze, față de 41.889 cauze în anul 2011), Judecătoria Timișoara (51.036 cauze, față de 50.124 cauze în anul 2011), Judecătoria Iași (51.361 cauze,

față de 52.200 cauze în anul 2011), Judecătoria Ploiești (56.002 cauze), Judecătoria Sectorului 3 București (62.877 cauze, față de 69.781 cauze în anul 2011), Judecătoria Sectorului 2 București (70.190 cauze, față de 68.027 cauze în anul 2011) și Judecătoria Sectorului 1 București (79.829 cauze, față de 75.790 cauze în anul 2011).

Comparativ cu anul 2011, la nivelul curților de apel, cea mai importantă creștere a fost înregistrată în materia contenciosului administrativ și fiscal, numărul dosarelor nou intrate fiind aproape dublu (120.058 dosare în anul 2012, față de 69.524 în anul 2011). La nivelul tribunalelor, creșterea față de anul 2011 a volumului de activitate a fost semnificativă în materia contenciosului administrativ (229.619 cauze, față de 147.081 cauze în anul 2011), în materia litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale (136.509 cauze, față de 117.038 cauze în anul 2011), precum și în materia insolvenței (57.956 cauze, față de 50.073 cauze în anul 2011). Cât privește judecătoriile, nu au existat materii care să înregistreze o creștere semnificativă de activitate comparativ cu anul anterior.

Volumul total al dosarelor penale de la nivelul parchetelor în anul 2012 a fost de **1.754.215 dosare**, în creștere cu **6%** comparativ cu anul anterior, în timp ce **schemele parchetelor nu au suferit suplimentări de posturi în cursul acestui an**. Cu excepția Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, care a înregistrat un volum de dosare penale cu 42 de cauze mai mic comparativ cu anul anterior și a parchetelor de pe lângă curțile de apel, care au înregistrat un volum de dosare cu 915 cauze mai puțin decât în anul anterior, toate parchetele, inclusiv D.N.A. și D.I.I.C.O.T., au înregistrat o creștere a volumului de dosare în anul 2012, **cea mai mare creștere având loc la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii, urmată de tribunale, D.I.I.C.O.T. și D.N.A.**

Creșterea volumului de activitate la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii și la cele de pe lângă tribunale s-a repercutat și asupra **încărcăturii pe procuror, care a crescut de la 171 de dosare, în anul 2011, la 174 de dosare în anul 2012, în cazul parchetelor de pe lângă tribunale și de la 1347 de dosare în anul 2011, la 1384 de dosare în 2012, în ceea ce privește parchetele de pe lângă judecătorii.**

Se evidențiază, ca și în anii anteriori, trei parchete de pe lângă curțile de apel, trei parchete de pe lângă tribunale și șase parchete de pe lângă judecătorii cu volum mare de dosare comparativ cu cele de nivel similar, și anume Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București (3.388 dosare, față de 3.344 dosare în anul 2011), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța (1.784 dosare, față de 1.334 dosare în anul 2011), Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova (1.374 dosare), Parchetul de pe lângă Tribunalul București (14.365 dosare, față de 13.252 dosare în anul 2011), Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași (5.459 dosare, față de 6.147 dosare în anul 2011) și Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța (4.752 dosare, față de 4.658 dosare în anul 2011), Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța (peste 60.000 de dosare), Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara (peste 50.000 de dosare).

Din perspectiva **operativității** soluționării dosarelor penale, în anul 2012, cea mai mare operativitate au avut-o parchetele de pe lângă curțile de apel (61%), urmate de parchetul de pe lângă instanța supremă (44%), parchetele de pe lângă tribunale (40%) și parchetele de pe lângă judecătorii (33%).

Ponderea atacabilității hotărârilor pronunțate de **judecătorii** în anul 2012 a fost de **11%** (11% în anul 2011), iar **ponderea schimbării hotărârilor de 3%** (3% în anul 2011).

La nivelul **tribunalelor** civile, ponderea atacabilității hotărârilor a fost de **46%** (41% în anul 2011), iar **indicele de desființare de 5%** (8% în anul 2011).

La nivelul curților de apel, **indicele de atacabilitate a fost de 7%.**

Procentul justițiabililor nemulțumiți de hotărârile pronunțate este relativ mic, iar nemulțumirile acestora au fost confirmate de instanțele care au soluționat căile de atac, doar într-o mică măsură.

Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, în totalul cauzelor soluționate prin rechizitoriu, a scăzut progresiv, de la 0,41% în anul 2008, la 0,18% în anul 2012.

Ponderea inculpaților achitați definitiv, în totalul inculpaților trimiși în judecată, a scăzut progresiv, de la 2,62% în anul 2008, la 1,63% în anul 2012.

În general, **durata de soluționare** a cauzelor a rămas aceeași ca în anul trecut, **majoritatea fiind soluționate într-un interval de timp mai mic de 6 luni**, un procent de **3-4 % în termen mai mare de 1 an** și doar un procent de **1-2 % în termen mai mare de 2 ani**, aceasta în pofida creșterii volumului de activitate, fapt ce denotă preocuparea magistraților pentru respectarea cerinței de soluționare a cauzelor într-un termen rezonabil.

La **Înalta Curte de Casație și Justiție**, *peste 70% dintre dosarele de fond și peste 40% dintre recursuri* au fost soluționate într-un interval mai mic de 6 luni.

La nivelul **curților de apel**, *peste 60% din dosarele de fond și de recurs și peste 50% din dosarele de apel* au fost soluționate în termen de maxim 6 luni.

La nivelul **tribunalelor**, peste 65% din dosarele de fond (exceptând acțiunile de insolvență unde procentul este de doar 54%), peste 60% din dosarele de apel și peste 75% din dosarele de recurs au fost soluționate în termen de maxim 6 luni.

La nivelul **judecătoriilor**, peste 80% din dosare au fost soluționate în termen de maxim 6 luni.

În domeniul resurselor umane, eforturile Consiliului Superior al Magistraturii s-au concentrat, în mod special, pe îndeplinirea obiectivelor asumate în cadrul celor două planuri strategice de acțiune pentru anul 2012 de asigurare a necesarului de resurse umane pentru funcționarea în condiții optime a instanțelor (inclusiv a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și parchetelor.

Pornind de la aceste obiective, **în cursul anului 2012 au fost ocupate 188 de posturi de judecător și 157 de posturi de procuror**, fapt ce a determinat **reducerea semnificativă a numărului posturilor vacante din sistem**, prin comparație cu anul anterior (de la 339 de posturi la 234 de posturi în cazul judecătorilor și de la 452 de posturi la 390 de posturi în cazul procurorilor).

Trebuie subliniat faptul că realizarea obiectivului menționat anterior a fost posibil în condițiile în care numărul judecătorilor și procurorilor care au fost eliberați din funcție în cursul anului 2012 a fost unul redus (72 de judecători față de 71 de judecători în anul 2011 și 51 de procurori, față de 73 de procurori în anul 2011).

Un alt obiectiv al Consiliului Superior al Magistraturii în anul 2012 l-a constituit **ocuparea posturilor temporar vacante**, ca urmare a detașării judecătorilor și procurorilor la alte instituții decât instanțele și parchetele.

Astfel, la sfârșitul anului 2012, *numărul judecătorilor detașați la alte instituții decât instanțele judecătorești* era de *59 de judecători*, însă posturile a 22 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori prin detașare. Ponderea numărului judecătorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de judecător, a fost de *0,81 %*, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (1,33 %).

De asemenea, la sfârșitul anului 2012, *numărul procurorilor detașați la alte instituții decât parchetele* era de *48 de procurori*, însă posturile a 12 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului procurorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate în numărul total al posturilor de procuror, a fost de *1,24 %*, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (2,2 %).

Pe lângă eforturile depuse în vederea ocupării posturilor vacante și temporar vacante din sistem, **echilibrarea schemelor de personal** a constituit o preocupare a Consiliului Superior al Magistraturii și în anul 2012.

Sub acest aspect, este de menționat faptul că au fost depuse toate diligențele în vederea **finalizării procedurilor de redistribuire a posturilor de judecător inițiate în cursul anului 2011**, iar cu sprijinul Ministerului Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a **demarat și finalizat în cursul anului 2012 o nouă procedură de redistribuire a posturilor de judecător**. Potrivit acestei proceduri, au fost redistribuite un număr de **37 de posturi vacante de judecător**, prin suplimentarea schemelor de personal ale curților de apel cu 9 posturi de judecător, ale tribunalelor cu 2 posturi de judecător, corelativ cu reducerea schemelor de personal ale judecătoriilor cu 11 posturi vacante de judecător.

Totodată, pornind de la necesitatea identificării și rezolvării principalelor probleme de care depinde aplicarea noilor coduri, prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28.11.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit **Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală**.

Unul dintre obiectivele planului sus-menționat privește pregătirea resurselor umane pentru implementarea noilor coduri. În scopul atingerii acestui obiectiv, a fost constituit un grup de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public care are stabilit ca indicator de performanță, printre altele, finalizarea **proiectului privind raționalizarea instanțelor și parchetelor**, prin desființarea unor instanțe și parchete cu volum mic de activitate, precum și redistribuirea posturilor de judecător/procuror și personal auxiliar rezultate din desființarea instanțelor și parchetelor.

Analiza efectuată la nivelul Grupului de lucru a **identificat un număr de 67 de judecătorii și parchete de pe lângă acestea care se circumscriu criteriilor ce vor fi avute în vedere în procesul de raționalizare**.

În ceea ce privește **personalul auxiliar de specialitate**, în cursul anului 2012, au fost organizate **noi concursuri la nivelul curților de apel și parchetelor de pe lângă acestea în vederea ocupării posturilor vacante de grefier**, numărul posturilor ocupate fiind de 98 la nivelul instanțelor (96 de posturi în anul 2011) și 15 la nivelul parchetelor (37 de posturi în anul 2011).

Spre deosebire de situația judecătorilor și procurorilor, numărul grefierilor care îndeplineau condițiile legale de pensionare la finele anului 2012 era extrem de redus (32 de grefieri la nivelul instanțelor și 6 la nivelul parchetelor), împrejurare care este de natură să confere un plus de stabilitate în îndeplinirea atribuțiilor acestei categorii de personal și să reducă semnificativ riscurile inerente adoptării unei politici de resurse umane coerente.

Referitor la **componenta de integritate a acestei categorii de personal**, este de semnalat faptul că **numărul sancțiunilor disciplinare aplicate personalului auxiliar de specialitate s-a redus** comparativ cu anul anterior, de la 68 de sancțiuni disciplinare la 52 de astfel de sancțiuni în cazul personalului auxiliar de specialitate de la nivelul instanțelor și de la 9 la 4 sancțiuni disciplinare pentru personalul auxiliar de specialitate de la parchete.

Din punct de vedere al **bugetului instanțelor**, este de remarcat faptul că, în anul 2012, acesta a **crescut** comparativ cu anii 2010 și 2011, ponderea acestui buget în bugetul total al Ministerului Justiției fiind de 57,64% (56,09% în anul 2010 și 56,66% în anul 2011). În ceea ce privește **bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție**, acesta a **crescut** (57.547.000 lei) prin comparație cu anul 2011 (55.782.000 lei), fără a depăși însă nivelul anului 2010 (64.561.000 lei).

Referitor la **bugetul parchetelor**, acesta a **fost într-o continuă creștere** începând cu anul 2010, ajungând la un total de 646.476.000 lei în anul 2012.

Privitor la **starea sediilor instanțelor**, potrivit datelor comunicate de Ministerul Justiției, dintr-un număr total de 205 sedii, 111 sedii erau într-o stare bună și foarte bună, 66 de sedii într-o stare acceptabilă și doar 28 de sedii într-o stare rea și foarte rea.

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind **satisfăcătoare**, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprie desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (Judecătoria Zărnești, Judecătoria Bacău, Tribunalul Neamț, Judecătoria Piatra Neamț,

Tribunalul și Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea, Tribunalul Bihor și Judecătoria Oradea). Pentru perioada următoare, instanțele au estimat un necesar de sedii noi pentru 49 de instanțe și de lucrări de extindere la alte 43 de instanțe.

Datele comunicate de **parchete** relevă faptul că acestea dețin în majoritatea cazurilor sedii în proprietate, starea acestora fiind considerată **satisfăcătoare**. Doar câteva sedii au fost apreciate ca fiind total nesatisfăcătoare, respectiv total/parțial improprii desfășurării activității, pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (ex. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul de pe lângă Tribunalul București, Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 1-6 București - în prezent își desfășoară activitatea în cadrul aceluiasi imobil, în condiții improprii). Aflate într-o stare asemănătoare, pentru două sedii au fost demarate lucrări de reparații capitale (Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța). Pentru perioada următoare, parchetele au estimat un necesar de sedii noi pentru 16 parchete, precum și efectuarea de lucrări de extindere la alte 18 parchete.

Referitor la **nivelul de finanțare** obținut în cursul anului 2012, **instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător**, decât satisfăcător. Astfel, 10 curți de apel au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare celor din anul 2011, o curte de apel a concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, iar o altă curte a arătat că au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii.

Spre deosebire de instanțe, **parchetele au considerat că nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2012 a fost satisfăcător**. Astfel, 6 parchete au considerat că fondurile au fost identice ori similare cu cele din anul 2011, 3 parchete au apreciat că fondurile au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 dintre parchete au precizat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, iar 2 parchete au arătat că aceste fonduri au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

Similar anilor anteriori, și în anul 2012, **principiul liberului acces la justiție** a fost respectat grație inserării în legislația națională a unor dispoziții exprese referitoare la diferite drepturi subsumate accesului la justiție.

Din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în anul 2012, au fost formulate un număr de 20.008 cereri de acordare a ajutorului public judiciar, față de doar 16.795 de cereri în anul 2011, fiind admise un număr de 12.158 dintre acestea (11.030 în anul 2011). Procentul cererilor de acordare a ajutorului public judiciar admise în anul 2012, din totalul celor formulate (61%), este comparabil cu cel înregistrat în anul 2011 (66%).

Accesul liber la justiție a fost facilitat în anul 2012 și ca urmare a modificărilor aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.

Astfel, toate curțile de apel au comunicat că, prin raportare la prevederile art. 132 ind.1 din Codul de procedură civilă, au realizat încunoștințarea părților și telefonic, prin fax sau poștă electronică în vederea prezentării la termen sau transmiterea actului supus comunicării prin mijloacele anterior enumerate. Curtea de Apel București a precizat că a realizat astfel de încunoștințări într-un număr mare de dosare, Curtea de Apel Craiova în aproximativ jumătate din dosarele aflate pe rol, iar restul curților de apel într-un număr redus de dosare.

Tot din perspectiva asigurării respectării principiului accesului liber la justiție în anul 2012, se impune a fi evidențiată **recurgerea părților la procedura medierii, ca formă alternativă de soluționare a litigiilor**.

În cursul anului 2012, la nivelul instanțelor judecătorești au fost soluționate ca urmare a recurgerii la procedura medierii un număr de 1.728 de cauze în materie civilă (în sens larg) și o cauză în materie penală, iar la nivelul parchetelor un număr de 3 cauze.

Numărul cauzelor soluționate prin procedura menționată este superior celui din anul precedent (1525 de medieri la instanțele judecătorești și 2 medieri la nivelul parchetelor în anul 2011), dar nereprezentativ în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești și al parchetelor.

În cursul anului 2012, instanța supremă și-a continuat și intensificat acțiunile menite să asigure **îndeplinirea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare la nivel național**, prin mai multe modalități și anume: mecanismul recursului în interesul legii, asigurarea publicării deciziilor sale relevante, organizarea de ședințe la nivelul secțiilor instanței supreme pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora. **Ca element de noutate însă trebuie menționată implementarea la data de 10 ianuarie 2012 a unui sistem de video-conferință între Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii**, menit să faciliteze dialogul direct cu privire la problemele de drept soluționate în mod diferit, cu evitarea costurilor generate de deplasarea reprezentanților curților de apel la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție și a reprezentanților Înaltei Curți de Casație și Justiție la sediile curților de apel.

În anul 2012, România s-a aflat pe locul 6 (după Rusia, Turcia, Italia, Ucraina, Serbia) ca număr de cauze pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, față de locul 4 ocupat cu un an înainte, iar **numărul total de cereri împotriva Statului Român aflate pe rolul Curții a scăzut de la 12.286 la 8.712, dintre acestea aproximativ 3.000 fiind inadmisibile.**

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României, relevante pentru sistemul judiciar, sunt: practica judiciară neunitară, durata excesivă a procedurilor judiciare, efectivitatea anchetei penale, echitatea procedurii civile sau penale.

În cursul aceluiași an, România a formulat observații scrise/susținut pledoarii în 17 cereri preliminare, dintre care 12 formulate de instanțele naționale și 5 formulate de instanțe ale altor state membre, iar Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat hotărâri/ordonanțe în 6 cereri preliminare în care România a formulat observații. Cu toate că și în anul 2012 Curtea a pronunțat ordonanțe prin care a constatat vădita inadmisibilitate a cererilor preliminare, **numărul cererilor preliminare repetitive a fost redus**, solicitările adresate instanței de la Luxemburg acoperind o gamă diversificată de probleme juridice, fapt ce poate indica o mai mare preocupare în aplicarea directă a dreptului Uniunii Europene, cât și o consolidare a nivelului de cunoștințe în acest domeniu la nivelul instanțelor naționale.

Institutul Național al Magistraturii împreună cu Școala Națională de Grefieri au asigurat și în cursul anului 2012 pregătirea profesională a viitorilor magistrați, a magistraților, dar și a personalului auxiliar de specialitate în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri civil, penal, de procedură civilă și de procedură penală și a altor modificări legislative importante;

Astfel, în anul 2012, Institutul Național al Magistraturii a format 74% din numărul magistraților din sistem (6758 judecători și procurori) și a organizat 110 seminarii și 4 conferințe naționale dedicate exclusiv noilor coduri.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2012, numărul acestora a fost foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2012, respectiv 2109 persoane (1.571 grefieri din instanțe, dintre care 58 de grefieri debutanți și 538 grefieri din parchete, dintre care 23 de grefieri debutanți).

Preocupări în ceea ce formarea profesională a magistraților în domeniul Codul civil a manifestat și Ministerul Justiției, care a organizat la sediul său o reuniune la care au participat judecători specializați în cauze de competență instanței de tutelă.

Intrarea în vigoare a noului Cod civil a determinat, potrivit datelor comunicate de majoritatea instanțelor, creșterea numărului de cauze înregistrate pe rolul acestora, în special în materia minori și familie ori componente ale acesteia (tutela și curatela) cu un procent care se încadrează între limitele 5% și 20%. Cu toate că după intrarea în vigoare a noului Cod civil unele tipuri de litigii pot fi soluționate prin proceduri care nu presupun intervenția instanței de judecată, instanțele în unanimitate au arătat că aplicarea actului normativ menționat nu a determinat, în cursul anului 2012, diminuarea numărului de cauze înregistrate pe rolul acestora.

În egală măsură, instanțele au comunicat în proporție covârșitoare că nu au înregistrat dificultăți în implementarea noului Cod civil, necesitatea efectuării unor modificări ale acestui act normativ ca urmare a inadvertențelor constate în practică sau a normelor susceptibile a genera practică neunitară fiind învederată de un număr redus de instanțe.

Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției au inițiat o serie de demersuri pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea aplicării dispozițiilor noului Cod de procedură civilă.

Astfel, Consiliului Superior al Magistraturii a sesizat ministrul justiției în vederea inițierii unei hotărâri de Guvern de suplimentare a schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor, în conformitate cu studiul de impact realizat la nivelul Ministerului Justiției în cadrul proiectului „Asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării noului Cod civil, Cod penal, Cod de procedură civilă și Cod de procedură penală”

Demersul a fost susținut de Ministerul Justiției și s-a concretizat în aprobarea de către Guvern, în ședința din data de 13 iunie 2012, a Memorandumului cu tema „Suplimentarea bugetului alocat Ministerului Justiției pentru anul 2012 și a numărului maxim de posturi aprobat pentru această instituție, în vederea implementării noului Cod de procedură civilă, asigurarea finanțării unor posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție și Consiliul Superior al Magistraturii, precum și susținerea în dezvoltarea și adaptarea infrastructurii instanțelor judecătorești la noile cerințe determinate de impactul noilor coduri”, iar în luna septembrie 2012, a Memorandumului cu tema „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri. Evaluarea situației actuale. Plan de măsuri”.

Potrivit celui de-al doilea document, pentru anul 2012, s-a prevăzut ca necesară suplimentarea schemelor instanțelor judecătorești cu 150 de posturi de judecător și 250 de posturi de personal auxiliar.

Prin Hotărârea nr. 41/2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât, la solicitarea Ministerului Justiției, acordarea avizului conform pentru suplimentarea schemelor unor instanțe, prin distribuirea a 150 de posturi de judecător și a 200 de posturi de personal auxiliar de specialitate, conform solicitării Ministerului Justiției.

În altă ordine de idei, după adoptarea și publicarea legii de punere în aplicare a noului Cod de procedură civilă, Consiliul Superior al Magistraturii a luat măsuri pentru modificarea imediată a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, din perspectiva intrării în vigoare a Codului de procedură civilă și a legii de punere în aplicare a acestuia, adoptând în acest sens Hotărârea nr. 637 din 18 iulie 2012.

La aceeași dată, prin Hotărârea nr. 638 din 18 iulie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat „Studiul privind operaționalizarea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă”.

Studiul reprezintă un instrument de analiză exhaustiv, util și, în același timp, apt să fundamenteze măsurile pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare pentru funcționarea sistemului judiciar în condiții corespunzătoare, dar și măsurile legislative corespunzătoare.

Din perspectiva măsurilor legislative, propunerile formulate au fost preluate, într-o reglementare mai generală, în Legea privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Principalele demersuri inițiate în anul 2012 în vederea implementării **noului Cod penal și noului Cod de procedură penală** au constat în adoptarea Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și în adoptarea de către Guvernul României în data de 18 decembrie 2012 a proiectului de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale, precum și a legilor privind executarea pedepselor privative și neprivative de libertate, precum și a celei privind sistemul de probațiune.

În cursul anului 2012, **reprezentanții Consiliului au participat la lucrările Comisiei de elaborare a Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală**, constituită în cadrul Ministerului Justiției. Ulterior, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1072 din data de 26 noiembrie 2012 a fost avizat favorabil proiectul actului normativ respectiv, transmis spre avizare de către Ministerul Justiției, cu observațiile cuprinse în Anexa – parte integrantă a hotărârii.

În cursul anului 2012, au fost adoptate și implementate **noi proceduri pentru promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție**. Printre modificările importante se evidențiază introducerea *concursei* ca modalitate de promovare în funcția de judecător la instanța supremă și stabilirea de *noi condiții de promovare* în această funcție. Aceste modificări legislative au fost salutate în raportul interimar din februarie 2012 al Comisiei Europene, arătându-se că ele „au stabilit cadre menite să asigure o mai mare claritate și rigoare”.

Anul 2012 a marcat **consolidarea autonomiei funcționale a Inspecției Judiciare**, care a dobândit personalitate juridică proprie, ca efect al intrării în vigoare a Legii nr. 24/2012.

Unificarea modalităților de admitere în magistratură a presupus **adoptarea unor noi proceduri privind admiterea în magistratură** în condițiile art. 33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Astfel, prin Hotărârea nr. 279/5.04.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat un nou Regulament privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură, prin care s-a urmărit **unificarea procedurilor** celor două tipuri de recrutare sub aspectul etapelor, probelor, subiectelor, tematicii și bibliografiei.

Totodată, în perioada de referință, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat desfășurarea **programului referitor la dobândirea celei de a doua specializări de către judecători**, scopul final al acestuia fiind dobândirea de către toți judecătorii a celei de a doua specializări.

Anul 2012 a cunoscut o serie de exprimări ale instituțiilor naționale și europene referitoare la independența justiției sau la obligativitatea hotărârilor judecătorești.

Astfel, **Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească**, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și **autoritatea legiuitoare**, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin refuzul Senatului României de a lua act de încetarea de drept a calității de senator a unei persoane, prin rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care s-a constatat starea de incompatibilitate a acestuia.

O altă comunicare de poziție cu privire la independența sistemului judiciar a reprezentat-o **Avizul nr. 685/2012 exprimat de Comisia europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) cu privire la compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor luate de Guvernul și Parlamentul României în privința altor instituții de stat**.

Comisia de la Veneția a arătat, printre altele, că respectarea independenței organismelor judiciare este o condiție indispensabilă pentru o democrație fundamentată pe noțiunea statului de drept. Apărarea împotriva presiunii nejustificate asupra judecătorilor și procurorilor reprezintă o sarcină tipică a unui consiliu judiciar. Pentru a garanta independența judiciară este important ca un consiliu judiciar să beneficieze de prevederi legale suficient de clare pentru această competență, inclusiv pentru a face declarații publice în numele sistemului judiciar. Chiar dacă Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește deja această funcție, o astfel de dispoziție trebuie introdusă în Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

În ceea ce privește modul în care a fost percepută **starea de independență a sistemului judiciar prin raportare la factorul politic**, instanțele, în majoritate (75 %), au arătat că nu se poate aprecia dacă, față de anul precedent, factorul politic a încercat mai mult sau mai puțin să influențeze sistemul judiciar, în timp de parchetele, în procent de 43,75 %, au arătat că, față de anul precedent, în anul 2012, factorul politic a încercat mai mult să influențeze sistemul judiciar.

Principalele modalități prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar au constat în următoarele: înmulțirea cazurilor prin care reprezentanți ai executivului și/sau legislativului au făcut aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale pe care le dețineau, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărârilor judecătorești definitive și irevocabile pe care, fie nu le recunoșteau, fie le contestau ori le puneau sub semnul întrebării; stabilirea prin lege a răspunderii disciplinare a magistraților pentru conținutul și soluția dată într-o cauză; finanțarea necorespunzătoare a sistemului judiciar.

În concret, **instanțele** au considerat că, pe parcursul anului judiciar, **independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media (50%)**, prin acțiuni ale Executivului (37,50 %) și doar un procent de 12,50 % a menționat în acest sens acțiuni ale Legislativului.

Parchetele au răspuns în mod similar instanțelor, dar, într-un procent puțin diferit. Astfel, în **procent de 56,25%, parchetele au arătat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media**, restul de 43,75% apreciind că factorul de risc l-au constituit acțiuni ale Executivului. Spre deosebire de instanțe, parchetele nu au apreciat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată prin acțiuni ale Legislativului.

În anul 2012, la Inspekția judiciară au fost înregistrate, în vederea soluționării, un număr total de 5.624 de lucrări, față de 5.161 de lucrări înregistrate în cursul anului 2011. Din perspectiva sesizărilor din oficiu, în perioada de referință, au fost înregistrate 59 de astfel de sesizări (față de 77 înregistrate în anul 2011), determinate de aspecte sesizate în mass – media referitoare la activitatea judecătorilor și procurorilor ori de constatări ale inspectorilor judiciari cu prilejul controalelor efectuate.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că, în anul 2012, petițiile formulate au vizat în mod preponderent nerespectarea normelor de procedură, modul de instrumentare a cauzei și soluția pronunțată. Într-un număr mai redus de situații, petiționarii au sesizat temporizarea procedurilor, redactarea cu întârziere a hotărârilor, atitudinea nedemnă, nerespectarea normelor privind repartizarea aleatorie, imixtiunea în actul de justiție, practica neunitară, refuzul de a îndeplini o îndatorire de serviciu etc.

În perioada 01.01.2012 – 31.12.2012, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii au fost sesizate cu soluționarea **acțiunii disciplinare** într-un număr de 26 de cauze, dintre care **18 cazuri privindu-i pe judecători și 8 cazuri pe procurori**.

În ceea ce-i privește pe **judecători**, la finele anului 2012, un număr de 7 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, într-un număr de 5 cauze a fost respinsă acțiunea disciplinară de către Secția pentru judecători (4 dintre acestea au rămas irevocabile), într-un număr de **3 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură** (1 cauză se află în curs de soluționare pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar alte 2 în termenul de declarare a recursului), în **2 cauze a fost aplicată sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută** (1 cauză se află în curs de soluționare pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar alta a rămas irevocabilă), iar **într-o altă cauză a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment** (se află în termenul de declarare a căii de atac).

Referitor la **procurori**, la finele anului 2012, un număr de 2 cauze se aflau în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, într-o cauză a fost respinsă acțiunea disciplinară de către Secția pentru procurori (aceasta nu a rămas irevocabilă), într-un număr de **2 cauze a fost aplicată sancțiunea disciplinară a excluderii din magistratură** (1 cauză se află în curs de soluționare pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, iar cealaltă în termenul de declarare a recursului), **într-o cauză a fost aplicată sancțiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută, însă această sancțiune a fost schimbată în calea de atac cu cea a avertismentului**, iar în **2 cauze a fost**

aplicată sancțiunea disciplinară constând în avertisment (1 cauză a rămas irevocabilă, iar cealaltă se află în termenul de declarare a căii de atac).

În anul 2012, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a soluționat două sesizări, prin care au fost invocate încălcări ale normelor de conduită prevăzute de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, una dintre acestea fiind admisă, iar alta respinsă. În ceea ce privește Secția pentru procurori, aceasta nu a fost sesizată cu privire la astfel de încălcări.

În cursul anului 2012, **3 judecători și 2 procurori au fost condamnați definitiv** pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (1 singur judecător în cursul anului 2011).

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus **suspendarea din funcție a 6 procurori și a 4 judecători**, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora. (3 procurori și 2 judecători în anul 2011).

În perioada de referință, Secția pentru judecători a fost sesizată cu **o cerere pentru încuviințarea percheziției domiciliare** (3 cereri în anul 2011), cu **2 cereri pentru încuviințarea reținerii** și cu **4 cereri pentru încuviințarea arestării preventive** (3 cereri în anul 2011), toate fiind admise. De asemenea, Secția pentru procurori a fost sesizată cu **2 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și la locul de muncă**, cu **2 cereri pentru încuviințarea reținerii** și cu **2 cereri pentru încuviințarea arestării preventive**, care, de asemenea, au fost admise.

Totodată, au fost efectuate verificări de către inspectorii din cadrul Inspecției judiciare, ca urmare a înregistrării unui număr de **41 de cereri de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității** (35 de cereri în anul 2011), 32 de cereri fiind formulate de judecători și procurori, iar 9 cereri reprezintă sesizări din oficiu ale Consiliului Superior al Magistraturii.

În cursul anului 2012, Direcțiile de Inspecție Judiciară au realizat controalele dispuse de Secțiile Consiliului, din oficiu, sau la propunerea Inspecției judiciare, care au presupus: **verificări directe** (identificarea cauzelor mai vechi de 1 an de la data înregistrării în sistem și a motivelor de tergiversare la unele instanțe; analiza dosarelor de mare corupție aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și pe rolul curților de apel și instanțelor arondate acestora, din perspectiva managementului de caz; modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor în toate cauzele mai vechi de 10 ani existente pe rolul instanțelor judecătorești; situația dosarelor cu o durată totală a procedurii judiciare ce depășește 10 ani de la data înregistrării cererii de chemare în judecată/actului de sesizare, precum și a dosarelor cu durata procedurii în sistemul judiciar cuprinsă între 5 și 10 ani, aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție; eficiența managerială a procurorilor cu funcții de conducere de la nivelul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București; analizarea modalității de preluare a dosarelor de către unitățile de parchet superioare de la unitățile de parchet inferioare la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța din cursul anului 2011 și primul trimestru al anului 2012; etc) și **controale tematice**.

Situațiile neconforme dispozițiilor regulamentare au fost **remediate**, atunci când a fost posibil, **încă din timpul controalelor**, iar dacă acest lucru nu a fost posibil de îndată, inspectorii au stabilit un **termen de remediere**, la expirarea căruia s-au efectuat noi verificări în vederea constatării remedierii deficiențelor.

Direcțiile de Inspecție judiciară au formulat **propuneri adecvate**, de natură a înlătura disfuncționalitățile constatate ori pentru a îmbunătăți activitatea domeniilor de activitate verificate.

Rapoartele de control înaintate Secțiilor Consiliului au fost aprobate, dispunându-se aducerea la îndeplinire a propunerilor Inspecției Judiciare, precum și a altor măsuri care au fost considerate necesare de Secțiile Consiliului și care au reieșit din constatările efectuate.

Pornind de la importanța dialogului **justiție-societate**, mediat de mass media, Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat în cursul anului 2012 „**Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass - media**” și „**Manualul pentru purtătorii de cuvânt și structurile de informare publică**”

și relații cu mass - media”, ambele documente fiind aprobate de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Adoptarea celor două documente a contribuit la îmbunătățirea comunicării publice a instanțelor și parchetelor, care au adoptat o serie de măsuri în vederea diseminării prevederilor cuprinse în aceste îndreptare: documentele au fost postate pe portalul instanțelor, pe paginile de internet ale parchetelor, afișate la avizare, dezbătute cu purtătorii de cuvânt, cu personalul instanțelor, parchetelor și cu reprezentanții mass media în cadrul unor întruniri de lucru, difuzate în rândul opiniei publice prin intermediul unor pliante și broșuri etc.

Majoritatea instanțelor și parchetelor a comunicat că aplicarea în activitatea curentă a acestor documente a dovedit că acestea au avut și au eficiența scontată, nefiind semnalate dificultăți.

În anul 2012, în cadrul spațiului judiciar comun al Uniunii Europene, instanțele judecătorești, Ministerul Public și autoritățile centrale române au avut o activitate bogată, cu rezultate notabile atât în domeniul cooperării judiciare în materie penală, cât și în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială.

În aplicarea principiilor recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și deciziilor judiciare și al contactului direct între autoritățile judiciare din statele membre ale Uniunii Europene, instanțele judecătorești și Ministerul Public au colaborat cu autoritățile judiciare omoloage din celelalte state membre în procedurile specifice de cooperare judiciară. Totodată, magistrații români au avut un rol activ în cadrul Eurojust, al Rețelei Judiciare Europene în materie penală, Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială și al altor organisme și structuri de cooperare judiciară.

În afara cadrului Uniunii Europene, reprezentanți ai sistemului judiciar român au continuat și în anul 2012 să reprezinte România în organisme și comitete ale Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite și alte organizații internaționale.

În anul 2012, a continuat derularea proiectelor finanțate de Banca Mondială, în cadrul Programului privind Reforma Sistemului Judiciar.

Ca și în anii trecuți, în cursul anului 2012, raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu Parlamentul României s-au concretizat, în principal, în participarea unor reprezentanți ai Consiliului la ședințele comisiilor de specialitate ale celor două camere ale Parlamentului în care s-au discutat acte normative care vizau sistemul judiciar.

Aceste raporturi s-au manifestat și prin exprimarea unor avize și puncte de vedere asupra unor propuneri legislative sau proiecte de acte normative, la solicitarea Camerelor Parlamentului.

În ceea ce privește raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu puterea executivă, se evidențiază colaborarea cu Ministerul Justiției din perspectiva procesului legislativ, colaborare în cadrul căreia Consiliul și-a exercitat atribuțiile referitoare la avizarea actelor normative care privesc activitatea autorității judecătorești. Nu doar Ministerul Justiției a solicitat avizul Consiliului Superior al Magistraturii asupra unor proiecte de acte normative, ci și alte ministere.

O altă componentă a acestor raporturi o constituie exprimarea unor puncte de vedere, la solicitarea Ministerului Justiției sau a altor ministere, cu privire la diverse proiecte de acte normative ori propuneri legislative.

În fine, tot în cadrul relațiilor Consiliului cu puterea executivă trebuie amintită participarea reprezentanților Consiliului la lucrările Comisiei de elaborare a Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală, constituită în cadrul Ministerului Justiției.

Nu în ultimul rând, trebuie menționată participarea reprezentanților Consiliului, alături de cei ai Ministerului Justiției, la lucrările diverselor grupuri de lucru interinstituționale constituite la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii sau al altor instituții, pe teme privind sistemul judiciar.

În ceea ce privește relația Consiliului cu Președintele României, dintre aspectele relevante pentru anul 2012, este de semnalat decizia Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii din 12 ianuarie 2012, de a se adresa Administrației Prezidențiale pentru a propune evaluarea oportunității de

retrimitere la Parlament a proiectului de Lege privind modificarea Legilor nr. 303/2004 și nr. 317/2004, cu referire la răspunderea disciplinară și la Inspekția Judiciară, în vederea reluării dezbaterilor, în raport și de considerentele exprimate anterior de Consiliul Superior al Magistraturii și de sistemul judiciar.

La rândul său, Departamentul constituțional legislativ din cadrul Administrației prezidențiale s-a adresat Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând exprimarea unui punct de vedere asupra oportunității intrării în vigoare a Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.

Similar anilor precedenți, **raporturile cu societatea civilă, mass media, și, în general, comunicarea între toți factorii implicați în realizarea actului de justiției** a fost bună și foarte bună.

Cuprins

Capitolul I	Starea sistemului judiciar în anul 2012.....	7
I.1	Activitatea instanțelor judecătorești.....	7
I.1.1	Volumul de activitate la nivelul instanțelor judecătorești	7
I.1.2	Încărcătura pe judecător	19
I.1.3	Celeritatea soluționării cauzelor.....	23
I.1.4	Managementul resurselor umane.....	27
I.2	Infrastructura și capacitatea instituțională a instanțelor judecătorești.....	37
I.3	Activitatea Ministerului Public.....	41
I.3.1	Volumul de activitate la nivelul parchetelor	41
I.3.2	Încărcătura pe procuror.....	48
I.3.3	Celeritatea soluționării cauzelor.....	52
I.3.4	Managementul resurselor umane.....	53
I.4	Infrastructura și capacitatea instituțională a parchetelor.....	61
I.5	Calitatea actului de justiție	63
I.5.1	Accesul la justiție	63
I.5.2	Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale. Ponderea inculpaților achitați din totalul inculpaților trimiși în judecată. Ponderea hotărârilor pronunțate de instanță, conform prevederilor art.278 ind.1 C.p.p., din totalul dosarelor penale finalizate cu soluții de netrimitere în judecată.....	65
I.5.3	Durata de soluționare a cauzelor (inclusiv pe materii)	69
I.5.4	Mecanisme de unificare a practicii judiciare.....	74
I.5.5	Soluțiile pronunțate în anul 2012 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar	78
I.5.6	Situația pregătirii profesionale a viitorilor magistrați, a magistraților și a personalului auxiliar de specialitate	82
Capitolul II	Principalele modificări legislative cu impact asupra activității sistemului judiciar	91
II.1	Organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri	91
II.1.1	Codul civil.....	91
II.1.2	Noul Cod de procedură civilă.....	93
II.1.3	Noul Cod penal și noul Cod de procedură.....	99
II.2	Alte modificări legislative cu impact asupra sistemului judiciar în anul	100
II.2.1	Promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție;	100
II.2.2	Reorganizarea Inspecției Judiciare;	102
II.2.3	Unificarea modalităților de admitere în magistratură	103
II.2.4	Proiectul Grupului de lucru referitor la specializarea multiplă a judecătorilor	103
Capitolul III	Independență și răspundere, integritate și transparență	107
III.1	Independența judecătorilor și procurorilor în anul 2012.....	107
III.2	Răspunderea magistraților. Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor.....	110
III.2.1	Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți.....	110
III.2.2	Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți	116

III.2.3 Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor	116
III.2.4 Eficiența controalelor realizate de Inspekția Judiciară în anul 2012.....	117
III.3 Integritate și Transparență	120
Capitolul IV Rolul sistemului judiciar românesc în dezvoltarea spațiului judiciar comun al Uniunii Europene și cooperarea acestuia cu alte sisteme judiciare	123
Capitolul V Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă.....	135
V.1 Raporturile puterii judecătorești cu puterea legislativă și executivă.....	135
V.2 Raporturile cu societatea civilă și mass-media.....	137
V.3 Raporturi interne	140
Capitolul VI Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora	142

Lista abrevierilor

art./Art. – articol

B.I.P.R.M. – Biroul de Informare Publică și Relații cu mass - media

C.E.D.O. - Curtea Europeană a Drepturilor Omului

C.J.U.E. - Curtea de Justiție a Uniunii Europene

C.S.M. - Consiliul Superior al Magistraturii

D.I.I.C.O.T. – Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism

D.N.A. - Direcția Națională Anticorupție

H.G. – Hotărâre de Guvern

H.C.S.M. – Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii

I.J. – Inspekția Judiciară

I.N.M. - Institutul Național al Magistraturii

Î.C.C.J. - Înalta Curte de Casație și Justiție

M.C.V. - Mecanismul de Cooperare și Verificare

M.J. - Ministerul Justiției

nr. – număr

O.U.G. – Ordonanța de Urgență a Guvernului

P.Î.C.C.J. - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

R.E.C.J. - Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare

S.N.G. - Școala Națională de Grefieri

U.E. - Uniunea Europeană

Introducere - Scurte considerații privind sistemul judiciar în anul 2012

Privind retrospectiv asupra a ceea ce a însemnat anul 2012 pentru sistemul judiciar românesc, putem afirma, fără teama de a greși, că a fost un an al marilor provocări, în care capacitatea sistemului de a face față evoluțiilor legislative și instituționale a fost supusă unui test extrem de dificil, pe care, grație unor eforturi fără precedent, l-a trecut cu bine.

Astfel, anul 2012 a fost marcat de punerea în aplicare a noului Cod Civil și de continuarea măsurilor de pregătire a punerii în aplicare a celorlalte trei noi coduri fundamentale – noul Cod de procedură civilă, noul Cod penal și noul Cod de procedură penală.

Totodată, în acest an a intrat în vigoare noua legislație în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, precum și pentru organizarea și funcționarea Inspecției Judiciare pe principiul independenței operaționale, ca structură cu personalitate juridică proprie în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

În anul 2012, au fost reglementate noi proceduri de promovare a magistraților la Înalta Curte de Casație și Justiție, bazate pe criterii obiective și transparente. Totodată, au fost luate noi măsuri menite a eficientiza activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție, pentru a deveni o veritabilă instanță de casație, cu rol esențial în unificarea practicii judiciare.

Într-un context economic, dar și socio-politic dificil, autoritatea judecătorească din România a dovedit maturitate și profesionalism, răspunzând de o manieră adecvată provocărilor variate. Judecătorii, procurorii, dar și celelalte categorii de personal din sistemul justiției au desfășurat o activitate notabilă, care a permis atingerea obiectivelor strategice asumate atât în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare, cât și la nivelul fiecărei instituții componente a sistemului judiciar.

Și în acest an, activitatea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Ministerului Public, a Direcției Naționale Anticorupție în special, precum și activitatea desfășurată de Consiliul Superior al Magistraturii, au fost apreciate pozitiv în Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu privind progresele României în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare.

În anul 2012, au continuat măsurile menite a asigura un volum optim de lucru al judecătorilor, procurorilor și grefierilor și au fost făcuți pași importanți spre elaborarea unei strategii coerente a resurselor umane în sistemul judiciar. Eforturile în acest domeniu s-au concentrat, în mod special, pe îndeplinirea obiectivelor asumate în cadrul celor două planuri strategice de acțiune pentru anul 2012 de asigurare a necesarului de resurse umane pentru funcționarea în condiții optime a instanțelor (inclusiv a Înaltei Curți de Casație și Justiție) și parchetelor.

În același timp, prin continuarea implementării proiectului *„Stabilirea și implementarea unui volum optim de lucru al judecătorilor și grefierilor și asigurarea calității activității instanțelor”*, finanțat de Banca Mondială, Consiliul Superior al Magistraturii și-a manifestat preocuparea pentru optimizarea activității instanțelor, prin stabilirea unor indicatori cheie de performanță și a unor criterii obiective pentru determinarea volumului optim de lucru al judecătorilor și procurorilor.

De asemenea, în anul 2012 a fost implementat proiectul privind Analiza independentă a funcționării sistemului judiciar, raportul elaborat de experți ai Băncii Mondiale reprezentând un veritabil audit independent al stării actuale a sistemului judiciar românesc, ale cărui concluzii vor fi avute în vedere la elaborarea viitoarelor documente strategice ale reformei judiciare.

Tot în anul 2012, pornind de la necesitatea identificării și rezolvării principalelor probleme de care depinde aplicarea fără sincope a noilor coduri, prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28.11.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit Planul de măsuri

privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală.

În cursul anului 2012, instanța supremă și-a continuat și intensificat acțiunile menite să asigure îndeplinirea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare la nivel național, prin mai multe modalități și anume: mecanismul recursului în interesul legii, asigurarea publicării deciziilor sale relevante, organizarea de ședințe la nivelul secțiilor instanței supreme pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora.

România s-a aflat pe locul 6 (după Rusia, Turcia, Italia, Ucraina, Serbia) ca număr de cauze pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, față de locul 4 ocupat cu un an înainte, iar numărul total de cereri împotriva Statului Român aflate pe rolul Curții a scăzut de la 12.286 la 8.712, dintre acestea aproximativ 3.000 fiind inadmisibile.

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României, relevante pentru sistemul judiciar, sunt: practica judiciară neunitară, durata excesivă a procedurilor judiciare, efectivitatea anchetei penale, echitatea procedurii civile sau penale.

În cursul aceluiași an, România a formulat observații scrise/susținut pledoarii în 17 cereri preliminare, dintre care 12 formulate de instanțele naționale și 5 formulate de instanțe ale altor state membre, iar Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat hotărâri/ordonanțe în 6 cereri preliminare în care România a formulat observații.

Institutul Național al Magistraturii împreună cu Școala Națională de Grefieri au asigurat și în cursul anului 2012 pregătirea profesională a viitorilor magistrați și grefieri, dar și a celor în funcție, ținând seama și de modificările legislative majore aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri civil, penal, de procedură civilă și de procedură penală și a altor modificări legislative importante.

Din păcate, în anul 2012 au existat și situații în care autoritatea judecătorească a fost nevoită să întreprindă demersuri pentru a i se restabili rolul și locul constituțional în stat sau pentru respectarea independenței justiției. Astfel, Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin refuzul Senatului României de a lua act de încetarea de drept a calității de senator a unei persoane, prin rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se constata starea de incompatibilitate în care acesta se afla.

De asemenea, Consiliul Superior al Magistraturii a trebuit să intervină ferm atunci când independența justiției sau reputația și independența unor magistrați au fost afectate prin declarațiile unor politicieni. În acest context, în cadrul Avizului nr. 685/2012 exprimat de Comisia europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) *cu privire la compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor luate de Guvernul și Parlamentul României în privința altor instituții de stat*, s-a arătat, printre altele, că respectarea independenței organismelor judiciare este o condiție indispensabilă pentru o democrație fundamentată pe noțiunea statului de drept. Apărarea împotriva presiunii nejustificate asupra judecătorilor și procurorilor reprezintă o sarcină tipică a unui consiliu judiciar. Pentru a garanta independența judiciară este important ca un consiliu judiciar să beneficieze de prevederi legale suficient de clare pentru această competență, inclusiv pentru a face declarații publice în numele sistemului judiciar. Chiar dacă Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește deja această funcție, o astfel de dispoziție trebuie introdusă în Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

În anul 2012, Secțiile Consiliului Superior al Magistraturii au fost sesizate cu soluționarea acțiunii disciplinare într-un număr de 26 de cauze, dintre care 18 cazuri privindu-i pe judecători și 8 cazuri pe procurori.

De asemenea, 3 judecători și 2 procurori au fost condamnați definitiv pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție (1 singur judecător în cursul anului 2011).

Consiliul Superior al Magistraturii a dispus suspendarea din funcție a 6 procurori și a 4 judecători, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora. (3 procurori și 2 judecători în anul 2011).

În perioada de referință, Secția pentru judecători a fost sesizată cu o cerere pentru încuviințarea percheziției domiciliare (3 cereri în anul 2011), cu 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 4 cereri pentru încuviințarea arestării preventive (3 cereri în anul 2011), toate fiind admise. De asemenea, Secția pentru procurori a fost sesizată cu 2 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și la locul de muncă, cu 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 2 cereri pentru încuviințarea arestării preventive, care, de asemenea, au fost admise.

Totodată, au fost efectuate verificări de către inspectorii din cadrul Inspecției judiciare, ca urmare a înregistrării unui număr de 41 de cereri de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității (35 de cereri în anul 2011), 32 de cereri fiind formulate de judecători și procurori, iar 9 cereri reprezintă sesizări din oficiu ale Consiliului Superior al Magistraturii.

La 2 octombrie 2012 a încetat, la termen, cel de-al doilea mandat al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, astfel încât au fost declanșate procedurile prevăzute de lege pentru numirea unui nou procuror general. De asemenea, au fost inițiate procedurile pentru numirea unui nou procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, întrucât și această funcție importantă din sistemul judiciar este vacantă. Cele două proceduri nu au fost finalizate cu succes în anul 2012, urmând a fi reluate în cursul anului 2013.

Nu în ultimul rând, autoritățile judiciare române au avut, în anul 2012, un rol activ în cadrul spațiului judiciar comun al Uniunii Europene, având rezultate notabile atât în domeniul cooperării judiciare în materie penală, cât și în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială.

Astfel, în aplicarea principiilor recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și deciziilor judiciare și al contactului direct între autoritățile judiciare din statele membre ale Uniunii Europene, instanțele judecătorești și Ministerul Public au colaborat cu autoritățile judiciare omoloage din celelalte state membre în procedurile specifice de cooperare judiciară. Totodată, magistrații români au avut un rol activ în cadrul Eurojust, al Rețelei Judiciare Europene în materie penală, Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială și al altor organisme și structuri de cooperare judiciară.

În afara cadrului Uniunii Europene, autoritățile judiciare române au cooperat în cauze civile și penale cu autorități din state terțe, iar reprezentanți ai sistemului judiciar român au continuat și în anul 2012 să reprezinte România în organisme și comitete ale Consiliului Europei, Organizației Națiunilor Unite și alte organizații internaționale.

Capitolul I Starea sistemului judiciar în anul 2012

I.1 Activitatea instanțelor judecătorești

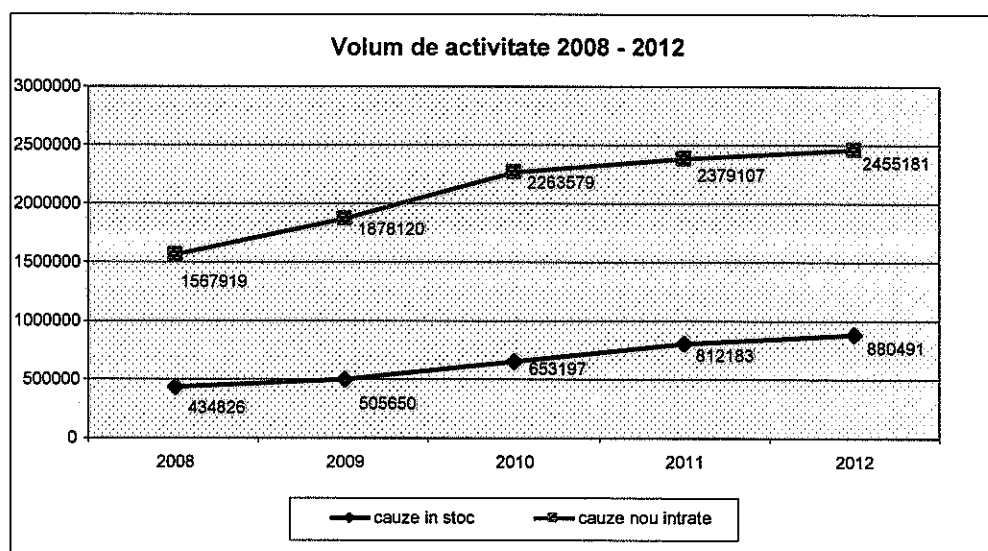
I.1.1 Volumul de activitate la nivelul instanțelor judecătorești

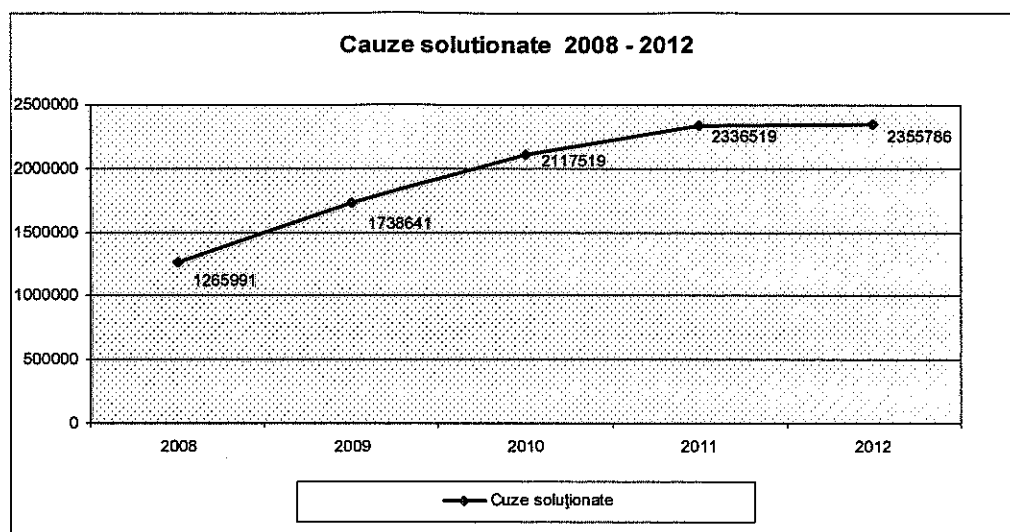
Volumul total de activitate

În perioada de referință, exceptând instanțele militare care vor fi analizate distinct, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de **176** judecătorii, **42** de tribunale, **4** tribunale specializate, **15** curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție, care împreună au înregistrat un volum total de activitate de **3.335.672 dosare** (cu 5% mai mult decât în anul 2011).

Din totalitatea dosarelor înregistrate pe rolul instanțelor naționale, au fost soluționate la nivel național **2.355.786** cauze, ceea ce reprezintă un procent de 71% (o creștere nesemnificativă comparativ cu perioada anterioară).

Din punct de vedere grafic, situația stocurilor, a cauzelor nou intrate și a dosarelor soluționate pe ultimii 5 ani se prezintă după cum urmează:

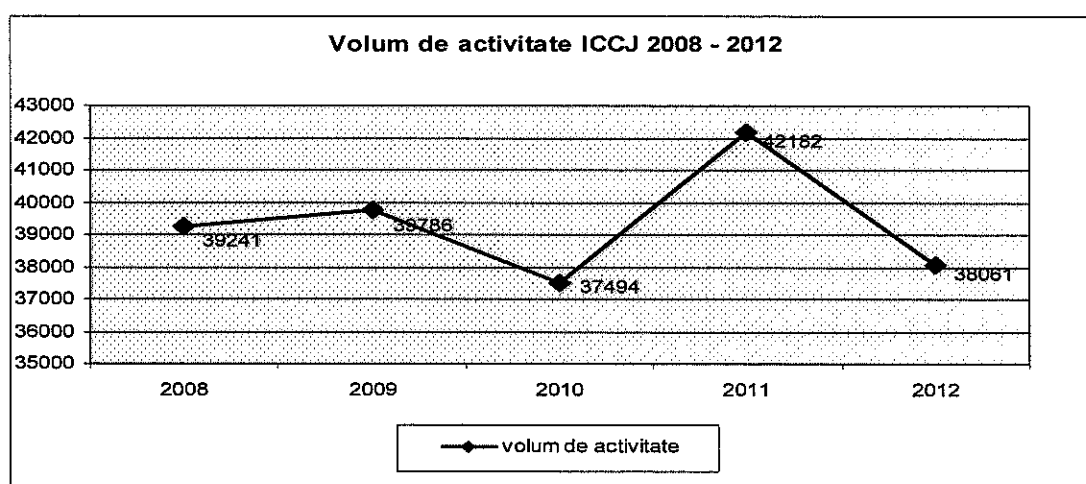

Observație: Potrivit datelor prezentate, în intervalul 2008-2012, la nivel național, instanțele s-au confruntat cu o creștere progresivă a dosarelor nou intrate în sistem, ca urmare a creșterii exponențiale a numărului persoanelor ce recurg la justiție. Pentru a face față acestui fenomen și pentru a nu crește necontrolat stocurile de dosare de la un an la altul, instanțele au fost nevoite să soluționeze un număr tot mai mare de dosare (cu 1.089.795 cauze mai mult în 2012 comparativ cu anul 2008).

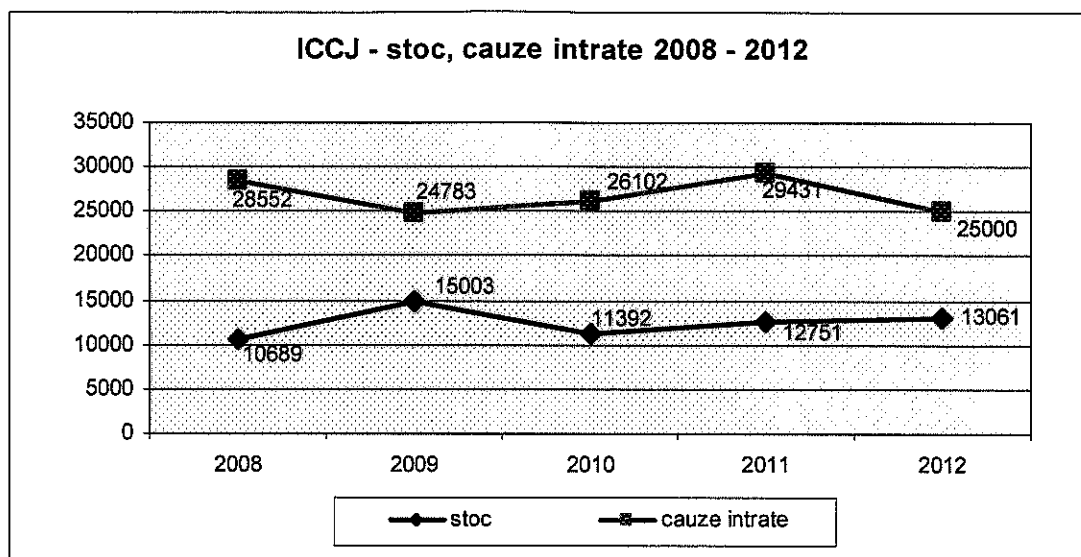
I.1.1.1. Volumul de activitatea la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

La nivelul instanței supreme, a fost înregistrat la nivelul anului 2012 un număr de **38.061 cauze de soluționat** (un volum cu aproape 4.000 de cauze mai mic decât cel înregistrat în anul 2011).

Sub aspect grafic, evoluția volumului de activitate în cadrul ultimilor 5 ani la instanța supremă, se prezintă astfel:

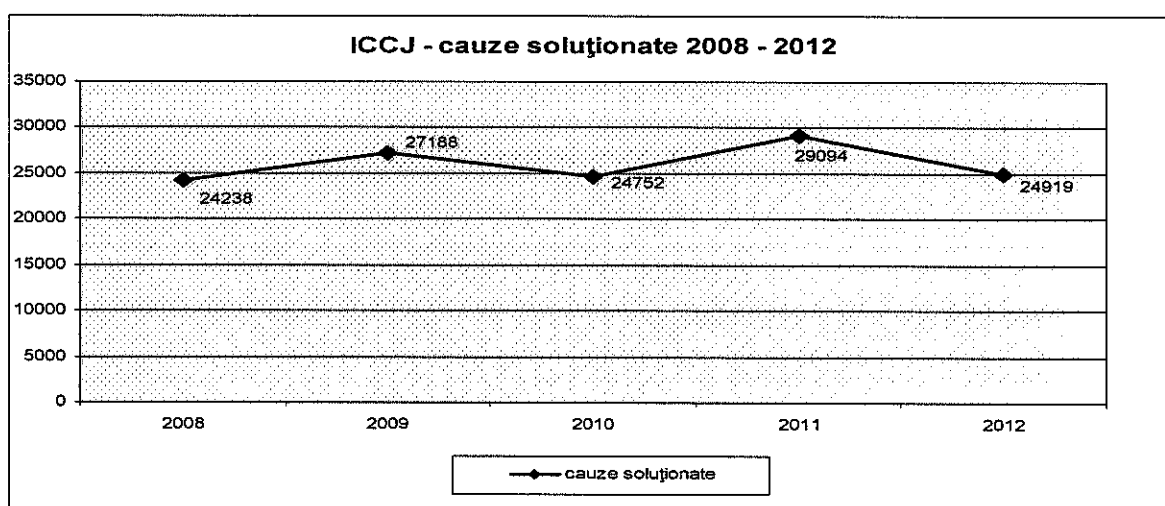
Din punctul de vedere al stocurilor, precum și al cauzelor nou intrate în toată această perioadă, situația se prezintă astfel:

Sub aspectul repartizării volumului de activitate pe secții, la nivelul anului 2012, cea mai mare încărcătură de dosare de soluționat a înregistrat-o **Secția de contencios administrativ și fiscal**, cu un volum de 11.761 cauze, urmată de **Secția I Civilă**, cu un volum de 10.263 de cauze, **Secția penală** cu 7.586 cauze și **Secția a II-a Civilă** cu 7.489 dosare de soluționat. Completul de 5 judecători a înregistrat spre soluționare 962 de cauze. În ultimii ani, Secția de contencios administrativ a Înaltei Curți de Casație și Justiție a înregistrat o creștere importantă a volumului de activitate (aproximativ 3.000 de cauze în ultimii 3 ani, creștere care nu se manifestă însă și la nivelul dosarelor soluționate).

Din cele **38.061 dosare** de soluționat în anul 2012, au fost soluționate **24.919 dosare**, ceea ce reprezintă un procent de 65% (cu 4% mai mic decât cel înregistrat în anul 2011).

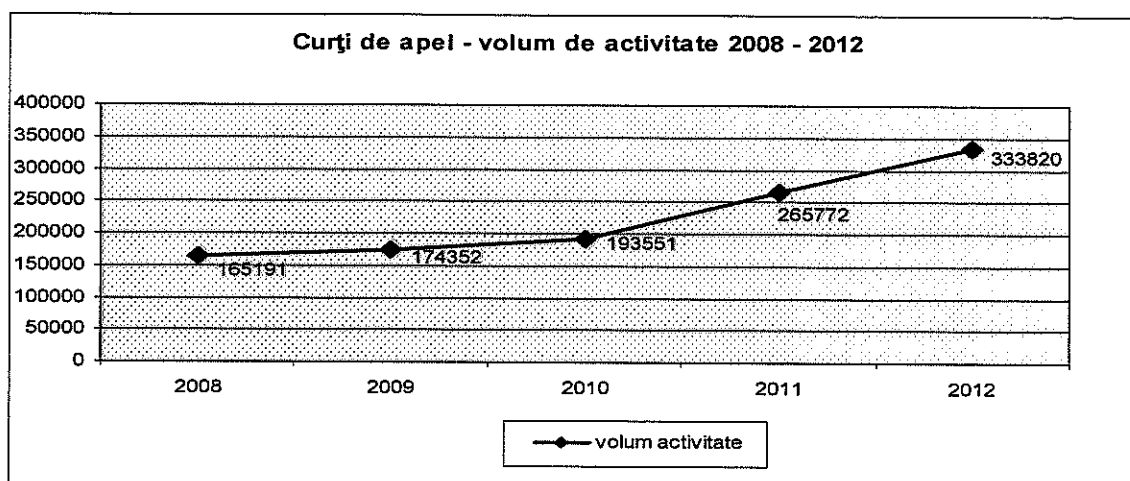
Sub aspectul numărului cauzelor soluționate, în ultimii 5 ani, dinamica se prezintă astfel:

I.1.1.2. Volumul de activitate la nivelul curților de apel

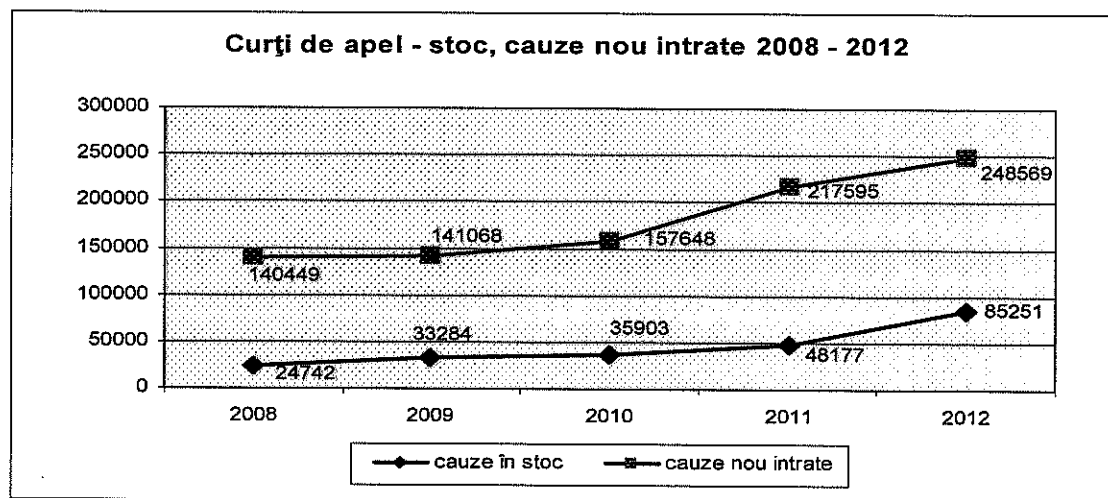
În perioada de referință, volumul de activitate al celor 15 curți de apel civile care funcționează în România a fost de **333.820 cauze** (cu 25% mai mult comparativ cu situația înregistrată în anul 2011).

Din punct de vedere grafic, evoluția volumului de activitate pe ultimii 5 ani, se prezintă astfel:

Se observă practic o creștere continuă a numărului cauzelor de soluționat, diferența comparativ cu anul 2008 fiind de **102%**.

Sub aspectul dinamicii numărului cauzelor nou intrate și a stocului la început de perioadă pentru același interval, situația grafică se prezintă după cum urmează:

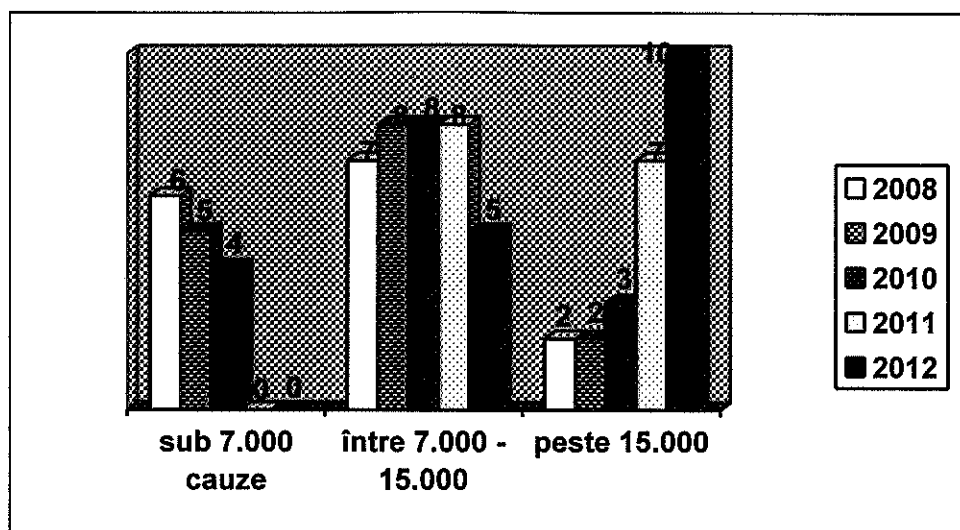

În perioada 2008 – 2012, creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 77%, în timp ce nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 244%.

Prin raportare la volumul de activitate, curțile de apel pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum de activitate situat sub 7.000 cauze - 0;
- instanțe cu un volum de activitate cuprins între 7.000 – 15.000 cauze – 5;
- instanțe cu un volum de activitate situat peste 15.000 de cauze – 10.

Volumul de activitate al curților de apel – situație comparativă

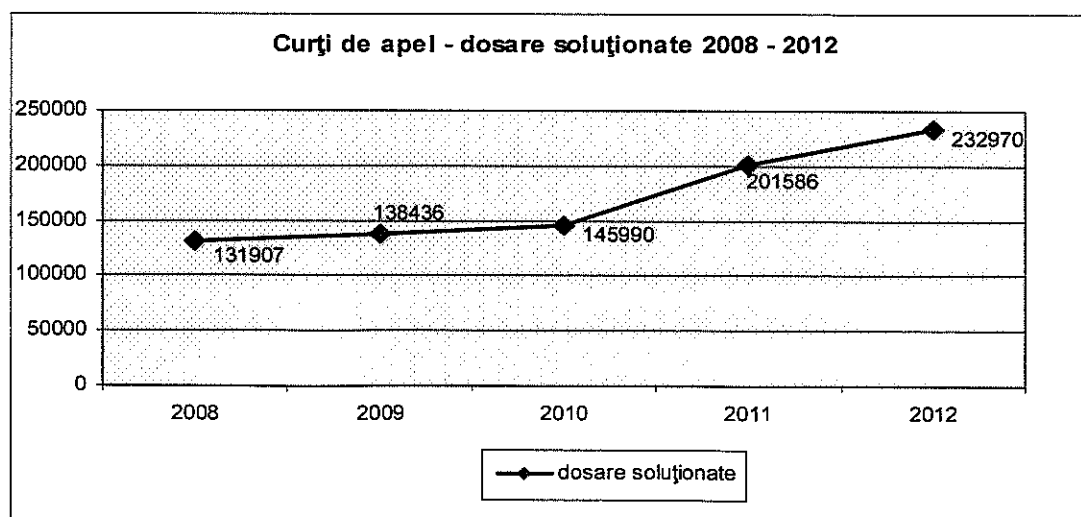
După cum se observă, numărul instanțelor cu un volum relativ mic de activitate a fost într-o continuă scădere, ajungându-se ca în anii 2011 și 2012 nicio instanță să nu mai înregistreze un volum de activitate sub 7.000 de cauze, deși în anul 2008, 6 instanțe se aflau într-o astfel de situație. Mai mult, în anul 2012, toate instanțele înregistrează un volum de activitate de peste 10.000 de dosare. În egală măsură, numărul instanțelor cu un volum foarte mare de activitate a crescut de la 2 în anul 2008, la 10 în anul 2012.

Se evidențiază, ca și în cei 5 ani anteriori, trei curți de apel cu un număr foarte mare de cauze de soluționat comparativ cu celelalte, și anume **Curtea de Apel București** cu 60.973 cauze (56.878 cauze în anul 2011), **Curtea de Apel Craiova** cu 41.035 cauze (34.132 cauze în anul 2011) și **Curtea de apel Cluj** cu 28.562 cauze (20.236 dosare în anul 2011).

La polul opus se află **Curtea de Apel Bacău** care a înregistrat la nivelul anului 2012 cel mai mic volum de activitate, respectiv 10.801 cauze (7.716 cauze în anul 2011) și **Curtea de Apel Pitești**, cu un volum de activitate de 11.196 dosare (8.154 dosare în anul 2011).

Din cele **333.820 cauze** înregistrate pe rolul curților de apel în perioada de referință, au fost soluționate **232.970 cauze** reprezentând 70% (201.586 dosare în anul 2011,) rămânând totodată un stoc de **100.850 dosare de soluționat** (64.186 cauze au reprezentat stocul de final în anul 2011), ce se vor reporta spre soluționare în anul 2013.

Grafic, situația dosarelor finalizate în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În ceea ce privește cauzele creșterii volumului de activitate, exemplificăm evoluția numărului cauzelor nou intrate, pentru materiile relevante statistic:

Astfel, în materie **penală**, numărul cauzelor nou intrate la curțile de apel în anul 2012 a fost de 35.183 dosare, 40.388 dosare înregistrându-se în anul 2011, în timp ce în anul 2010 acesta a fost de 28.581 dosare. **Ponderea cauzelor nou intrate în materie penală în totalul cauzelor intrate la curțile de apel în 2012, a fost de 14 %.**

În materia **contenciosului administrativ și fiscal**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2012 a fost de 120.058 dosare, în timp ce în anul 2011 a fost de numai 69.524, iar în anul 2010 numărul acestora a fost de 42.919. Creșterea față de anul 2010 este de 180%. **Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la curțile de apel este de 48%.**

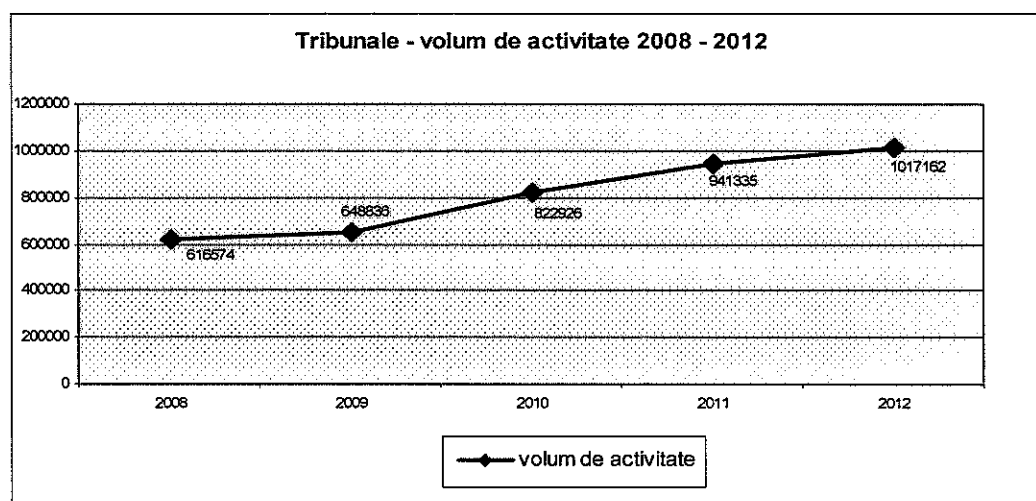
În materiile **litigii de muncă și asigurărilor sociale**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2012 la curțile de apel a fost de 44.316, în timp ce anul 2011 s-au înregistrat 53.020 dosare nou intrate, iar în anul 2010 numărul acestora a fost de 39.069. **Ponderea materiei în totalul cauzelor nou intrate la nivelul curților de apel în anul 2012 este de 18%.**

Un număr mare de cauze nou intrate s-au înregistrat în anul 2012 și în materie civilă (21.000 de dosare), dar și în materia litigiilor cu profesioniștii (10.300 cauze).

I.1.1.3. Volumul de activitate la nivelul tribunalelor

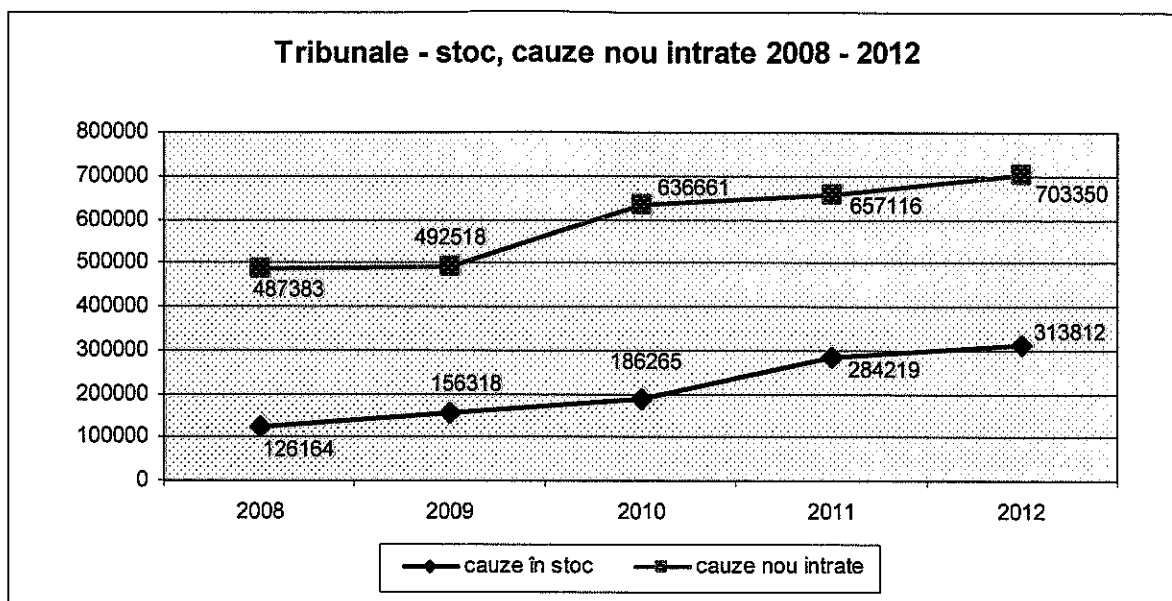
La nivelul celor 46 de tribunale civile, a fost înregistrat un număr de **1.017.162 cauze de soluționat**, în creștere comparativ cu anii anteriori.

Situația creșterii volumului de activitate pe ultimii 5 ani se prezintă grafic astfel:

Creșterea numărului cauzelor de soluționat în anul 2012, comparativ cu anul 2011, este de 8%, iar comparativ cu anul 2008, este de 65%.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, situația grafică se prezintă după cum urmează:

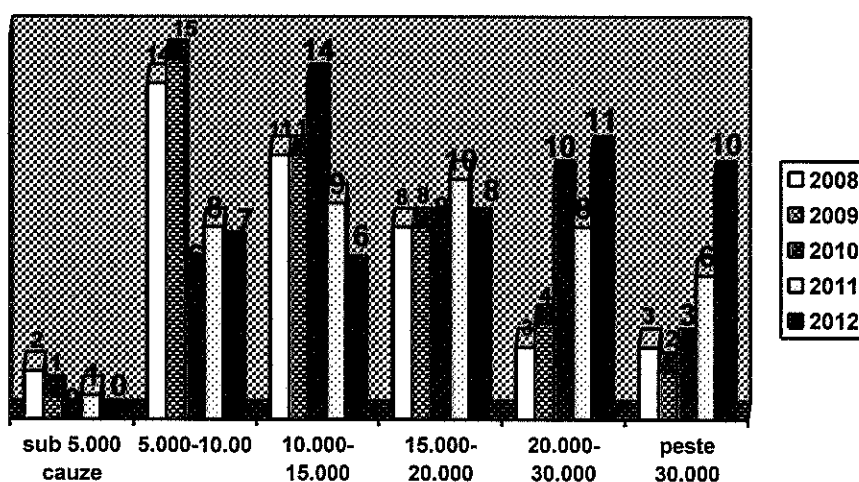
În perioada 2008 – 2012, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 148%, în timp ce creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 44%.

Așadar, volumul de activitate în anul 2012 este superior celui înregistrat în anul 2011, creșterea fiind de **75.827 dosare**.

Raportat la volumul de activitate al tribunalelor, cu excepția celor specializate, acestea pot fi grupate astfel:

- instanțe cu un volum situat sub 5.000 cauze – 0;
- instanțe cu un volum cuprins între 5.000 -10.000 cauze-7;
- instanțe cu un volum cuprins între 10.000 -15.000 cauze-6;
- instanțe cu un volum cuprins între 15.000 -20.000 cauze-8;
- instanțe cu un volum cuprins între 20.000 -30.000 cauze-11;
- instanțe cu un volum de peste 30.000 cauze - 10.

Volumul de activitate al tribunalelor – situație comparativă

După cum se observă, în ultimul an există o creștere a numărului tribunalelor cu un volum foarte mare de activitate, 7 noi instanțe depășind în acest an limita de 20.000 de dosare, dintre care 4 noi instanțe au depășit limita de 30.000 de cauze.

Se evidențiază și în acest an 3 tribunale cu un volum excesiv de mare de activitate comparativ cu toate celelalte, și anume **Tribunalul București** cu un număr de 148.702 cauze (165.329 dosare în anul 2011), **Tribunalul Dolj** cu 42.008 cauze (40.858 cauze în anul 2011) și **Tribunalul Constanța** cu 37.488 cauze (41.889 cauze în anul 2011).

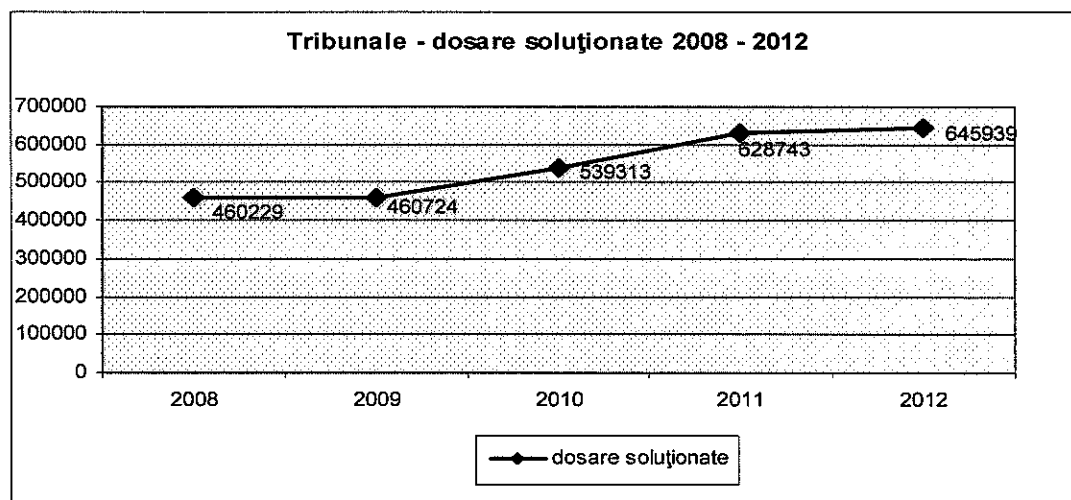
Dintre instanțele cu volum redus de activitate exemplificăm Tribunalul Călărași (5.909 dosare), Tribunalul Ilfov (6.503 dosare) și Tribunalul Covasna (7632 dosare), aceste instanțe fiind menționate în același sens și în raportul pe anul 2011.

Spre deosebire de anul precedent, se constată totuși o scădere de activitate în cazul Tribunalului București cu 10%. În cadrul acestei instanțe, creșterea înregistrată a volumului de activitate în anul 2011 comparativ cu anul 2010 a fost de 25%.

Din cele **1.017.162 cauze rulate** în cursul anului 2012, a fost soluționat un număr de **645.939 dosare (64%)**, rămânând un stoc de **371.223 dosare** ce se va reporta în anul 2013.

Ca și în cazul curților de apel, numărul dosarelor soluționate a crescut în mod semnificativ comparativ cu anii anteriori, creștere cauzată de majorarea numărului dosarelor nou intrate.

Comparativ, situația dosarelor soluționate se prezintă după cum urmează:

Activitatea la nivelul tribunalelor specializate

Evidențiate distinct, tribunalele specializate au înregistrat un volum de activitate în anul 2012 de **17.340 cauze** (22.149 în anul 2011), după cum urmează:

- Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov – 1.355 cauze, față de 1.267 cauze în 2011;
- Tribunalul specializat Argeș – 4.573 cauze, față de 4.797 cauze în 2011;
- Tribunalul specializat Cluj – 7.012 cauze, față de 8.989 cauze în anul 2011;
- Tribunalul specializat Mureș – 4.400 cauze, față de 7.096 cauze în anul 2011.

Din cele **17.340 cauze** de soluționat la nivelul tribunalelor specializate, au fost soluționate **11.472 dosare (66%)**, rămânând în stoc 5.868 cauze de soluționat în anul 2013.

În ceea ce privește dinamica dosarelor nou intrate pe materiile importante la nivelul tribunalelor, situația se prezintă după cum urmează:

Astfel, în materie **penală**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2012 a fost de 60.081 dosare, în timp ce în anul 2011 numărul acestora a fost de 59.701 dosare, iar în anul 2008 de 72.787 dosare. Scăderea în anul 2012 a fost de aproximativ 21% comparativ cu anul 2008. **Ponderea cauzelor penale nou intrate în totalul cauzelor nou intrate la tribunale a fost în anul 2012 de 9%.**

În materia **contenciosului administrativ și fiscal**, în anul 2012, numărul cauzelor nou intrate a fost de 229.619 dosare, în timp ce în anul 2011 numărul acestora a fost de 147.081 dosare, iar în anul 2008 de numai 44.227 cauze. Creșterea în anul 2012 față de anul 2008 în această materie a fost de 419%. **Ponderea acestei materii în totalul volumului de activitate (cauze nou intrate) la tribunale a fost de 33%.**

În materiile **litigiilor de muncă și a asigurărilor sociale**, numărul cauzelor nou intrate în anul 2012 a fost de 136.509 dosare, în timp ce în anul 2011 numărul acestora a fost de 117.038 cauze. În anul 2008, numărul acestora era de numai 88.104 cauze. Creșterea în anul 2012 comparativ cu anul 2008 a fost de 55%. **Ponderea acestor litigii în totalul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2012 a fost de 19%.**

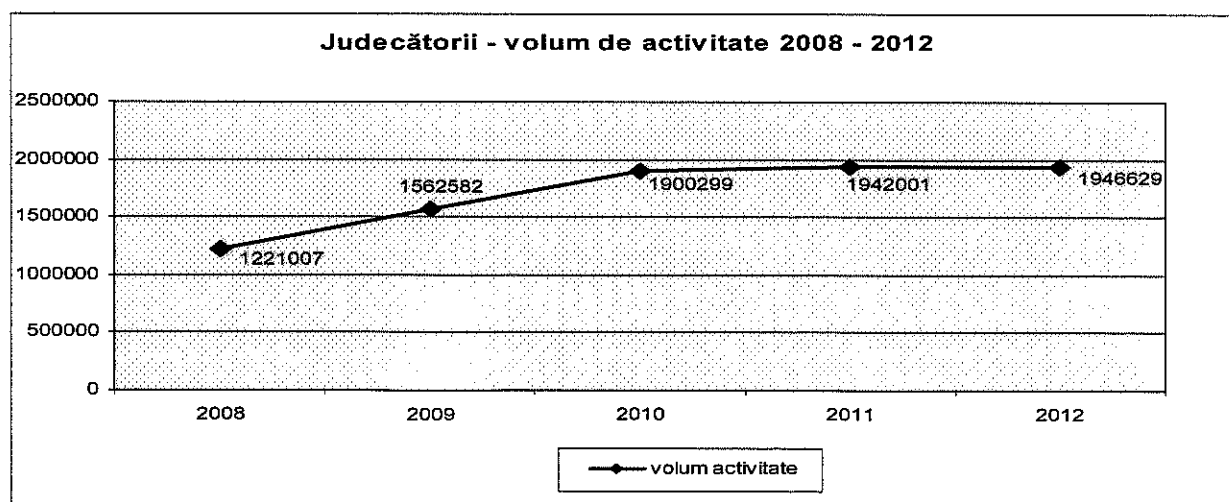
În materia **insolvenței**, volumul cauzelor nou intrate la tribunale a fost de 57.956 dosare. În anul 2011 numărul acestora a fost de 50.073 dosare, în timp ce în anul 2008 volumul acestor cauze a fost de numai 26.323 dosare. **Creșterea înregistrată în anul 2012 față de anul 2008 este de 120%.** În totalul cauzelor nou intrate la tribunale în anul 2012, litigiile privind falimentul ocupă un procent de 8%.

I.1.1.4. Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor

La nivelul judecătoriilor, a fost înregistrat în cursul perioadei de referință un volum total de activitate de **1.946.629 cauze**, cuprinzând dosarele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2011, la care se adaugă dosarele nou intrate pe parcursul anului 2012.

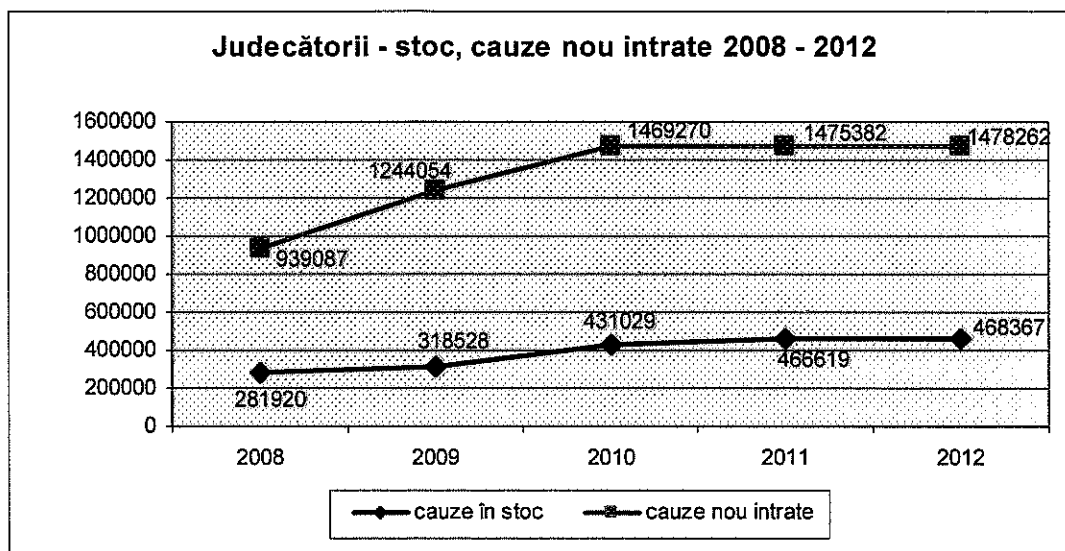
Volumul de activitate în perioada analizată a crescut față de anul 2011 în mod nesemnificativ (4.628 dosare).

Volumul de activitate la nivelul judecătoriilor a înregistrat, pe ultimii 5 ani, următoarea dinamică:

Față de anul 2008, volumul de activitate la nivelul judecătoriilor a crescut cu 59%.

Sub aspectul stocurilor și al cauzelor nou intrate, în ultimii 5 ani, situația se prezintă după cum urmează:

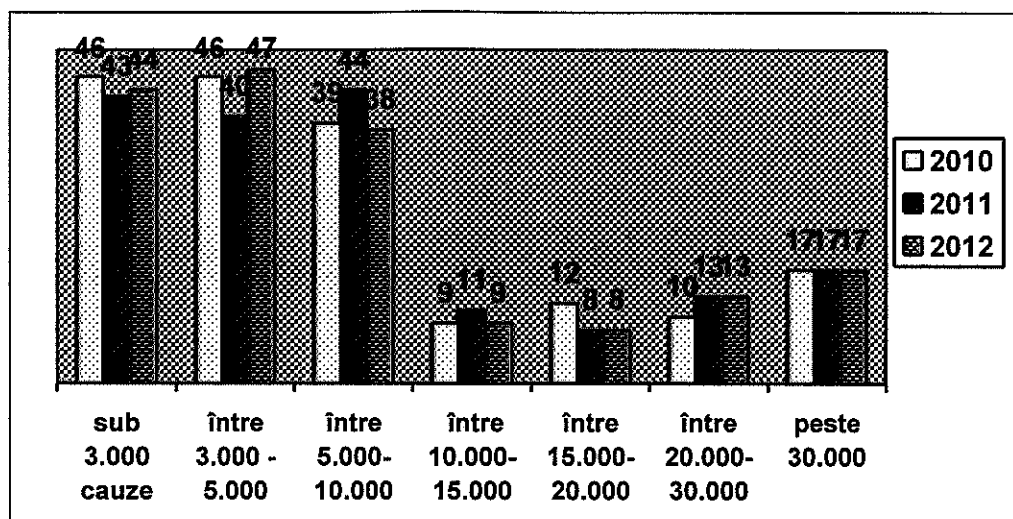

În perioada 2008 – 2012, nivelul stocurilor de dosare a crescut cu un procent de 66%, în timp ce creșterea numărului dosarelor nou intrate a fost de 57%, însă după cum rezultă din grafic, acestea au rămas constante pe parcursul ultimilor 3 ani.

În funcție de volumul de activitate, judecătoriile pot fi grupate astfel:

- instanțe cu volum situat sub 3.000 cauze – **44**;
- instanțe cu volum cuprins între 3.000 - 5.000 cauze – **47**;
- instanțe cu volum cuprins între 5.000-10.000 cauze - **38**;
- instanțe cu volum cuprins între 10.000-15.000 cauze - **9**;
- instanțe cu volum cuprins între 15.000-20.000 cauze - **8**;
- instanțe cu volum cuprins între 20.000-30.000 cauze - **13**;
- instanțe cu un volum cuprins între 30.000 – 50.000 cauze - **11**.
- instanțe cu un volum de peste 50.000 de cauze – **6**.

Volumul de activitate al judecătoriilor – situație comparativă

După cum se observă, comparativ cu anul anterior, numărul instanțelor cu un volum de activitate mai mare de 15.000 de cauze a rămas constant (8, 13 și 17 instanțe). Chiar și numărul judecătoriilor cu un volum de activitate de peste 50.000 de dosare a rămas același – 6 judecătorii.

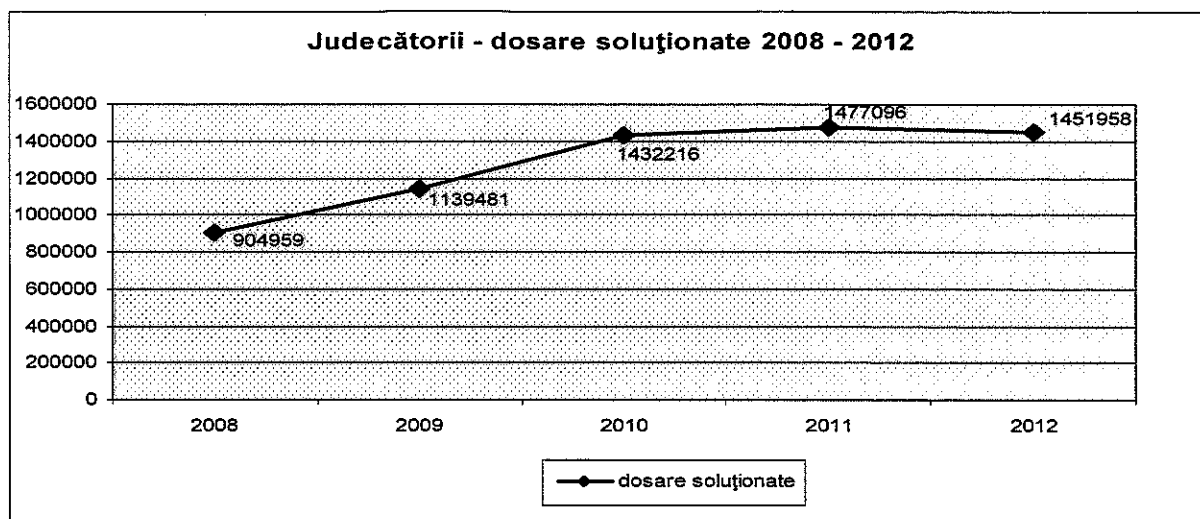
Cele 6 instanțe au depășit cu mult bariera de 50.000 de dosare, existând și o instanță care se apropie de cifra de 80.000 de cauze. Cele 6 instanțe care au înregistrat un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare sunt următoarele: **Judecătoria Timișoara** (51.036 dosare), **Judecătoria Iași** (51.361 dosare), **Judecătoria Ploiești** (56.002 dosare), **Judecătoria Sectorului 3 București** (62.877 dosare), **Judecătoria Sectorului 2 București** (70.190 dosare) și **Judecătoria Sectorului 1 București** (79.829 dosare). Cu excepția Judecătoriei Ploiești, celelalte instanțe au fost menționate în aceleași condiții și în raportul pe anul 2011. Judecătoria Constanța este instanța care a coborât în acest an sub limita de 50.000 de dosare (48.585 dosare).

În anul 2008, numărul instanțelor cu un volum de activitate mai mare de 30.000 de cauze a fost de numai 5 unități. În acel an, cel mai mare volum de activitate înregistra Judecătoria Constanța cu 48.093 cauze, urmată de Judecătoria Craiova cu 35.848 cauze. Judecătoria Sectorului 1 București înregistra numai 30.906 dosare (creșterea înregistrată în cei 5 ani fiind de peste 150%).

În același timp, se menține un volum foarte mic de activitate în cazul Judecătoriilor Dragomirești, Întorsura Buzăului, Târgu Lăpuș, Agnita, Moldova Nouă, Făget, Gurahonț (sub 1.500 de dosare). Aceleași instanțe au fost menționate și în Raportul privind starea justiției pe anul 2011.

Dintre cele **1.946.629 cauze** rulate în cursul anul 2012, a fost soluționat un număr de **1.451.958 cauze**, ceea ce reprezintă **75%**. În cursul anului 2011 procentul înregistrat a fost de 76%. În consecință, în perioada de referință, a rămas un stoc de **494.671** de dosare ce va fi preluat în anul 2013 (stoc superior celui de la finele anului 2011).

Din punct de vedere grafic, dinamica dosarelor soluționate pe ultimii 5 ani se prezintă astfel:

Față de anul 2008, numărul cauzelor soluționate la nivelul tuturor judecătoriilor a crescut cu 60%.

În ceea ce privește defalcarea pe materii a volumului de activitate pentru anul 2012, numărul cauzelor nou intrate a fost următorul:

- în materie penală 154.264 cauze (10%);
- în materia plângerilor contravenționale 256.063 cauze (17%);
- în materie comercială 196.652 cauze (13%);
- în materia dreptului familiei 106.913 cauze (7%);
- în materia fondului funciar 15.295 cauze (1%);
- în materia executării silite 479.214 dosare (32%).

Menționăm faptul că, sub aspect procentual, în anul 2012, ponderile cauzelor nou intrate în materiile menționate mai sus, raportat la volumul total al dosarelor nou intrate la nivelul judecătoriilor, sunt identice cu cele înregistrate în anul 2011.

În ceea ce privește volumul de activitate al instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

Instanța	Volum de activitate	Cauze soluționate
Tribunalul Militar București	448	442
Tribunalul Militar Iași	35	29
Tribunalul Militar Cluj	24	22
Tribunalul Militar Timișoara	44	39
Tribunalul Militar Teritorial București	65	54
Curtea Militară de Apel	92	66

Punctul de vedere al instanțelor judecătorești asupra domeniilor în care s-au produs creșteri, respectiv scăderi semnificative de activitate:

În anul 2012, cea mai mare parte a instanțelor a identificat materiile contencios administrativ și fiscal, litigii de muncă și asigurări sociale, precum și unele obiecte din materia civil care au produs o creștere importantă de activitate, mai ales la nivelul tribunalelor și curților de apel.

Astfel, în materia **Contencios administrativ și fiscal**, au fost nominalizate ca cele mai numeroase litigii cele privind restituirea taxei de poluare, precum și cele privind obligarea autorităților la înmatriculare auto, fără plata taxei de poluare (obligație de a face). De menționat faptul că acțiunile legislative incoerente au contribuit la creșterea numărului cauzelor de soluționat în materia contencios administrativ în ultimii 5 ani, la tribunale cu peste 400%, iar la curțile de apel cu aproximativ 200%.

În materiile **Litigii de muncă și Asigurări sociale**, curțile de apel și tribunalele au considerat, în majoritatea lor, că procesele privind pensiile speciale, contestarea deciziilor de recalculare a pensiilor și acordarea unor grupe de muncă, au înregistrat creșteri în anul 2012 și au constituit în egală măsură un procent semnificativ în volumul cauzelor de soluționat. După cum se observă, incoerențele legislative sunt cele care, ca și în contencios administrativ, au contribuit la supraîncărcarea instanțelor pe acest segment în anul care a trecut.

În ceea ce privește **Litigiile civile**, mai ales la nivelul judecătoriilor, au fost identificate ca și obiecte de supraîncărcare plângerile contravenționale (pentru amenzile privind neplata rovinei și în general privind O.U.G. nr. 195/2002), contestațiile la executare, încuviințarea executării silite și somațiile de plată.

Unele instanțe au indicat creșteri ale volumului de activitate și în materia **Insolvenței**, mai ales pentru obiectul „Deschiderea procedurii insolvenței”, dar și în **Penal** la nivelul curților de apel, acest fapt fiind cauzat de aplicarea Legii 202/2010.

Exemplele instanțelor au fost mult mai puțin consistente în ceea ce privește domeniile în care s-au observat diminuări accentuate ale volumului de activitate. Cele mai multe dintre acestea au arătat că în anul 2012 nu se poate vorbi despre o scădere de activitate, ci din contră, de creșteri accentuate.

Cu toate acestea, punctual, a fost identificată la nivelul judecătoriilor o scădere pentru litigiile de fond funciar (care la nivel global oricum nu reprezintă decât un procent de 1% din întreg volumul de activitate), la tribunale pentru litigiile penale (de asemenea, ca un efect al Legii 202/2010) și litigiile privind achizițiile publice.

I.1.2 Încărcătura pe judecător

Precizări terminologice

Ca indice statistic, încărcătura pe judecător poate fi examinată fie în forma *încărcăturii pe judecător (posturi efectiv ocupate)*, fie ca *încărcătură pe post de judecător prevăzut în schema de personal*.

Încărcătura pe judecător reflectă numărul de dosare pe care l-a avut de soluționat un judecător în perioada de referință și se calculează prin raportarea numărului total de dosare la numărul mediu al posturilor efectiv ocupate în anul 2012, așa cum acesta a fost comunicat de instanțe

Încărcătura pe schemă se determină prin raportarea volumului de activitate la numărul total de posturi prevăzut în statele de funcții ale instanțelor (conform evidențelor C.S.M.).

I.1.2.1. Încărcătura la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție

În prealabil, trebuie precizat că pentru calcularea acestui indicator statistic a fost avut în vedere numărul de cauze ce a revenit spre soluționare instanței supreme în raport cu competența sa funcțională, în sensul judecării în stadiul procesual fond, dar și în recurs, cu

consecința multiplicării numărului dosarelor în raport de numărul membrilor completelor de judecată.

Schema posturilor pentru acest an la instanța supremă a fost de 121 posturi, în timp ce media posturilor de judecător ocupate pe parcursul anului a fost de 95 posturi.

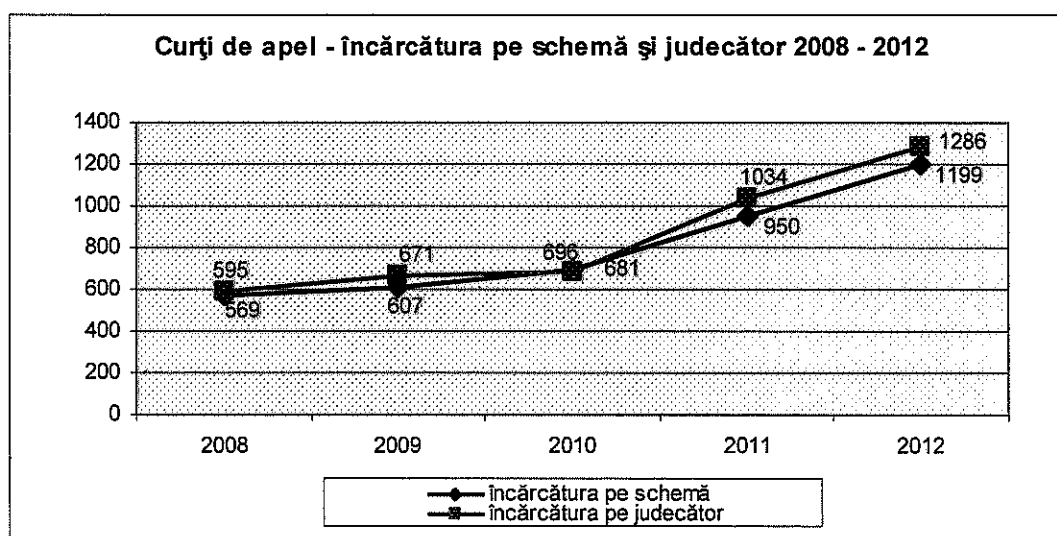
În consecință, încărcătura pe schemă pentru anul 2012 a fost determinată la **919 cauze**, iar cea pe judecător la **1.170 cauze**.

I.1.2.2. Încărcătura la nivelul curților de apel

Trebuie menționat de asemenea faptul că, pentru calcularea indicatorului statistic referitor la încărcătura de cauze/judecător și în cazul curților de apel s-a ținut cont de împrejurarea că aceste instanțe judecă atât în fond, cât și în apel și recurs.

Astfel, în anul 2012, s-a înregistrat o încărcătură medie pe judecător de **1.286 cauze** și o încărcătură medie pe schemă de **1.199 dosare**. Comparativ cu anul 2011, încărcătura pe judecător s-a majorat cu 24%, iar cea pe schemă s-a majorat cu 26%.

Pe ultimii 5 ani, situația celor doi indicatori se prezintă după cum urmează:

Încărcătura pe judecător a crescut comparativ cu anul 2008 cu 116%, iar cea pe schemă cu 111%.

Sub aspectul **încărcăturii pe judecător**, prima poziție a fost ocupată de Curtea de Apel Alba Iulia cu 2.030 dosare pe judecător (1.314 cauze în anul 2011), urmată de Curtea de Apel Oradea cu 1.853 dosare (1.465 dosare pe judecător în anul 2011) și Curtea de Apel Târgu Mureș cu 1.670 cauze pe judecător (1.156 în anul 2011). Curtea de Apel Alba Iulia înregistrează o schemă de 41 posturi (39 de posturi ocupate efectiv), necesitatea suplimentării schemei fiind evidentă.

Cel mai mic nivel de cauze pe judecător l-a înregistrat Curtea de Apel București – 906 cauze (în creștere de la 864 dosare pe judecător în anul 2011), urmată de Curtea de Apel Iași cu 967 dosare pe judecător.

În ceea ce privește **încărcătura pe schemă**, în anul 2012, prima poziție este ocupată de Curtea de apel Alba Iulia (1.931 dosare pe schemă), urmată de Curtea de apel Oradea (1.793 dosare pe schemă).

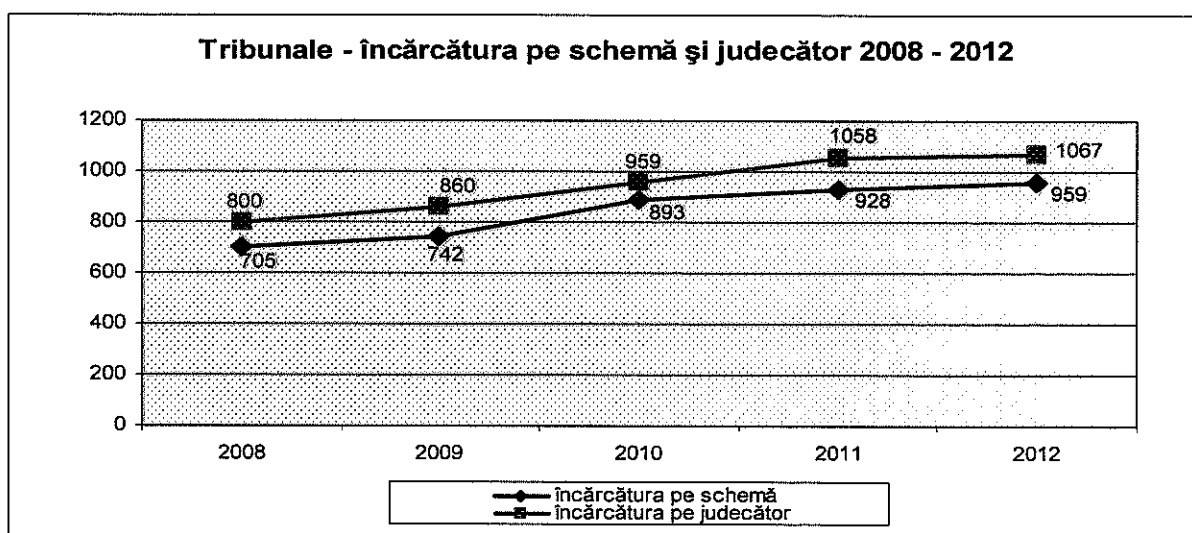
Cea mai mică încărcătură pe schemă a înregistrat-o, ca și în cazul încărcăturii pe judecător, Curtea de Apel București (810 dosare).

I.1.2.3. Încărcătura la nivelul tribunalelor

În prealabil, trebuie precizat că pentru calcularea acestui indicator statistic au fost avute în vedere nu numai numărul de cauze ce a revenit spre soluționare instanțelor de acest grad, ci și specificul tribunalelor de a fi atât instanțe de fond, cât și de control judiciar (judecând deopotrivă în apel și recurs).

În anul 2012, la nivelul tribunalelor s-a înregistrat o încărcătură medie/judecător de **1067 cauze** (constant față de anul 2011) și o încărcătură a cauzelor/schemă de **959 cauze** (creștere cu 3% comparativ cu anul 2011).

Evoluția pe ultimii 5 ani a acestor indicatori, se reprezintă grafic astfel:

Creșterea în anul 2012 a încărcăturii pe judecător față de anul 2008 a fost de 33%, iar creșterea încărcăturii pe schemă a fost de 36%.

Se remarcă din acest punct de vedere Tribunalul Argeș, cu o încărcătură/judecător de 1.620 cauze, Tribunalul Bihor cu o încărcătură de 1.611 cauze și Tribunalul Prahova cu 1.568 dosare pe judecător. De menționat faptul că, spre deosebire de alte instanțe, Tribunalul Argeș s-a confruntat cu un val exagerat de litigii (aproximativ 15.000 de cauze) având ca obiect recalculare pensie (restituire impozit raportat la limita de impozitare de 740 lei).

Printre instanțele cu încărcătură redusă pe judecător se remarcă Tribunalul Călărași, care a înregistrat un număr de 490 cauze/judecător, Tribunalul Covasna cu 693 cauze și Tribunalul Buzău cu 748 cauze pe judecător.

Încărcătura la nivelul tribunalelor specializate

La nivelul celor patru tribunale specializate s-a înregistrat următoarea situație:

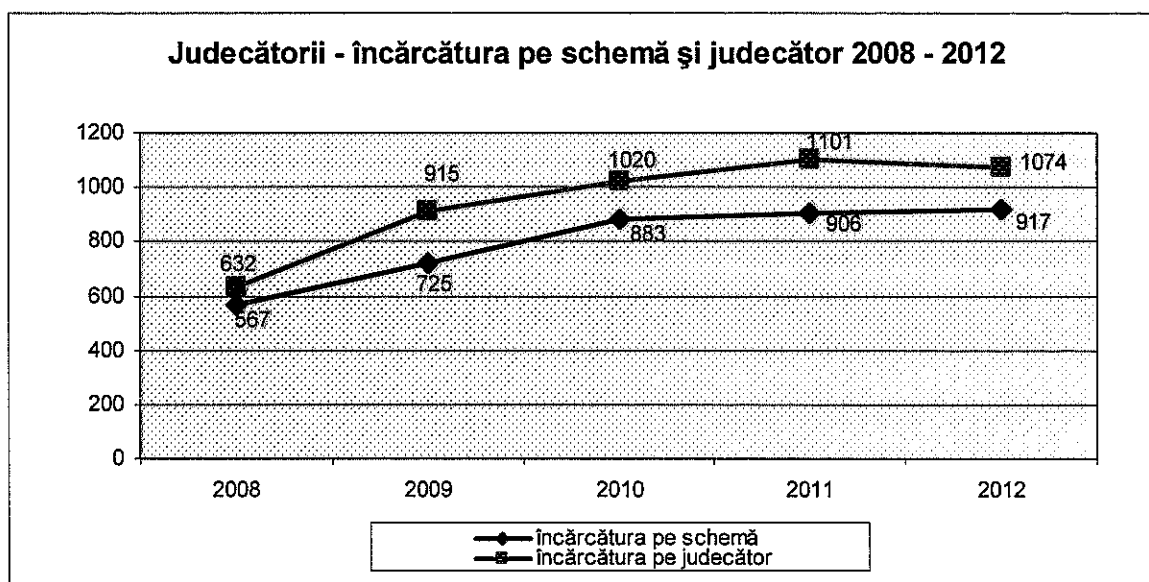
Instanța	Încărcătura pe schemă	Încărcătura pe judecător
Tribunalul pentru minori și familie Brașov	367	367
Tribunalul specializat Argeș	640	732

Tribunalul specializat Cluj	799	977
Tribunalul specializat Mureș	674	674

1.1.2.4.Încărcătura la nivelul judecătoriilor

În perioada de referință s-a înregistrat o încărcătură medie a cauzelor pe schemă de **917 cauze** și o încărcătură pe judecător de **1.074 cauze**.

Din punct de vedere grafic, evoluția încărcăturii pe judecător în ultimii 5 ani, se prezintă după cum urmează:

Comparativ cu anul 2008, încărcătura pe judecător a crescut cu 70%, iar încărcătura pe schemă, cu 62%.

Instanțele ce au înregistrat în perioada de raportare o foarte mare încărcătură/judecător sunt următoarele (aceste instanțe sunt singurele care au înregistrat o încărcătură mai mare de 2.000 de cauze pe judecător):

Instanța	Cauze/judecător
Judecătoria Cornetu	2.870
Judecătoria Ploiești	2.333
Judecătoria Buftea	2.331
Judecătoria Giurgiu	2.051
Judecătoria Sector 4	2.022
Judecătoria Sector 2	2.005

Judecătoria Cornetu, care a înregistrat o încărcătură foarte mare pe judecător și în anul 2011, a înregistrat o creștere de 500 de cauze pe judecător în ultimul an, având o schemă de 10 posturi, din care 8 ocupate în mod efectiv.

În ceea ce privește încărcătura pe schemă, în perioada de referință, s-au evidențiat ca instanțe excesiv de încărcate Judecătoria Cornetu (2.296 cauze pe schemă), Judecătoria Buzău (1.912 cauze pe schemă), Judecătoria Brezoi (1.911 cauze pe schemă), Judecătoria Sectorului 2 București (1.800 cauze pe schemă), etc.

Sub aspectul încărcăturii, la nivelul instanțelor militare, situația se prezintă după cum urmează:

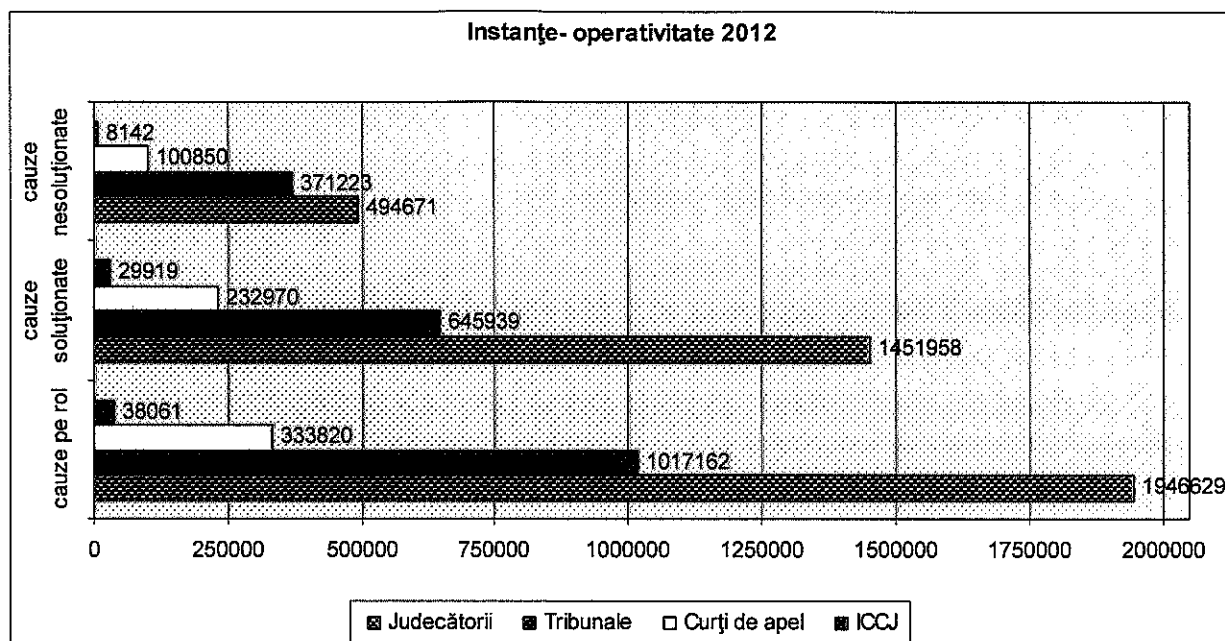
Instanța	Încărcătura pe schema	Încărcătura pe judecător
Tribunalul Militar București	112	112
Tribunalul Militar Iași	9	12
Tribunalul Militar Cluj	6	6
Tribunalul Militar Timișoara	15	22
Tribunalul Teritorial București	13	16
Curtea Militară de Apel	13	15

1.1.3 Celeritatea soluționării cauzelor

Numărul cauzelor soluționate la nivel național în anul 2012 a fost de **2.355.786**, ceea ce reprezintă o creștere total nesemnificativă comparativ cu anul 2011 (creștere de aproximativ 20.000 de cauze). Numărul dosarelor nesoluționate rămase în stoc la sfârșitul anului 2012 a fost de 979.886, comparativ cu 854.771 dosare în anul 2011.

Subliniem situația dificilă a instanțelor care, deși soluționează de la an la an tot mai multe dosare, se confruntă în același timp cu o creștere exponențială a stocurilor finale, ceea ce va duce într-un final, dacă trendul se menține, la blocarea activității la instanțele aglomerate.

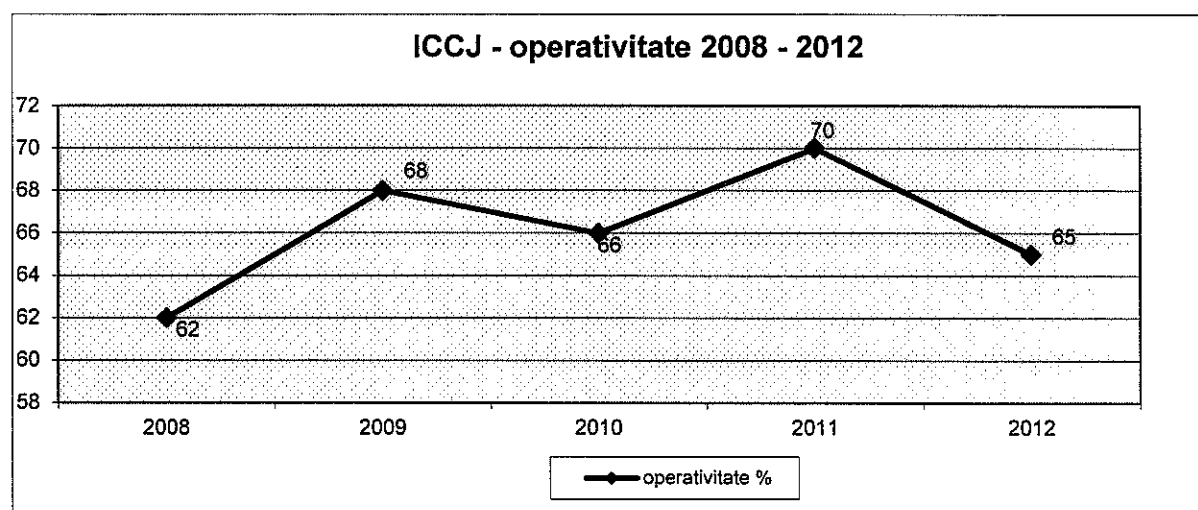
Operativitatea la nivelul instanțelor

I.1.3.1. Operativitatea la nivelul ÎCCJ

Numărul cauzelor de soluționat la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție în anul 2012 a fost de **38.061 dosare**, dintre acestea fiind soluționate **29.919 cauze**, rămânând un stoc final ce se va reporta pentru anul 2013 de **8.142 dosare**.

Operativitatea la nivelul anului 2012 pentru această instanță a fost de **65%**, cu 5% mai puțin ca în perioada anului 2011.

La nivelul secțiilor, distribuția operativității a fost următoarea:

Secția	Procent operativitate
Secția I civilă	75%
Secția a II - a civilă	67%

Secția penală	78%
Secția de contencios administrativ și fiscal	46%

I.1.3.2. Operativitatea la curțile de apel

Din cele **333.820 cauze** înregistrate pe rolul curților de apel în anul 2012, au fost soluționate **232.970 dosare**, rămânând un stoc de **100.850 cauze** (64.186 cauze la finele anului 2011).

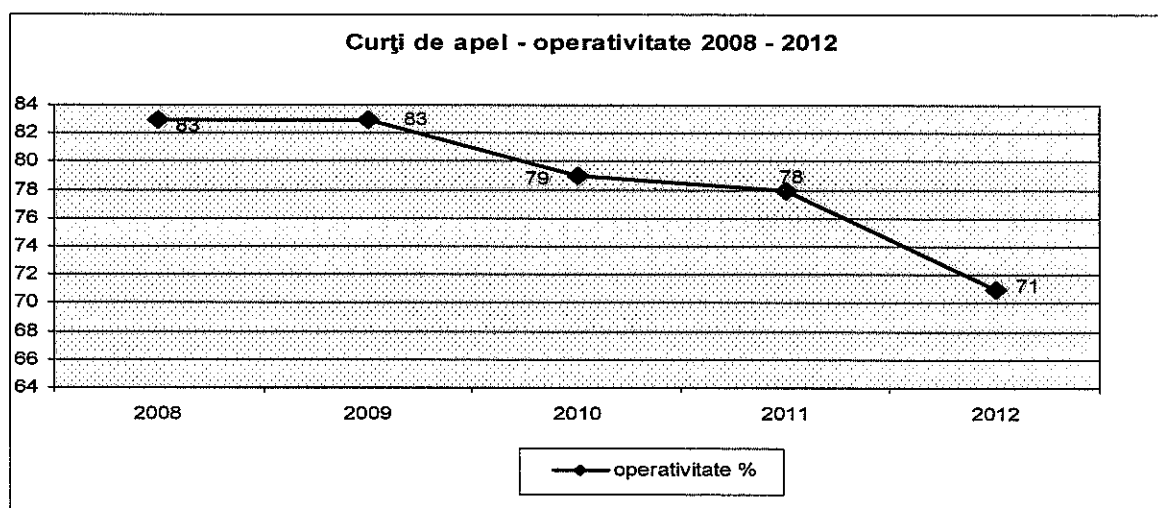
În procente, operativitatea medie la nivelul curților a fost de **71%** în anul 2012, cu 7% mai puțin ca în perioada anterioară.

Instanța înregistrată cu operativitatea cea mai mare a fost în anul 2012 **Curtea de Apel Iași (84%)**; o operativitate de peste 80% a înregistrat și Curtea de Apel Craiova. În anul 2011, cele mai bune procente de operativitate se apropiau de 100%.

În schimb, cu cea mai scăzută operativitate a fost înregistrată Curtea de Apel Suceava (62%), urmată de Curțile de Apel Bacău și Târgu Mureș.

Scăderea operativității la curțile de apel este cauzată de creșterea excesivă a numărului cauzelor de soluționat, așa cum am arătat mai sus.

Comparativ, pentru ultimii ani, situația operativității medii se prezintă astfel:

I.1.3.3. Operativitatea la tribunale

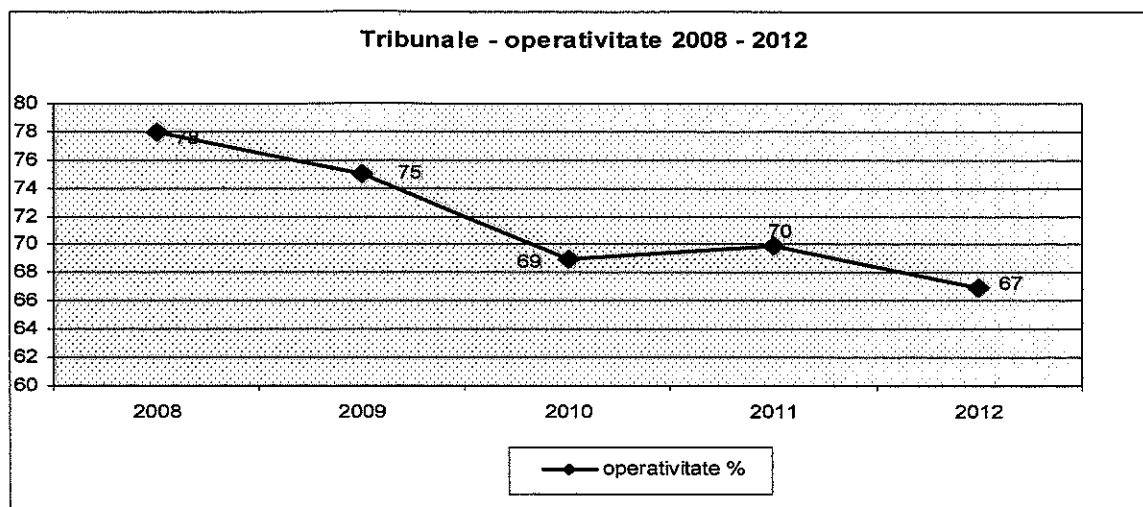
Din cele **1.017.162 cauze de soluționat** în cursul anului 2012, a fost soluționate un număr de **645.939 cauze**, rămânând un stoc de **371.223 dosare** (superior celui de la finele anului 2011).

În procente, operativitatea medie s-a situat la **67 %**, cu 3% mai puțin ca în anul 2011.

Instanța care a înregistrat operativitatea cea mai mare în anul 2012 a fost **Tribunalul Ialomița (o operativitate de 84%)**; o operativitate foarte mare au înregistrat, de asemenea, și Tribunalele Arad și Călărași (83%).

În schimb, cea mai mică operativitate a înregistrat Tribunalul Bihor (51%), urmat de Tribunalele Vâlcea, Argeș și Ilfov cu o operativitate de 57%.

Grafic, pentru ultimii 5 ani, situația se prezintă după cum urmează:

Operativitatea la tribunalele specializate

În procente, la instanțele specializate operativitatea s-a distribuit astfel:

Instanța	Operativitate
Tribunalul pentru minori și familie Brașov	83%
Tribunalul specializat Argeș	62%
Tribunalul specializat Cluj	71%
Tribunalul specializat Mureș	66%

I.1.3.4. Operativitatea la nivelul judecătoriilor

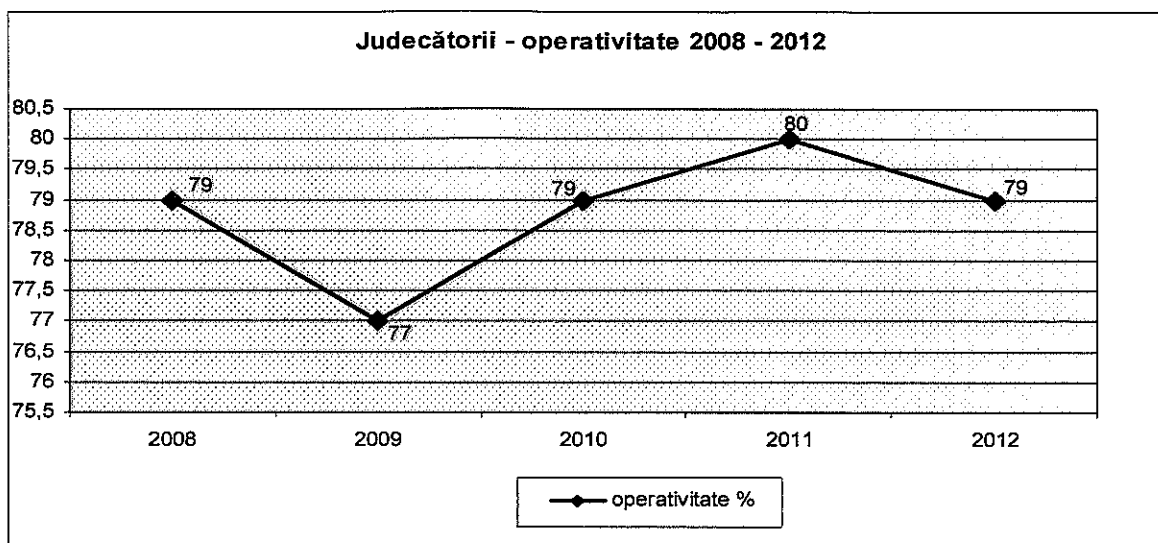
Din cele **1.946.629 cauze de soluționat** în cursul anului 2012, au fost soluționate **1.451.958 dosare**, rămânând un stoc de **494.671 cauze**.

În procente, operativitatea medie a fost de **79%** (față de 80% în anul 2011).

Instanța cu operativitatea cea mai mare a fost determinată în anul 2012 Judecătoria Ineu (97%), urmată de Judecătoriile Calafat și Gurahonț;

În schimb, cea mai mică operativitate a fost înregistrată la Judecătoria Brezoi (27%); o operativitate mică au înregistrat de asemenea și Judecătoriile Buzău, Fetești și Ploiești. Judecătoria Brezoi a funcționat în anul 2012 cu 5 posturi ocupate la o schemă de asemenea de 5 posturi.

Grafic, situația se prezintă după cum urmează:

La nivelul instanțelor militare, situația operativității se prezintă după cum urmează:

Instanța	Operativitate %
Tribunalul Militar București	99
Tribunalul Militar Iași	83
Tribunalul Militar Cluj	92
Tribunalul Militar Timișoara	89
Tribunalul Teritorial București	83
Curtea Militară de Apel	72

1.1.4 Managementul resurselor umane

A. Măsurile adoptate pentru ocuparea posturilor vacante. Strategii și direcții de acțiune

Prin Hotărârea nr. 184/09.03.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Planul strategic de acțiune pentru anul 2012 de asigurare a necesarului de resurse umane pentru funcționarea în condiții optime a instanțelor și parchetelor.

Prin hotărârea anterior menționată, au fost stabilite, ca obiective, ocuparea posturilor de execuție vacante de judecător și procuror prin modalitățile prevăzute de lege (repartizarea auditorilor de justiție, organizarea concursului de admitere la Institutul Național al Magistraturii, a concursului de admitere în magistratură în condițiile art. 33 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare și a concursului de promovare în funcții de execuție) și ocuparea funcțiilor de conducere vacante de la instanțe și parchete.

Totodată, prin Hotărârea nr. 280/05.04.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Planul strategic de acțiune pentru anul 2012 de asigurare a necesarului de resurse umane pentru funcționarea în condiții optime a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind stabilit ca obiectiv ocuparea posturilor de execuție vacante de judecător și a celor de magistrat-asistent la nivelul instanței supreme.

Eforturile Consiliului Superior al Magistraturii în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite prin hotărârile anterior menționate sunt prezentate în cele ce urmează.

La data de 01.01.2012, din totalul de **4544** posturi de judecător, erau ocupate **4205** posturi de judecător și vacante **339** de posturi, din care **225** erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar **114** funcțiilor de conducere.

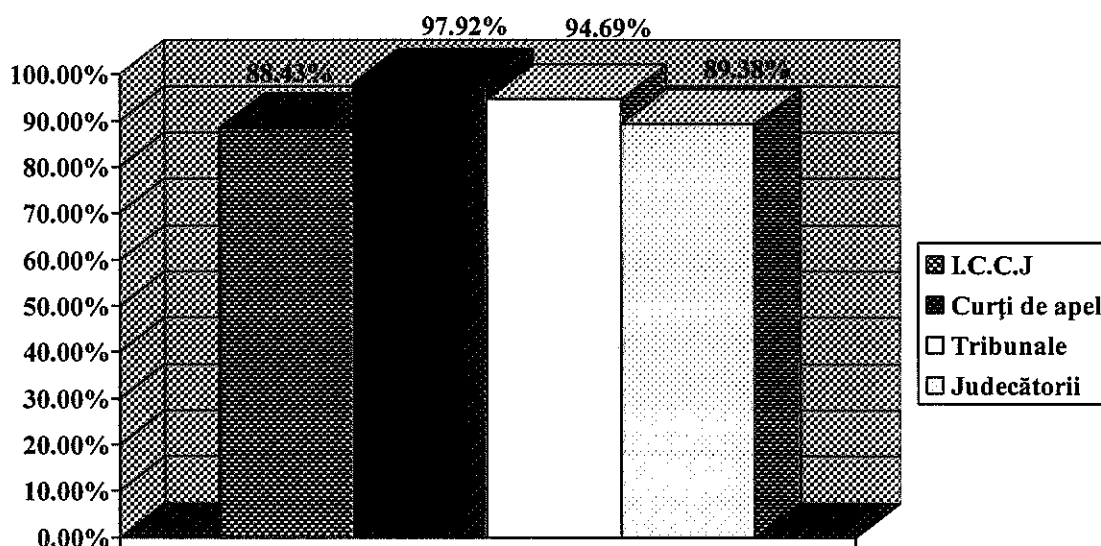
Comparativ, este de precizat că, la începutul anului 2011, din totalul de 4516 posturi de judecător prevăzute în schemele instanțelor, erau vacante 435 posturi, din care 324 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 111 funcțiilor de conducere.

Distribuția posturilor de judecător, pe grade de jurisdicție, la data de 01.01.2012, se prezenta astfel:

Categoriea	Posturi de judecător prevăzute în schemă			Posturi de judecător vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
ÎCCJ	121	115	6	14	13	1
Curți de apel (inclusiv CMA)	770	670	100	16	5	11
Tribunale (inclusiv TMTB și tribunalele specializate)	1487	1253	234	79	50	29
Judecătorii (inclusiv instanțele militare)	2166	1860	306	230	157	73
Total	4544	3898	646	339	225	114

Procentul de ocupare a posturilor, pe grade de jurisdicție, este prevăzut în graficul de mai jos:

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE JUDECĂTOR LA DATA DE 01 IANUARIE 2012

Ocuparea posturilor de execuție vacante de judecător

În cursul anului 2012, ocuparea posturilor de execuție vacante s-a realizat prin modalitățile prevăzute de lege, ținând cont de politica de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii și de nevoile concrete din sistem, respectiv prin:

- **Repartizarea auditorilor de justiție, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, promoția 2012**

Prin Hotărârea nr. 552/26.06.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii au fost numiți în funcția de judecător stagiar un număr de **88 de auditori de justiție** – promoția 2012.

➤ ***Numirea în magistratură pe bază de concurs, conform dispozițiilor art. 33 al. (1)-(4) din Legea 303/2004***

În cursul anului 2012 a fost finalizată procedura de numire a candidaților declarați admiși la concursul de admitere în magistratură, organizat la data de 13 noiembrie 2011 (concurs aprobat prin Hotărârea nr. 640/2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii), în condițiile art.33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, au fost numite în funcția de judecător la judecătorii **20 de persoane**.

Totodată, în urma concursului de admitere în magistratură organizat în perioada 26 iunie – 10 octombrie 2012, aprobat prin Hotărârea nr. 530/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, pentru ocuparea a 50 de posturi de judecător la judecătorii și a 50 de posturi de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii, au fost numite în funcția de judecător la judecătorii **50 de persoane**.

➤ ***Numirea, la cerere, a procurorilor în funcția de judecător***

În anul 2012, au fost numiți în funcția de judecător 7 procurori.

➤ ***Numirea în funcția de judecător, după promovarea examenului de capacitate, a procurorilor care au optat în acest sens***

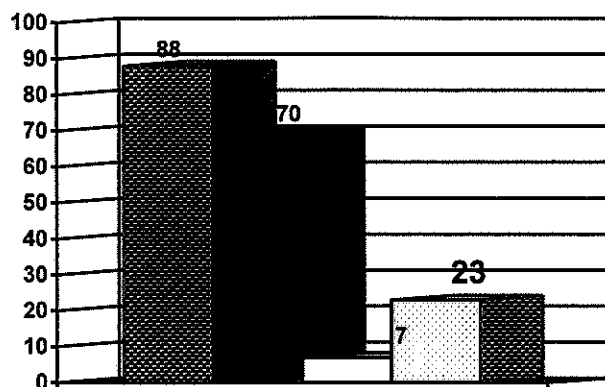
Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a propus Președintelui României numirea în funcțiile de judecător și procuror a candidaților care au promovat examenul de capacitate organizat în perioada 03 august – 13 decembrie 2011, un număr de **23** de procurori fiind numiți, urmare a opțiunilor exprimate, în funcția de judecător.

➤ ***Reîncadrarea în funcția de judecător a foștilor judecători***

În anul 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu a formulat nicio propunere de reîncadrare în funcția de judecător.

În acord cu datele prezentate mai sus, în anul 2012 au fost numite în funcția de judecător la judecătorii, un număr de **188 de persoane**, dinamica ocupării posturilor fiind prezentată în graficul alăturat:

Modalități de ocupare a posturilor de judecător în anul 2012

- absolvenți I.N.M. repartizați
- judecători numiți în urma promovării concursului de admitere în magistratură
- procurori numiți, la cerere, judecători
- procurori numiți judecători în urma examenului de capacitate

În cursul anului 2012, ***au fost eliberate din funcția de judecător un număr de 64 de persoane***, după cum urmează:

- 43 de persoane, prin pensionare;
- 11 persoane, prin demisie;
- 2 persoane, ca urmare a aplicării sancțiunii disciplinare a excluderii din magistratură;
- 3 persoane, ca urmare a condamnării definitive;
- 5 persoane, ca urmare a numirii în funcția de procuror.

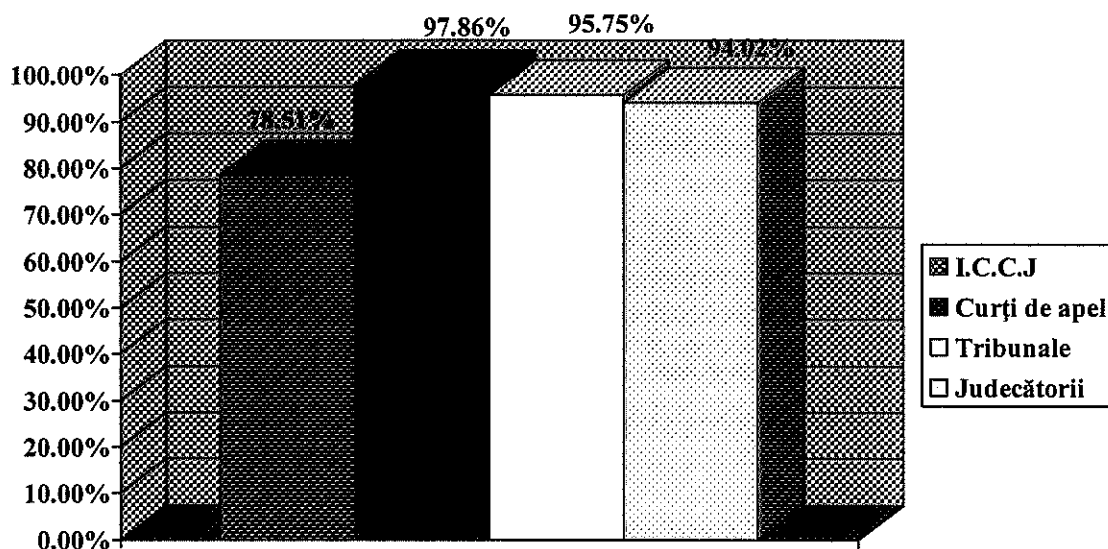
Totodată, în cursul acestui an s-au vacantat 8 posturi, ca urmare a decesului unor judecători.

Este de semnalat faptul că, la sfârșitul anului 2012, un număr de 512 judecători de la curțile de apel și instanțele aflate în circumscripția teritorială a acestora (cu excepția Curții Militare de Apel și a instanțelor din subordine), la care se adaugă încă 18 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, îndeplineau condițiile legale de pensionare. În mod firesc, aceștia pot solicita oricând eliberarea din funcție, astfel că numărul posturilor vacante din sistem va putea fi oricând majorat.

Ca urmare a valorificării tuturor procedurilor de ocupare a posturilor vacante, la data de 01.01.2013, situația posturilor de judecător se prezintă astfel:

Categoriea	Posturi de judecător prevăzute în schemă			Posturi de judecător vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
ÎCCJ	121	115	6	26	26	0
Curți de apel (inclusiv CMA)	793	692	101	17	6	11
Tribunale (inclusiv TMTB și tribunalele specializate)	1505	1273	232	64	41	23
Judecătorii (inclusiv instanțele militare)	2125	1822	303	127	63	64
Total	4544	3902	642	234	136	98

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE JUDECĂTOR LA DATA DE 01 IANUARIE 2013

B. Echilibrarea schemelor de personal

Echilibrarea schemelor de personal a constituit o preocupare a Consiliului Superior al Magistraturii și în anul 2012.

a. În acest sens, în cursul acestui an, Consiliul Superior al Magistraturii a depus toate diligențele necesare în vederea finalizării procedurii de redistribuire a posturilor de judecător, în acord cu hotărârile adoptate în cursul anului 2011 (Hotărârile nr.469/12.07.2011 și nr.922/13.12.2011 ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii).

Prin Hotărârea nr.469/12.07.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a hotărât redistribuirea *pe orizontală* a unui număr de 12 posturi de judecător de la nivelul judecătoriilor, până la finele anului 2012 fiind redistribuite un număr de 8 posturi.

De asemenea, prin Hotărârea nr.922/13.12.2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii s-a acordat aviz conform pentru redistribuirea, *atât pe orizontală, cât și pe verticală*, a 48 de posturi de judecător.

Totodată, în anul 2012, cu sprijinul Ministerului Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a inițiat și finalizat o nouă procedură de redistribuire a posturilor de judecător, în vederea echilibrării schemelor de personal ale instanțelor judecătorești, pe baza analizei evoluției volumului de activitate și a încărcăturii/schemă aferente perioadei 2010 – sem. I 2012.

Astfel, prin Hotărârea Plenului nr. 1080/28.11.2012, modificată și completată prin Hotărârea Plenului nr. 1114/13.12.2012 și finalizată cu emiterea Ordinului nr. 4305/C/2012, la finele anului 2012 au intervenit modificări la nivelul schemelor instanțelor, determinate de **redistribuirea unui număr de 37 de posturi vacante de judecător**, prin suplimentarea schemelor de personal ale unor instanțe (curți de apel – 10 posturi, tribunale – 6 posturi și judecătorii - 21 de posturi), corelativ cu reducerea schemelor de personal ale altor instanțe (curți de apel – 1 post, tribunale – 4 posturi și judecătorii - 32 de posturi).

În concret, urmare a procedurii menționate, schemele curților de apel au fost suplimentate cu 9 posturi de judecător, schemele tribunalelor cu 2 posturi de judecător, în timp ce schemele judecătoriilor au fost reduse cu 11 posturi vacante de judecător.

Procedura menționată anterior a vizat redistribuirea posturilor vacante atât la nivel național, cât și în circumscripțiile curților de apel, precum și reducerea de posturi, ca efect al redistribuirii, la nivelul tribunalelor și curților de apel. Pe de altă parte, au fost excluse din procesul de redistribuire instanțele la care au existat și există în mod constant un număr mare de posturi vacante.

Criteriile pe baza cărora a operat această distribuție au fost următoarele: raportarea la datele statistice aferente perioadei 2010 – sem. I 2012, excluderea din analiză a instanțelor judecătorești la care încărcătura/schemă s-a situat cu mai puțin de 100 de cauze peste/sub media la nivel național, motivat de alternanțele volumului de activitate înregistrat în fiecare din anii supuși analizei; compararea volumului de activitate cu numărul de posturi de judecător alocat instanțelor de același grad; excluderea din analiză a judecătorilor cu o schemă de cel mult 3 posturi de judecător, pentru păstrarea unui număr de judecători care să asigure soluționarea incidentelor procedurale; existența posturilor vacante de judecător la instanțele la care pot fi reduse posturi.

De asemenea, în cursul anului 2012, urmare a desființării unor judecătării prin Legea nr. 148/2011, schemele tribunalelor și ale curților de apel au fost suplimentate cu câte 2 posturi de judecător.

b. Pornind de la necesitatea identificării și rezolvării principalelor probleme de care depinde aplicarea noilor coduri, prin Hotărârea nr. 1091 din data de 28.11.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii și-a însușit Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și Codului de procedură penală.

Unul dintre obiectivele planului sus-menționat privește pregătirea resurselor umane pentru implementarea noilor coduri.

În scopul atingerii acestui obiectiv, a fost constituit un grup de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public care, până în anul 2013, are stabilit ca indicator de performanță, printre altele, finalizarea proiectului privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, prin desființarea unor instanțe și parchete cu volum mic de activitate, precum și redistribuirea posturilor de judecător/procuror și personal auxiliar rezultate din desființarea instanțelor și parchetelor.

Până în prezent, reprezentanții instituțiilor implicate au discutat, de principiu, criteriile ce vor fi avute în vedere în procesul de raționalizare a instanțelor judecătorești și parchetelor, acestea fiind următoarele: *instanțele/parchetele cu un volum de activitate de până la 3500/3600 cauze, calculat ca medie statistică pe o perioadă relevantă, instanțele cu o schemă de 2-4 judecători, instanțele cu o schemă mai mare de 4 posturi de judecător, cu un volum de activitate, ca medie multianuală, de până la 3500/3600 de cauze, circumscripțiile teritoriale ale instanțelor și posibilitățile de rearondare a localităților în cazul instanțelor desființate, infrastructura (rutieră, feroviară), distanțele de parcurs până la sediile instanțelor la care vor fi arondate localitățile din cadrul instanțelor desființate, elementele de cost privind funcționarea instanțelor/parchetelor mici și foarte mici, structura demografică a circumscripțiilor instanțelor propuse spre desființare și posibilitatea stabilirii gradului de procesivitate și a naturii cauzisticii deduse judecării, posibilitățile de reconversie a imobilelor, sedii ale instanțelor și parchetelor propuse spre desființare (sedii secundare, centre de pregătire), punctele de vedere ale ordonatorilor de credite (curți de apel, tribunale și parchetele corespunzătoare).*

Analiza efectuată la nivelul Grupului de lucru a identificat un număr de 67 de judecătării și parchete de pe lângă acestea care se circumscriu criteriilor anterior enunțate.

Referitor la aceste instanțe, Consiliul Superior al Magistraturii a solicitat punctele de vedere ale conducătorilor curților de apel cu privire la modalitatea concretă de eficientizare a activității judecătorilor vizate, care ar consta fie în desființarea acestora, cu indicarea expresă a

instanțelor care pot prelua circumscripția teritorială, fie în rearondarea unor localități între judecătoriile existente, în scopul echilibrării volumului de activitate.

C. Mobilitatea în sistemul judiciar

Ca și în anii anteriori, în cursul anului 2012, au fost adoptate măsuri privind transferul, detașarea și delegarea judecătorilor, având în vedere atât interesul funcționării în condiții optime a instanțelor, cât și cel personal al magistratului.

Astfel, în perioada de referință, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii 406 cereri de transfer ale judecătorilor, din care 86 de cereri au fost admise, 315 au fost respinse, 2 solicitări au fost amânate și s-au înregistrat 3 renunțări la soluționarea cererilor de transfer.

Distinct de acestea, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a dispus 28 de transferuri, în cazul judecătorilor numiți în funcții de conducere la alte instanțe decât cele la care au funcționat.

Totodată, în cursul anului 2012, au fost formulate și analizate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii un număr de 81 de cereri de detașare ale judecătorilor, atât în cadrul sistemului, cât și la alte instituții sau autorități publice, din care au fost admise 36 de solicitări de detașare, respinse 43 de astfel de solicitări, iar în cazul unui număr de 2 solicitări, titularii au renunțat la soluționarea cererilor.

Totodată, s-a dispus prelungirea detașării în cazul unui număr de 11 judecători, încetarea detașării în 11 situații și respingerea solicitării de prelungire a detașării în alte 2 cazuri.

La sfârșitul anului 2012, *numărul judecătorilor detașați la alte instituții decât instanțele judecătorești* era de 59 de judecători, însă posturile a 22 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, conform art. 134 ind.1 din Legea nr.304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ori prin detașare. Ponderea numărului judecătorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de judecător, a fost de 0, 81 %, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (1,33 %).

În fine, Consiliul Superior al Magistraturii a analizat 5 solicitări de delegare a judecătorilor în funcții de execuție, respingându-le.

D. Dezvoltarea carierei profesionale a judecătorilor

• Promovarea judecătorilor în funcții de execuție

În anul 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat, prin Hotărârea nr. 56/2012, organizarea unui concurs de promovare efectivă a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, la data de 25 martie 2012.

Pentru *promovarea efectivă* au fost scoase la concurs 112 posturi de execuție la instanțele judecătorești (87 de posturi la tribunale și 26 posturi la curțile de apel).

De asemenea, prin Hotărârea nr. 721/2012, Plenul a aprobat continuarea procedurilor concursului de promovare în funcții de execuție declanșat în anul 2011, pentru postul de judecător scos la concurs la Curtea de Apel Iași – Secția de contencios administrativ și fiscal, ca urmare a încetării efectelor suspendării procedurilor de concurs, prin pronunțarea deciziei civile nr. 3291/27.06.2012 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția de contencios administrativ și fiscal.

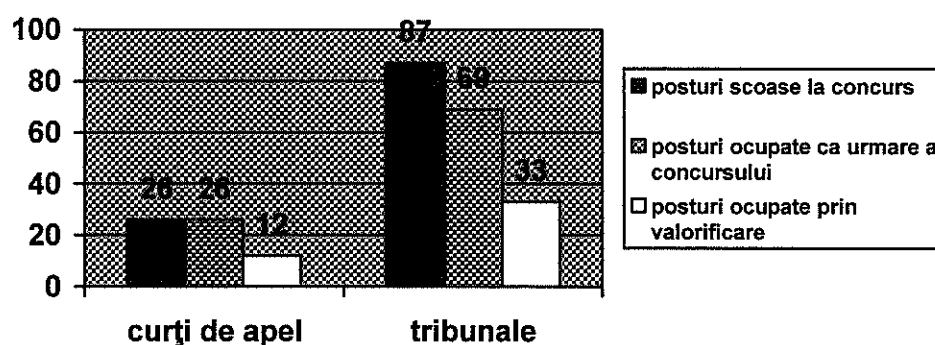
După finalizarea concursului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus **promovarea efectivă a 26 de judecători la curțile de apel și a 69 de judecători la tribunale.**

Raportat la datele prezentate, la nivelul curților de apel gradul de promovabilitate și de ocupare a posturilor scoase la concurs a fost de 100 %, iar la tribunale a fost de 79 %.

Ulterior, prin valorificarea rezultatelor acestui examen, s-a dispus promovarea a încă **45 judecători** (12 la curțile de apel și 33 la tribunale).

În cursul anului 2012 nu a fost organizat concurs pentru promovarea judecătorilor în funcții de execuție pe loc.

Gradul de ocupare a posturilor de judecător, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție

- **Promovarea în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție**

În cursul anului 2012 a fost organizat un concurs de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, în perioada 19 martie – 21 septembrie 2012, pentru ocuparea a 16 posturi vacante de judecător. Concursul a fost aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 187/15.03.2012. La concurs s-au înscris 16 magistrați, dintre care 15 au fost declarați admiși ca urmare a verificării condițiilor prevăzute de lege pentru participarea la concurs. După desfășurarea etapelor inițiale prevăzute de Regulament, au fost declarați admiși 8 candidați, care s-au prezentat la ultima probă a concursului, cea scrisă.

După finalizarea concursului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus promovarea în funcția de judecător la instanța supremă a 2 judecători, singurii care au obținut la probele scrise media minimă 8 (opt) și cel puțin nota 7 (șapte) la fiecare probă scrisă.

E. Asigurarea conducerii la nivelul instanțelor judecătorești

- **Numirea judecătorilor în funcția de președinte și vicepreședinte**

La începutul anului 2012 erau vacante un număr de 65 de *funcții de conducere (președinte și vicepreședinte) la judecătorii, tribunale, tribunale specializate, curți de apel și Curtea Militară de Apel.*

Pentru ocuparea acestora și a celor care s-au mai vacantat ulterior (**în total 101 funcții**), prin Hotărârea nr. 221/22.03.2012, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen în perioada 4 aprilie – 3 iulie 2012. După finalizarea acestui concurs, s-au ocupat 51 de funcții de conducere dintre cele scoase la concurs, Secția pentru judecători dispunând, în ședința din data de 03.07.2012, numirea candidaților declarați admiși, în funcțiile de conducere începând cu data de 15.07.2012 și, în unele cazuri, începând cu data de 3 iulie 2012.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2012, prin Hotărârea nr. 790/18.09.2012, Plenul a aprobat organizarea unui nou concurs sau examen, în perioada 21 septembrie - 12 decembrie 2012, pentru ocuparea unui număr de **133 de funcții vacante** de președinte și vicepreședinte la curți

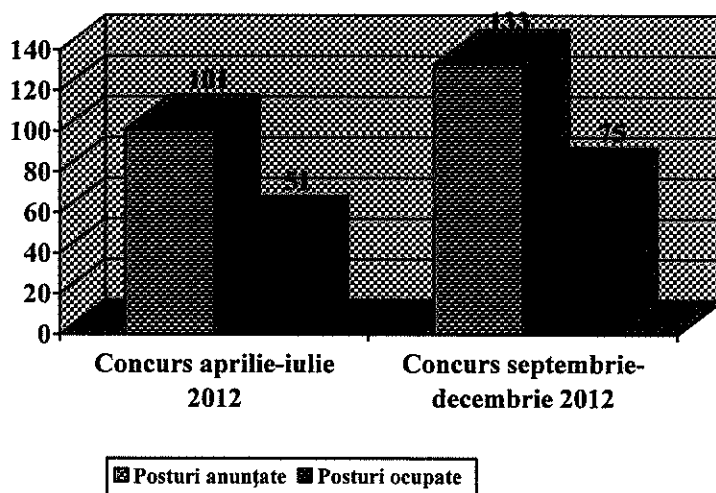
de apel, tribunale, tribunale specializate și judecătorii. La acest concurs au fost înregistrate 131 de candidaturi.

După finalizarea acestui concurs/examen, au fost ocupate 75 de funcții de conducere, începând cu data de 01.01.2013.

Pe baza datelor anterior prezentate rezultă că, la concursul organizat în prima parte a anului 2012, gradul de ocupare, în ceea ce privește funcțiile de conducere de la nivelul instanțelor judecătorești, a fost de 50%, iar la concursul organizat în cea de a doua parte a anului 2012, gradul de ocupare a fost de 56 %.

Se constată astfel că procentul de ocupare a funcțiilor de conducere a rămas în continuare unul redus, fiind comparabil cu cel înregistrat în cursul anului 2011.

Gradul de ocupare prin concurs a funcțiilor de conducere urmare concursurilor organizate la nivelul instanțelor judecătorești în anul 2012

- ***Numirea judecătorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art. 48 alin. 9 din Legea nr. 303/2004***

În cursul anului 2012, Secția pentru judecători a numit 82 de judecători în funcții de președinte de secție.

Conform procedurii speciale prevăzute de art. 53 din *Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii a analizat candidaturile depuse pentru numirea în funcția de președinte al Secției de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, fiind numit în această funcție domnul judecător Barbă Ionel.

- ***Delegarea în funcții de conducere a judecătorilor***

În cursul anului 2012, Secția pentru judecători a admis 92 de delegări în funcții de conducere, 86 de prelungiri de delegări în aceste funcții și a dispus încetarea delegării în alte 54 de situații. Totodată, Secția pentru judecători a hotărât respingerea a 2 solicitări de delegare în funcții de conducere.

F. Aspecte relevante privind personalul auxiliar

Potrivit datelor comunicate de curțile de apel, la sfârșitul anului 2012, în statele de funcții și de personal ale instanțelor erau prevăzute 6858 posturi de grefier, din care 6750 posturi erau ocupate, iar 108 vacante. Ponderea posturilor de grefier cu studii superioare, în

numărul total al posturilor de grefier existent în statele de funcții și de personal ale instanțelor, calculată ca medie națională, a fost de 51, 24%.

În cursul anului 2012, la nivelul curților de apel au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de grefier, conform art.36 din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare.

Din totalul de 103 posturi scoase la concurs, au fost ocupate 98 de posturi, 22 dintre acestea fiind ocupate pe perioadă determinată.

Datele comunicate de curțile de apel relevă faptul că, la sfârșitul anului 2012, un număr de 32 grefieri îndeplineau condițiile legale de pensionare, dintre care 3 grefieri la nivelul curților de apel, 14 grefieri la nivelul tribunalelor și 15 grefieri la nivelul judecătoriilor.

Din datele furnizate de instanțe rezultă că, în cursul anului 2012, au fost aplicate personalului auxiliar 52 de sancțiuni disciplinare, după cum urmează: 25 de sancțiuni cu avertisment, 20 de sancțiuni vizând reducerea drepturilor salariale, 1 sancțiune constând în retrogradare în grad, 3 mutări disciplinare la o altă instanță din circumscripția curții de apel și 3 excluderi din profesie.

Totodată, instanțele au comunicat că, în perioada de referință, o persoană aparținând categoriei personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești a fost condamnată definitiv pentru fapte aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu, dar nicio altă persoană nu a fost trimisă în judecată pentru astfel de fapte.

G. Aprecieri ale instanțelor cu privire la managementul resurselor umane în sistemul judiciar

Potrivit datelor comunicate de 15 curți de apel (mai puțin Curtea de Apel București), comparativ cu anul 2011, în anul 2012, managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost similar celui din anul precedent.

În ceea ce privește Curtea de Apel București, această instanță a apreciat că managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost total nesatisfăcător, de natură să afecteze funcționalitatea în condiții optime a instanțelor.

Principalele critici aduse de instanțe politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii constau în următoarele:

- lipsa de comunicare cu președinții curților de apel în privința propunerilor formulate;
- luarea deciziilor fără să se țină cont de situațiile concrete existente în instanțe;
- neluarea de măsuri concrete pentru adaptarea schemelor de personal, în condițiile creșterii volumului de activitate, redistribuirea câtorva posturi la nivel național nefiind de natură să rezolve situația lipsei de personal;
- aprobarea detașărilor la diferitele instituții, în pofida avizului negativ al instanțelor și a lipsei de personal;
- adoptarea unei politici de resurse umane diferită de la o instanță la alta, în condiții identice de volum de activitate, posturi vacante;
- abandonarea redistribuirii posturilor de personal auxiliar;
- lipsa de transparență și coerență în criteriile pe baza cărora se soluționează cererile de transfer, detașare și delegare;
- lipsa de viziune în managementul resurselor umane pe termen lung;
- lipsa de coordonare între direcțiile de specialitate ale Consiliului Superior al Magistraturii;

- lipsa de stabilitate în soluții și inconsecvența în decizii;
- lipsa inițiativelor și a măsurilor de protecție și apărare a imaginii judecătorului în mass-media;

I.2 Infrastructura și capacitatea instituțională a instanțelor judecătorești

Bugetul justiției trebuie împărțit în 3 părți componente distincte: bugetul curților de apel, al tribunalelor, tribunalelor specializate și al judecătoriilor (*denumit în continuare bugetul instanțelor*), *bugetul Înaltei Curți de Casație și Justiție* și *bugetul Ministerului Public*.

Ministerul Justiției (M.J.) are calitatea de ordonator principal de credite pentru *instanțele judecătorești*¹, Administrația Națională a Penitenciarelor și alte instituții subordonate.

Anul	Total buget M.J.	Buget instanțe	Ponderea bugetului instanțelor în bugetul M.J.	Evoluție
2010	2.435.080.000	1.365.747.000	56,09%	↑
2011	2.228.243.000	1.262.609.000	56,66%	↑
2012	2.382.869.000	1.373.405.000	57,64%	↑

După cum se observă, indiferent de creșterile sau descreșterile bugetului ordonatorului principal de credite, *ponderea bugetului instanțelor din acesta se află în trend ascendent*, ceea ce înseamnă că evoluțiile negative au afectat într-o măsură mai mică aceste bugete. Fondurile bugetare alocate de la bugetul de stat Ministerului Justiției în anul 2012 sunt îndreptate către instanțele judecătorești în proporție de aproximativ 57%, restul finanțând aparatul propriu și celelalte instituții subordonate financiar, astfel încât finanțarea Ministerului Justiției nu reprezintă niciodată gradul real de finanțare a instanțelor.

Referitor la bugetul instanțelor, din tabelul următor rezultă în mod clar valorile alocate anual:

Dinamica bugetului instanțelor 2010 - 2012 (în euro)

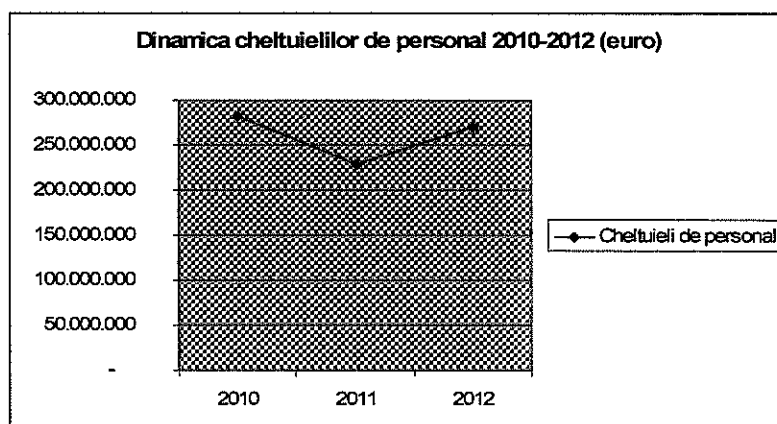
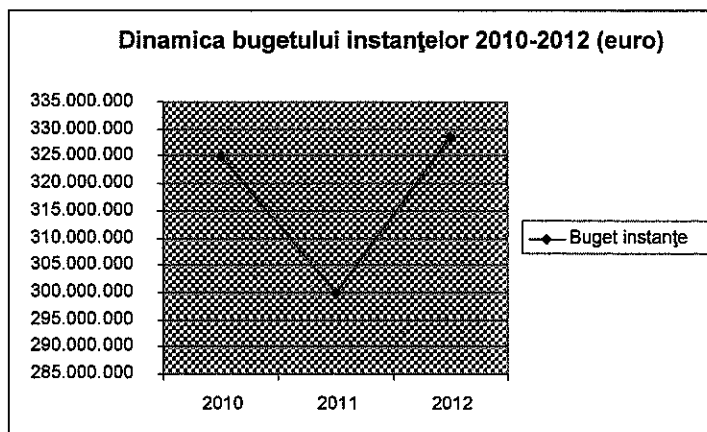
Anul	Instanțe		Cheltuieli de personal		Bunuri și servicii		Transferuri		Investiții	
2010	325.177.857	↑	283.010.238	↑	34.200.476	↑	815.952	↑	7.151.190	↑
2011	299.907.126	↓	229.321.378	↓	34.567.221	↑	26.215.439	↑	9.803.088	↑
2012	328.565.789	↑	271.130.144	↑	37.945.455	↑	12.402.392	↓	7.087.799	↓

Potrivit datelor de mai sus, o pondere semnificativă în bugetul instanțelor o au cheltuielile de personal. În ceea ce privește rubrica „transferuri”, în aceasta au fost incluse

¹ altele decât ICCJ și cele militare.

celelalte titluri de cheltuieli, respectiv cheltuielile cu proiectele finanțate din fonduri externe nerambursabile postaderare, programele cu finanțare rambursabilă, etc.

Pentru o analiză comparativă, în graficul de mai jos este prezentată alocarea bugetului instanțelor în perioada de referință.

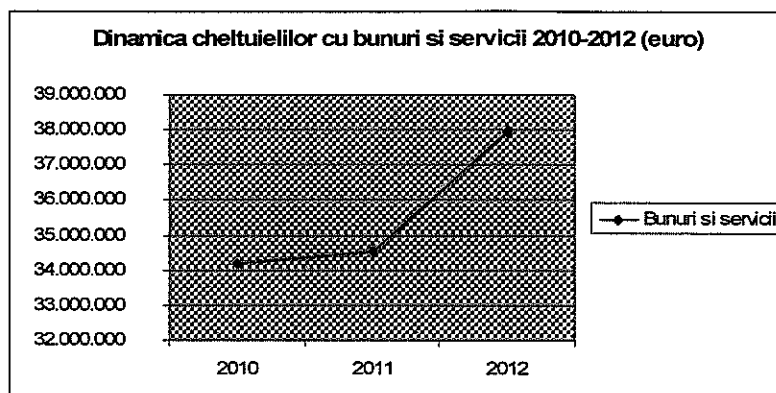
Media cheltuielilor cu salariile din bugetul total alocat instanțelor în perioada 2010-2012 este de 82, 51%. Această medie a fost influențată de alocările de fonduri bugetare pentru plata hotărârilor judecătorești, potrivit O.U.G. nr.71/2009.

Bugetul alocat instanțelor în anul 2010 la cheltuieli de personal înregistrează o creștere față de anul 2011, deoarece în anul 2010 au fost alocate fonduri pentru achitarea parțială a tranșei de 34% din hotărârile judecătorești, în valoare de aproximativ 138.884 mii lei. Bugetul alocat instanțelor în anul 2012 la cheltuieli de personal înregistrează o creștere față de anul 2011, deoarece în anul 2012 au fost alocate fonduri atât pentru creșterea salarială cu 8% începând cu luna iunie 2012, față de nivelul lunii mai 2012, cât și pentru achitarea tranșei de 5% din hotărârile judecătorești.

Fondurile alocate suplimentar în anul 2012 la cheltuieli de personal, cu ocazia celor două rectificări bugetare, au avut în vedere asigurarea finanțării ocupării unui număr de 126 de posturi vacante finanțate de judecători și personal auxiliar și a celor 564 posturi vacante nefinanțate de judecători și personal auxiliar, potrivit Memorandumului aprobat în ședința Guvernului din data de 13 iunie 2012.

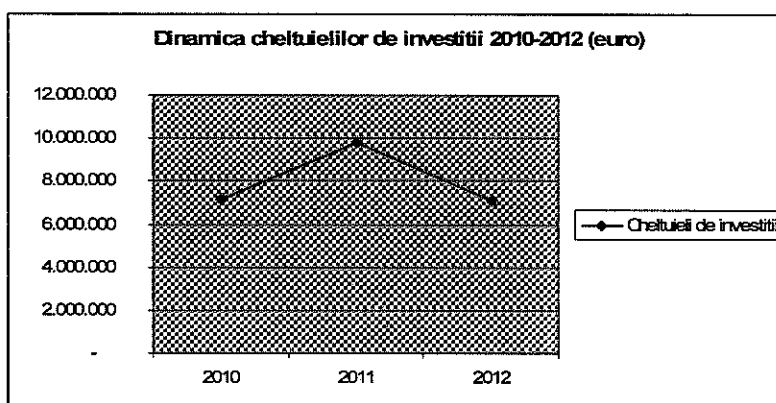
Luând în considerare incompatibilitățile, responsabilitățile și volumul de activitate specifice funcției, mai puțin de jumătate dintre judecători au apreciat că drepturile salariale încasate în anul 2012 au fost adecvate, majoritatea considerând că au fost mici.

În cadrul bugetului instanțelor, analiza reflectă o atenție continuă acordată bunurilor și serviciilor.

Creditele bugetare alocate instanțelor judecătorești pentru cheltuielile cu bunuri și servicii înregistrează o creștere de 1,31% în anul 2011, față de anul 2010 și o creștere de 8,99% în anul 2012, față de anul 2011.

Fondurile alocate în anul 2012 au fost utilizate atât pentru achitarea contravalorii serviciilor de prezentare, prelucrare și distribuie acte de procedură prezentate în sistem TP, a costurilor de funcționare și a onorariilor avocaților, cât și pentru reparații curente și pentru achiziționarea de mobilier pentru personalul nou încadrat, necesare pentru implementarea Noului Cod de procedură civilă. Prin ordonanța de rectificare, Ministerul Justiției a fost autorizat să achiziționeze mobilier și aparatură birotică, pentru instanțele judecătorești, prin excepție de la prevederile art. 24 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2009 cu privire la rectificarea bugetară pe anul 2009 și reglementarea unor măsuri financiar-fiscale, cu modificările și completările ulterioare.

La cheltuieli de capital au fost alocate fonduri în anul 2012 atât pentru obiectivele de investiții, cât și pentru dotarea cu echipamente IT (software, hardware) a personalului nou încadrat, necesară pentru implementarea Noului Cod de procedură civilă.

Dinamica fondurilor alocate în perioada 2010-2012 reflectă o diminuare la nivelul anului 2012, iar repartizarea acestora pentru reparații capitale, modernizări și investiții, este prezentată în tabelul de mai jos.

Fondurile prevăzute în anul 2012 pentru reparații capitale, modernizări și investiții

- mii lei-

	Buget de stat		Fonduri externe rambursabile	
	Nr. obiective/proiecte	fonduri alocate	Nr. obiective/proiecte	fonduri alocate
Total		28.693		41.360

I. Construcții		19.532		35.451
Obiective (proiecte) de investiții în continuare	18 obiective, din care:	12.653		25.838
	– 4 obiective de investiții în continuare finanțate de la Banca Mondială (de la bugetul de stat, partea de cofinanțare)	542	– 8 obiective de investiții în continuare finanțate 100% din fonduri externe rambursabile de la Banca Mondială	25.838
	– 14 obiective de investiții în continuare finanțate 100% de la bugetul de stat	12.111	-	-
Alte cheltuieli de investiții	din care:			
	– 6 proiecte – studii de fezabilitate, fezabilitate și alte studii prevăzute de lege	82	– 2 proiecte studii de fezabilitate, fezabilitate și alte studii prevăzute de lege	1.037
	– 2 expertize, proiectare și execuție lucrări de consolidare	1.667	-	-
	– 16 lucrări de modernizări, amenajări, reabilitări fond construit	5.130	– 4 lucrări de modernizări, amenajări, reabilitări fond construit	8.576
II. Reparații capitale		9.161		
	– 30 lucrări de reparații capitale fond construit	9.161		

Fondurile prevăzute în anul 2012 pentru reparații capitale, modernizări și investiții au fost alocate pentru un număr de 77 de instanțe, dintre acestea 4 având atât o componentă de finanțare din fonduri externe rambursabile, cât și o componentă de finanțare de la bugetul de stat.

Majoritatea sediilor instanțelor sunt deținute în proprietate și doar o mică parte cu chirie. Starea sediilor instanțelor, potrivit datelor comunicate de Ministerul Justiției, este prezentată în tabelul următor:

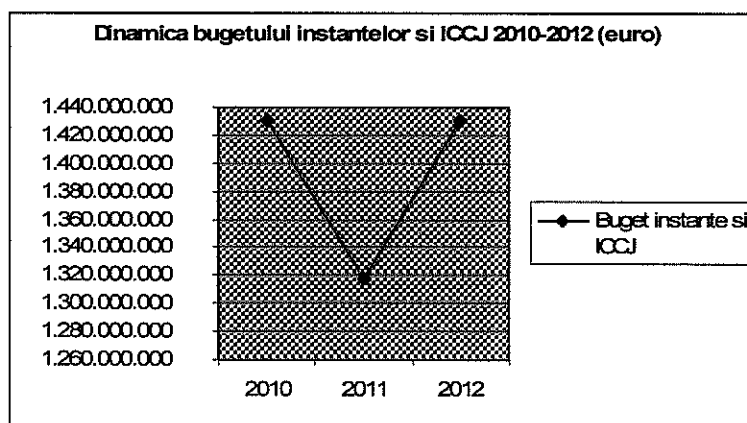
Starea sediilor instanțelor la 31 decembrie 2012	Număr de sedii
Sedii în stare <i>foarte bună</i>	55
Sedii în stare <i>bună</i>	56
Sedii în stare <i>acceptabilă</i>	66
Sedii în stare <i>rea</i>	21
Sedii în stare <i>foarte rea</i>	7
Număr total sedii de instanțe	205

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind satisfăcătoare, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprie desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (Judecătoria Zărnești, Judecătoria Bacău, Tribunalul Neamț, Judecătoria Piatra Neamț, Tribunalul și Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea, Tribunalul Bihor și Judecătoria Oradea). Pentru perioada următoare, instanțele au estimat un necesar de sedii noi pentru 49 de instanțe și de lucrări de extindere la alte 43 de instanțe.

Sinteza evoluției bugetului cuprinzând sumele de bani acordate instanțelor în perioada 2010-2012, este cuprinsă în tabelul următor:

Anul	Buget instanțe	Buget ÎCCJ	Total (LEI)	Total (EURO)
2010	1.365.747.000	64.561.000	1.976.596.384	470.618.187
2011	1.262.609.000	55.782.000	1.890.522.000	449.055.107
2012	1.373.405.000	57.547.000	2.077.428.000	496.992.344

Dinamica fondurilor alocate instanțelor și Înaltei Curți de Casație și Justiție în perioada 2010 - 2012 este prezentă în tabelul următor:

Referitor la nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2012, instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 10 curți de apel au considerat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare cu cele din anul 2011, o curte de apel a concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, iar o altă curte a arătat că au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii.

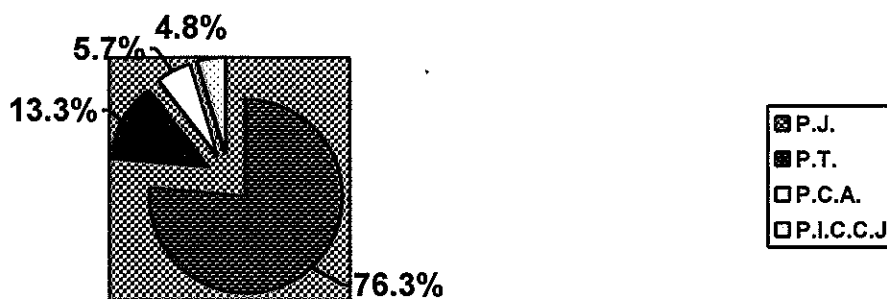
În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, curțile au concluzionat, în majoritatea cazurilor, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

I.3 Activitatea Ministerului Public

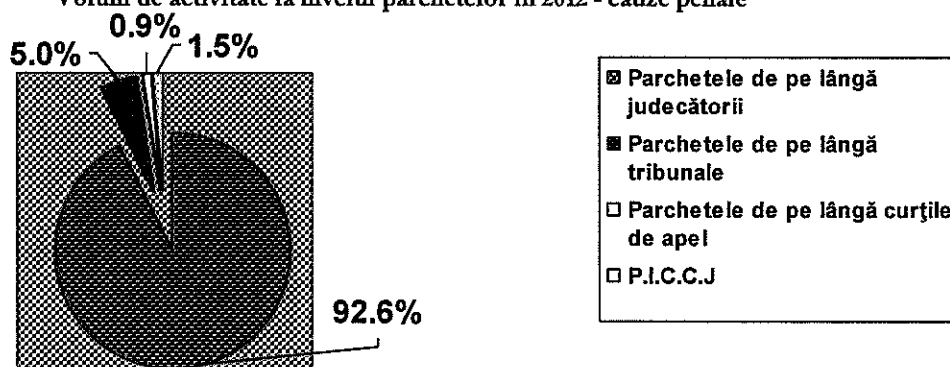
I.3.1 Volumul de activitate la nivelul parchetelor

În perioada de referință, exceptând parchetele militare, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de **176** de parchete pe lângă judecătorii, **42** parchete pe lângă tribunale, **1** parchet specializat, **15** parchete pe lângă curțile de apel și parchetul de pe lângă instanța supremă, toate înregistrând un volum total de activitate de **3.351.866 lucrări**, dintre care **1.754.215 dosare penale**, incluzând în cadrul volumului de activitate al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și activitatea D.N.A și D.I.I.C.O.T.

Volumul de activitate la nivelul parchetelor în 2012 - lucrări

Volum de activitate la nivelul parchetelor în 2012 - cauze penale

I.3.1.1. Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

La nivelul **Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție** (cu excepția Secției parchetelor militare), numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 31.406, în timp ce numărul dosarelor de soluționat înregistrat a fost de 1700. Față de anul 2011, numărul lucrărilor de soluționat a scăzut cu 21.981 lucrări (41%), în timp ce numărul cauzelor de soluționat a scăzut cu doar 42 de dosare (2,4%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 747 (44%).

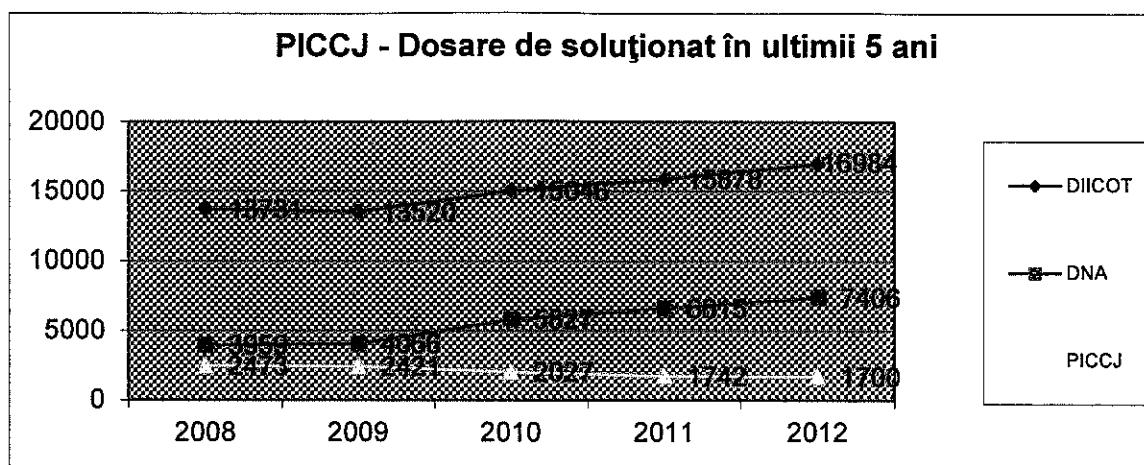
În același timp, **Direcția Națională Anticorupție** a înregistrat în anul 2012 un număr de 36.376 lucrări și 7.406 cauze de soluționat. Comparativ cu anul 2011, numărul lucrărilor a crescut cu 212 (0,59%), în timp ce numărul dosarelor a crescut cu 791 cauze (11,96%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 2.436 (32,89%).

La nivelul **Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism**, numărul lucrărilor de soluționat s-a ridicat la 91.515, iar cel al dosarelor la 16.984 cauze. Comparativ cu anul 2011, numărul de lucrări a crescut cu 4.848 (5,59%); în același timp, numărul de cauze a crescut cu 1.106 (6,97%).

Numărul cauzelor soluționate în acest an s-a ridicat la 6.255 (36,83%).

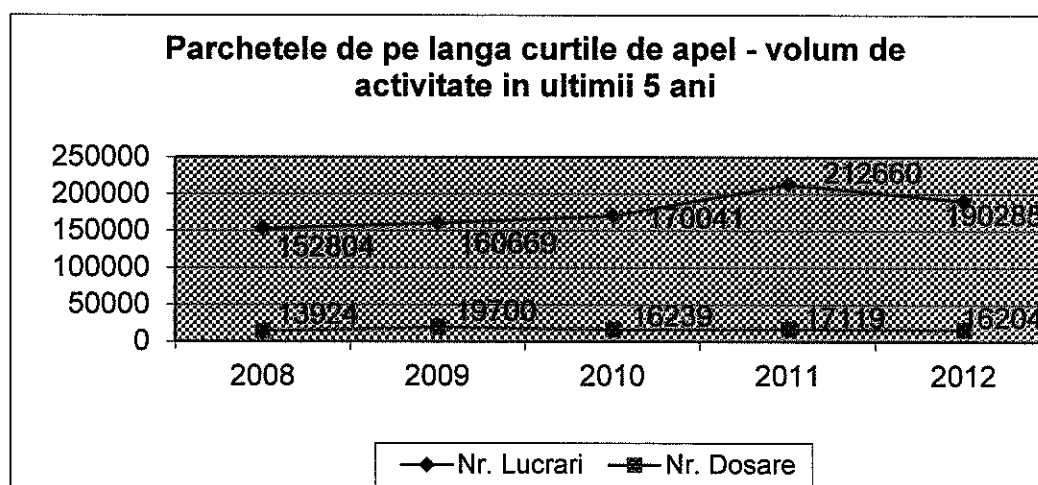
Dinamica numărului de cauze de soluționat în ultimii 5 ani se prezintă astfel :

I.3.1.2 Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

Cele 15 parchete de pe lângă curțile de apel au înregistrat spre soluționare în perioada de referință un număr de **190.285** lucrări, dintre acestea **16.204** constituind dosare penale, repartizate unui număr de **230** de procurori.

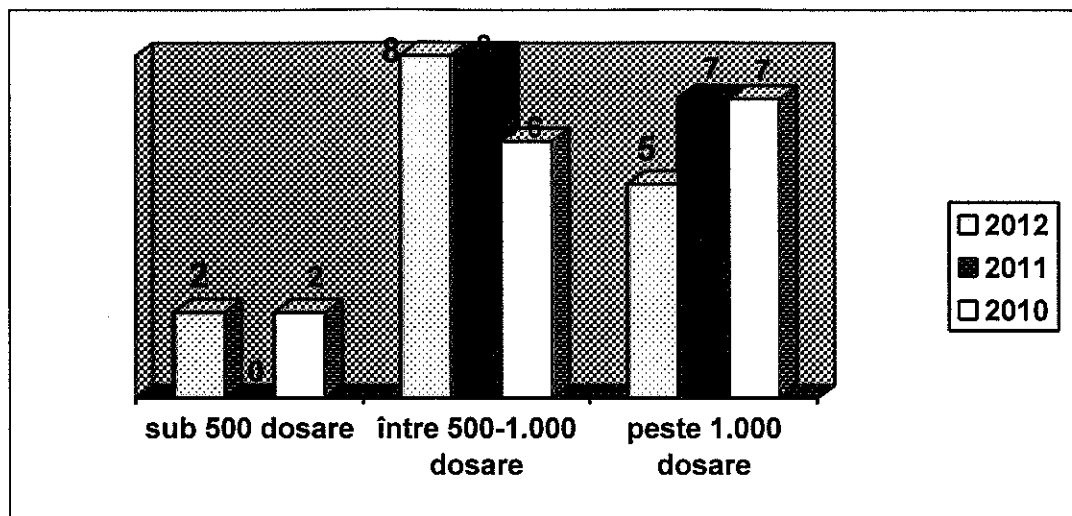
Cei doi indicatori, în ultimii 5 ani au înregistrat următoarea evoluție:

În funcție de volumul dosarelor penale, parchetele de pe lângă curțile de apel se pot grupa astfel:

- unități cu volum mai mic de 500 dosare: **2** (0 în anul 2011);
- unități cu un volum cuprins între 500 și 1.000 dosare: **8** (8 și în anul 2011)
- unități cu un volum situat peste 1.000 dosare: **5** (7 în anul 2011).

Volumul de activitate privind numărul de dosare penale al parchetelor de pe lângă curțile de apel – situație comparativă:

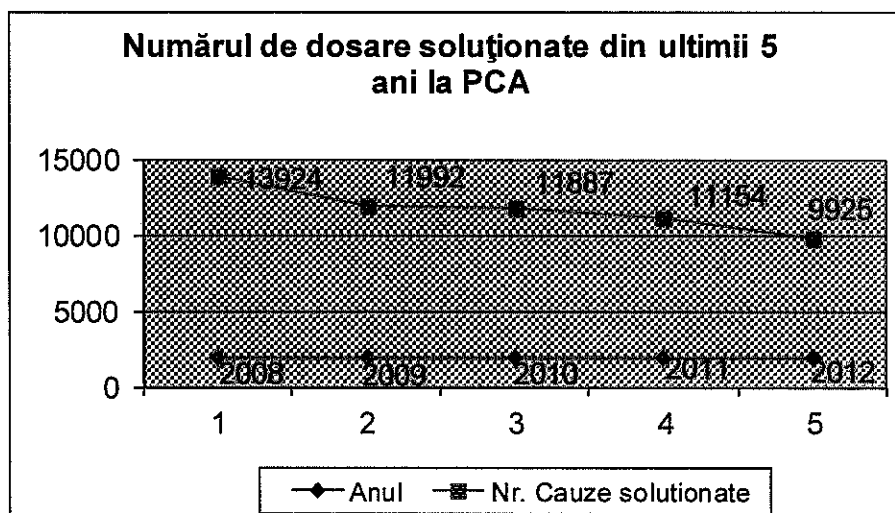

Parchetele cu cel mai mare volum de dosare înregistrat în anul 2012 au fost **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București** cu 3.388 dosare, cu 44 de dosare mai mult decât în anul 2011 (ocupând prima poziție și în anii anteriori), urmat de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța** cu 1.784 dosare și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova** cu 1.374 dosare.

La polul opus s-au aflat **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj** cu un număr de numai 488 dosare și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș** cu 497 cauze (în scădere comparativ cu anul 2011).

Din totalul celor **190.285** lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet în anul 2012, au fost soluționate **177.945**, reprezentând **94%**; în același timp, din totalul celor **16.204** cauze penale de soluționat, au fost soluționate un număr de **9.925 dosare (61%)**.

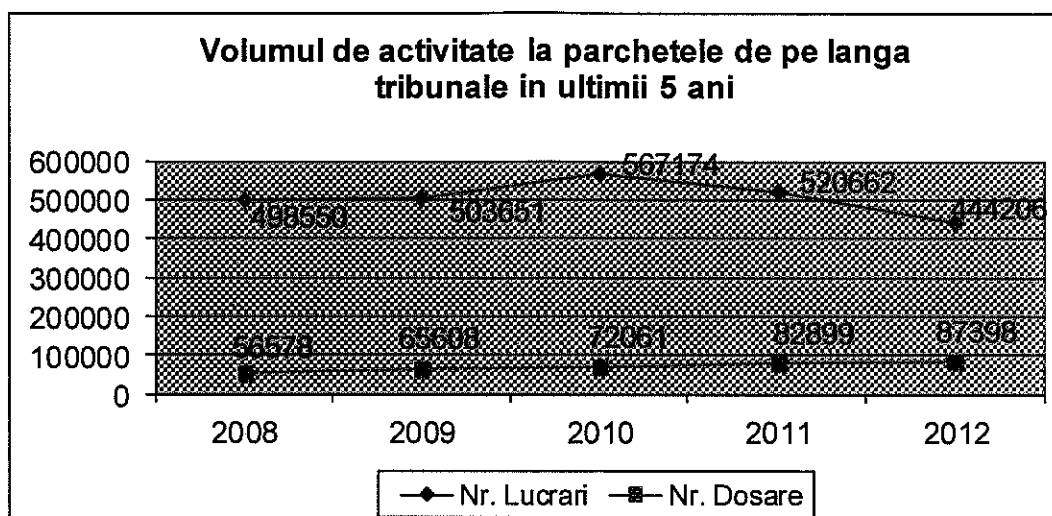
Sub aspectul numărului de cauze soluționate, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

I.3.1.3. Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul celor 43 de parchete de pe lângă tribunale (inclusiv parchetul specializat) a fost înregistrat un volum de activitate de **444.206 lucrări**, din care **87.398 dosare penale**, repartizate unui număr de **503 procurori**.

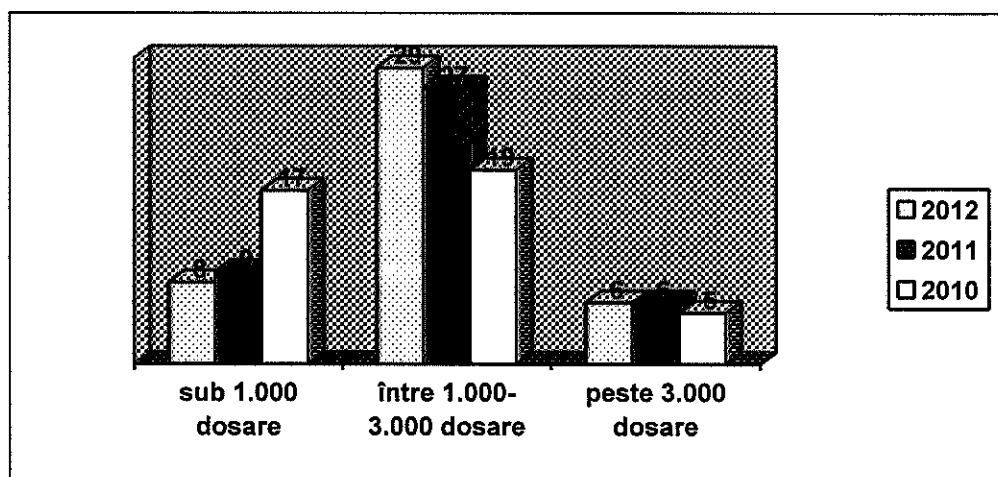
Comparativ, evoluția acestor indicatori în ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de dosare penale, aceste unități de parchet se pot grupa astfel:

- unități cu un volum situat sub 1.000 dosare: 8 (9 în anul precedent);
- unități cu un volum cuprins între 1.000 – 3.000 dosare: 29 (27 în anul precedent);
- unități cu un volum de peste 3.000 dosare: 6 (la fel și în 2011).

Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă tribunale – situație comparativă privind dosarele penale:

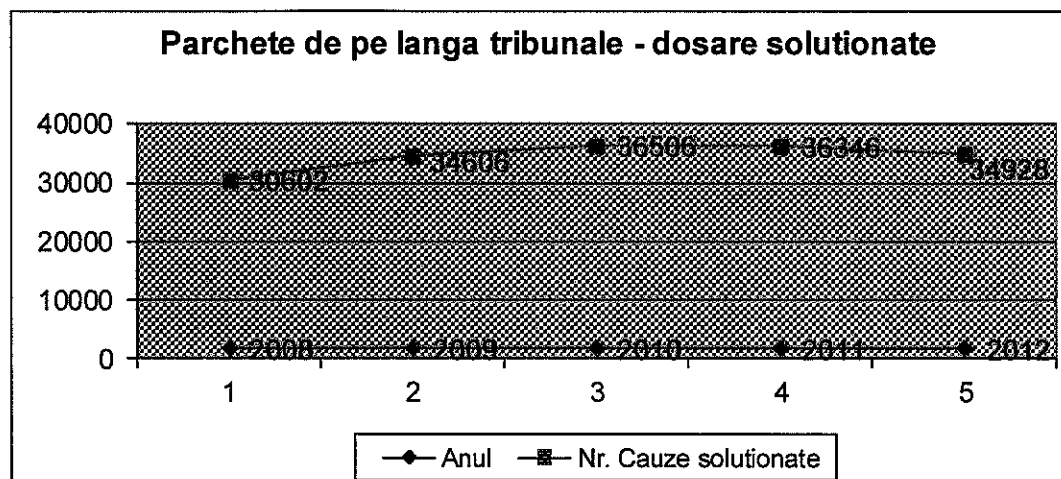

Cu un volum ridicat de activitate se remarcă și în acest an **Parchetul de pe lângă Tribunalul București**, care a înregistrat în perioada de referință un volum de lucrări de 54.187, dintre care 14.365 dosare penale, în scădere la capitolul lucrări față de anul anterior cu 7.245 de unități, dar în creștere în ceea ce privește numărul de dosare, cu 1.113 cauze. În ordine descrescătoare a volumului de activitate, prin prisma numărului cauzelor penale, Parchetul de pe lângă Tribunalul București a fost urmat de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași** cu 5.459 dosare și **Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța** cu 4.752 dosare (ambele unități menținând aceeași poziție ca și în anul 2011).

Din totalul de **444.206** lucrări de soluționat (dintre care **87.398** dosare penale) înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de **380.889** lucrări (din

care **34.928** dosare penale). Procentul de soluționare a lucrărilor a fost determinat la 86%, iar cel al dosarelor la 40%.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

Activitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru cauze cu minori și de familie Brașov

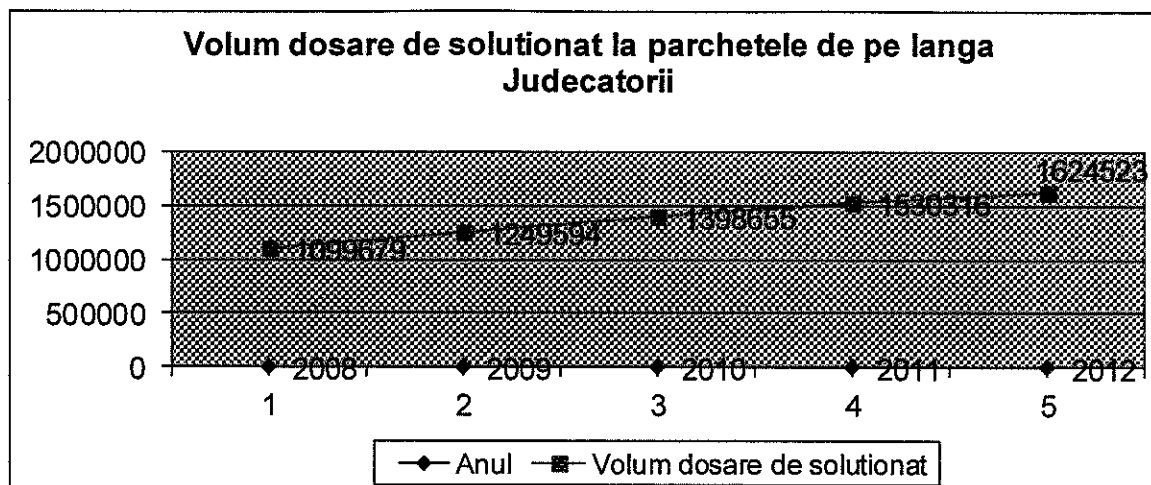
La nivelul unicului parchet specializat existent în prezent în această materie la nivel național s-au înregistrat în anul 2012, **2.670** lucrări de soluționat, din care **324** dosare, în scădere comparativ cu anul 2011 când au fost înregistrate 2.837 lucrări, din care 569 dosare penale; în anul 2012 au fost soluționate 2.534 de lucrări, din care 264 dosare penale (10%). În același timp, numărul de procurori activi care operează la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul Specializat pentru Minori și Familie Brașov a fost de 3 persoane dintr-o schemă totală de 4 posturi.

I.3.1.4. Activitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

În perioada de referință, la nivelul întregii țări au funcționat un număr de 176 parchete pe lângă judecătorii, care au înregistrat un volum de activitate de **2.558.078** lucrări de soluționat, din care **1.624.523** dosare, repartizate unui număr de 1.174 de procurori.

Volumul de activitate al acestor unități a crescut în anul 2012 față de anul precedent cu 69.479 lucrări (aproximativ 3%) și cu 94.207 dosare penale (creștere de 6%).

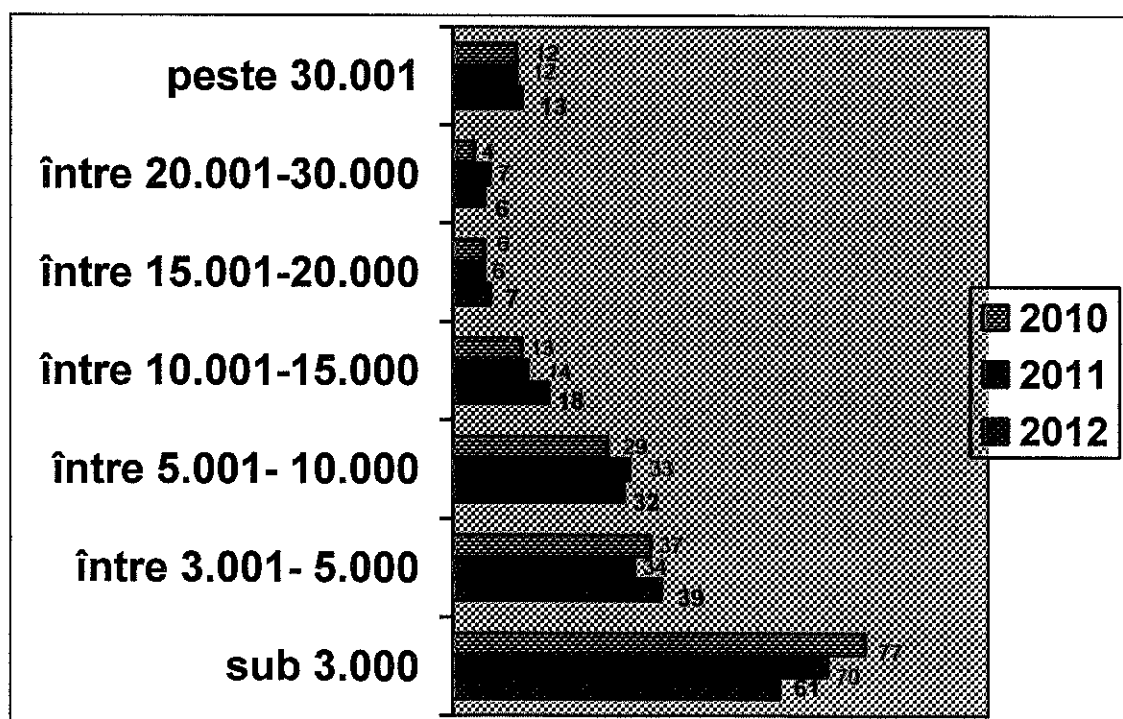
Din punct de vedere grafic, situația din ultimii 5 ani se prezintă astfel:

În funcție de volumul de activitate, parchetele de pe lângă judecătorii se pot clasifica astfel:

- unități cu volum mai mic de 3.000 dosare: **61** (70 în anul 2011);
- unități cu volum cuprins între 3.000 – 5.000 dosare: **39** (34 în anul 2011);
- unități cu volum cuprins între 5.000 – 10.000 dosare: **32** (33 în anul 2011);
- unități cu volum cuprins între 10.000 – 15.000 dosare: **18** (14 în anul 2011);
- unități cu volum cuprins între 15.000 – 20.000 dosare: **7** (6 în anul 2011);
- unități cu volum cuprins între 20.000 – 30.000 dosare: **6** (7 în anul 2011);
- unități cu un volum de peste 30.000 dosare: **13** (12 în anul 2011).

Volumul de activitate al parchetelor de pe lângă judecătorii cu privire la dosarele penale se prezintă grafic astfel:

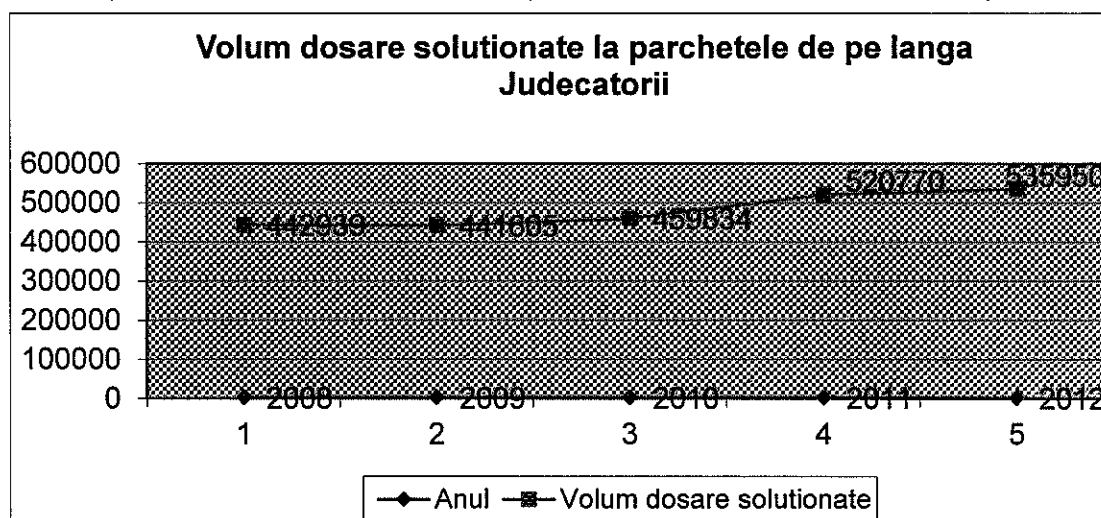
Se constată astfel că, în anul 2012, au existat 13 unități de parchet ce au înregistrat un volum de activitate de peste 30.000 de cauze (12 unități în anii 2011 și 2010). De asemenea, numărul parchetelor cu un volum foarte mic de activitate a scăzut constant în ultimii 3 ani (cu 16 unități față de anul 2010).

Astfel, din cele 13 parchete care au avut un volum de activitate mai mare de 30.000 de dosare penale, 10 unități de parchet au înregistrat un volum de dosare chiar mai mare de 40.000 de cauze, iar 6 dintre aceste unități un volum de activitate mai mare de 50.000 de dosare (**Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța** cu un volum de activitate mai mare de 60.000 dosare). Restul de 3 parchete cu un volum de peste 50.000 de cauze îl constituie **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 3 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Timișoara**.

Din totalul de **2.558.078** lucrări de soluționat înregistrate la aceste unități de parchet, au fost soluționate un număr de **1.449.114** lucrări, aproximativ 57%, procent mai mic cu aproape 3% față de cel din anul 2011.

De asemenea, din cele **1.624.523** dosare penale de soluționat în anul 2012, au fost soluționate **535.950** cauze, reprezentând 33%.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate, dinamica ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

În ceea ce privește **Parchetele Militare**, numărul lucrărilor de soluționat în anul 2012 a fost de 12.469, din care au fost soluționate 11.136 (89%). De asemenea, numărul cauzelor de soluționat a fost de 1.786, fiind soluționate 784 (44%), prin participarea unui număr total de 52 procurori militari.

1.3.2 Încărcătura pe procuror

Acest indicator statistic reflectă numărul de dosare pe care un procuror le-a avut spre soluționare în intervalul de timp analizat și se determină concret prin raportarea numărului total de dosare de soluționat din perioada de referință la numărul total de procurori. Trebuie precizat faptul că pentru calcularea acestui indicator statistic se au în vedere posturile efectiv ocupate, așa cum au fost acestea comunicate de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

1.3.2.1. Încărcătura de dosare pe procuror la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

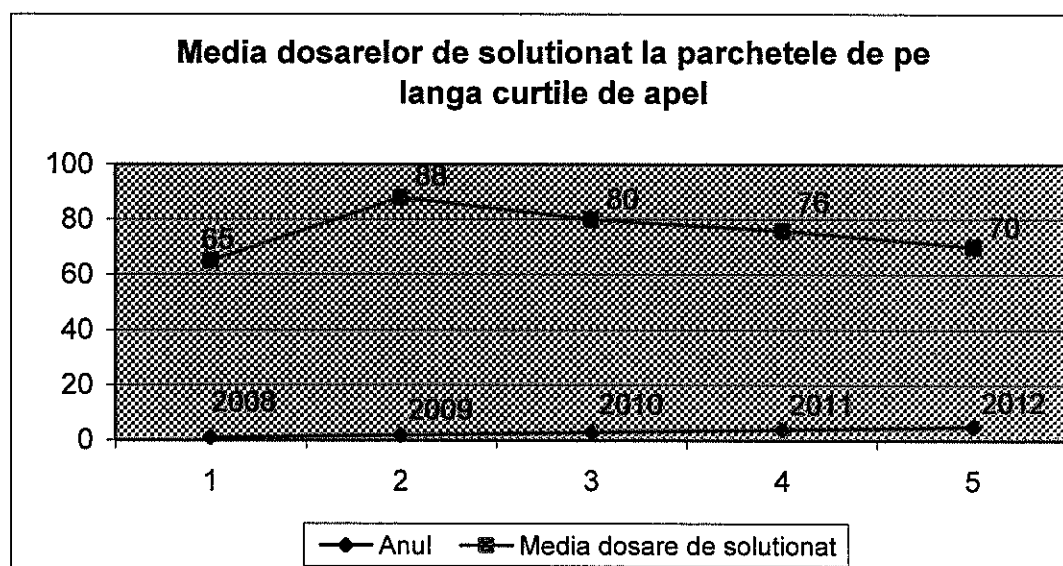
La nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curtea de Casație și Justiție, exceptând Secția Parchetelor Militare, numărul cauzelor de soluționat pe procuror a fost în perioada de referință de 13 dosare raportat la 132 de posturi ocupate efectiv. În schimb, dacă se ia în calcul doar numărul procurorilor care au participat efectiv la soluționarea dosarelor penale și care a fost de 93, rezultă o încărcătură medie de 18 dosare pe procuror.

La nivelul Direcției Naționale Anticorupție, acest indicator s-a situat la nivelul de 60 de dosare pe procuror, iar la nivelul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism la 69 dosare pe procuror, cifre raportate la numărul posturilor de procuror ocupate efectiv în aceste instituții. În mod similar, dacă se ține cont doar de numărul procurorilor care au lucrat efectiv la soluționarea dosarelor penale, va rezulta o încărcătură crescută, de 64 de dosare pe procuror la D.N.A. (raportată la 115 procurori) și de 75 de dosare pe procuror la D.I.I.C.O.T. (raportată la 228 de procurori).

1.3.2.2. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

La nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, a fost stabilită o medie națională de **70 de dosare penale pe procuror**.

Grafic, evoluția indicatorului pe ultimii ani se prezintă după cum urmează:

În anul 2012, cea mai mare încărcătură de cauze pe procuror a fost înregistrată de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța**, cu un număr de 137 de dosare penale pe procuror, **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău** cu un număr de 100 dosare penale pe procuror și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Pitești**, cu un număr de 97 de dosare penale pe procuror.

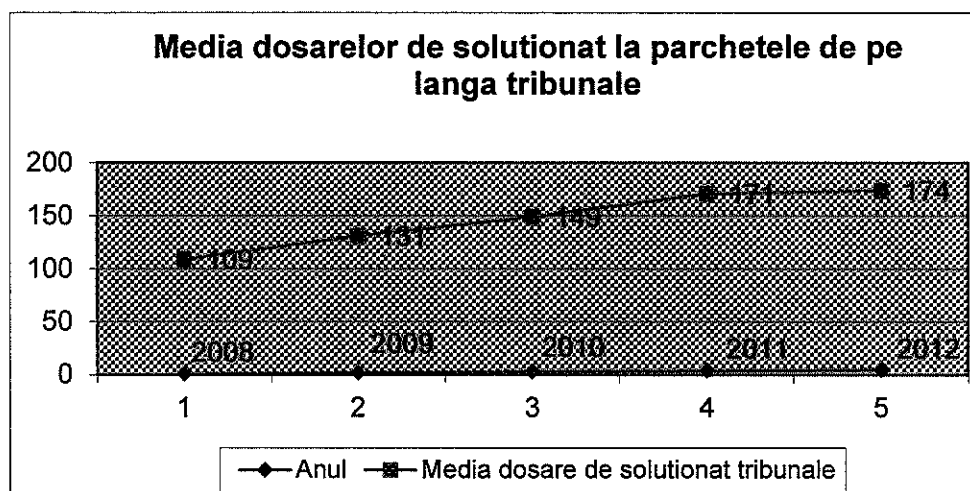
La celălalt pol, s-au situat **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj** cu numai 35 dosare penale pe procuror, **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Târgu Mureș** cu 38 dosare pe procuror și **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov** cu 45 dosare penale pe procuror.

În ipoteza în care la parchetele de pe lângă curțile de apel ar fi ocupate integral posturile vacante de procuror s-ar obține o încărcătură medie de numai 65 de dosare pe procuror (identică cu cea înregistrată în anul 2008).

I.3.2.3. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

La nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, a fost stabilită o medie națională de **174 dosare penale** pe procuror.

În ultimii 5 ani, evoluția acestui indicator a fost următoarea:

În anul 2012 s-au remarcat ca având cea mai mare încărcătură de dosare pe procuror, în raport cu media națională, următoarele unități: **Parchetul de pe lângă Tribunalul Brăila** (455 dosare), **Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov** (355 dosare) și **Parchetul de pe lângă Tribunalul Iași** (303 dosare).

Încărcătura cea mai mică de dosare pe procuror a fost înregistrată de Parchetul de pe lângă Tribunalul Arad (62 de dosare), Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea (81 de dosare) și Parchetul de pe lângă Tribunalul Dolj (83 de dosare pe procuror).

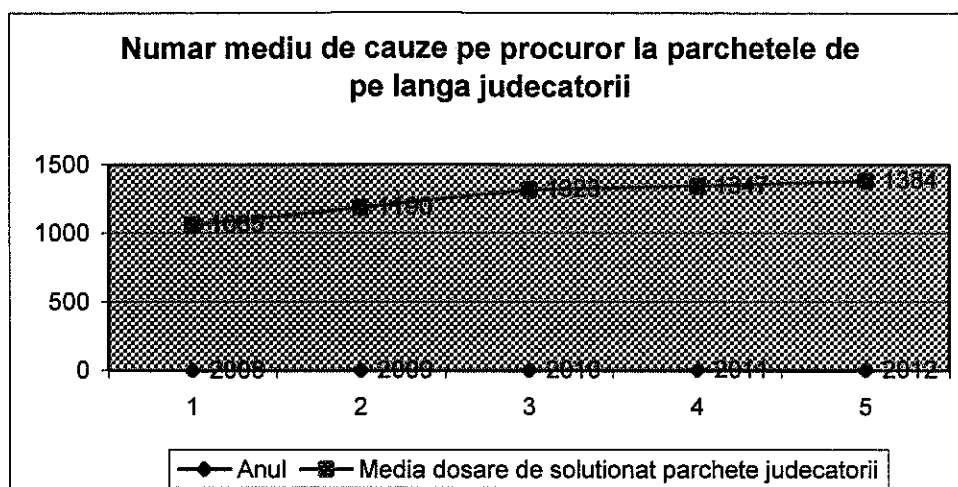
Încărcătura la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul specializat pentru cauze cu minori și de familie Brașov

Activitatea Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov a înregistrat ca medie un număr de **108 dosare** penale pe procuror (190 dosare în anul 2011), funcționând cu 3 procurori, dintr-o schemă de 4 procurori.

I.3.2.4. Încărcătura la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

La sfârșitul perioadei de referință, la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii, a fost stabilită o medie națională de dosare penale de soluționat pe procuror de **1.384 cauze**.

Evoluția încărcăturii pe procuror în ultimii ani a fost următoarea:

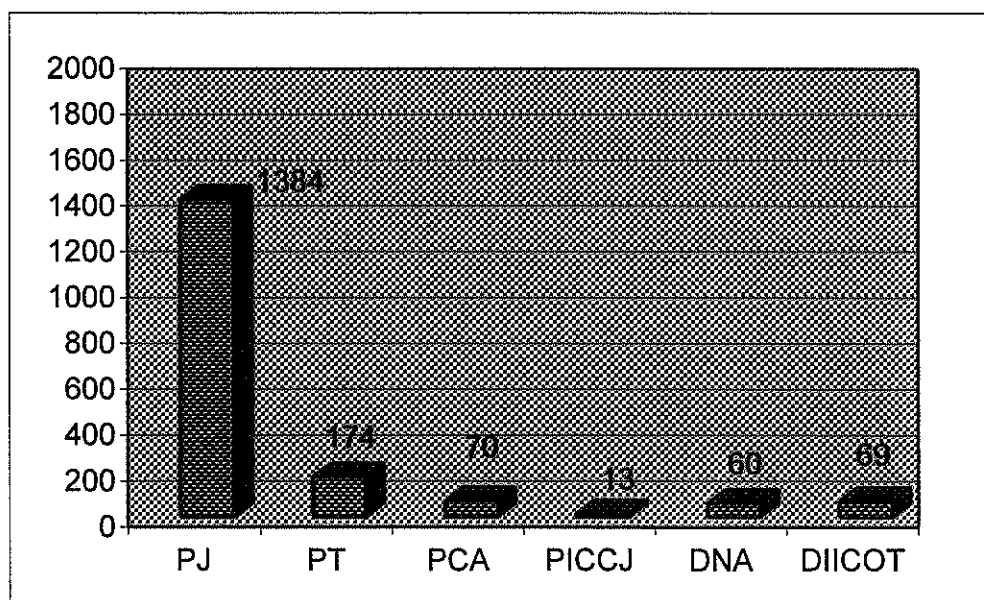

În perioada de referință, cea mai mare încărcătură pe procuror a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 2 București** cu 2.406 cauze pe procuror. Celelalte unități care au depășit nivelul de 2.000 de dosare pe procuror sunt **Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sector 4 București, Constanța, Sector 3 București, Cluj Napoca, Sector 1 București, Tg. Bujor, Costești, Găești, Tg. Mureș și Sector 5 București**, în ordinea enumerării lor.

De asemenea, în perioada de referință, mai multe parchete au înregistrat o încărcătură/procuror situată cu mult sub media națională de dosare: **Parchetul de pe lângă Judecătoria Întorsura Buzăului – 275 dosare**, **Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Lăpuș – 371 dosare**, **Parchetul de pe lângă Judecătoria Săliște – 384 dosare**, etc.

Încărcătura pe schemă a **Parchetelor militare** în raport de numărul cauzelor s-a ridicat în anul 2012 la 19 dosare, iar încărcătura pe procuror la 34 de dosare.

Comparativ, gradul de încărcare pe procuror la nivel național, se prezintă astfel:

1.3.3 Celeritatea soluționării cauzelor

Numărul lucrărilor soluționate în anul 2012 la nivelul tuturor parchetelor, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de **2.146.384**, în timp ce numărul dosarelor penale soluționate, inclusiv la nivelul parchetelor militare, a fost de **591.025**.

În procente, operativitatea înregistrată în anul 2012 a fost de **64%** pentru lucrări, respectiv de **34%** pentru dosare (fără a lua în considerare dosarele declinate sau suspendate).

1.3.3.1. Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

În anul 2012, numărul lucrărilor de soluționat la această unitate a fost de 31.406, fiind soluționate 23.549 lucrări, ceea ce reprezintă o operativitate de 75%. Numărul dosarelor de soluționat a fost de 1.700, fiind soluționate 747 dintre acestea, ceea ce se transpune într-o operativitate de 44%.

În același mod, operativitatea D.N.A. este determinată la 73% pentru lucrări, respectiv la 33% pentru dosare. Cele două procente ale operativității pentru D.I.I.C.O.T sunt de 84%, respectiv 37%.

1.3.3.2. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel

În anul 2012, din totalul de **190.285 lucrări de soluționat** (din care **16.204 dosare penale**), parchetele de pe lângă curțile de apel au soluționat un număr de **177.945 lucrări** (din care **9.925 dosare penale**).

Procentual, operativitatea generală a fost de **94%** în ceea ce privește numărul de lucrări și de **61%** raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul numărului cauzelor soluționate, cea mai mare operativitate a înregistrat-o, ca și în anul 2011, **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău** cu 79%, urmat de **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Brașov** cu 75%. Operativitatea cea mai mică a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București** cu un procent de 49%.

Media națională a cauzelor penale soluționate în anul 2012 a fost de **43 dosare pe procuror**.

1.3.3.3. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale

Dintre cele **444.206 lucrări de soluționat** în cursul anului 2012, au fost soluționate la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale un număr de **380.889 lucrări**. De asemenea, din totalul de **87.398 dosare penale înregistrate**, au fost soluționate **34.928 cauze**.

În procente, operativitatea generală a fost determinată la **86 %** pentru lucrări, respectiv la **40 %** pentru dosare penale.

În ceea ce privește operativitatea calculată în raport cu numărul de dosare, cea mai mare operativitate a înregistrat-o **Parchetul de pe lângă Tribunalul Covasna** cu 79%, urmat de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea** cu 74%, iar cea mai mică operativitate a fost obținută de **Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov** cu 14%.

Media națională a cauzelor penale soluționate pe procuror, înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale, a fost de **70 dosare** în anul 2012.

Operativitatea la nivelul Parchetului de pe lângă Tribunalul pentru minori și familie Brașov

Din cele **2.670** lucrări aflate pe rol în anul 2012, au fost soluționate **2.534** lucrări, rezultând o operativitate de 95%, iar în ceea ce privește dosarele penale, din cele **324** cauze aflate în lucru au fost finalizate **264**, ceea ce determină o operativitate de 81%. Numărul mediu de cauze soluționate a fost de **88 de dosare pe procuror**.

I.3.3.4. Operativitatea la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii

Dintre cele **2.558.078** lucrări de soluționat, în cursul anului 2012, au fost soluționate un număr de **1.449.114**. Din totalul lucrărilor, numărul de dosare de soluționat a fost de **1.624.523**, soluționate dintre acestea fiind **535.950 cauze**.

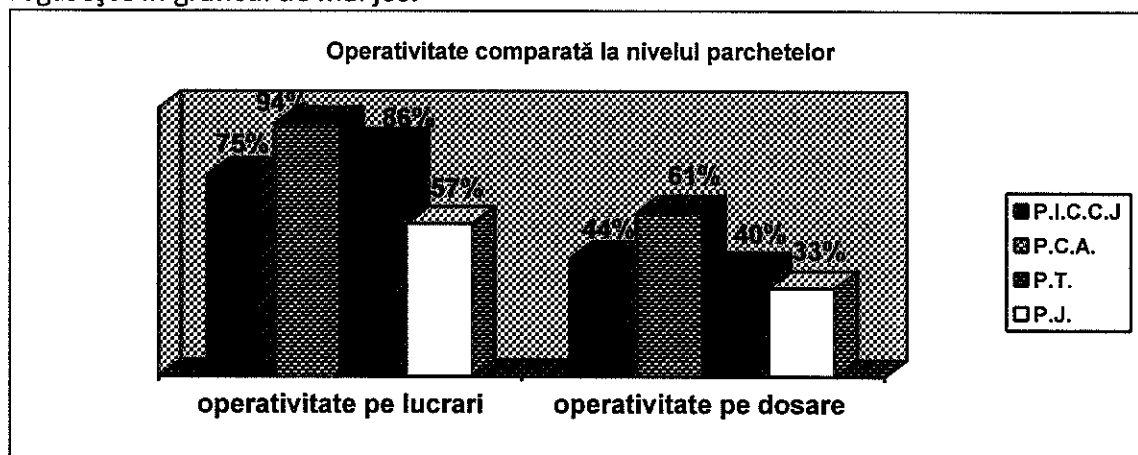
Procentual, operativitatea înregistrată a fost de **57 %** raportat la numărul de lucrări, respectiv **33%** raportat la numărul de dosare.

Sub aspectul numărului de dosare soluționate raportat la volumul de activitate, se remarcă **Parchetul de pe lângă Judecătoria Tecuci** cu operativitatea cea mai mare (de 69%), urmat de **Parchetul de pe lângă Judecătoria Panciu** cu 68% și **Parchetul de pe lângă Judecătoria Liești**, de asemenea cu 67%. La polul opus se afla **Parchetul de pe lângă Judecătoria Cluj Napoca** cu cea mai mică operativitate de 17%, urmat de **Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 2,1,5 și 3 București**, cu operativitate sub 20%.

Media națională înregistrată la nivelul parchetelor de pe lângă judecătorii a cauzelor penale soluționate pe procuror a fost de **457 de dosare**.

Operativitatea la nivelul **Parchetelor Militare** s-a ridicat în anul 2012 la **89%** în ceea ce privește numărul de lucrări și la **44 %** în ceea ce privește numărul de dosare penale.

O privire comparativă asupra operativității pe grade jurisdicționale la parchete se regăsește în graficul de mai jos:

I.3.4 Managementul resurselor umane

A. Măsurile adoptate pentru ocuparea posturilor vacante. Strategii și direcții de acțiune

Precizările făcute în cadrul Secțiunii 1 – Activitatea instanțelor judecătorești, din Capitolul I – Starea sistemului judiciar în anul 2012, în ceea ce privește măsurile adoptate pentru ocuparea posturilor vacante, strategiile și direcțiile de acțiune ale Consiliului Superior al

Magistraturii, sunt valabile (cu excepția mențiunilor privind Înalta Curte de Casație și Justiție) și în ceea ce privește parchetele.

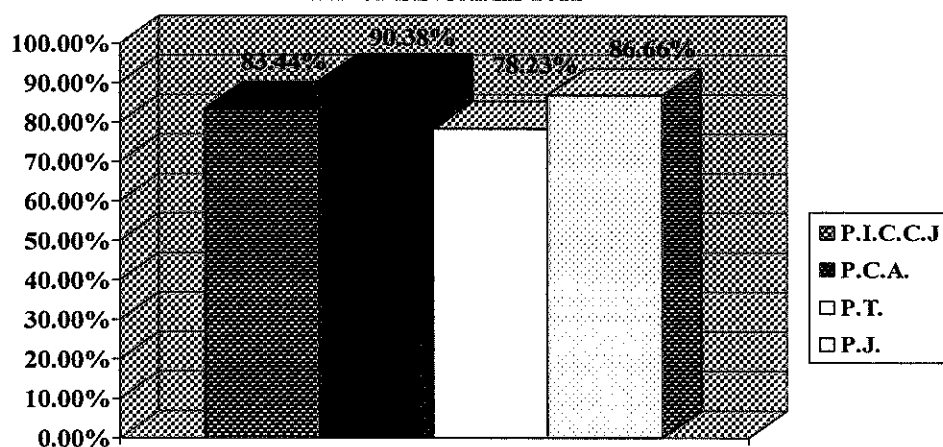
La data de 01.01.2012, la nivelul parchetelor, din totalul de **2902** posturi de procuror, erau ocupate **2450** posturi de procuror și vacante **452** de posturi, din care **288** erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar **164** funcțiilor de conducere.

Comparativ, la începutul anului 2011, la nivelul parchetelor, din totalul de 2850 posturi de procuror erau vacante 481 de posturi, din care 311 erau corespunzătoare funcțiilor de execuție, iar 170 funcțiilor de conducere.

Distribuția posturilor vacante, pe grade de jurisdicție, la data de 01.01.2012, se prezenta astfel :

Categorია	Posturi de procuror prevăzute în schemă			Posturi de procuror vacante		
	Total	Execuție	Conducere	Total	Execuție	Conducere
PÎCCJ (inclusiv DNA, DIICOT și Secția parchetelor militare)	598	452	146	99	61	38
Parchetele de pe lângă curțile de apel (inclusiv PCMA)	260	184	76	25	6	19
Parchetele de pe lângă tribunale (inclusiv PTMTB și PTMF)	657	479	178	143	97	46
Parchetele de pe lângă judecătorii (inclusiv parchetele militare)	1387	1153	234	185	124	61
Total	2902	2268	634	452	288	164

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE PROCUROR LA DATA DE 01 IANUARIE 2012

Ocuparea posturilor de execuție vacante de judecător

În cursul anului 2012, ocuparea posturilor de execuție vacante s-a realizat prin modalitățile prevăzute de lege, ținând cont de politica de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii și de nevoile concrete din sistem, respectiv prin:

➤ ***Repartizarea auditorilor de justiție, absolvenți ai Institutului Național al Magistraturii, promoția 2012***

Prin Hotărârea nr. 552/26.06.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii au fost numiți în funcția de procuror stagiar un număr de **87 de auditori de justiție** – promoția 2012.

➤ ***Numirea în magistratură pe bază de concurs, conform dispozițiilor art. 33 al. (1)-(4) din Legea 303/2004***

În cursul anului 2012 a fost finalizată procedura de numire a candidaților declarați admiși la concursul de admitere în magistratură, organizat la data de 13 noiembrie 2011 (concurs aprobat prin Hotărârea nr. 640/2011 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii), în condițiile art.33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, au fost numite în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii **21 de persoane**.

Totodată, în urma concursului de admitere în magistratură organizat în perioada 26 iunie – 10 octombrie 2012, aprobat prin Hotărârea nr. 530/2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, pentru ocuparea a 50 de posturi de judecător la judecătorii și a 50 de posturi de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii, au fost numite în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii **44 de persoane**.

Pentru cele 6 posturi de procuror care au rămas neocupate la concurs, urmare a continuării procedurilor pentru candidații care au îndeplinit condițiile de medie, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât, în ședința din data de 13.12.2012, înaintarea către Președintele României a propunerilor de numire în funcția de procuror în privința a 6 persoane.

➤ ***Numirea, la cerere, a judecătorilor în funcția de procuror***

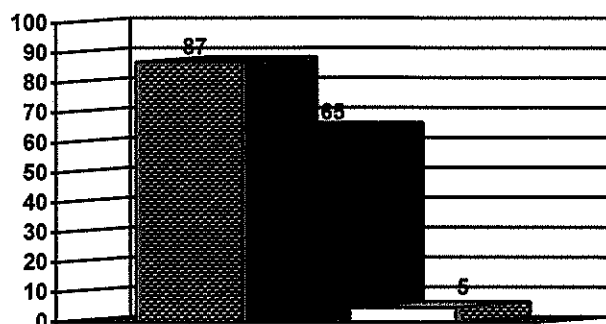
În anul 2012, au fost numiți în funcția de procuror 5 judecători.

➤ ***Reîncadrarea în funcția de procuror a foștilor procurori***

În anul 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu a formulat nicio propunere de reîncadrare în funcția de procuror.

În acord cu datele prezentate mai sus, în anul 2012, au fost numite în funcția de procuror la parchetele de pe lângă judecătorii, un număr de **157 de persoane** dinamica ocupării posturilor fiind prezentată în graficul alăturat:

Modalități de ocupare a posturilor de procuror în anul 2012

■ absolvenți I.N.M. repartizați

■ procurori numiți în urma promovării concursului de admitere în magistratură

□ judecători numiți, la cerere, procurori

În cursul anului 2012, au fost *eliberate din funcția de procuror un număr de 28 de persoane*, pentru următoarele motive:

- 17 procurori, prin pensionare;
- 2 procurori, prin demisie;
- 2 procurori, ca urmare a condamnării definitive pentru săvârșirea unei infracțiuni;
- 7 procurori, ca urmare a numirii în funcția de judecător;

Totodată, în cursul acestui an, s-a vacantat **1** post, prin deces.

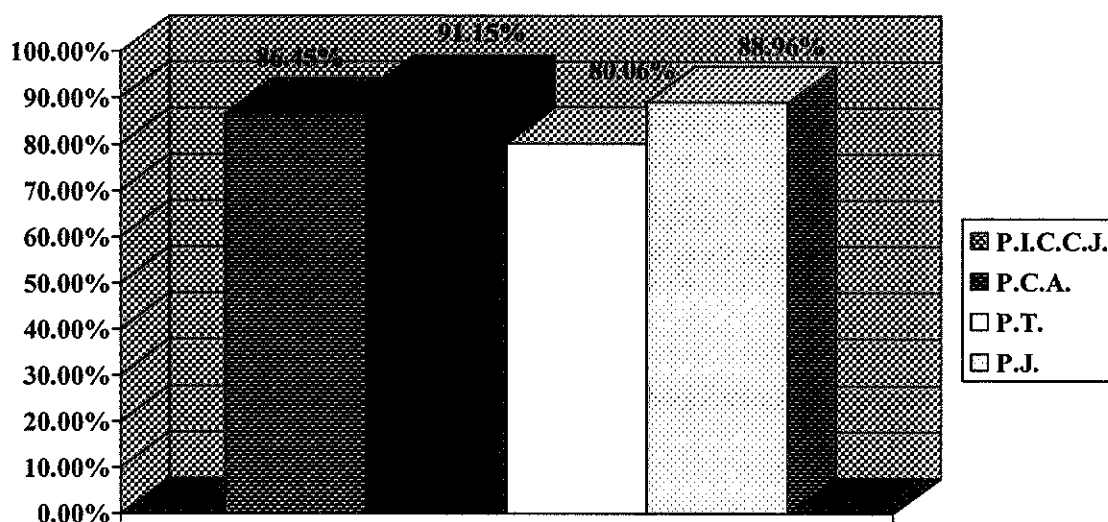
De asemenea, în perioada de referință, 23 de procurori stagiați au optat, după promovarea examenului de capacitate organizat în perioada 03 august – 13 decembrie 2011, pentru funcția de judecător, în care au fost numiți în luna februarie a anului 2012.

Este de semnalat faptul că, la sfârșitul anului 2012, un număr de 198 de procurori îndeplineau condițiile de pensionare. În mod firesc, aceștia pot solicita oricând eliberarea din funcție, prin pensionare, astfel că numărul posturilor vacante din sistem va putea fi oricând majorat.

Urmare a valorificării tuturor procedurilor de ocupare a posturilor vacante, la data de 01.01.2013, situația posturilor de procuror se prezintă astfel:

Categorie	Posturi de procuror prevăzute în schemă			Posturi de procuror vacante		
	Total	Execuții	Conducere	Total	Execuții	Conducere
PÎCCJ (inclusiv DNA, DIICOT și Secția parchetelor militare)	598	452	146	81	25	56
Parchetele de pe lângă curțile de apel (inclusiv PCMA)	260	184	76	24	8	16
Parchetele de pe lângă tribunale (inclusiv PTMTB și PTMF)	657	479	178	132	85	47
Parchetele de pe lângă judecătorii (inclusiv parchetele militare)	1387	1153	234	153	92	61
Total	2902	2268	634	390	210	180

GRADUL DE OCUPARE A POSTURILOR DE PROCUROR LA DATA DE 01 IANUARIE 2013

B. Echilibrarea schemelor de personal

Precizările din Secțiunea 1 – Activitatea instanțelor judecătorești, Capitolului I – Starea sistemului judiciar în anul 2012, privind constituirea unui grup de lucru interinstituțional format din reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, Ministerului Justiției și Ministerului Public care are stabilit ca indicator de performanță, printre altele, finalizarea proiectului privind raționalizarea instanțelor și parchetelor, prin desființarea unor instanțe și parchete cu volum mic de activitate, precum și redistribuirea posturilor de judecător/procuror și personal auxiliar rezultate din desființarea instanțelor și parchetelor, rămân valabile.

C. Mobilitatea în sistemul judiciar

Ca și în anii anteriori, în cursul anului 2012, au fost adoptate măsuri privind transferul, detașarea și delegarea procurorilor, având în vedere atât interesul funcționării în condiții optime a parchetelor, cât și cel personal al magistratului.

Astfel, în perioada de referință, Secția pentru procurori a analizat un număr de 154 de cereri de transfer, din care 74 au fost admise, 79 au fost respinse, iar 1 a fost amânată.

Totodată, Secția pentru procurori a dispus un număr de 24 de detașări și 15 prelungiri de detașare și a hotărât încetarea detașării a 15 procurori, precum și respingerea a 8 cereri de detașare.

Un element de specificitate în ceea ce privește Ministerul Public îl constituie situația numirilor și încetărilor de activitate la Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism și Direcția Națională Anticorupție.

Astfel, în anul 2012, și-au încetat activitatea în cadrul Direcției de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism un număr de 10 procurori. În aceeași perioadă, Consiliul Superior al Magistraturii a avizat numirea în cadrul acestei structuri specializate a unui număr de 37 de procurori.

În ceea ce privește Direcția Națională Anticorupție, în cursul anului 2012 și-au încetat activitatea 4 procurori și a fost avizată numirea unui număr de 13 procurori.

La sfârșitul anului 2012, numărul procurorilor detașați la alte instituții decât parchetele era de 48 de procurori, însă posturile a 12 dintre aceștia erau ocupate pe perioadă nedeterminată, în condițiile art. 134 ind. 1 din Legea nr. 304/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Ponderea numărului procurorilor detașați ale căror posturi nu au fost ocupate, în numărul total al posturilor de procuror, a fost de 1,24 %, procent redus prin comparație cu cel înregistrat în anul precedent (2,2 %).

În aplicarea prevederilor art.57 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 172 de procurori în funcții de execuție.

D. Dezvoltarea carierei profesionale a procurorilor

În anul 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat, prin Hotărârea nr. 56/2012, organizarea unui concurs de promovare efectivă a judecătorilor și procurorilor în funcții de execuție, la data de 25 martie 2012.

Pentru promovarea efectivă au fost scoase la concurs 131 de posturi la parchete (113 la parchetele de pe lângă tribunale și 18 la parchetele de pe lângă curțile de apel).

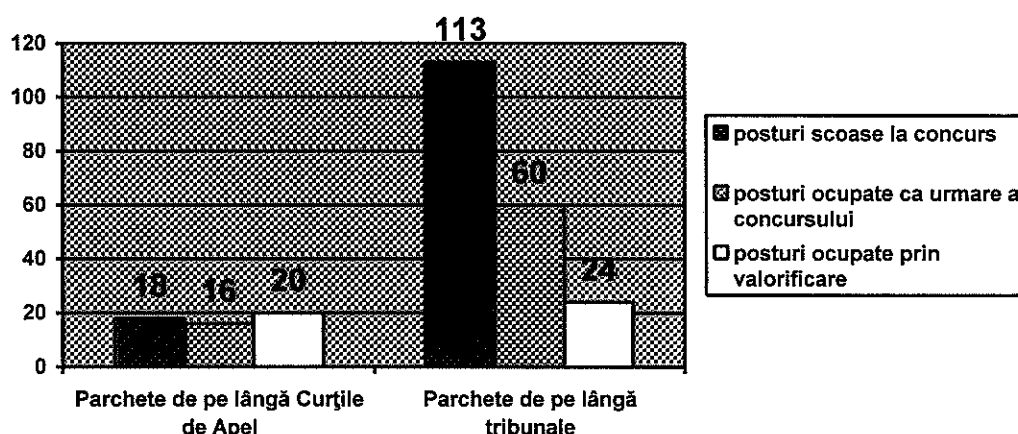
După finalizarea concursului, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a dispus promovarea efectivă a 60 de procurori la parchetele de pe lângă tribunale și a 16 procurori la parchetele de pe lângă curțile de apel.

Raportat la datele prezentate, la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale gradul de promovabilitate a fost de 53%, iar la parchetele de pe lângă curțile de apel a fost de 88%.

Ulterior, prin valorificarea rezultatelor acestui examen, s-a dispus promovarea a încă 44 procurori (24 la parchetele de pe lângă tribunale și 20 la parchetele de pe lângă curțile de apel).

În cursul anului 2012 nu a fost organizat concurs pentru promovarea procurorilor în funcții de execuție pe loc.

Gradul de ocupare a posturilor de procuror, ca urmare a concursului de promovare în funcții de execuție

E. Asigurarea conducerii la nivelul parchetelor

- Numirea procurorilor în funcția de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct

Pentru ocuparea celor 123 de funcții de conducere vacante la parchete (procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct), prin Hotărârea nr.

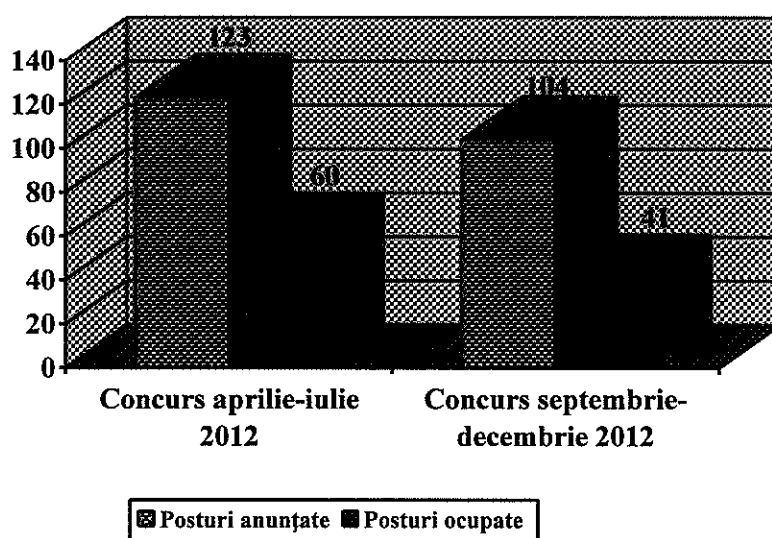
221/22.03.2012, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen în perioada 04 aprilie – 03 iulie 2012.

După finalizarea acestui concurs, s-au ocupat 60 de funcții de conducere dintre cele menționate, începând cu data de 15.07.2012.

Ca urmare a neocupării tuturor funcțiilor de conducere vacante la concursul arătat și a expirării mandatelor în cursul anului 2012, prin Hotărârea 790/18.09.2012, Plenul a aprobat organizarea unui concurs sau examen, în perioada 21 septembrie - 12 decembrie 2012, pentru ocuparea unui număr de 104 funcții vacante de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct.

După finalizarea acestui concurs/examen, au fost ocupate 41 de funcții de conducere, începând cu data de 01.01.2013.

Gradul de ocupare prin concurs a funcțiilor de conducere urmare concursurilor organizate la nivelul parchetelor în anul 2012

Pe baza datelor anterior prezentate rezultă că la primul concurs organizat în cursul anului 2012 pentru ocuparea funcțiilor de conducere vacante, gradul de ocupare a fost de 48,7%, iar la concursul organizat în cea de a doua parte a anului 2012, gradul de ocupare a fost de 39, 4 %.

Se constată astfel că procentul de ocupare a funcțiilor de conducere a rămas în continuare unul redus, fiind comparabil cu cel înregistrat în cursul anului 2011 (aproximativ 50%).

- **Numirea procurorilor în alte funcții de conducere, în temeiul dispozițiilor art. 49 alin. 9 din Legea nr. 303/2004**

În cursul anului 2012, Secția pentru procurori a numit **65** de procurori în alte funcții de conducere decât cele de procuror general, procuror general adjunct, prim procuror și prim procuror adjunct, respectiv în funcții de procurori șefi secție.

Conform procedurii speciale prevăzute de art. 54 din Legea nr. 303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a emis avize negative pentru doi procurori, privind numirea în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și justiție și procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție.

De asemenea, conform procedurii prevăzute de art. 55 din Legea nr.303/2004, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a numit 29 de procurori în funcțiile de procuror șef serviciu și procuror șef birou la Direcția Națională Anticorupție (10 procurori) și Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (19 procurori).

Potrivit procedurii speciale prevăzute de art. 54 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, propunerile ministrului justiției privind numirea în funcția de procuror general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și procuror șef al Direcției Naționale Anticorupție, avizate negativ de către Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii, au fost respinse de Președintele României.

• Delegarea în funcții de conducere a procurorilor

În cursul anului 2012, în temeiul art.57 din Legea nr.303/2004 republicată, cu modificările și completările ulterioare, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus delegarea unui număr de 291 de procurori în funcții de conducere.

F. Aspecte relevante privind personalul auxiliar

Potrivit datelor comunicate de parchetele de pe lângă curțile de apel, la sfârșitul anului 2012, în statele de funcții și de personal ale parchetelor erau prevăzute 1679 posturi de grefier, din care 1591 posturi erau ocupate, iar 88 vacante. Pondere posturilor ocupate de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor ocupate de grefier de la nivelul parchetelor, calculată ca medie națională, a fost de 67%.

În cursul anului 2012, la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel au fost organizate concursuri pentru ocuparea posturilor vacante de grefier, conform art.36 din Legea nr.567/2004 privind statutul personalului auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea și al personalului care funcționează în cadrul Institutului Național de Expertize Criminalistice, cu modificările și completările ulterioare.

Din totalul de 15 posturi scoase la concurs, au fost ocupate 15 posturi, 6 dintre acestea fiind ocupate pe perioadă determinată.

Datele comunicate de parchetele de pe lângă curțile de apel relevă faptul că, la sfârșitul anului 2012, un număr de 6 grefieri îndeplineau condițiile legale de pensionare, din care 2 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel, 2 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă tribunale și 2 grefieri la nivelul parchetelor de pe lângă judecătoria.

Din datele furnizate de parchete rezultă că, în cursul anului 2012, au fost aplicate personalului auxiliar 4 sancțiuni disciplinare, după cum urmează: 3 sancțiuni cu avertisment și 1 sancțiune vizând reducerea drepturilor salariale.

Totodată, în perioada de referință, în ceea ce privește personalul auxiliar de specialitate din cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și parchetele din raza teritorială a acestora, nu s-au înregistrat trimeri în judecată sau condamnări definitive pentru fapte penale aflate în legătură cu exercițiul atribuțiilor de serviciu.

G. Aprecieri ale parchetelor cu privire la managementul resurselor umane în sistemul judiciar

Potrivit datelor comunicate de 15 parchete de pe lângă curțile de apel (mai puțin Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara), comparativ cu anul 2011, în anul 2012,

managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost similar celui din anul precedent.

În ceea ce privește Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, această parchet a apreciat că managementul resurselor umane realizat de Consiliul Superior al Magistraturii a fost foarte bun.

Spre deosebire de instanțe, parchetele nu au adus critici politicii de resurse umane a Consiliului Superior al Magistraturii.

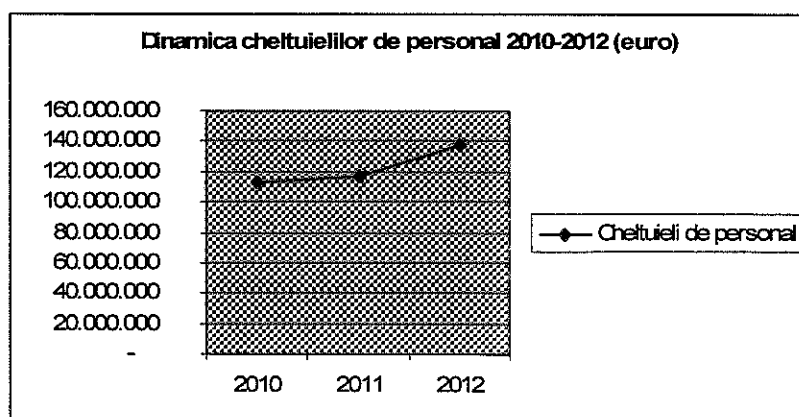
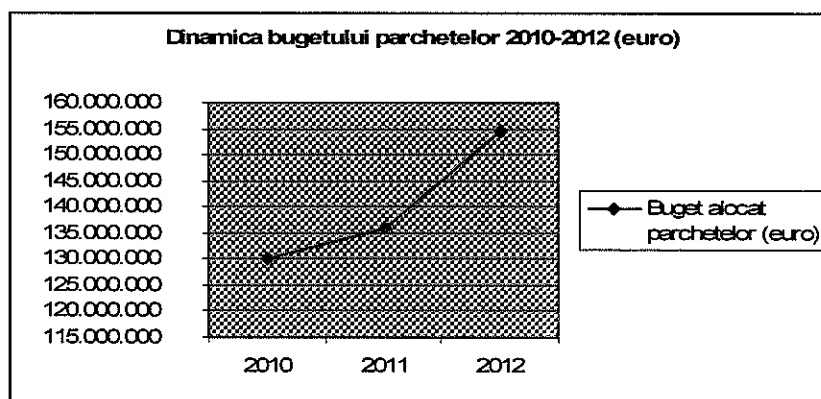
I.4 Infrastructura și capacitatea instituțională a parchetelor

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este ordonator de credite pentru sistemul de parchete. Bugetul alocat acestor structuri relevă o continuă reducere a fondurilor alocate investițiilor, spre deosebire de situația instanțelor.

Dinamica bugetului alocat parchetelor 2010-2012 se prezintă în felul următor:

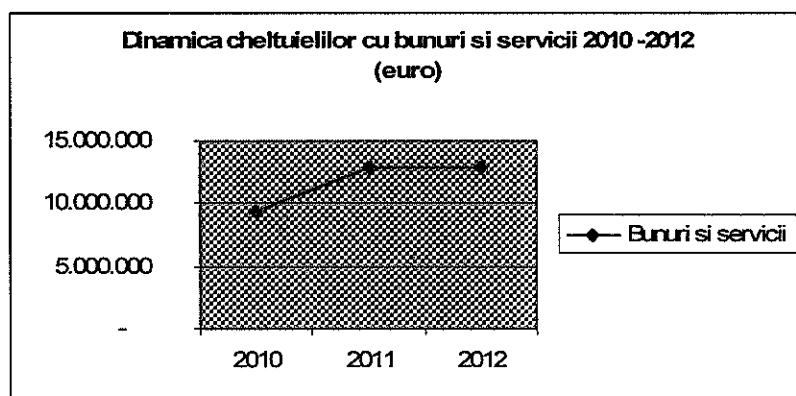
Anul	Buget total (RON)	Buget total (EURO)	Cheltuieli de personal (euro)	Bunuri și servicii (euro)	Transferuri (euro)	Investiții (euro)
2010	546.288.384	130.068.663	113.448.988	9.434.538	952.630	6.232.506
2011	572.130.997	135.898.099	117.520.428	12.924.703	168.408	5.284.560
2012	646.476.000	154.659.330	137.313.876	12.867.464	439.474	4.038.517

Reprezentarea grafică a fondurilor alocate în perioada de referință, pentru principalele titluri de cheltuieli, se regăsește în tabelele de mai jos:

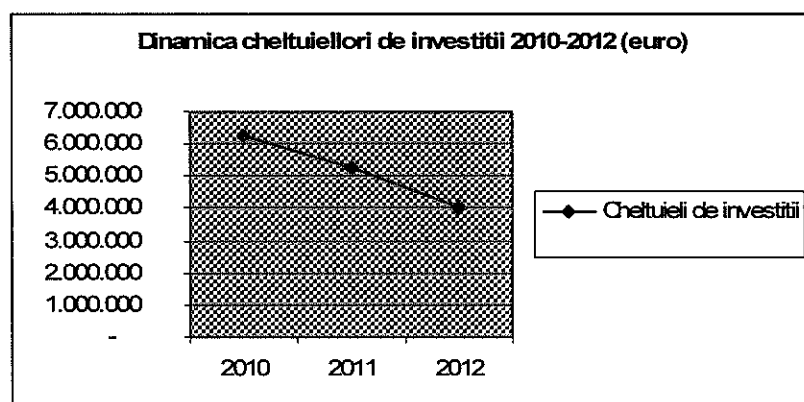

Ca și cazul instanțelor, cheltuielile de personal au o pondere semnificativă în bugetul parchetelor. Trendul ascendent în alocarea resurselor pentru cheltuielile de personal determină și dinamica bugetelor parchetelor în perioada 2010-2012.

Luând în considerare incompatibilitățile, responsabilitățile și volumul de activitate specifice funcției, majoritatea procurorilor a apreciat că drepturile salariale încasate în anul 2012 au fost mici.

Creditele bugetare alocate parchetelor pentru cheltuielile cu bunuri și servicii înregistrează o creștere de 37,32 % în anul 2011, față de anul 2010 și o diminuare de 4,62 % în anul 2012, față de anul 2011.

Parchetele dețin în majoritatea cazurilor sedii în proprietate, starea acestora fiind considerată satisfăcătoare, doar câteva dintre acestea fiind apreciate ca fiind total nesatisfăcătoare, respectiv total/parțial improprii desfășurării activității, pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (ex. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul de pe lângă Tribunalul București, Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 1-6 București - în prezent își desfășoară activitatea în cadrul aceluiași imobil, în condiții improprii). Aflate într-o stare asemănătoare, pentru două sedii au fost demarate lucrări de reparații capitale (Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța). Pentru perioada următoare, s-a estimat un necesar de sedii noi pentru 16 parchete, precum și efectuarea de lucrări de extindere la alte 18 parchete.

În condițiile unor alocări de fonduri în perioada de referință în continuă scădere, în anul 2012 au fost repartizate credite bugetare atât pentru reparații capitale, modernizări și investiții, cât și pentru dotări independente.

Pentru reparații capitale și modernizări a fost alocată suma de 827.000 lei, pentru un număr de 11 parchete, după cum urmează: Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia,

Parchetul de pe lângă Tribunalul Neamț; Parchetul de pe lângă Tribunalul Maramureș; Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța; Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova; Parchetul de pe lângă Tribunalul Satu Mare; Parchetul de pe lângă Judecătoria Aleșd; Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea; Parchetul de pe lângă Judecătoria Ploiești; Parchetul de pe lângă Tribunalul Mureș; Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București.

Fondurile alocate pentru investiții în construcții au fost de 10.413.200 lei, fiind repartizate pentru 11 parchete, și anume: Parchetul de pe lângă Tribunalul Hunedoara; Parchetul de pe lângă Tribunalul Bacău; Parchetul de pe lângă Judecătoria Moinești; Parchetul de pe lângă Tribunalul Bistrița; Parchetul de pe lângă Judecătoria Mangalia; Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Craiova; Parchetul de pe lângă Tribunalul Brașov; Parchetul de pe lângă Tribunalul Vrancea; Parchetul de pe lângă Judecătoria Curtea de Argeș; Parchetul de pe lângă Tribunalul Vâlcea; Parchetul de pe lângă Judecătoria Săveni.

Pentru dotări independente, bugetul alocat după rectificarea bugetară a fost de 5.419.190 lei. Din aceste fonduri au fost achiziționate mijloacele fixe de natura utilajelor și echipamentelor necesare derulării activității.

Referitor la nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2012, parchetele au considerat că acesta a fost satisfăcător. Astfel, 6 parchete au considerat că fondurile au fost identice ori similare cu cele din anul 2011, 3 parchete au apreciat că fondurile au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 dintre parchete au precizat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, iar 2 parchete au arătat că aceste fonduri au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, parchetele au concluzionat, în majoritate, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

I.5 Calitatea actului de justiție

I.5.1 Accesul la justiție

Similar anilor anteriori, și în anul 2012, principiul liberului acces la justiție consacrat de art. 21 din Constituția României, art.6 din Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art.10 din Declarația universală a drepturilor omului și art.14 pct.1 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, a fost respectat grație inserării în legislația națională - Legea nr.211/2004 privind unele măsuri pentru asigurarea protecției victimelor infracțiunilor, cu modificările ulterioare, O.U.G. nr.51/2008 privind ajutorul public judiciar în materie civilă, cu modificările și completările ulterioare și Legea nr.146/1997 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare – a unor dispoziții exprese referitoare la diferite drepturi subsumate accesului la justiție.

Din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în anul 2012, au fost formulate un număr de 20.008 cereri de acordare a ajutorului public judiciar, față de doar 16.795 de cereri în anul 2011, fiind admise un număr de 12.158 dintre acestea (11.030 în anul 2011).

Se observă astfel că procentul cererilor de acordare a ajutorului public judiciar admise în anul 2012, din totalul celor formulate (61%), este comparabil cu cel înregistrat în anul 2011 (66%).

În mod preponderent, obiectul acestor cereri a vizat scutiri, reduceri, eşalonări sau amânări de la plata taxelor judiciare prevăzute de lege, inclusiv a celor datorate în faza de

executare silită, precum și plata onorariului pentru asigurarea reprezentării, asistenței juridice și, după caz, a apărării, printr-un avocat numit sau ales, pentru realizarea sau ocrotirea unui drept ori interes legitim în justiție sau pentru prevenirea unui litigiu.

În cursul anului 2012, instanțele și parchetele au adoptat o serie de măsuri de natură să contribuie la îmbunătățirea accesului liber la justiție, constând, în principal, în următoarele: afișarea la sediile instanțelor și parchetelor a informațiilor de interes public pentru justițiabili, soluționarea cu celeritate a petițiilor adresate, precum și a solicitărilor privind furnizarea de informații de interes public, asigurarea unui program zilnic de audiențe.

Este de semnalat faptul că accesul liber la justiție a fost facilitat în anul 2012 și ca urmare a modificărilor aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr.202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor.

Astfel, toate curțile de apel au comunicat faptul că, în cursul anului 2012, prin raportare la prevederile art.132 ind.1 din Codul de procedură civilă, au realizat încunoaștințarea părților telefonic, prin fax sau poștă electronică în vederea prezentării la termen sau transmiterea actului supus comunicării prin mijloacele anterior enumerate. Curtea de Apel București a precizat că a realizat astfel de încunoaștințări într-un număr mare de dosare, Curtea de Apel Craiova în aproximativ jumătate din dosarele aflate pe rol, iar restul curților de apel într-un număr redus de dosare.

În egală măsură, instanțele au comunicat că principalele cauze care au împiedicat folosirea pe scară largă a mijloacelor enumerate anterior au fost, în principal, următoarele : neindicarea datelor de contact în cererea de chemare în judecată sau întâmpinare și lipsa confirmării de primire; lipsa accesului la serviciile de internet sau fax pentru părțile din mediul rural (dar nu numai); dotarea tehnică insuficientă a instanțelor și lipsa personalului cu atribuții exprese în acest sens; neconcordanțele existente între informațiile oferite de Oficiul Registrului Comerțului și Serviciul de Evidență Informatizată a Persoanelor, pe de o parte, și sediile/domiciliile efective, dar și alte date de identificare ale părților, pe de altă parte.

Respectarea principiului liberului acces la justiție trebuie însă analizată și prin raportare la numărul cererilor anulate pentru neplata taxelor judiciare de timbru, dar, mai ales, la cuantumul taxei care a atras sancțiunea anulării cereri. Sub acest aspect, din datele comunicate de instanțe, rezultă că, în cursul anului 2012, la nivel național au fost anulate pentru neplata taxelor de timbru un număr de 29.931 cereri, număr care este în mod evident redus prin raportare la totalul cererilor înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești în anul 2012.

Datele statistice comunicate de instanțe relevă că cele mai multe cereri au fost anulate pentru neplata taxelor de timbru la nivelul Curții de Apel București (6.140 cereri). În rest, în majoritatea cazurilor, la nivelul curților de apel au fost anulate, pentru motivul menționat anterior, un număr cuprins între 1.500-2.000 cereri.

Este de semnalat că cel mai mare nivel al taxelor de timbru care a atras sancțiunea anulării cererii s-a înregistrat la nivelul curților de apel Cluj (88.366 lei), Suceava (47.111 lei), Iași (35.384,54 lei) și Galați (19.137,70 lei).

Tot din perspectiva asigurării respectării principiului accesului liber la justiție în anul 2012, se impune a fi evidențiată recurgerea părților la procedura medierii, formă alternativă de soluționare a litigiilor, menită să rezolve divergențele dintre părți în mod voluntar și confidențial, prin ajungerea la un acord scris, care poate fi supus autentificării notarului public ori, după caz, încuviințării instanței de judecată, în materiile prevăzute de Legea nr. 192/2006 cu modificările și completările următoare.

În cursul anului 2012, la nivelul instanțelor judecătorești, au fost soluționate în materie civilă (în sens larg), ca urmare a recurgerii la procedura medierii, un număr de 1.728 de cauze. Cele mai multe litigii au fost stinse prin aceasta modalitate la nivelul Curților de Apel București (568 cauze), Ploiești (349 cauze), Pitești (159 cauze), Galați (109 cauze) și Oradea (100 cauze). În cea mai mare parte, la nivelul curților de apel, numărul cauzelor soluționate prin procedura

medierii se situează între 2 și 52 de cauze (ex. Curtea de Apel Constanța - 52, Timișoara - 10, Brașov - 26, Alba Iulia - 37, Craiova - 42, Cluj - 7, Târgu Mureș -2).

În materie penală, la nivelul întregii țări a fost soluționată ca urmare a recurgerii la procedura medierii o singură cauză pe raza Curții de Apel Craiova.

La nivelul parchetelor, au fost rezolvate prin procedura medierii 3 cauze pe raza Curții de Apel București și o cauză pe raza Curții de Apel Timișoara, respectiv pe raza Parchetului de pe lângă Tribunalul Caraș-Severin.

Se observă astfel că numărul cauzelor soluționate prin procedura menționată este superior celui din anul precedent (1525 de medieri la instanțele judecătorești și 2 medieri la nivelul parchetelor în anul 2011), dar nereprezentativ în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești și al parchetelor.

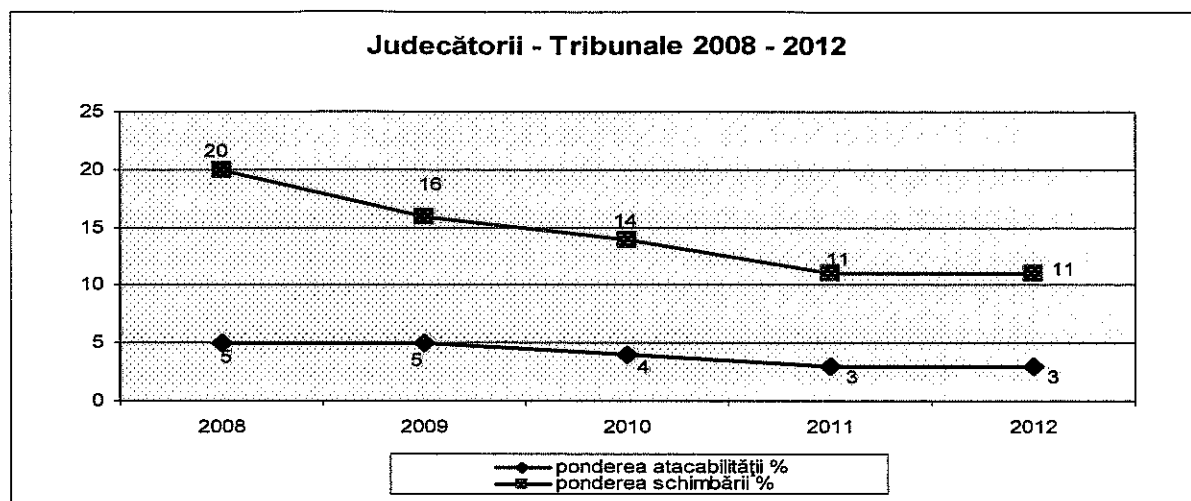
1.5.2 Ponderea hotărârilor atacate din totalul hotărârilor pronunțate. Indicele de desființare. Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale. Ponderea inculpaților achitați din totalul inculpaților trimiși în judecată. Ponderea hotărârilor pronunțate de instanță, conform prevederilor art.278 ind.1 C.p.p., din totalul dosarelor penale finalizate cu soluții de netrimitere în judecată

La nivelul celor 176 judecătorii care funcționează în prezent, s-a înregistrat în cursul anului 2012, un volum total de **1.946.629** cauze (cuprinzând cauzele rulate, adică stocul existent la 31 decembrie 2011 la care se adaugă dosarele nou intrate în cursul anului 2012), din care au fost soluționate un număr de **1.451.958 dosare**.

Din totalul dosarelor soluționate de judecătorii, au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs la tribunal, **163.192 cauze**. Rezultă astfel că **ponderea atacabilității** hotărârilor pronunțate de judecătorii în fond în anul 2012 a fost de **11%**, procent identic cu cel înregistrat în anul 2011. Se poate observa că procentul justițiabililor nemulțumiți de hotărârile pronunțate de judecătorii este relativ mic, gradul de insatisfacție a acestora reprezentând totuși un aspect de analizat, întrucât conduce la creșterea duratei de soluționare a cauzelor și a întârzierii valorificării drepturilor recunoscute prin hotărâri judecătorești. Această situație are cauze multiple, lipsa unei practici judiciare unitare la nivelul instanțelor de grade diferite având un caracter preponderent (ceea ce reduce previzibilitatea jurisprudenței, atât pentru părți, cât și pentru avocații lor).

Din totalul de **159.913 hotărâri** pronunțate de tribunale în căile de atac, au fost pronunțate soluții de admitere în **47.679 cauze**, **ponderea schimbării hotărârilor** fiind în acest fel de **3%** (de asemenea 3% și în anul 2011). După cum se poate observa, în cea mai mare măsură nemulțumirile justițiabililor nu au fost confirmate de instanțele care au soluționat căile de atac și mai mult, procentul a scăzut, comparativ cu anii trecuți (5% în anul 2009).

Sub aspect grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

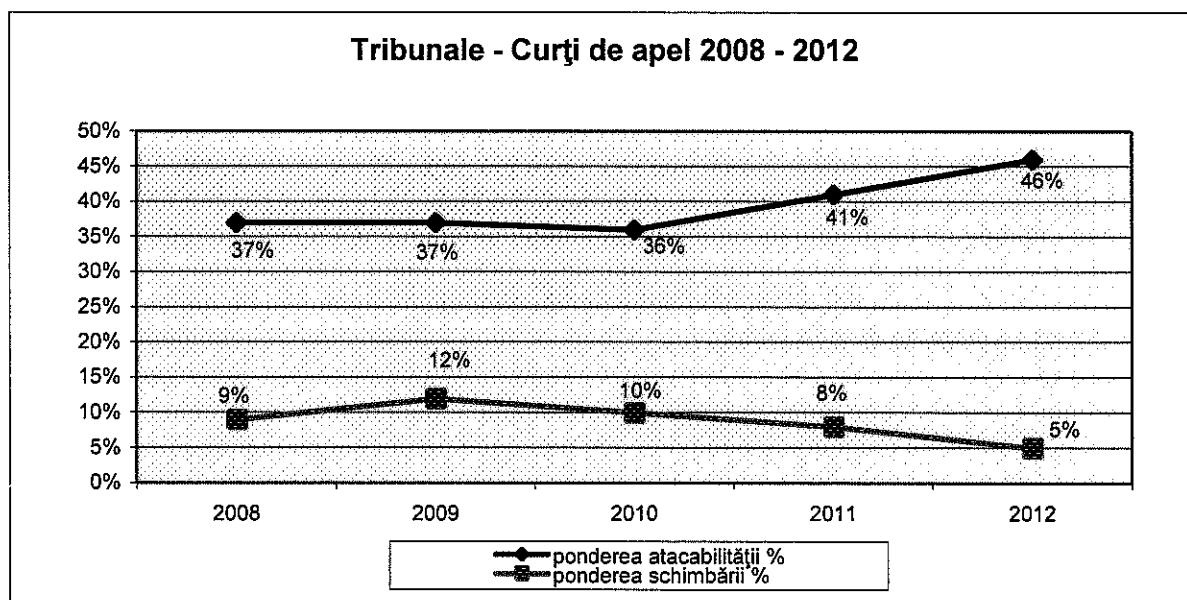
La nivelul tribunalelor care funcționează în România, au fost soluționate în cursul anului 2012, în fond și apel **503.729 cauze**.

Dintre aceste cauze, **229.198 dosare** au fost atacate cu apel sau, după caz, cu recurs la curțile de apel, **ponderea atacabilității hotărârilor** fiind în acest fel de **46%** (41% în anul anterior).

Din totalul apelurilor și recursurilor soluționate de curțile de apel în anul 2012, respectiv 213.540 cauze, un număr de **22.800 apeluri și recursuri** au fost admise în cadrul acestor instanțe.

Raportat la numărul total de cauze soluționate de tribunale, rezultă un **indice de desființare de 5%** (8% în anul anterior).

Grafic, situația ultimilor 5 ani se prezintă astfel:

În anul 2012, Înalta Curte de Casație și Justiție a soluționat 17.430 recursuri declarate împotriva hotărârilor curților de apel.

Raportat la numărul total al cauzelor soluționate la nivelul curților de apel, rezultă un **indice de atacabilitate de 7%**.

Principalele cauze indicate de instanțe, pentru care au fost desființate/modificate hotărârile instanțelor inferioare în căile de atac, sunt: casarea hotărârii de fond pe elemente de apreciere cum ar fi: individualizarea pedepsei în interiorul limitelor impuse de lege, stabilirea modalității de executare etc. (13 curți de apel), urmată de netemeinicia hotărârii de fond pe motiv de apreciere greșită a probelor/neadministrarea întregului probatoriu care se impunea în cauză (10 curți de apel) și netemeinicia hotărârii de fond, provocată de lipsa de diligență a părții în administrarea cauzei, cum ar fi ignorarea obligațiilor procedurale, nepropunerea sau nefurnizarea de mijloace de probă pertinente (8 curți de apel).

Practica neunitară a fost menționată de către 5 curți de apel drept cauză a interpretării greșite a legii de către completul de la instanța inferioară și, implicit, a desființării sau modificării hotărârilor.

Pe de altă parte, sunt instanțe care au menționat ca motiv al desființării sau modificării hotărârii interpretarea greșită a legii de către completul de la instanța inferioară, deși cu privire la aspectele în cauză practica judiciară este unitară, ori s-a pronunțat un recurs în interesul legii, iar în doctrină nu există opinii divergente, numărul acestora fiind însă mic (2 curți de apel), dar și intervenirea, după pronunțarea hotărârii de fond, a unei decizii pronunțate ca urmare a promovării unui recurs în interesul legii, a unei decizii de neconstituționalitate sau a unei decizii a Curții Europene a Drepturilor Omului etc., din care rezultă o soluție contrară (1 curte de apel).

Mai trebuie menționat că nelegalitatea hotărârii de fond, produsă de alte cauze decât cele menționate anterior, a fost determinată de soluționarea greșită a excepțiilor de procedură sau de fond, aplicarea greșită a dispozițiilor privind suspendarea judecării în temeiul art. 155 ind.1 alin. (1) C.p.c., încălcarea principiilor disponibilității și rolului activ al instanței de fond în materie probatorie, nepronunțarea asupra tuturor capetelor de cerere sau asupra unei cereri conexe, lipsa de diligență în asigurarea tuturor elementelor care asigură părților dreptul la un proces care poate fi caracterizat ca echitabil (2 curți de apel).

Ponderea achitărilor la nivelul tuturor parchetelor

Numărul inculpaților trimiși în judecată în anul 2012 a fost de 59.739 persoane (60.980 în anul 2011) scăzând așadar nesemnificativ (2%). Dintre aceștia, numărul inculpaților arestați preventiv a fost de 9.988 (față de 8.941 în anul 2011).

Dispozițiile art.18 ind.1 C.pen. au fost aplicate față de un număr de 113.101 învinuiți (comparativ cu 133.199 în anul 2011, în scădere cu 15,2%).

Numărul inculpaților achitați definitiv a scăzut cu 11,8% în anul 2012 (975 inculpați față de 1.105 în anul 2011), din care ponderea celor achitați în baza art.18 ind.1 C.pen. este de 32,5% din total (față de 39% în 2011).

Ponderea achitărilor la nivelul D.N.A

Ponderea achitărilor, în baza temeiurilor care examinează fondul cauzei a fost de 10,19% din totalul persoanelor judecate definitiv (88 din 863), respectiv de 10,62% din totalul inculpaților trimiși în judecată (88 din 828). La acestea se adaugă 32 de achitări dispuse în baza dezincriminării faptei și aplicării art. 18¹ C.pen., reprezentând o pondere de 3,70% din totalul persoanelor judecate definitiv (32 din 863), respectiv 3,86% din totalul inculpaților trimiși în judecată (32 din 828).

Concret, prin 35 de hotărâri definitive s-a dispus achitarea a 88 inculpați (14 hotărâri cu 37 inculpați în anul 2011), la care se adaugă 14 inculpați achitați ca urmare a dezincriminării faptelor prin 2 hotărâri definitive (4 hotărâri cu 12 inculpați în anul 2011).

De asemenea, Ponderea achitărilor din totalul trimerilor în judecată poate fi reprezentată astfel:

ANUL	Numărul inculpaților achitați definitiv	Ponderea inculpaților achitați definitiv, în totalul inculpaților trimiși în judecată %	Numărul inculpaților achitați în baza art. 18 ¹ C.p.	Numărul inculpaților achitați în baza art. 10 lit. a)-e) C.p.p.	Numărul inculpaților arestați, achitați definitiv	Numărul inculpaților minori, achitați definitiv
2008	1182	2,62	525	657	23	15
2009	818	1,64	319	499	19	0
2010	794	1,39	303	491	17	5
2011	1105	1,81	431	674	38	19
2012	975	1,63	318	657	39	3

În ceea ce privește Ponderea cauzelor restituite de către instanțele de judecată în vederea refacerii urmăririi penale, datele statistice se prezintă astfel:

ANUL	Nr. cauze restituite de instanțe pentru refacerea urmăririi penale	Ponderea în total cauzelor soluționate prin rechizitoriu (%), din care:	cu revocarea arestării preventive
2008	139	0,41	2
2009	93	0,24	3
2010	74	0,18	3
2011	78	0,17	7
2012	77	0,18	4

Situația plângerilor împotriva măsurilor procurorului de netrimitere în judecată raportat la totalul cauzelor soluționate la parchete prin soluții de netrimitere în judecată se relevă conform tabelului:

Anul	Total nr. cauze soluționate prin netrimitere în judecată	Total plângeri împotriva măsurilor procurorului de netrimitere în judecată art. 278 ind. 1 C.p.p.	Pondere volum	Total soluționate	Pondere soluționate
2008	458238	18437	4.0%	15176	3.3%

2009	459010	19417	4.2%	15116	3.3%
2010	476285	20652	4.3%	16593	3.5%
2011	535496	21345	4.0%	17422	3.3%
2012	548661	20436	3.7%	16720	3.0%

Referitor la **principalele cauze pentru care unitățile de parchet au înregistrat soluții de restituire și achitare definitive**, aprecierea diferită a pericolului social al faptei de către instanța care a pronunțat soluția, față de aprecierea făcută de procuror, s-a concretizat în motivul care a avut cea mai mare frecvență (15 din cele 16 parchete de pe lângă curți de apel optând în acest sens), urmată de netemeinicia soluției determinată de administrarea, în faza de judecată, a unor probe noi, fără culpa procurorului (13 din 16 parchete). Un număr mult mai mic de parchete a indicat drept motiv pentru care s-a reținut netemeinicia soluției ca fiind aprecierea greșită a probelor de către procuror sau omisiunea procurorului de a administra toate probele necesare sau lipsa de diligență a părții în administrarea cauzei, precum ignorarea obligațiilor procedurale (3 din 16 parchete), nepropunerea sau nefurnizarea de mijloace de probă pertinente (2 din 16 parchete). Un singur parchet de pe lângă curtea de apel a menționat ca motiv de restituire și achitare interpretarea greșită a legii de către procurori, deși doctrina și practica aveau caracter unitar asupra chestiunii de drept respective, și tot un singur parchet a indicat drept cauză interpretarea greșită a legii de către procuror, într-o chestiune de practică neunitară sau cu privire la care în doctrină subzistă interpretări diferite. Totodată, un numărul de 5 parchete a arătat că s-a reținut nelegalitatea soluției pentru alte cauze decât cele menționate, respectiv aprecierea diferită a probelor de către judecător.

Datele comunicate de parchete relevă faptul că **principalele cauze ale infirmărilor, respectiv ale admiterii plângerilor împotriva soluției** sunt: caracterul incomplet al cercetărilor, respectiv insuficiența materialului probator administrat (10 din cele 16 parchete de pe lângă curți de apel optând în acest sens), urmate de aprecierea diferită a probelor de către conducătorul parchetului ori instanță (8 din 16 parchete) și a gradului de pericol social al infracțiunilor (3 din 16 parchete), administrarea și a altor probe considerate utile de instanță (2 din 16 parchete). Pe de altă parte, motive precum nepronunțarea cu privire la toate faptele și persoanele arătate în actul de sesizare, nerespectarea dispozițiilor legale referitoare la competența materială și insuficienta motivare au fost menționate de un singur parchet.

1.5.3 Durata de soluționare a cauzelor (inclusiv pe materii)

Aspecte statistice

La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, durata soluționării cauzelor se prezintă după cum urmează:

Natura cauzelor	Până în 2 luni	2 - 4 luni	4 – 6 luni	Peste 6 luni	Total
Recursuri	2322	2301	1783	9355	15761
Fonduri	27	124	190	93	434
Strămutări	2861	2201	117	9	5188
Conflicte de competență	795	739	77	22	1633
Contestații	64	229	166	414	873
Revizuri	17	237	167	461	882
Recuzări	22	3	0	0	25

Alte cauze	90	2	0	1	93
TOTAL	6199	5836	2500	10.355	24890

În anul 2011, 48% dintre recursuri au fost soluționate într-un interval mai mic de 6 luni, în timp ce în acest an procentul s-a redus la numai 41%. În ceea ce privește procesele de fond, în anul 2011, 85% dintre dosare au fost finalizate în mai puțin de 6 luni. În anul de referință, procentul a scăzut la numai 79%.

La nivelul curților de apel, în fond, dintre cele **873 cauze** soluționate în materia *Litigii cu profesioniști*, 747 cauze (86%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 89 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni și 37 cauze într-o perioadă mai mare de 1 an.

Numărul cauzelor soluționate a crescut în această materie comparativ cu anul 2011, procentul dosarelor soluționate foarte rapid (mai puțin de 6 luni) fiind însă cu 10% mai slab decât cel înregistrat în perioada anterioară.

În materia *Contencios administrativ și fiscal*, din cele 13.855 cauze soluționate, 8.497 dosare (61%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 4.030 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6 – 12 luni, 1.328 cauze într-un interval mai mare de 1 an.

Numărul cauzelor soluționate a rămas constant comparativ cu anul 2011, dosarele soluționate în mai puțin de 6 luni scăzând însă cu 10% comparativ cu perioada anterioară.

În materia *Civil*, din cele 559 cauze soluționate, 516 dosare (92%) au fost soluționate în mai puțin de 6 luni, 31 între 6 și 12 luni și numai 12 cauze în mai mult de 1 an.

În materie penală, curțile de apel s-au pronunțat în **3.958 dosare**, în marea lor majoritate, respectiv în 3.423 dosare (86%), fiind pronunțate hotărâri într-un termen ce nu a depășit 6 luni. Procentul a fost însă de peste 90% în anul 2011. În mai mult de 1 an au fost soluționate numai 128 de cauze.

În apel, în materia *Civil*, cauzele fost soluționate preponderent într-o perioadă ce nu a depășit 1 an. Astfel dintr-un total de **1.726 cauze civile** ce au fost soluționate, într-un număr de 869 dosare (50%) s-au pronunțat soluții finale în mai puțin de 6 luni; 610 cauze au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, și numai 247 cauze au fost soluționate într-un interval mai mare de 1 an.

În materia *Litigii cu profesioniști*, din totalul celor 2.866 cauze, 1898 (66%) au fost soluționate în primele 3 luni, 762 dosare între 6 și 12 luni și 206 dosare într-o perioadă mai lungă de 1 an.

Cauzele penale (3.192 dosare) au fost soluționate după cum urmează: 2.366 cauze (74%) într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 648 cauze într-o perioadă de 6 – 12 luni și 178 dosare într-un interval mai mare de 1 an. Procentul cauzelor soluționate în mai puțin de 6 luni în anul 2011 a fost de 92%, comparativ cu 74% în acest an.

În recurs, dintr-un număr de 7.414 cauze cu profesioniști soluționate, curțile de apel au pronunțat decizii irevocabile într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 6.165 dosare (83%), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni în 1.042 cauze, iar într-un termen cuprins între 1 – 2 ani, în 207 cauze.

Numărul dosarelor soluționate în anul 2011 în materie comercială a fost de aproximativ 20.000 de cauze, relevând o scădere semnificativă a volumului pentru această materie (o scădere de aproximativ 70%).

Din 49.775 cauze soluționate în materiile *Litigii de muncă și Asiguri sociale*, 35.655 cauze au fost finalizate într-un termen mai mic de 6 luni (72%). Volumul de activitate în această materie a crescut în anul 2012 cu aproximativ 2.000 de dosare în raport de anul 2011 și cu aproximativ 12.000 de dosare comparativ cu anul 2010. În mod inexplicabil însă procentul dosarelor soluționate foarte rapid a scăzut de la 99% în anul 2011, la numai 72% în anul 2012. O posibilă cauză ar putea fi implementarea statisticii în regim Ecris, care calculează mult mai exact tranșele de vechime începând cu 01.01.2012.

În materia *Contencios administrativ și fiscal*, din cele 80.404 cauze soluționate, un număr de 48.862 (61%) au fost finalizate în mai puțin de 6 luni, 30.347 cauze între 6 luni și 1 an și 1.195 dosare în mai mult de 1 an. Creșterea volumului de activitate sub aspectul numărului cauzelor soluționate în această materie a fost de aproximativ 40.000 de dosare în anul 2012, comparativ cu anul 2011 (când se înregistrase de asemenea o creștere de 20.000 de dosare în raport de anul 2010). Acest fapt foarte probabil a condus la o scădere cu 30% a numărului cauzelor soluționate într-un interval mai mic de 6 luni (95% în anul 2010 și 92% în anul 2011). Cu toate acestea, numărul cauzelor întârziate mai mult de 2 ani este foarte mic (de numai 1%).

Dintr-un număr de 28.094 cauze penale soluționate, curțile de apel au pronunțat decizii definitive într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 24.627 cauze (88%), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni în 2.693 cauze și 774 dosare într-un termen cuprins între 1 – 2 ani.

La nivelul tribunalelor, din cele **53.253 cauze soluționate în fond în materia Litigii cu profesioniști**, 36.911 cauze (69%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 7.796 cauze au fost soluționate într-un interval cuprins între 6–12 luni, și 8.546 dosare într-un interval mai mare de 1 an.

Activitatea desfășurată de tribunale și evidențiată anterior nu cuprinde și acțiunile ce privesc procedura insolvenței. În această materie au primit soluție finală 55.825 cauze (45.176 cauze în anul 2011), după cum urmează: 24.209 dosare (54%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0 – 6 luni, 16.682 într-o perioadă de 6–12 luni, diferența de 14.934 cauze fiind soluționate în mai mult de 1 an.

Comparativ cu anul 2010, numărul cauzelor soluționate în materia falimentului a crescut cu aproximativ 25.000 de cauze. În ciuda acestui fapt, procentul de soluționare rapidă (până în 6 luni) a crescut de la 44 la 54%.

În materiile *Litigii de muncă și asigurări sociale*, numărul cauzelor soluționate a fost de 118.130 dosare; dintre acestea, 87.527 au fost soluționate în mai puțin de 6 luni (74%). Între 6 luni și 1 an au fost soluționate 20.554 dosare, iar peste 1 an, 10.049 dosare la nivel național.

Numărul cauzelor de soluționat a crescut în acest an cu 10.000 de dosare comparativ cu anul 2011, după o creștere de aproximativ 20.000 de cauze în anul 2011 comparativ cu anul 2012.

De asemenea, în materia *Contenciosului administrativ și fiscal*, numărul dosarelor soluționate a fost cu mult mai mare comparativ cu anul 2011 (179.298 dosare în 2012, comparativ cu 106.659 cauze în anul 2011 și cu 60.598 cauze în anul 2010), 131.378 dosare fiind finalizate în mai puțin de 6 luni (73%), 41.371 în mai puțin de 1 an și 6.549 în mai mult de 1 an.

Creșterea cu 100% în anul 2012 a volumului cauzelor soluționate, a determinat scăderea cu 10% a numărului dosarelor finalizate într-un termen mai mic de 6 luni. Cu toate acestea, procentul cauzelor soluționate în mai mult de 1 an a rămas constant (3%).

În materie penală, au fost soluționate **35.631 de dosare** (cifra aproape identică cu cea din anul 2011), în majoritatea cauzelor respectiv în 34.317 dosare (96% - procent identic cu cel

înregistrat în anii 2010 și 2011) fiind pronunțate hotărâri într-un termen ce nu a depășit 6 luni, 916 dosare fiind soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, iar 398 în mai mult de 1 an.

În apel, cauzele civile au fost soluționate preponderent într-o perioadă ce nu a depășit 6 luni. Astfel, dintr-un total de **17.363 cauze civile** (cifră aproape identică cu cea din anul 2011), într-un număr de 11.752 dosare (68%) s-au pronunțat soluții în mai puțin de 6 luni, 3.841 cauze au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, 1.770 într-un interval de peste 1 an.

Procentul cauzelor soluționate în mai puțin de 6 luni a rămas constant cu cel înregistrat în anii 2010 și 2011 (aproximativ 70%).

Cauzele penale – 333 dosare (5.240 dosare în anul 2011) au primit soluție finală după cum urmează: 201 dosare (60%) au fost soluționate într-o perioadă cuprinsă între 0–6 luni, 77 cauze într-o perioadă de 6–12 luni și 55 dosare într-un interval de 1–2 ani.

După cum se observă, numărul cauzelor soluționate în această materie a scăzut extrem de mult în anul 2012, ca urmare a efectelor Legii 202/2010.

În recurs, dintr-un număr de **118.303 cauze civile** soluționate, tribunalele au pronunțat decizii irevocabile într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 93.473 cauze (79%), într-un termen cuprins între 6 – 12 luni au soluționat 20.609 cauze, iar într-un termen de peste 1 an într-un număr de 4.221 cazuri.

Numărul cauzelor soluționate în acest an a rămas constant comparativ cu situația anului trecut, constant rămânând și procentul de 79% al cauzelor soluționate cu foarte mare celeritate.

Dintr-un număr total de 23.917 *cauze penale* soluționate în recurs (**26.094 cauze penale** în anul 2011), tribunalele au pronunțat decizii definitive într-un termen ce nu a depășit 6 luni în 23.727 cauze (**99%**).

Din cele **1.451.958 cauze** soluționate la nivelul judecătoriilor în perioada de referință, un număr de 152.787 cauze au fost soluționate în materie penală și 1.299.171 cauze în materie civilă (cuprinzând toate materiile civile).

Marea majoritate a *cauzelor penale*, respectiv 138.587 (91%) au fost soluționate într-un termen mai mic de 6 luni; 11.564 cauze au fost soluționate într-un interval de 6–12 luni, 2.636 cauze au fost soluționate într-un termen de peste 1 an.

Procentul de celeritate de 91% a rămas constant comparativ cu cel din anul anterior.

În ceea ce privește *cauzele civile*, dintr-un total de **1.050.413** de dosare (exceptând plângerile și contestațiile care au fost în număr de 248.758 și au avut un termen de soluționare situat integral sub 6 luni), 856.475 cauze (82%) au fost soluționate într-un termen cuprins între 0 - 6 luni, 117.332 dosare au fost soluționate într-un interval de 6 – 12 luni, 76.606 cauze au fost soluționate într-un interval mai mare de 1 an.

Comparativ cu anul precedent, procentul de soluționare a cauzelor civile până în 6 luni respectiv de până într-un an a scăzut în medie cu 2%.

Cu toate acestea, dacă includem în volumul civil al cauzelor soluționate și plângerile contravenționale, constatăm faptul că un procent covârșitor din acestea (85%) este totuși soluționat într-un interval mai mic de 6 luni.

Opiniile instanțelor judecătorești asupra factorilor legislativi care au determinat creșterea/reducerea duratei de soluționare în anul 2012:

Cele mai multe dintre acestea nu au identificat apariția unor acte normative care să fie apte să determine în mod semnificativ reducerea timpului de soluționare a cauzelor. Câteva dintre acestea au menționat totuși **legile medierii și violenței în familie** (Curțile de Apel Galați, Ploiești, Cluj Napoca), **Legea nr. 144/2012** pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România (Curțile de Apel Ploiești și Suceava), **O.U.G. nr.17/2012 privind stabilirea unor măsuri de restituire a contribuțiilor sociale de asigurări de sănătate** (Curtea de Apel Craiova).

Mult mai numeroase sunt însă exemplele în care instanțele au apreciat că intervenția factorului legislativ în anul 2012 va conduce mai degrabă la lungirea procedurilor, comparativ cu situația actuală.

Au fost identificate în acest sens următoarele acte normative:

- declararea ca neconstituțională a art.1 pct.1 C.pr.civ. și art. 299 alin.1 C.pr.civ (Curtea de Apel Alba Iulia și Curtea de Apel Galați);
- Regulamentul aprobat prin Ordinul comun al Ministrului Justiției și al Directorului General al Agenției Naționale de Cadastru și Publicitate Imobiliară publicat în Monitorul Oficial nr.715/11.10.2011 privind avizarea tehnică a expertizelor judiciare efectuate de experții judiciari în specialitatea topografie, cadastru și geodezie (Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Ploiești, Judecătoria Făgăraș);
- Noul cod de procedură civilă (Curțile de Apel București și Târgu Mureș) ;
- Legea 115/2012 privind medierea (Tribunalul Ialomița);
- Decizia 500/2012 a Curții Constituționale, prin care s-a constatat neconstituționalitatea disp. art. 118 al. 3 din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice. În consecință, împotriva hotărârilor judecătorești prin care se soluționează plângerile contravenționale în această materie se poate exercita recursul, ceea ce determină creșterea duratei de soluționare (Curtea de Apel Galați);
- Ordonanța de urgență nr. 1 din 30 ianuarie 2012 pentru suspendarea aplicării unor dispoziții ale Legii nr. 9/2012 privind taxa pentru emisiile poluante provenite de la autovehicule, precum și pentru restituirea taxei achitate în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) din lege (Curtea de Apel Iași);
- O.U.G. nr. 44/2012 prin diminuarea plafonului veniturilor necesar acordării ajutorului public judiciar; cererile se formulează, de regulă, la primul termen, ceea ce presupune cel puțin un termen în plus pentru soluționarea cauzei (Curtea de Apel Iași), etc.

În ceea ce privește factorii apreciați de instanțe ca fiind determinanți în lungirea procedurilor, fără excepție, instanțele au identificat 3 astfel de factori:

- a) factori obiectivi (spre exemplu – modificări legislative, precum schimbările în materie de competență, condițiile materiale – lipsa sălilor de ședință pentru programarea mai multor complete, supraîncărcarea instanței, existența a numeroase posturi de judecător sau personal auxiliar vacante în schema instanței, etc.
- b) factori ținând de conduita procesuală necorespunzătoare a părților/avocaților acestora (cereri nejustificate și repetate de amânare a cauzei, lipsa nejustificată a apărătorului la termen; formularea unor cereri de recuzare neîntemeiate, lipsa

ambelor părți la judecarea cauzei, fără a se solicita judecarea și în lipsă, cu consecința suspendării cauzei etc);

- c) factori imputabili altor participanți la procedura judiciară - experți, executori judecătorești, etc – (neefectuarea/nedepunerea raportului de expertiză la termenul fixat de instanță, formularea unor rapoarte de expertiză necorespunzătoare etc).

1.5.4 Mecanisme de unificare a practicii judiciare

1.5.4.1 Rolul instanței supreme în unificarea practicii judiciare

În cursul anului 2012, instanța supremă și-a continuat și intensificat acțiunile menite să asigure îndeplinirea rolului constituțional de unificare a practicii judiciare la nivel național, prin mai multe modalități.

- **Recursul în interesul legii**

În actuala reglementare, principala competență deținută de Înalta Curte de Casație și Justiție în domeniul unificării practicii judiciare este cea conferită de dispozițiile art. 329 din Codul de procedură civilă și ale art. 414² din Codul de procedură penală, care reglementează **recursul în interesul legii**.

Ca un efect al acestei competențe, în cursul anului 2012, **completul competent să judece recursul în interesul legii** a pronunțat un număr de 19 decizii în interesul legii, din care 17 decizii de admitere și 2 decizii de respingere a recursului în interesul legii.

Prin deciziile date în interesul legii au fost rezolvate probleme de drept în multiple domenii, instanța supremă reușind să imprime coordonate cu caracter îndrumător în chestiuni de principiu soluționate neunitar de către instanțele judecătorești naționale.

- **Asigurarea publicării deciziilor relevante ale Înaltei Curți de Casație și Justiție**

În îndeplinirea rolului său constituțional, pe lângă soluționarea recursurilor în interesul legii, Înalta Curte de Casație și Justiție a continuat în cursul anului 2012 desfășurarea acțiunilor necesare realizării obiectivului de îmbunătățire a **asigurării accesului la jurisprudența instanței supreme, în scopul unificării acesteia**, atât prin publicarea jurisprudenței în Buletinul Casației - revista oficială a Înaltei Curți de Casație și Justiție și în Buletinul Jurisprudenței – culegerea anuală de hotărâri a instanței supreme, cât și prin publicarea hotărârilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pe pagina de internet a acesteia.

Totodată, au fost afișate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție toate deciziile relevante publicate, în rezumat, în Buletinul Casației și în Buletinul Jurisprudenței.

La finele anului 2012, pe pagina de internet a instanței supreme erau publicate:

- 295 decizii în interesul legii;
- 3.803 hotărâri în rezumat;
- 75.381 hotărâri cu textul integral.

Totodată, atât Buletinul Casației, cât și Buletinul Jurisprudenței au fost transmise tuturor curților de apel, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție și tuturor parchetelor de pe lângă curțile de apel.

- **Organizarea de ședințe la nivelul secțiilor Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora**

În îndeplinirea aceluiași rol de unificare a practicii judiciare, în cursul anului 2012, secțiile Înaltei Curți de Casație și Justiție au organizat ședințe interne pentru dezbaterile problemelor de drept ridicate în jurisprudența acestora, după cum urmează: Secția penală - 8 ședințe, Secția I civilă - 8 ședințe, Secția a II-a civilă - 3 ședințe, Secția de contencios administrativ și fiscal - 6 ședințe.

- **Implementarea unui sistem de video-conferință între Înalta Curte de Casație și Justiție și curțile de apel**

Având în vedere necesitatea dezvoltării comunicării la nivel instituțional și a identificării unor mecanisme noi la nivelul autorității judecătorești, în scopul preîntâmpinării practicii neunitare și al asigurării unei jurisprudențe în acord cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție a inițiat implementarea unui sistem de video-conferință între Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii care să faciliteze dialogul direct cu privire la problemele de drept soluționate în mod diferit, cu evitarea costurilor generate de deplasarea reprezentanților curților de apel la sediul Înaltei Curți de Casație și Justiție și a reprezentanților Înaltei Curți de Casație și Justiție la sediile curților de apel.

Sistemul de video-conferință a fost implementat la data de 10 ianuarie 2012, iar la data de 1 februarie 2012 Înalta Curte de Casație și Justiție a organizat prima video-conferință privitoare la aplicarea dispozițiilor noului Cod civil, conferință la care au participat instanța supremă, curțile de apel, Consiliul Superior al Magistraturii și Institutul Național al Magistraturii.

1.5.4.2. Preocupări ale Consiliului Superior al Magistraturii și a instituțiilor coordonate în domeniul unificării practicii judiciare

Potrivit reperelor legale care-i stabilesc atribuțiile și consecvent sarcinii asumate de a identifica și a contribui la adoptarea de măsuri eficiente în scopul remedierii aspectelor de practică judiciară neunitară, care sunt de natură să exercite o influență negativă asupra calității actului de justiție și a credibilității justiției, Consiliul Superior al Magistraturii a trimis **Institutului Național al Magistraturii sesizările prin care erau evidențiate diferite aspecte de practică neunitară, pentru a fi avute în vedere la momentul stabilirii tematicii pentru activitățile de formare continuă și în vederea organizării de seminarii** care să aibă ca obiect de dezbateri aspectele juridice în privința cărora s-a constatat caracterul neunitar al jurisprudenței.

Totodată, unificarea practicii judiciare constituie un obiectiv specific al obiectivului general „Creșterea eficienței justiției” din cadrul Planului multianual al C.S.M. 2011-2016 și a Planului managerial al conducerii C.S.M. în anul 2012. Una dintre măsurile de aducere la îndeplinire a acestui obiectiv a constituit-o reorganizarea programului JURINDEX sub forma unui Institut Național de Informare Juridică, prin care se urmărește, printre alte aspecte, extinderea programului la toate instanțele judecătorești și diversificarea surselor documentelor publicate.

O altă contribuție concretă în **domeniul unificării practicii judiciare a constituit-o proiectul Institutului Național al Magistraturii** având drept obiectiv crearea la nivel național a unei rețele de judecători cu rol de coordonatori în domeniul aplicării dreptului Uniunii Europene).

În acest scop, la inițiativa Institutului Național al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 520 din data de 14 iunie 2012, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat lansarea unui proiect având drept obiectiv crearea unei rețele naționale de judecători-coordonatori, care să activeze ca puncte de contact pe probleme legate de aplicarea dreptului Uniunii Europene.

În intervalul 20-21 septembrie 2012, a avut loc la București conferința de lansare a Rețelei Naționale a judecătorilor - coordonatori în materia dreptului Uniunii Europene (EuRoQuod).

Rețeaua reunește într-o primă fază 43 de judecători, desemnați de către curțile de apel în raza cărora își desfășoară activitatea și de către Înalta Curte de Justiție și Casație, coordonați la nivel central de un formator cu normă întreagă din cadrul I.N.M. Obiectivul final este dezvoltarea unei rețele formate din câte un judecător-coordonator din fiecare instanță din țară, de la toate gradele de jurisdicție, sau chiar din fiecare secție, acolo unde necesitățile o impun.

1.5.4.3. Măsurile pentru unificarea practicii judiciare la nivelul instanțelor și parchetelor

Instanțele, în proporție de 81,25 %, au arătat că în cursul anului 2012 analiza practicii de casare a avut loc cu o frecvență cel puțin lunară, fiind organizate întâlniri ale colectivelor de judecători în vederea dezbaterii motivelor de casare și a stabilirii măsurilor adecvate care se impun în vederea diminuării numărului de hotărâri judecătorești desființate în căile de atac. Un procent de 18,75 % a arătat că întâlnirile respective au avut loc cu o frecvență cel puțin trimestrială.

Parchetele, în proporție de 56,25 %, au arătat că în cursul anului 2012 au avut loc întâlniri ale colectivelor de procurori cu o frecvență cel puțin lunară în vederea dezbaterii problemelor de practică neunitară. Alte parchete au menționat o frecvență cel puțin trimestrială a acestor întâlniri (31,25 %), în timp ce unitățile de parchet de pe raza unei curți de apel au indicat o frecvență mai redusă a acestor întâlniri decât cea precizată anterior, iar un parchet de curte de apel a menționat că nu au avut loc astfel de adunări.

Referitor la estimarea cu privire la existența și caracteristicile practicii judiciare la nivelul curților de apel și al instanțelor din circumscripția acestora, instanțele, în proporție covârșitoare, au apreciat că în anul 2012 a existat practică judiciară neunitară, în mod izolat, în anumite domenii. La rândul lor, parchetele au răspuns în proporție de 93,75% că a existat practică judiciară neunitară, în mod izolat, în anumite domenii, și în proporție de 6,25% că a existat practică judiciară unitară în anumite domenii, în mod curent.

În ceea ce privește dinamica cazurilor de practică neunitară, instanțele au răspuns, în proporție de 81,25%, că acestea s-au diminuat, numai 18,75% menționând că, sub aspect numeric, acestea au rămas relativ neschimbate.

Parchetele au apreciat în proporție de 56,25% că s-au diminuat cazurile de practică neunitară, iar în proporție de 37,5% au menționat că, sub aspect numeric, acestea au rămas relativ neschimbate; doar 6,25% au reținut că motivele de practică neunitară au devenit mai frecvente.

Sub aspectul măsurilor luate în cursul anului 2012 în vederea stimulării procesului de unificare a practicii judiciare, instanțele au indicat, în mod constant, următoarele: organizarea întâlnirilor periodice pentru dezbaterile problemelor de practică neunitară, dezbaterile actelor normative nou apărute, a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unor recursuri în interesul legii și a deciziilor Curții Constituționale, analiza practicii de casare și organizarea de întâlniri profesionale de îndată ce era sesizată o problemă ce putea fi interpretată neunitar.

Printre alte măsuri indicate de instanțe se numără: inițiativa formulării unor recursuri în interesul legii, postarea pe portalul instanțelor (Curtea de Apel Brașov) a hotărârilor relevante confirmate de instanța de control judiciar (prin respingerea apelului/recursului), publicarea hotărârilor judecătorești pe propriul site (Curtea de apel București), actualizarea portalului cu jurisprudența relevantă și asigurarea accesului informatizat direct la site-uri specializate de jurisprudență, legislație și doctrină națională și europeană: Jurindex, juridice.ro și alte link-uri (Curtea de Apel Iași), studierea practicii altor instanțe și a buletinelor de jurisprudență,

monitorizarea practicii proprii instanțe, organizarea de seminarii la nivel descentralizat, sesizarea instanțelor de control judiciar cu problemele discutate la nivelul secțiilor, participarea judecătorilor la seminarii sau întâlniri organizate de Institutul Național al Magistraturii, diseminarea informațiilor aflate la seminarii sau întâlniri cu judecătorii altor instanțe, studierea culegerilor de practică judiciară și a revistelor de specialitate editate de curțile de apel și de către Înalta Curte de Casație și Justiție (Curtea Militară de Apel). Totodată, Curtea de Apel Alba Iulia a propus reluarea întâlnirilor cu președinții de secții ai Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru discutarea problemelor de practică neunitară în vederea unificării acesteia.

Parchetele au organizat, de asemenea, seminarii și dezbateri periodice asupra aspectelor de practică neunitară și alte întâlniri la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel. Alte măsuri adoptate au fost: studierea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție, formularea de propuneri de promovare a recursurilor în interesul legii, ședințe de analiză a soluțiilor, formarea profesională prin studiu individual al doctrinei și al practicii judiciare, comunicarea către unitățile de parchet de rang inferior, în cazurile în care s-a constatat practică neunitară, a punctelor de vedere ale parchetului de pe lângă curtea de apel și a jurisprudenței curții de apel aferente, difuzarea la parchetele din circumscripția parchetului de pe lângă curtea de apel a practicii de casare a curții de apel.

Totodată, instanțele, în majoritate, au considerat că, pe lângă recursurile în interesul legii, o mare eficiență în procesul de unificare a practicii judiciare revine organizării de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe, parchete sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor/procurorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară. Într-o măsură mai mică, judecătorii au considerat că prezintă importanță în procesul de unificare a practicii judiciare și următoarele aspecte: reformarea și restructurarea cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia, conștientizarea de către judecători a importanței unificării practicii judiciare, editarea de către curțile de apel și de alte instanțe a unor culegeri de jurisprudență, discuții informale purtate de judecători cu colegii sau pe forumurile informatice specializate, asigurarea unei dotări corespunzătoare a instanțelor cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate și publicarea hotărârilor în baze de date electronice de jurisprudență. Pe de altă parte, prin raportare la răspunsurile comunicate, creșterea accesului magistraților la jurisprudența relevantă C.E.D.O./C.J.U.E. și a calității programelor de formare inițială ale magistraților nu au fost apreciate de instanțe ca având o pondere mare în procesul de unificare a practicii judiciare.

Parchetele au apreciat în mod similar instanțelor că organizarea de către Institutul Național al Magistraturii, instanțe, parchete sau alte instituții a unor seminarii sau întâlniri periodice ale judecătorilor/procurorilor pentru discutarea cazurilor de practică neunitară este cea mai eficientă măsură de unificare a practicii judiciare, urmată de reformarea și restructurarea cadrului legislativ, în sensul simplificării și asigurării coerenței acestuia, de asigurarea unei dotări corespunzătoare cu lucrări de doctrină sau publicații periodice de specialitate, de publicarea culegerilor de jurisprudență editate de curțile de apel și de alte instanțe și de publicarea a hotărârilor în baze de date electronice de jurisprudență.

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a arătat că aportul la unificarea practicii judiciare a crescut prin sesizările adresate curților de apel pentru unificarea practicii în anumite materii, conform art. 51 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 304/2004 și standardelor stabilite prin jurisprudența C.E.D.O. privind dreptul la un proces echitabil, concomitent cu recursurile în interesul legii promovate. Sub acest aspect, a fost invocată problema jurisprudenței constante reținută în Hotărârea Ilie Șerban împotriva României, cererea nr.17.984/04, publicată în M.Of. nr.828/10.12.2012.

1.5.5 Soluțiile pronunțate în anul 2012 de Curtea Europeană a Drepturilor Omului și Curtea de Justiție a Uniunii Europene, motivele care au determinat adoptarea acestora și impactul acestora asupra sistemului judiciar

1.5.5.1. Soluțiile pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Deși în cursul anului 2012 volumul de cauze soluționate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului a crescut cu 68% față de anul anterior², numărul de hotărâri pronunțate împotriva României prin care s-a constatat încălcarea Convenției Europene a Drepturilor Omului a crescut cu doar 16% față de anul 2011 (79 de hotărâri față de 68)³. În schimb, numărul cererilor declarate inadmisibile sau radiate a crescut cu 119% (10.066 față de 4.585 de decizii)⁴.

Aceste evoluții importante din cursul anului 2012 au avut următoarele efecte:

- numărul total de cereri împotriva Statului Român aflate pe rolul Curții a scăzut⁵ de la 12.286 la **8.712**, dintre acestea aproximativ 3.000 fiind inadmisibile;
- România se află pe locul 6 (după Rusia, Turcia, Italia, Ucraina, Serbia) ca număr de cauze pe rolul Curții, față de locul 4 ocupat cu un an înainte;

O problemă importantă rămâne faptul că, dintre cauzele aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, în mai mult de o treime (2971 de cauze din totalul de 8712) se așteaptă luarea unor măsuri de către autoritățile naționale în materia restituirii proprietăților. Ca urmare a pronunțării hotărârii pilot *Maria Atanasiu și alții împotriva României*⁶, soluționarea acestora a fost suspendată pentru o perioadă 18 luni de la data rămânerii definitive, termen prelungit cu încă 9 luni în cursul anului 2012.

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României relevante pentru sistemul judiciar sunt:

- ***Practica judiciară neunitară*** - reprezintă grupul cel mai mare de cauze repetitive, după cel al plângerilor în materia proprietăților, în care reclamanții se plâng de pretense soluții divergente ale instanțelor naționale. Până în prezent au fost comunicate Guvernului un număr de aproximativ 500 de plângeri.

Cauzele vizează, în general, jurisprudența divergentă în materia drepturilor salariale *lato sensu*, reducerea cuantumului pensiilor, admisibilitatea acțiunii în revendicare a imobilelor naționalizate formulate ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001.

La data de 10 mai 2012, în cauza Albu împotriva României, Curtea a pronunțat o hotărâre de principiu (*leading judgment*), în care, în contextul specific al cauzei, a apreciat recursul în interesul legii ca fiind un mecanism eficient de unificare a practicii. În același timp însă, pornind chiar de la numărul mare al situațiilor în care a fost necesară intervenția Înaltei Curți, instanța de la Strasbourg și-a manifestat îngrijorarea față de dimensiunea problemei practicii neunitare, la nivel național. Ulterior acestei hotărâri, au fost pronunțate o serie de decizii (Frimu și alții, Tunaru etc.), prin care s-a constatat că nu s-a încălcat articolul 6 cu privire la securitatea raporturilor juridice. Având în vedere aceste aspecte, există posibilitatea ca un

² A se vedea Statistica Curții Europene a Drepturilor Omului pentru anul 2012 în comparație cu anul 2011, publicată pe site-ul www.echr.coe.int.

³ A se vedea Raportul anual al Curții Europene a Drepturilor Omului, p. 153, publicat pe site-ul www.echr.coe.int.

⁴ A se vedea Analiza datelor statistice, p. 48, publicată pe site-ul www.echr.coe.int.

⁵ Această scădere se datorează activității susținute a Curții de soluționare a cauzelor

⁶ *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, (30767/05 și 33800/06), hotărârea din 10 octombrie 2010, rămasă definitivă la 12 ianuarie 2011.

număr important dintre cauzele având acest obiect să fie respinse ca inadmisibile de către Curte.

- ***Durata excesivă a procedurilor judiciare*** – potrivit datelor comunicate de Curte, în luna iulie 2012, erau aproximativ 320 de cauze pendinte în această materie în ceea ce privește România; Curtea insistă în hotărârile deja pronunțate asupra adoptării măsurilor de drept intern necesare accelerării procedurilor judiciare și consolidării unui remediu intern eficient pentru accelerarea procedurilor judiciare și pentru compensarea prejudiciului suferit urmare a duratei excesive.
- ***Efectivitatea anchetei penale*** – aceste cauze vizează în principal modul de administrare a probelor de către organele de urmărire penală, lipsa de diligență în administrarea probelor, în special neaudierea tuturor martorilor, soluționarea cu întârziere a dosarelor, ceea ce are drept consecință intervenirea prescripției, neimplicarea părților în administrarea probelor, respectiv părților vătămate nu li se aduce la cunoștință administrarea probelor și nici nu sunt întrebate dacă mai au alte cereri sau probe de adus.

Actualmente, pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului sunt înregistrate mai multe cauze care vizează în principal deficiențele procedurilor penale declanșate în urma evenimentelor din 1989-1990, respectiv evenimentele revoluționare de la Timișoara, Cluj și București și cele din iunie 1990 de la București. Dintre acestea, aproximativ 200 de cereri au fost deja comunicate Guvernului. Având în vedere hotărârile anterioare ale Curții în acest domeniu (în principal Asociația 21 Decembrie 1989 și alții), este foarte probabilă constatarea încălcării dispozițiilor Convenției în aceste cauze.

- ***Echitatea procedurii civile sau penale*** – vizează în principal: nemotivarea hotărârilor judecătorești, aplicarea eronată a cazurilor de revizuire/contestație în anulare, cu consecința încălcării principiului securității raporturilor juridice, neaudierea inculpaților de instanțele de apel și recurs, neaudierea investigatorilor sub acoperire, neadministrarea probelor direct de instanța care dispune condamnarea, respingerea probelor solicitate fără o motivare suficientă, încălcarea dreptului la apărare prin soluționarea cauzei în lipsa apărătorului ales și în prezenta apărătorului din oficiu desemnat cu foarte puțin timp înainte de soluționarea pe fond a cauzei, respingerea cailor de atac fără a se analiza și răspunde la toate motivele relevante de apel sau de recurs, modalitatea de efectuare și transcriere a interceptărilor și imposibilitatea expertizării acestora, neaudierea înregistrărilor în ședință publică pentru verificarea transcriptului, încălcarea prezumției de nevinovăție prin mediatizarea cauzei și expunerea inculpatului în public încătușat, fiind astfel fotografiat și filmat, accesul la dosar al inculpatului pentru pregătirea apărării, schimbarea completului de judecată după ce au fost administrate probele, imposibilitatea obținerii redeschiderii procedurii după condamnarea în lipsă.

În raport cu principalele domenii în care Curtea a pronunțat hotărâri împotriva României, potrivit informațiilor comunicate de instanțele judecătorești și parchete, autoritățile judiciare au făcut aplicarea directă a dispozițiilor Convenției Europene și a jurisprudenței Curții Europene în cursul anului 2012⁷.

⁷ Toate curțile de apel, cu excepția Curții Militare de Apel și majoritatea parchetelor au arătat că, în activitatea lor, s-a făcut aplicarea directă a dispozițiilor Convenției Europene pentru Protecția Drepturilor Fundamentale ale Omului, în acord cu dispozițiile art. 20 din Constituția României.

I.5.5.2. Jurisprudența relevantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene

În perioada 01.01.2007-31.12.2012, România a formulat observații în 32 de cereri preliminare.

În anul 2012, România, prin Agentul Guvernamental pentru Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Tribunalul Uniunii Europene, a formulat observații scrise/susținut pledoarii în 17 cereri preliminare:

➤ 12 formulate de instanțe naționale:

- **cauza C-602/10, SC Volksbank România S.A.** (interpretarea art. 22 alin. (1), art. 24 și art. 30 alin. (1) din Directiva 2008/48/CE privind creditele de consum și a art. 56, art. 58 și art. 63 alin. (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene);
- **cauza C-257/11, Gran Via Moinești** (interpretarea art. 167, art. 168 și art. 185 alin. (2) din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată);
- **cauza C-627/11, Augustus** (interpretarea prevederilor Regulamentelor nr. 1260/1999 și 1268/1999 cu privire la fondurile structurale);
- **cauza C-571/11, SC Volksbank România** (interpretarea art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii);
- **cauza C-396/11, Radu** (interpretarea art. 5§1 C.E.D.O., coroborat cu art. 6, 48 și 52 din Carta drepturilor fundamentale a U.E., raportat la Decizia-cadru a Consiliului 2002/584/JAI privind mandatul european de arestare);
- **cauza C-565/11, Irimie** (privind răspunderea statelor membre U.E. pentru prejudiciile cauzate particularilor prin aplicarea unei legislații neconforme cu dreptul U.E.);
- **cauza C-663/11, Scandic Distilleries** (interpretarea art. 7 și art. 22 din Directiva 2008/118/CE privind regimul general al accizelor);
- **cauza C-79/12, Mora IPR** (interpretarea art. 211 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată și a art. 26.2, art. 28, art. 30, art. 107.1 TFUE);
- **cauza C-81/12, Asociația Accept** (interpretarea art. 2 alin. (2) lit. (a), a art. 10 alin. (1) și a art. 17 din Directiva 2000/78/CE de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă);
- **cauzele conexe C-249/12 și C-250/12, Tulică și alții** (interpretarea art. 73 și art. 78 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată);
- **cauza C-323/12, E.on Energy Trading** (interpretarea art. 1, art. 3, art. 4 și art. 6 din Directiva 76/1072/CEE privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sisteme de restituire a taxei pe valoarea adăugată persoanelor impozabile care nu sunt stabilite pe teritoriul țării);
- **cauza C-123/12, SC Volksbank România** (interpretarea art. 4 alin. (2) din Directiva 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii).

➤ 5 formulate de instanțe ale altor state membre :

- **cauza C-254/11, Shomodi** (interpretarea art. 5 din Regulamentul nr. 1931/2006 privind micul trafic de frontieră);
- **cauza C-364/11, Abdel el Karem** (interpretarea art. 12 alin. (1) lit. (a) din Directiva 2004/83 privind standardele minime referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a beneficia de statutul de refugiat sau persoanele care, din alte motive, au nevoie de protecție internațională și referitoare la conținutul protecției acordate);

- **cauza C-62/12, Kostov** (interpretarea art. 9 alin. (1) și art. 193 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată);
- **cauza C-157/12, Salzgitte Mannesmann Handel** (interpretarea art. 34 punctul 4 din Regulamentul nr. 44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială);
- **cauza C-384/12, Lokkevick** (interpretarea art. 4 alin. (3) din Regulamentul nr. 2988/95 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene).

În anul 2012, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat hotărâri/ordonanțe în 6 cereri preliminare în care România a formulat observații: **cauza C-248/11, Nilaș** (interpretarea art. 4 pct. 14, art. 9-14 și art. 47 din Directiva 2004/39/CE privind piețele instrumentelor financiare, precum și a art. 9 alin. (1) din Directiva 2003/6/CE privind utilizările abuzive ale informațiilor confidențiale și manipulările pieței (abuzul de piață), în raport cu săvârșirea unor infracțiuni de manipulare a pieței de capital), **cauza C-602/10, SC Volksbank România S.A.**, **cauza C-257/11, Gran Via Moinești**, **cauza C-627/11, Augustus**, **cauza C-571/11, SC Volksbank România**, și **cauza C-364/11, Abdel el Karem**.

Având în vedere faptul că dispozițiile constituționale obligă autoritățile naționale să dea eficiență hotărârilor Curții, instanțele de judecată au obligația de a aplica cu prioritate dreptul Uniunii Europene, așa cum a fost acesta interpretat de Curtea de la Luxemburg.

Astfel, cu titlu de exemplu, ca urmare a pronunțării hotărârii în **cauza C-602/10 SC Volksbank România S.A.**, interpretând art. 22 alin. (1), art. 24 și art. 30 alin. (1) din Directiva 2008/48/CE, Curtea a stabilit că statele membre pot extinde prevederile Directivei 2008/48/CE și pentru contractele garantate cu un bun imobil; prevederile actului național de transpunere (*în speță Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori*, aprobată prin Legea 288/2010) pot fi aplicate contractelor de credit ipotecar aflate în derulare; statele membre pot limita numărul comisioanelor percepute de creditori; orice consumator se poate adresa direct autorității de protecție a consumatorilor, fără a avea obligația de a recurge, în prealabil, la procedurile de soluționare extrajudiciară prevăzute de legislația națională.

De asemenea, pronunțându-se în **cauza C-248/11 Nilaș**, Curtea de la Luxemburg a statuat că articolul 4 alineatul (1) punctul 14 din Directiva 2004/39/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 aprilie 2004 privind piețele instrumentelor financiare trebuie interpretat în sensul că o piață de instrumente financiare care nu îndeplinește cerințele prevăzute în titlul III din această directivă nu intră în noțiunea „piață reglementată”, astfel cum este definită de dispoziția menționată, chiar dacă operatorul său a fuzionat cu operatorul unei astfel de piețe reglementate. Articolul 47 din Directiva 2004/39, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2007/44, trebuie interpretat în sensul că înscrierea unei piețe pe lista piețelor reglementate prevăzută de acest articol nu constituie o condiție necesară pentru calificarea pieței respective, ca piață reglementată în sensul acestei directive.

În concluzie, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a statuat că RASDAQ nu poate fi calificată drept piață reglementată în sensul Directivei MIFID doar în temeiul faptului că operatorul acestei piețe a fuzionat cu operatorul unei piețe reglementate, dacă nu sunt îndeplinite condițiile titlului III din MIFID. Curtea a precizat că Directiva MIFID are în vedere și posibilitatea ca operatorul unei piețe reglementate să exploateze și un alt sistem de tranzacționare, fără ca acesta din urmă să devină o piață reglementată ca urmare a acestei exploatare (a se vedea punctul 46 din hotărâre). Revine așadar judecătorului național să stabilească dacă, în speță, având în vedere prevederile legislației naționale care reglementează RASDAQ, aceasta îndeplinește sau nu condițiile prevăzute de Titlul III din Directiva MIFID.

Prin Hotărârea pronunțată în cauza C-257/11, *Gran Via Moinești*, Curtea de la Luxemburg a reținut că articolele 167 și 168 din Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretate în sensul că o societate care a achiziționat o suprafață de teren și construcții edificate pe aceasta din urmă, în vederea demolării acestor construcții și a realizării unui complex rezidențial pe suprafața de teren respectivă, are dreptul de a deduce taxa pe valoarea adăugată aferentă achiziționării construcțiilor menționate. Articolul 185 din Directiva 2006/112 trebuie interpretat în sensul că demolarea unor construcții, achiziționate împreună cu suprafața de teren pe care au fost edificate, efectuată în vederea realizării unui complex rezidențial în locul acestor construcții, nu determină o obligație de regularizare a deducerii inițiale a taxei pe valoarea adăugată aferente achiziționării construcțiilor menționate.

Cu toate că și în anul 2012 Curtea a pronunțat ordonanțe prin care a constatat vădita inadmisibilitate a cererilor preliminare (de exemplu cauza C-627/11 *Augustus*), se observă că numărul cererilor preliminare repetitive a fost redus, solicitările adresate instanței de la Luxemburg acoperind o gamă diversificată de probleme juridice, fapt ce poate indica o mai mare preocupare în aplicarea directă a dreptului Uniunii Europene, cât și o consolidare a nivelului de cunoștințe în acest domeniu la nivelul instanțelor naționale.

1.5.6 Situația pregătirii profesionale a viitorilor magistrați, a magistraților și a personalului auxiliar de specialitate

1.5.6.1. Formarea inițială a viitorilor magistrați

Programele de formare inițială:

Pe parcursul anului 2012, formarea profesională a auditorilor de justiție din anii I și II admiși în sesiunile concursurilor de admitere la I.N.M. din 2011 și 2012 s-a desfășurat conform programelor de formare inițială aprobate de C.S.M., astfel:

- Planul de învățământ pentru anul I 2011 – 2012 și Programul de stagiu pentru anul II 2011 – 2012 (aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr.439/30.06.2011, completată de Hotărârea Plenului C.S.M. nr.827/15.11.2011 privind organizarea unor stagii practice în cadrul unor cabinete/societăți de avocatură);
- Programul de formare inițială pentru anul I și Programul de stagiu pentru anul II 2012 – 2013 (aprobat prin Hotărârea Plenului C.S.M. nr.729/5.09.2012 și Hotărârea Plenului C.S.M. nr.895/8.10.2012).

Programul de formare inițială aferent anului 2011 – 2012 a cunoscut, ca elemente de noutate față de anii de formare anteriori, următoarele:

- integrarea tematicii și obiectivelor disciplinei Metodologia actului de justiție în conținutul disciplinelor relevante (fundamentale și specifice) și renunțarea parcurgerii acestei materii într-un modul separat;
- organizarea unei școli de vară pentru auditorii de justiție, în cadrul căreia au fost alternate sesiunile de formare dedicate noilor coduri legislative cu atelierele de dezvoltare personală;
- organizarea unor vizite de studiu în cadrul serviciilor de probațiune;

- organizarea la finalul anului I a unor stagii practice în cadrul unor cabinete/societăți de avocatură, pentru o mai bună înțelegere a activității desfășurate de avocați și a organizării acestei profesii;
- regândirea componentei Module a programului de stagiu din anul II, prin renunțarea la studiul unor discipline (prevăzute și în curricula anului I) și ajustarea numărului de ore alocat altora;
- renunțarea la etapa alocată stagiului practic în cadrul altor instituții, pentru auditorii de justiție din anul II și regândirea contextului în care astfel de stagii ar putea fi organizate în mod eficient (ca exemplu, un stagiu la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost organizat, pe baze voluntare, ca activitate cu titlu extracurricular).

În cursul anului 2012, un nou **proiect al programului de formare inițială pentru anul 2012 – 2013** a fost supus dezbaterii Consiliului Pedagogic și aprobat de Consiliul Științific al I.N.M. (3 iulie 2012).

Programul de formare inițială pentru anul I (2012 – 2013) a fost conceput în scopul **eficientizării procesului de formare profesională inițială**, având ca **obiective principale** următoarele:

1. asigurarea dezvoltării de abilități specifice, necesare exercitării profesiei de judecător/procuror;
2. conștientizarea importanței informațiilor transmise pe durata programului de formare, prin abordarea eminentemente practică;
3. concentrarea informațiilor pe unități de timp determinate, în mod structurat și integrat.

Particularitățile noului concept de formare constau în :

- abordarea **pluridisciplinară** a formării și conceperea unui program de formare inițială de tip **modular**, integrat;
- conceperea a două **module mari**, studiate pe durata întregului an – civil și penal – și abordarea, ca discipline transversale în cadrul acestora, a unor materii care până în prezent erau studiate separat, ca discipline de sine stătătoare (C.E.D.O., dreptul U.E., drept comercial). Pe lângă cele două module mari (civil și penal), au fost concepute alte două, pe unități concentrate de timp, unul având ca scop studiul aspectelor specifice dreptului familiei, iar celălalt regrupând sesiunile de formare alocate dreptului administrativ (regimul juridic al contravențiilor) și dreptului constituțional;
- unirea catedrelor drept civil și drept procesual civil într-o catedră unică, respectiv unirea catedrelor drept penal și drept procesual penal într-o catedră unică, aspectele de drept substanțial și cele de drept procesual fiind abordate în cadrul aceluiași seminar;
- abordarea curriculară unitară și creșterea gradului de coeziune și de implicare în activități comune a catedrelor din cadrul formării inițiale;
- abordarea domeniilor de formare/disciplinelor în mod structurat, în funcție de modulul parcurs, auditorii de justiție nemaifiind nevoiți să gândească „fragmentat” și să aloce timp separat, pentru fiecare disciplină în parte, ca până în prezent, ci în context;
- accentuarea **caracterului practic** al formării și reproducerea, în condiții cât mai fidele, în cadrul seminariilor, a activității din instanță/parchet, prin conținutul propriu-zis al temelor, al materialelor didactice, precum și al metodelor de formare utilizate;
- accentuarea **funcției sociale** a formării, prin creșterea numărului de ore alocate disciplinei Comunicare și atelierelor de dezvoltare personală, precum și prin accentuarea componentei Psihologie judiciară, abordată transversal;

- **metode de formare** orientate, preponderent, către lucrul în echipă – ex. tehnica asaltului de idei, grupuri de lucru, discuții, ateliere, mese rotunde, etc.;
- alocarea, ca regulă, a unui număr maxim de 6 ore de formare zilnice la sediul Institutului, pentru evitarea supraaglomerării auditorilor de justiție și pentru acordarea unui timp mai îndelungat pentru studiu individual;
- prevederea temelor pentru acasă în tematici, astfel încât distribuirea acestora să fie cunoscută de către toți formatorii, anterior sesiunilor de formare, pentru echilibrarea și eficiența sarcinilor de lucru ale auditorilor și evitarea suprapunerii unui număr mare de teme pe aceeași unitate de timp;
- menținerea **stagiului** auditorilor de justiție în cadrul **cabinetelor/societăților de avocatură**, introdus în programul de formare corespunzător anului 2011 – 2012 ca urmare a încheierii unui Protocol de colaborare între U.N.B.R. și I.N.M.;
- reducerea totală a duratei anului de formare prin introducerea celor 4 săptămâni de stagiul în cadrul cabinetelor/societăților de avocatură, aceasta conducând, corelativ, la reducerea numărului de ore alocate fiecărei discipline;
- renunțarea la testările/lucrările scrise obligatorii comune;
- consolidarea colaborării cu **Școala Națională de Grefieri**, în scopul cunoașterii profesiilor partenere și al dezvoltării unei comunicări eficiente cu reprezentanții acestora, prin organizarea unor activități de formare comune, un exemplu fiind, în acest sens, **programul pilot de colaborare I.N.M. – S.N.G.**, lansat în luna noiembrie a acestui an, în contextul căruia 12 auditori de justiție și 12 cursanți vor realiza împreună un proces simulat pornind de la o speță de dreptul familiei întemeiată pe dispozițiile Noului Cod civil, care urmează a fi soluționată conform dispozițiilor Noului Cod de procedură civilă.

În ceea ce privește **Programul de stagiul al auditorilor de justiție din anul II (2012 – 2013)**, noutățile intervenite au privit următoarele aspecte:

A. Structura programului:

- reducerea la trei a numărului etapelor aferente programului de stagiul;
- reducerea la două a numărului etapelor de practică efectivă la nivelul judecătorei (pentru judecători)/parchetului de pe lângă judecătore (pentru procurori), cea de a doua etapă fiind întreruptă de perioada corespunzătoare modulelor;
- includerea în prima etapă de stagiul a activităților desfășurate în cadrul compartimentelor auxiliare.

B. Tematică:

- conceperea unor tematici comune etapelor de stagiul;
- actualizarea și restructurarea tematicii aferente programului de stagiul.

C. Desfășurarea etapelor:

- asigurarea contactului efectiv al auditorilor de justiție cu activitatea operativă a organelor de poliție, prin deplasarea acestora la secțiile de poliție, urmărindu-se în special desfășurarea activităților de audiere, cercetare la fața locului, percheziție, recunoaștere din grup, etc (pentru viitorii procurori);
- obligativitatea participării la ședințe de judecată penale și civile (pentru viitorii procurori).

D. Caietul de practică:

- revizuirea tipurilor și a numărului de acte procedurale anexabile caietului de practică;
- inserarea aprecierilor proprii ale auditorilor de justiție la rubrica dedicată observațiilor.

E. Evaluarea:

- renunțarea la evaluarea privitoare la stagiul din cadrul compartimentelor auxiliare;
- renunțarea la evaluarea de la finalul stagiului încrucișat;
- renunțarea la evaluarea aferentă unora dintre disciplinele prevăzute în cadrul componentei Module.

F. Modulele:

- renunțarea la studiul anumitor discipline în cadrul componentei Module;
- creșterea numărului de ore de studiu alocate noilor coduri legislative.

În perioada noiembrie 2012 – ianuarie 2013, la nivelul I.N.M. s-a realizat un **program de monitorizare a stagiului practic al auditorilor de justiție din anul II**. Obiectivele programului au vizat observarea modului în care este organizat și se desfășoară stagiul auditorilor de justiție, cu scopul de a îmbunătăți programul de formare inițială pentru anul 2013 – 2014.

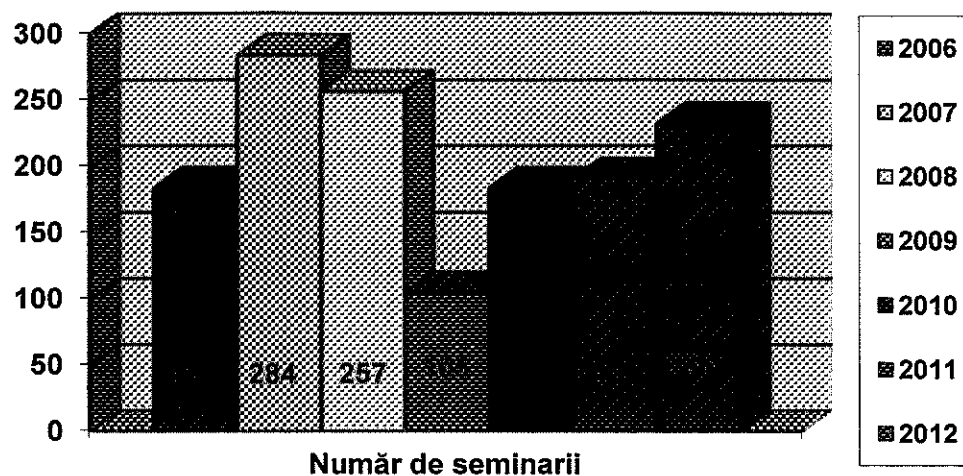
Totodată, în cadrul componentei de formare inițială, au fost organizate o serie de activități la nivel extern, în cadrul cărora un număr însemnat de auditori de justiție au participat la seminarii și activități internaționale, organizate în cadrul parteneriilor și relațiilor internaționale dezvoltate de I.N.M.

I.5.6.2. Formarea continuă a magistraților în funcție

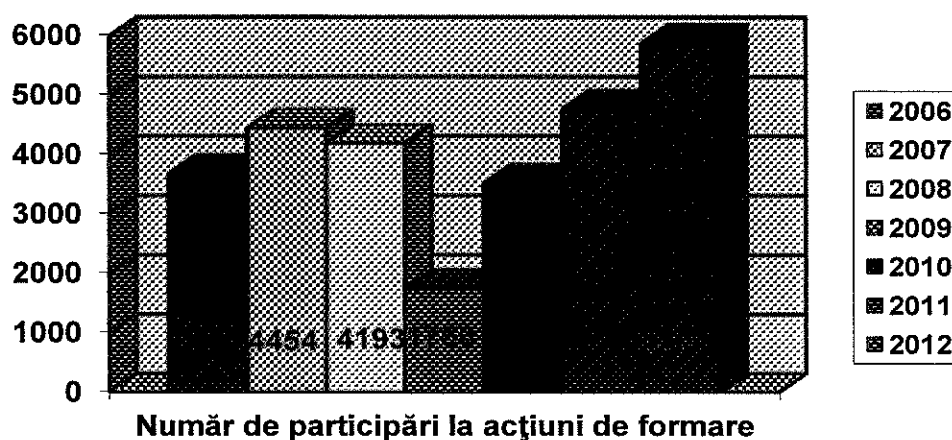
Obiectivele *Programului de formare continuă pentru anul 2012* au vizat:

1. Pregătirea magistraților în privința modificărilor legislative majore din sistemul legal românesc aduse de intrarea în vigoare a noilor coduri civil, penal, de procedură civilă și de procedură penală și a altor modificări legislative importante;
2. Unificarea practicii judiciare în cadrul formării specializate a magistraților;
3. Pregătirea magistraților în domeniul dreptului european: drept U.E., C.E.D.O., cooperare judiciară internațională în materie civilă și penală. Întărirea cooperării europene și regionale;
4. Asigurarea pregătirii judecătorilor și procurorilor admiși în magistratură în condițiile art. 33 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor;
5. Dezvoltarea abilităților non-juridice specifice profesiei de magistrat prin crearea unei punți de comunicare eficiente între magistrați și societate. Implicarea judecătorilor și procurorilor în dezvoltarea politicilor publice în justiție.

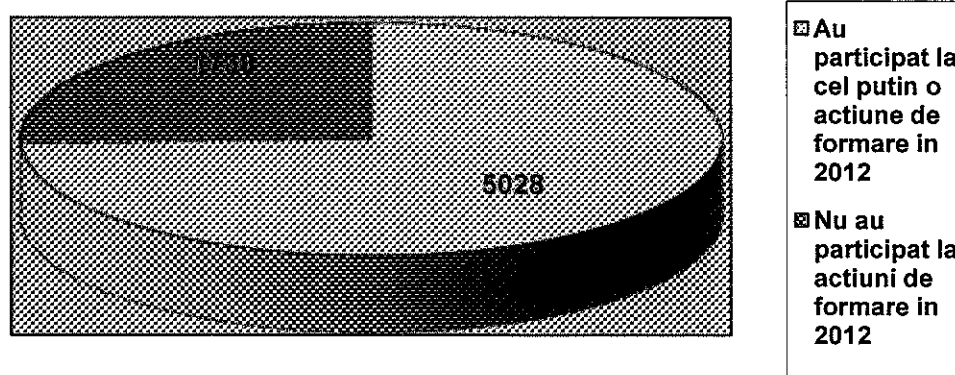
În anul 2012, I.N.M. a organizat un număr de **233 seminarii**, la care au participat **5.881 de judecători, procurori, personal de specialitate juridică asimilat magistraților și magistrați asistenți (participări efective)**. 5.028 de magistrați au participat la seminarii (diferența între numărul de participanți și numărul de participări efective se datorează faptului că unii magistrați au participat la acțiuni de formare de mai multe ori în cursul anului 2012).

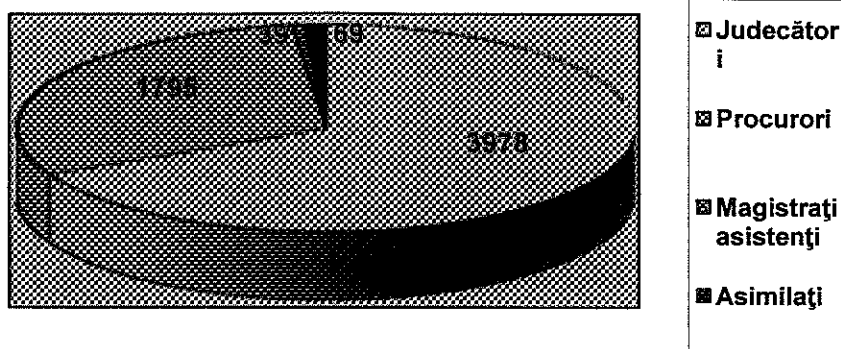
În ceea ce privește numărul participărilor la acțiunile de formare continuă, evoluția în timp a acestora poate fi ilustrată astfel:

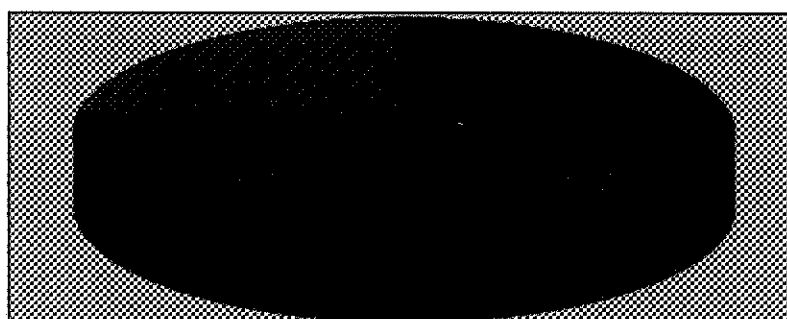
Așadar, în 2012 I.N.M a format 74% din numărul magistraților din sistem (6758 judecători și procurori).

Dintre cei 5.881 magistrați și personal din sistemul judiciar formați, 3978 au fost judecători, 1.795 procurori, 39 magistrați-asistenți din cadrul Î.C.C.J., 69 experți asimilați magistraților din cadrul M.J., C.S.M. și P.Î.C.C.J.

În ceea ce privește numărul opțiunilor formulate de magistrați la momentul transmiterii listelor de seminarii la începutul anului 2012, **5.802 dintre aceștia au formulat opțiuni** de a participa la una dintre acțiunile organizate de I.N.M. **4.518 (77%)** dintre magistrații care au formulat opțiuni **au participat** la seminarii de formare continuă. Este de semnalat însă că mulți dintre cei care nu au participat la acțiunile de formare organizate de I.N.M. au fost selectați și invitați să participe, fiind însă, din diferite motive, în imposibilitate de a se prezenta.

■ Au formulat opțiuni și au participat la cel puțin o acțiune de formare în 2012

■ Nu au participat la acțiuni de formare în 2012, deși au formulat opțiuni

În ceea ce privește **domeniile** în care I.N.M. a asigurat formare, precizăm faptul că accentul a fost pus în 2012 pe formarea în materia noilor coduri: **110 seminarii și 4 conferințe naționale** au fost dedicate acestui obiectiv (rezultatul fiind un număr de **2752 de magistrați formați – 3505 participări**).

Activitățile de formare în materia noilor coduri sunt prezentate distinct în cadrul Secțiunii 1 – Organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri, a Capitoului II – Principalele modificări legislative cu impact asupra activității sistemului judiciar.

Totodată, în cadrul componentei de formare continuă, au fost organizate o serie de activități la nivel extern, în cadrul cărora un număr însemnat de judecători și procurori au participat la seminarii și activități internaționale, organizate în cadrul parteneriilor și relațiilor internaționale dezvoltate de I.N.M.

I.5.6.3. Formarea profesională inițială a personalului auxiliar

Formarea profesională inițială organizată de Școala Națională de Grefieri în temeiul Legii nr. 567/2004, cu modificările și completările ulterioare, a continuat să aibă în vedere exclusiv grefierii cu studii superioare juridice, durata studiilor fiind de 6 luni.

În luna aprilie s-au finalizat cursurile promoției 2011-2012, iar în urma examenului de absolvire au fost repartizați pe posturi de grefieri cu studii superioare juridice din întreaga țară 75 de grefieri la instanțe și 31 grefieri la parchete.

Pentru anul școlar 2012-2013, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat organizarea concursului de admitere la Școala Națională de Grefieri la data de 2 septembrie 2012, pentru un număr de 120 de locuri, din care 90 de locuri de grefier pentru instanțe și 30 de locuri de grefier pentru parchete. Au fost declarați admiși 121 de cursanți, C.S.M. aprobând suplimentarea locurilor la instanțe cu 1 cursant (pentru medie egală).

Ca și în anii precedenți, formarea inițială s-a realizat specializat pentru grefierii care își vor desfășura activitatea în cadrul instanțelor, respectiv pentru grefierii care își vor desfășura activitatea în cadrul parchetelor.

La propunerea Școlii Naționale de Grefieri au fost aprobate, prin hotărâri ale Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, *Structura anului școlar 2012-2013*, *Planul de învățământ pentru anul școlar 2012-2013 – specializarea grefieri pentru instanțe* și *Planul de învățământ pentru anul școlar 2012-2013 – specializarea grefieri pentru parchete*, precum și *Rețeaua de formatori (personalul de instruire) a Școlii Naționale de Grefieri pentru formarea inițială în anul școlar menționat*.

Organizarea activității de formare, planul de învățământ și stabilirea obiectivelor a ținut seama de nivelul studiilor cursanților și de specializarea acestora, raportată la specificul activităților, diferite, realizate de grefierii din instanțe și cei din parchete.

Școala a păstrat și dezvoltat experiența didactică dobândită împreună cu formatorii Școlii, punând în mod deosebit accentul pe *caracterul practic al activității de învățământ*. Cursurile s-au concretizat în dezbateri și/sau aplicații practice, care au intenționat să acopere palierele activității grefierilor din instanțele judecătorești și parchete și s-a urmărit dobândirea de către cursanți a deprinderilor profesionale întemeiate pe solide cunoștințe juridice la un standard ridicat, deschiderea și responsabilizarea lor pentru noi atribuții, fără a fi neglijate aspectele legate de deontologie.

Stagiul practic, efectuat în cadrul judecătoriilor și parchetelor de pe lângă judecătoriile din București, sub coordonarea și supravegherea îndrumătorilor de stagi, s-a desfășurat potrivit unui program stabilit și comunicat instanțelor judecătorești și parchetelor. Atât în instanțe cât și la parchete, cursanților li s-a oferit posibilitatea să cunoască activitatea compartimentelor instanțelor judecătorești, respectiv, parchetelor, atribuțiile specifice grefierilor și chiar să lucreze efectiv îndeplinind toate sarcinile ce le revin în exercitarea acestei profesii.

Școala Națională de Grefieri a realizat și *formarea inițială a grefierilor arhivari și grefierilor registratori* prevăzută la art. 10 coroborat cu art. 28 din Legea nr. 567/2004. Această formă de pregătire inițială s-a desfășurat în temeiul programului de stagi adoptat de Școală și aprobat de către Consiliul Superior al Magistraturii, în funcție de concursurile de ocupare a respectivelor posturi, organizate de curțile de apel și parchetele de pe lângă acestea.

I.5.6.4. Formarea profesională continuă a personalului auxiliar

În exercitarea atribuției de coordonator al Școlii Naționale de Grefieri, Consiliul Superior al Magistraturii a aprobat prin Hotărârea Plenului nr. 1026/20.12.2011 programul de formare continuă a grefierilor din cadrul instanțelor judecătorești și parchetelor de pe lângă acestea pentru anul 2012, iar prin Hotărârea Plenului nr. 84/31.01.2012 a aprobat rețeaua de formatori a Școlii Naționale de Grefieri pentru formare continuă în anul 2012.

Calendarul de formare continuă a grefierilor pentru anul 2012 a cuprins 103 acțiuni de formare continuă organizate de Școala Națională de Grefieri în cadrul celor 5 centre regionale de pregătire (Bârlad, Amara, Sovata, Giroc și Orșova), în creștere cu 17 acțiuni față de anul 2011, 2 acțiuni desfășurate în forma învățământului la distanță (eLearning) în domeniile drept procesual civil și drept procesual penal, adresate grefierilor recrutați în mod direct, în anul 2011, completate cu acțiuni în centrele de formare și un seminar desfășurat în forma învățământului la distanță (eLearning) în domeniul dreptului procesual penal, adresat grefierilor din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Pregătirea debutanților s-a realizat pe parcursul a două etape: o primă etapă, desfășurată în forma învățământului la distanță, la disciplinele drept procesual civil și drept procesual penal și o a doua etapă, organizată la nivelul centrelor de pregătire (pe parcursul a numai cinci zile), care și-a propus să asigure aprofundarea unor aspecte practice circumscrise celor două discipline deja prezentate, dar și în ceea ce privește comunicarea și deontologia profesională.

Școala Națională de Grefieri a organizat, de asemenea, 15 acțiuni la nivelul parchetelor de pe lângă curțile de apel destinate grefierilor din cadrul parchetelor de pe lângă curțile de apel și unităților arondate acestora, pentru materia operare ECRIS III.

În continuarea seminariilor desfășurate cu succes în anul 2011, în scopul dezvoltării relației magistrat – grefier, Școala Națională de Grefieri a organizat, în cursul anului 2012, două acțiuni comune cu Institutul Național al Magistraturii la disciplinele Cooperare judiciară internațională în materie civilă și Cooperare judiciară internațională în materie penală.

În ceea ce privește grefierii formați de către Școală în anul 2012, numărul acestora a fost foarte ridicat, în raport cu resursele umane și materiale alocate activității de formare continuă în anul 2012, respectiv 2109 persoane (1.571 grefieri din instanțe, dintre care 58 de grefieri debutanți și 538 grefieri din parchete, dintre care 23 de grefieri debutanți).

I.5.6.5. Aprecieri ale instanțelor și parchetelor cu privire la activitatea de formare profesională continuă

În vederea identificării necesarului de formare profesională continuă, precum și pentru optimizarea activității instituțiilor aflate în coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii, s-a procedat la consultarea instanțelor și parchetelor, prin comunicarea de chestionare, cu privire la activitatea de formare profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, precum și a personalului auxiliar de specialitate.

Chestionarele au avut ca obiectiv conturarea unor concluzii cu privire la formarea profesională continuă a judecătorilor și procurorilor, precum și a personalului auxiliar de specialitate, prin identificarea aspectelor pozitive și a celor negative, dar și formularea de propuneri pentru îmbunătățirea programelor de formare continuă.

Referitor la calitatea seminariilor de formare profesională continuă organizate de Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri în anul 2012, aceasta a fost apreciată ca fiind bună și foarte bună, atât de judecători și de procurori, cât și de personalul auxiliar de specialitate.

În ceea ce privește caracterizarea programelor de formare profesională derulate prin Institutul Național al Magistraturii și Școala Națională de Grefieri referitoare la asigurarea unei pregătiri corespunzătoare a magistraților și a personalului auxiliar de specialitate în vederea aplicării noului Cod de procedură civilă, răspunsurile primite au avut un anumit grad de diversitate, opinia majoritară fiind de apreciere a programelor dedicate Noului Cod de procedură civilă.

Cu toate acestea, unele instanțe și parchete au apreciat doar parțial sau în mică măsură aceste activități, formulând propuneri privind creșterea duratei și a frecvenței numărului de seminarii, ținând seama că nu a fost posibilă participarea tuturor magistraților interesați.

Sub aspectul participării personalului auxiliar de specialitate la programe de formare profesională continuă organizate de Școala Națională de Grefieri, precum și la nivelul instanței sau la nivelul instanțelor superioare din circumscripția curții de apel, s-a constatat că toate instanțele și toate parchetele au răspuns afirmativ.

În ceea ce privește domeniile și principalele teme dezbătute în cadrul seminariilor, analiza răspunsurilor la chestionare evidențiază următoarele domenii ca având cea mai mare pondere de participare: noile coduri de drept substanțial și procesual, analize comparative între dispozițiile din actualele coduri și dispoziții din noile coduri, cooperarea judiciară internațională în materie civilă și penală, arhivare și registratură, arhivare electronică S.A.E., gestionarea informațiilor clasificate, statistică, comunicare și deontologie, utilizarea ECRIS, management, modificarea Regulamentului de organizare interioară a instanțelor judecătorești.

Capitolul II Principalele modificări legislative cu impact asupra activității sistemului judiciar

II.1 Organizarea și pregătirea sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri

II.1.1 Codul civil

Noul Cod civil (Legea nr. 287/2009) a intrat în vigoare la data de 1 octombrie 2011. Cu privire la intrarea în vigoare a acestui act normativ, deși s-a susținut, în mod izolat, că noile dispoziții vor contribui, în timp, la scăderea volumului de activitate al instanțelor, în ceea ce privește impactul imediat previzionat, au existat opinii potrivit cărora introducerea de instituții noi (de exemplu, instituția „instanței de tutelă”), de atribuții noi (posibilitatea de completare a contractului cu elementele secundare de către instanța de judecată, la cererea oricăreia dintre părți sau posibilitatea instanței de judecată de a desființa, modifica sau completa un contract, dacă părțile contractante nu se pun de acord asupra lui), precum și numărul mare de modificări intrate în vigoare vor avea potențialul de a crește numărul de dosare care vor ajunge în justiție în perioada imediat următoare aplicării acestui act.

Referitor la efectul intrării în vigoare a noului Cod civil asupra **volumului de cauze**, având în vedere noile instituții juridice introduse de acesta, instanțele au comunicat, în proporție de 68,75%, că aplicarea acestui act normativ a determinat creșterea numărului de cauze înregistrate pe rolul instanței, în timp ce restul de 31,25 % au răspuns în sens opus. În ceea ce privește procentul cu care a crescut numărul de cauze ca urmare a intrării în vigoare a acestui act normativ, răspunsurile instanțelor au variat. **Astfel, în aprecierea *per ansamblu* a creșterii volumului de activitate, răspunsurile instanțelor, în majoritate, s-au încadrat între limitele 5% - 15 %, în acest sens Curtea de Apel Craiova menționând un procent de 5%, Curtea de Apel Bacău un procent de 10 %, Judecătoria Constanța - 10 %, Judecătoria Făurei – 10%, Judecătoria Panciu – 5%, Judecătoria Galați – 2,17%; cu toate acestea, au fost și instanțe care au indicat un procent mai mare (Judecătoria Brăila – 24%).**

Principalul **domeniu vizat de creșterea numărului de cauze** a fost materia minori și familie cu privire la care Tribunalul Vrancea a indicat o creștere de 12 % sau componente ale acesteia, precum tutela și curatela (Judecătoria Însurăței - 5%, Judecătoria Liești -10%).

Pe de altă parte, deși după intrarea în vigoare a noului Cod civil unele tipuri de litigii pot fi soluționate prin proceduri care nu presupun intervenția instanței de judecată, cum ar fi procedura divorțului pe cale administrativă, instanțele în unanimitate au arătat că aplicarea actului normativ menționat nu a determinat, în cursul anului 2012, diminuarea numărului de cauze înregistrate pe rolul acestora.

Cu toate acestea, întrebate fiind dacă au înregistrat dificultăți în implementarea noului Cod civil, instanțele în proporție covârșitoare au răspuns că nu au întâmpinat impedimente.

În ceea ce privește instanțele care au răspuns în sens afirmativ, este de precizat că dificultățile întâmpinate de acestea s-au referit, în principal, la modificările pe care le-a implicat reglementarea instanței de tutelă și a curatelei: punctaj, repartizări, camere de consiliu, discuții asupra problemelor de drept rezultate din interpretarea dispozițiilor legale în lipsa unei practici în acest sens, precum și imposibilitatea persoanei pentru care se solicită instituirea curatelei de a se prezenta în instanță în vederea exprimării consimțământului – situație soluționată prin deplasarea judecătorului la domiciliul părții.

Necesitatea efectuării unor modificări ale noului Cod civil ca urmare a inadvertențelor constate în practică sau a normelor susceptibile a genera practică neunitară a fost învederată doar de 18,75 % dintre instanțe. Aspectele reținute de aceste instanțe ca necesitând intervenție normativă se referă la dispozițiile care reglementează prescripția dreptului material la acțiune

din perspectiva laturii procedurale (invocarea din oficiu/aplicare din oficiu), efectuarea anchetei sociale, soluționarea cererilor privind instituirea tutelei și curatelei, sugerându-se ca numirea unui curator pentru majori să fie atribuția autorității tutelare sau a notarului, precum și la prevederile care reglementează domeniul cărții funciare.

Cu privire la ultimul domeniu menționat, nemulțumirile se referă la paralelismul de reglementare existent, opțiunea legiuitorului fiind susceptibilă de critică având în vedere că existența mai multor legi ce reglementează aceeași materie poate crea confuzie în aplicare. Astfel, s-a arătat că, din moment ce noul Cod civil cuprinde un capitol distinct dedicat regimului de carte funciară, s-ar fi putut considera că legiuitorul a dorit ca regimul de carte funciară să fie reglementat de acest act normativ, urmând ca Legea nr. 7/1996 care, anterior, reprezenta legea de reglementare a regimului de carte funciară în România să reprezinte legea referitoare la aplicarea procedurală a principiilor introduse în noul Cod civil. Totuși, prin legea de aplicare a noului Cod civil au fost aduse anumite modificări Legii cadastrului și publicității imobiliare (Legea nr. 7/1996). Întrucât multe reglementări de principiu referitoare la cartea funciară au apărut în Legea nr. 7/1996 și nu în cuprinsul noului Cod civil, se poate afirma că, spre deosebire de situația anterioară când regimul de carte funciară era reglementat doar de Legea nr. 7/1996 și regulamentele de aplicare ale acesteia, acum acest regim este reglementat de Codul civil, de Legea nr. 7/1996 și de regulamentele sale de aplicare.

În ceea ce privește aspectele controversate rezultate din practica instanțelor de judecată, printre acestea se evidențiază cel referitor la notările efectuate în cartea funciară. În acest sens, s-a arătat că, spre deosebire de Legea nr. 7/1996, care prevedea în mod exemplificativ notările ce pot fi efectuate în cartea funciară, modul de redactare a prevederilor cuprinse în noul Cod civil permite interpretarea conform căreia pot fi notate în cartea funciară numai acele acte sau fapte cu privire la care legea prevede această posibilitate, o asemenea interpretare ridicând anumite probleme, de exemplu, relativ la interdicțiile care erau anterior înscrise în cartea funciară împreună cu dreptul de ipotecă al creditorilor. Au existat situații când birourile de carte funciară au refuzat înscrierea notărilor referitoare la alte interdicții cu excepția interdicției de înstrăinare. Aspectele mai sus invocate prezintă importanță în ceea ce privește plângerile de carte funciară.

Referitor la efectuarea anchetei psiho-sociale în cauzele civile cu minori și de familie, prevăzută de art. 396 din noul Cod civil (Raporturile dintre părinții divorțați și copiii lor minori, din cadrul Secțiunii a 2-a. Efectele divorțului), s-a arătat că judecătorii desemnați în componența completelor specializate în soluționarea acestor cauze s-au confruntat cu imposibilitatea de aplicare întocmai a textului de lege menționat, ca urmare a lipsei personalului cu pregătire în psihologie din cadrul instituțiilor cu atribuții în realizarea acestei anchete (direcții de asistență comunitară, primării).

O altă situație este cea a stabilirii prin hotărârea de divorț a locuinței minorului, cu arătarea adresei exacte sau doar cu indicarea persoanei cu care minorul va locui, față de dispozițiile art. 400 coroborate cu art. 497 din Codul civil, precum și cea a stabilirii pensiei de întreținere în natură, acordul părinților în litigiile în care sunt implicați minori, fiind, totodată sesizată și neconcordanța dintre dispozițiile art. 379 din noul Cod civil și cele ale art. 617 din Codul de procedură civilă, în ceea ce privește pronunțarea divorțului din culpa reclamantului, în lipsa unei cereri reconvenționale formulate de către pârât.

De asemenea, s-a învederat că este necesară corelarea dispozițiilor din noul Cod civil cu cele din legile speciale, rămase în vigoare, în special, în materia privind litigiile de minori și familie.

Din totalul seminariilor dedicate pregătirii sistemului judiciar pentru punerea în aplicare a noilor Coduri organizate de Institutul Național al Magistrurii, un număr de 100 de seminarii s-au desfășurat grație proiectului româno-elvețian „Asistență pentru consolidarea capacității

instituționale a I.N.M. în domeniul formării judecătorilor și procurorilor pentru aplicarea noilor legi”.

În ceea ce privește Codul civil, au fost organizate, inițial, 15 seminarii în cadrul cărora au fost pregătiți 475 magistrați, iar ulterior, încă 15 seminarii vizând exclusiv aspecte de dreptul familiei, în cadrul cărora au fost pregătiți 382 magistrați.

Referitor la Școala Națională de Grefieri, în anul 2012, dezbaterile și aplicațiile practice efectuate în cadrul seminariilor de *Proces civil* au avut în vedere și implementarea noilor dispoziții legale.

Totodată, în anul școlar 2011 – 2012, au fost alocate 16 ore (prelegeri) cu privire la dispozițiile noului Cod civil, precum și 20 de ore (seminarii și prelegeri) privind dispozițiile de dreptul familiei din noul Cod civil.

Preocupări în ceea ce formarea profesională a magistraților în domeniul Codul civil a manifestat și Ministerul Justiției, care a organizat la sediul său o reuniune la care au participat judecători specializați în cauze de competența instanței de tutelă. Dezbaterile purtate cu această ocazie s-au axat pe activitatea secțiilor și completelor specializate pentru minori și familie, a căror competență a fost reconfigurată și extinsă prin noul Cod civil și legislația de punere în aplicare a acestuia, precum și a perspectivelor care pot fi avute în vedere pentru înființarea și funcționarea instanței de tutelă, cu plenitudine de competență.

II.1.2 Noul Cod de procedură civilă

Intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă, inițial stabilită pentru data de 1 septembrie 2012, iar ulterior, prin prorogarea succesivă a termenului, pentru data de 15 februarie 2013, a ridicat pe lângă problema resurselor umane, și pe cea a punerii în aplicare a noii proceduri instituite și a dispozițiilor prin care sunt stabilite noi atribuții pentru judecătorii și personalul auxiliar de specialitate din instanțe.

La data de 30 mai 2012, în Monitorul Oficial al României nr. 365/2012 a fost publicată Legea nr. 76/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă. Actul normativ are un caracter complex, fiind structurat pe trei coordonate principale: instituirea unor dispoziții tranzitorii care să realizeze trecerea de la vechea reglementare la noua reglementare, asigurarea compatibilității noului Cod civil cu celelalte legi în vigoare și corelarea dispozițiilor noului Cod civil între ele, dar și între acestea și prevederile noului Cod de procedură civilă.

Conștiente de dimensiunea problemei resurselor umane la nivelul instanțelor de judecată și având în vedere că efectul imediat al intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă îl va reprezenta creșterea considerabilă a încărcăturii asupra judecătorilor și grefierilor de la instanțele de fond, Consiliul Superior al Magistraturii și Ministerul Justiției au inițiat o serie de demersuri pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea aplicării dispozițiilor acestui act normativ.

Astfel, un prim pas l-a constituit sesizarea adresată Ministerului Justiției în vederea inițierii unei hotărâri de Guvern de suplimentare a schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor, în conformitate cu studiul de impact realizat la nivelul Ministerului Justiției în cadrul proiectului „Asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării noului Cod civil, Cod penal, Cod de procedură civilă și Cod de procedură penală”.

În acest sens, la data de 15 martie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât sesizarea ministrului justiției în acest sens, ulterior fiind transmise Ministerului Justiției, împreună cu sesizarea, proiectul de hotărâre de Guvern privind suplimentarea numărului de posturi pentru instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea și nota de fundamentare a acestuia.

Prin proiectul de act normativ transmis Ministerului Justiției s-a propus suplimentarea numărului de posturi aprobat pentru Înalta Curte de Casație și Justiție cu 72 posturi de judecător, 72 posturi de magistrat-asistent și 72 posturi de grefier, a numărului de posturi aprobat pentru celelalte instanțe judecătorești cu 392 posturi de judecător și cu 604 posturi de grefier și a numărului de posturi aprobat pentru Ministerul Public cu 177 posturi de procuror și cu 395 posturi de grefier.

Demersul a fost susținut de Ministerul Justiției și s-a concretizat în aprobarea de către Guvern, în ședința din data de 13 iunie 2012, a Memorandumului cu tema „Suplimentarea bugetului alocat Ministerului Justiției pentru anul 2012 și a numărului maxim de posturi aprobat pentru această instituție, în vederea implementării noului Cod de procedură civilă, asigurarea finanțării unor posturi pentru Înalta Curte de Casație și Justiție și Consiliul Superior al Magistraturii, precum și susținerea în dezvoltarea și adaptarea infrastructurii instanțelor judecătorești la noile cerințe determinate de impactul noilor coduri”, iar în luna septembrie 2012, a Memorandumului cu tema „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri. Evaluarea situației actuale. Plan de măsuri”.

Primul memorandum prevedea ca măsuri:

- majorarea fondurilor alocate în vederea ocupării unui număr de 126 de posturi vacante finanțate de judecător și personal auxiliar, aspect care nu presupune majorarea numărului maxim de posturi aprobat prin Legea bugetului de stat pe anul 2012, cu ocazia primei rectificări bugetare;
- suplimentarea bugetului aprobat Ministerului Justiției pe anul 2012 și a numărului maxim de posturi finanțate, în vederea ocupării posturilor vacante nefinanțate de judecător și personal auxiliar, respectiv a unui număr de 283 de posturi de judecător și 281 de personal auxiliar, cu ocazia rectificării bugetare;
- suplimentarea bugetului cu fondurile necesare achiziționării de mobilier pentru personalul nou încadrat (scaun, birou, fișet, scaun vizitator, corp mobil cu 3 sertare, cuier, etc.) cu ocazia rectificării bugetare.

Potrivit celui de-al doilea document, pentru perioada 2013 - 2015, s-a prevăzut ca necesară suplimentarea schemelor instanțelor judecătorești cu 414 posturi de judecător și 604 posturi de personal auxiliar (din care 150 posturi de judecător și 250 posturi de personal auxiliar pentru anul 2013).

În ședința din data de 8 octombrie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune constituirea unui Grup de lucru interinstituțional pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri, din care să facă parte reprezentanți ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai instanțelor, parchetelor și ai celorlalte instituții implicate.

În cadrul acestui grup de lucru, au fost analizate propuneri de distribuire a celor 150 de posturi de judecător atât pe grade de jurisdicție, cât și în interiorul fiecărui grad de jurisdicție, fiind stabilite o serie de criterii.

La data de 30 octombrie 2012, Guvernul României a adoptat Hotărârea nr. 1056/2012 pentru modificarea Anexei nr. 2 la H.G. nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, numărul maxim de posturi care poate fi utilizat de unitățile prevăzute în Anexa nr. 2 – curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate și judecătoriile – fiind majorat cu 400 de posturi (de la 13.910 la 14.310 posturi), din care, potrivit notei de fundamentare a acestui act normativ, 150 de posturi de judecător și 250 de posturi de personal auxiliar. Trebuie precizat că prin Hotărârea nr. 929 din 23 octombrie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat favorabil proiectul acestui act normativ.

Prin adresa nr. 123880/21.12.2012, Ministerul Justiției a înaintat Consiliului Superior al Magistraturii solicitarea de acordare a avizului conform pentru suplimentarea schemelor curților de apel (34 de posturi), tribunalelor (60 de posturi) și judecătorilor (56 de posturi), prin distribuirea celor 150 de posturi de judecător alocate prin H.G. nr. 1056/2012.

Totodată, Ministerul Justiției a solicitat avizul conform pentru modificarea statelor de funcții și de personal prin suplimentarea cu 200 a numărului de posturi de personal auxiliar de specialitate, proporțional cu numărul posturilor de judecător primite prin distribuire și redistribuire, pe curți de apel și instanțele din circumscripția acestora: Curtea de Apel Alba Iulia - 12 posturi, Curtea de Apel Bacău - 4 posturi, Curtea de Apel Brașov - 8 posturi, Curtea de Apel București - 60 posturi, Curtea de Apel Cluj - 18 posturi, Curtea de Apel Constanța - 9 posturi, Curtea de Apel Craiova - 10 posturi, Curtea de Apel Galați - 13 posturi, Curtea de Apel Iași - 5 posturi, Curtea de Apel Oradea - 13 posturi, Curtea de Apel Pitești - 8 posturi, Curtea de Apel Ploiești - 10 posturi, Curtea de Apel Suceava - 9 posturi, Curtea de Apel Timișoara - 9 posturi, Curtea de Apel Târgu Mureș - 12 posturi.

Totodată, Ministerul Justiției a solicitat ca propunerile de distribuire a unui număr de 50 de posturi de personal auxiliar de specialitate (până la totalul de 250 de posturi suplimentate) să fie formulate de către Consiliul Superior al Magistraturii, cu sprijinul Școlii Naționale de Grefieri, în vederea repartizării absolvenților S.N.G., promoția 2013.

La data de 23 ianuarie 2013, prin Hotărârea nr. 41/2013, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât acordarea avizului conform pentru suplimentarea schemelor unor instanțe, prin distribuirea a 150 de posturi de judecători și 200 de posturi de personal auxiliar de specialitate, finanțarea posturilor alocate suplimentar urmând să fie aprobată prin Legea bugetului de stat.

Sub aspect normativ, după adoptarea și publicarea legii de punere în aplicare a noului Cod de procedură civilă (Legea nr. 76 din 24 mai 2012), Consiliul Superior al Magistraturii a luat măsuri pentru modificarea imediată a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, din perspectiva intrării în vigoare a Codului de procedură civilă și a legii de punere în aplicare a acestuia, adoptând în acest sens Hotărârea nr. 637 din 18 iulie 2012.

Principalele modificări aduse Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești au constat în introducerea unor noi secțiuni cuprinzând dispozițiile care reprezintă transpunerea la nivelul organizatoric al instanțelor de judecată a principalelor modificări aduse procedurii în baza căreia se soluționează litigiile civile sau alte litigii care se judecă în temeiul aceleiași proceduri.

La aceeași dată, prin Hotărârea nr. 638 din 18 iulie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Studiul privind operaționalizarea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă. În cadrul acestuia au fost prezentate aspecte relevante privind necesarul de resurse umane, materiale și financiare rezultate din studiul de impact realizat la nivelul Ministerului Justiției în cadrul proiectului „Asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării Noului Cod civil, Cod penal, Cod de procedură civilă și Cod de procedură penală”, considerații privind eficiența procesului civil, în forma concepută de noul Cod de procedură civilă.

Studiul reprezintă un instrument de analiză exhaustiv, util și, în același timp, apt să fundamenteze măsurile pentru asigurarea resurselor umane, materiale și financiare necesare pentru funcționarea sistemului judiciar în condiții corespunzătoare, dar și măsurile legislative corespunzătoare. La baza realizării acestuia au stat, în principal, informațiile furnizate de instanțele judecătorești în cadrul unui amplu proces de consultare inițiat la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii.

Din perspectiva măsurilor legislative, propunerile formulate au fost preluate, într-o reglementare mai generală, în Legea privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor

judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (art. XI).

În ceea ce privește propunerea de instituire a unei proceduri administrative de restituire a taxei de poluare, cu consecința degrevării instanțelor judecătorești, aceasta a fost preluată inițial în propunerea legislativă privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, în care au fost prevăzute dispoziții pentru restituirea pe cale administrativă a acestei taxe. Aceste dispoziții nu s-au mai regăsit însă în forma finală a Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, fiind eliminate în cursul procedurii parlamentare.

Rațiunile care au determinat eliminarea acestei dispoziții țin de imposibilitatea restituirii integrale și imediate a sumelor de bani încasate cu acest titlu, în condițiile în care, potrivit informațiilor vehiculate în spațiul public, cuantumul total al acestora ar fi de aproximativ 1.000.000.000 Euro.

În acest context, trebuie menționată avizarea de către Consiliul Superior al Magistraturii a propunerii legislative privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă (prin Hotărârea nr. 822 din 8 octombrie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a avizat favorabil, cu mai multe observații, acest proiect de act normativ).

Totodată, prin Hotărârea nr. 1091 din 28 noiembrie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat Planul de măsuri privind punerea în aplicare a Codului Civil, Codului de procedură civilă, Codului penal și a Codului de procedură penală.

În cuprinsul acestuia, într-o abordare exhaustivă, au fost avute în vedere aspectele referitoare la asigurarea și echilibrarea resurselor umane la nivelul sistemului judiciar, necesitatea definitivării cadrului normativ pentru implementarea noilor coduri, formarea profesională adecvată a magistraților și a personalului auxiliar, dar și asigurarea infrastructurii și a logisticii de care sistemul judiciar trebuie să beneficieze; pentru toate aceste obiective, sunt prevăzute, punctual, acțiunile sau măsurile de urmat, instituțiile responsabile pentru îndeplinirea lor, termenele de realizare și resursele implicate, precum și indicatorii de apreciere asupra modului de realizare a acțiunilor propuse, Planul de măsuri constituind, în egală măsură, un instrument util de planificare, dar și de monitorizare a măsurilor necesare pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea implementării corespunzătoare a noilor dispoziții legale.

De asemenea, la elaborarea Planului de măsuri a fost avut în vedere și Memorandumul cu tema „Pregătirea sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor Coduri. Evaluarea situației actuale. Plan de măsuri”.

Demersurile întreprinse de Ministerul Justiției pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, au fost apreciate diferit la nivelul instanțelor de judecată, opiniile fiind împărțite.

Astfel, la nivelul mai multor instanțe (7 curți de apel) s-a exprimat părerea că aceste demersuri au fost insuficiente. Pe de altă parte, au fost instanțe care au subliniat faptul că în ultimul trimestru/semestru al anului 2012 rezultatele eforturilor întreprinse de Ministerul Justiției au devenit evidente. Astfel, Curtea de Apel Iași a arătat că, în ultima parte a anului 2012, demersurile Ministerului Justiției au devenit vizibile, preconizându-se o transpunere în practică a programului de largire a schemelor de personal și de alocare de fonduri pentru crearea și îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activității judiciare, iar Curtea de Apel Alba-Iulia, deși a arătat că, per ansamblu, apreciază ca fiind satisfăcătoare demersurile efectuate în anul 2012 pentru organizarea și pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, eforturi limitate de resursele alocate, totuși, a subliniat că inițiativele Ministerului Justiției au fost foarte bune în ultimul semestru al anului 2012.

Trebuie precizat că demersurile întreprinse de Ministerul Justiției au fost apreciate, în unele cazuri, în mod diferit, chiar de către instanțe din circumscripția aceleiași curți de apel. În acest sens, Curtea de Apel Cluj a comunicat că, în general, s-a apreciat de către instanțele din circumscripția sa că aceste demersuri au fost satisfăcătoare sau pertinente, dar au fost și opinii că acestea sunt insuficiente. La nivelul Curții de Apel Brașov, opiniile au fost împărțite în sensul că unele instanțe au considerat că demersurile au fost insuficiente, mai ales pentru asigurarea necesarului de resurse umane și materiale, în timp ce alte instanțe au apreciat demersurile respective ca fiind pozitive.

Totodată, la nivelul aceleiași curți de apel au fost date și răspunsuri greu de conciliat. Astfel, Curtea de Apel Constanța a comunicat că instanțele din circumscripția sa au oferit următoarele răspunsuri cu privire la demersurile întreprinse de Ministerul Justiției: satisfăcătoare/aproape inexistente, bune, minime, suficiente, este benefică amânarea intrării în vigoare a acestui act normativ.

O singură curte de apel, mai exact Curtea de Apel Oradea, a arătat că până la acest moment nu se poate face o apreciere, iar o altă curte de apel nu a exprimat nicio părere.

În ceea ce privește răspunsurile instanțelor la întrebarea referitoare la demersurile întreprinse în anul 2012 de Consiliul Superior al Magistraturii din perspectiva intrării în vigoare a noului Cod de procedură civilă, se constată că, parțial, acestea au o structură similară celor oferite cu privire la inițiativele Ministerului Justiției. Astfel, același număr de instanțe au apreciat demersurile întreprinse de Consiliul Superior al Magistraturii ca fiind insuficiente (7 curți de apel). Au fost instanțe care au apreciat în mod diferit demersurile întreprinse de cele două autorități. În acest sens, Curtea de Apel Iași, care a arătat că demersurile Ministerului Justiției au devenit vizibile în ultima parte a anului 2012, în privința inițiativelor Consiliului Superior al Magistraturii a arătat că la nivelul instanțelor aceste demersuri nu s-au făcut simțite, existând însă și situația opusă în care demersurile întreprinse de Consiliul Superior al Magistraturii au fost apreciate ca fiind corespunzătoare, iar cele ale ministerului insuficiente (Curtea de Apel Constanța).

Au existat situații în care opinia unor curți de apel a fost nuanțată în sensul că s-a arătat că, deși demersurile întreprinse de Consiliul Superior al Magistraturii au fost apreciate ca fiind bune (în ultimul trimestru al anului 2012), acestea sunt insuficiente din punct de vedere al măsurilor de organizare a instanțelor cu personal și spații necesare, pregătirea profesională anterioară a magistraților și personalului auxiliar (Curtea de Apel Alba Iulia). În același sens, deși demersurile întreprinse de Consiliul Superior al Magistraturii au fost apreciate ca fiind insuficiente, totuși au fost remarcate preocupările Consiliului pe planul organizării de seminarii, considerate ca fiind eficiente, precum și în domeniul normativ, prin adoptarea hotărârii de modificare a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești care își va găsi aplicabilitatea odată cu intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă (Curtea de Apel Galați).

Inspirat de succesul conferințelor transmise on-line în 2011 în materia noului Cod Civil, I.N.M. a organizat, la sediul său din București, în cursul lunilor iunie și septembrie 2012, o serie de 4 conferințe dedicate noului Cod de Procedură Civilă.

Formatul propus a vizat împărțirea tematicii noului Cod de Procedură Civilă în 4 mari unități, fiecare făcând obiectul unei conferințe separate. Formatorii pentru această serie de conferințe au fost cadre didactice din cadrul facultăților de drept, specialiști și autori de renume în materia dreptului procesual civil, judecători cu o înaltă specializare în materie, membri în comisia de elaborare a noului Cod de procedură Civilă.

Ca participanți, au fost invitați formatorii I.N.M. în materia dreptului civil, a dreptului comercial, a dreptului familiei, a dreptului administrativ și financiar, dar și reprezentanți ai fiecărei curți de apel, persoane desemnate responsabile cu formarea profesională a

magistraților în domeniul dreptului procesual civil în raza teritorială a curții de apel respective. De asemenea, la conferințe au fost invitați să participe judecătorii din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, procurori din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, avocați și notari publici.

Cele 4 conferințe au fost transmise on-line, prin sistem e-streaming, putând fi urmărite în direct de către toți magistrații interesați.

Pentru magistrații care, din diferite motive, nu au avut posibilitatea de a le vizualiza în direct, conferințele au fost înregistrate video și au fost postate pe pagina de internet a I.N.M. dedicată conferințelor. Prelegerile au fost transcrise de experții I.N.M., fiind postate și ele pe pagina de internet a I.N.M. sub forma unor broșuri.

Avantajul major al acestei serii de conferințe l-a constituit accesul tuturor magistraților la dezbateri susținute de cei mai buni specialiști din domeniu, cu discuții al căror nivel a fost garantat atât prin calitatea și ținuta profesională a formatorilor, cât și prin înalta specializare a participanților.

În ceea ce privește numărul de accesări prin sistemul e-streaming, acest număr a fost de 6.428 - 8.415 de conexiuni pentru fiecare zi de conferință, cu un nivel maxim de 1.855 utilizatori simultani. Înregistrările video plasate pe site au avut și ele un număr de 6.500 de accesări până în prezent.

Totodată, în cadrul proiectului româno-elvețian „*Asistență pentru consolidarea capacității instituționale a I.N.M. în domeniul formării judecătorilor și procurorilor pentru aplicarea noilor legi*”, Institutul Național al Magistraturii a organizat un număr de 16 seminarii, în cadrul cărora au fost pregătiți 496 magistrați.

În ceea ce privește Școala Națională de Grefieri, activitatea de formare inițială s-a desfășurat avându-se în vedere legislația în vigoare, precum și modificările legislative de amploare preconizate a fi adoptate, cu impact direct asupra sistemului judiciar, cu accent pe activitatea ce urmează să fie realizată de grefierii cu studii superioare juridice din instanțele judecătorești și parchetele de pe lângă acestea, potrivit specializării promoțiilor de cursanți.

Implicit, programa cursurilor de procedură civilă a fost adaptată modificărilor legislative, iar dezbaterile și aplicațiile practice efectuate în cadrul seminariilor de *Proces civil* au avut în vedere și implementarea noilor dispoziții legale, în măsura în care au intrat în vigoare sau au fost adoptate legi de aplicare. De asemenea, seminariile aplicative de informatică au fost adaptate modulului Ecris funcțional, la momentul cursurilor, în instanțe și parchete.

A fost suplimentat încă de anul trecut numărul de ore afectat disciplinei procedură civilă, cu 10 ore, având în vedere și preconizata intrare în vigoare a noului Cod de procedură civilă. Astfel, la această disciplină, s-au susținut 6 ore de activitate didactică săptămânal, iar în a doua parte a anului școlar au fost desfășurate prelegeri dedicate dispozițiilor din noul Cod de procedură civilă.

Față de numărul de ore alocat disciplinelor de bază, procedură civilă și procedură penală, număr maxim posibil prin raportare la durata redusă de școlarizare, 17-18 săptămâni efective de școală, în anul școlar 2011-2012, au fost alocate 10 ore (prelegeri) privind aplicarea noului Cod de procedură civilă.

Pentru anul școlar 2012-2013, programa de procedură civilă are în vedere și noul Cod de procedură civilă.

În cadrul programului de formare continuă pentru anul 2012, s-a avut în vedere intrarea în vigoare în viitor a noilor coduri, aspect reflectat prin numărul crescut de acțiuni pentru disciplinele de drept procesul civil și drept procesual penal, care au reprezentat aproximativ 70% din numărul acțiunilor derulate de Școală în cursul anului 2012. Astfel, acțiunile care au avut ca obiect teme din domeniul dreptului procesual civil au fost abordate din perspectiva analizei comparative între actualul și noul Cod de procedură civilă.

Și în ceea ce privește grefierii debutanți, programul de formare continuă pentru anul 2012 a avut în vedere intrarea în vigoare a noilor coduri, aspect reliefat prin inserarea în programă a unor teme care vizează noile responsabilități ale grefierului în derularea procesului civil din perspectiva noului Cod de procedură civilă.

În plus, Școala a organizat, în colaborare cu Tribunalul Dâmbovița, un seminar cu tema - *noul Cod de procedură civilă – dispoziții privind judecata în primă instanță*.

II.1.3 Noul Cod penal și noul Cod de procedură

În cadrul amplului proces de reformă legislativă în materie penală, principalele demersuri inițiate în anul 2012 în vederea implementării noului Cod penal și noului Cod de procedură penală au constatat în adoptarea Legii nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și în adoptarea de către Guvernul României în data de 18 decembrie 2012 a proiectului de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale, precum și a legilor privind executarea pedepselor privative și neprivative de libertate, precum și a celei privind sistemul de probațiune.

În cursul anului 2012, reprezentanții Consiliului au participat la lucrările Comisiei de elaborare a Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală, constituită în cadrul Ministerului Justiției. Ulterior, prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1072 din data de 26 noiembrie 2012 a fost avizat favorabil proiectul actului normativ respectiv, transmis spre avizare de către Ministerul Justiției, cu observațiile cuprinse în Anexa – parte integrantă a hotărârii.

Pe de altă parte, intrarea în vigoare a noilor coduri penal și de procedură penală a presupus, pe lângă etapa adoptării legilor de punere în aplicare a acestor acte normative, și organizarea procesului de adoptare a măsurilor necesare în acest scop.

Precizările de la Capitoulul II, Secțiunea 2 (sesizarea ministrului justiției de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii la data de 15.03.2012 în vederea inițierii unei hotărâri de guvern de suplimentare a schemelor de personal ale instanțelor și parchetelor, în conformitate cu concluziile studiului de impact efectuat cu privire la intrarea în vigoare a noilor coduri; proiectul „Asistență tehnică cu privire la pregătirea implementării noului Cod civil, Cod penal, Cod de procedură civilă și Cod de procedură penală”; Hotărârea nr. 1.056 din 30 octombrie 2012, pentru modificarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 652/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Justiției, publicată în Monitorul Oficial nr. 743 din 5 noiembrie) rămân valabile, nefiind necesară reluarea acestora în cadrul acestei secțiuni.

În ceea ce privește pregătirea profesională în materia noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală, este de semnalat faptul că, în cadrul proiectului româno-elvețian „*Asistență pentru consolidarea capacității instituționale a I.N.M. în domeniul formării judecătorilor și procurorilor pentru aplicarea noilor legi*”, Institutul Național al Magistraturii a organizat un număr de 32 de seminarii, în materia noului Cod penal, în cadrul cărora au fost pregătiți 846 de magistrați, precum și un număr de 32 seminarii în materia noului Cod de procedură penală, în cadrul cărora au fost pregătiți 802 magistrați.

În fine, în contextul intrării în vigoare a noilor coduri juridice, departamentul de formare inițială al I.N.M. a apreciat ca esențială formarea cu privire la noile reglementări și în privința auditorilor de justiție, în scopul familiarizării acestora cu modificările apărute.

Astfel, preocuparea I.N.M. față de problematica noilor coduri legislative s-a reflectat, în cadrul formării inițiale, atât în programele de studiu ale disciplinelor incluse în planul de învățământ corespunzător anului I, prin reliefarea, de către formatori, a aspectelor relevante, dar și în modulele dedicate noilor coduri legislative incluse în programul de stagiu pentru

auditorii de justiție aflați în anul II de studiu, numărul de ore alocat acestor tematici crescând exponențial în ultimii ani de formare.

Referitor la Școala Națională de Grefieri, se impune a fi menționat că programa cursurilor de procedură penală a fost adaptată modificărilor legislative, iar dezbaterile și aplicațiile practice efectuate în cadrul seminariilor de *Proces penal* au avut în vedere și implementarea noilor dispoziții legale, în măsura în care au intrat în vigoare sau au fost adoptate legi de aplicare.

A fost suplimentat încă de anul trecut numărul de ore afectat disciplinei procedură penală, cu 10 ore, având în vedere și preconizata intrare în vigoare a noului Cod de procedură penală. Astfel, la această disciplină, s-au susținut câte 6 ore de activitate didactică săptămânal, iar în a doua parte a anului școlar au fost desfășurate prelegeri dedicate dispozițiilor din noul Cod de procedură penală. De asemenea, au fost alocate prelegeri noului Cod penal.

Față de numărul de ore alocat disciplinelor de bază, procedură civilă și procedură penală, număr maxim posibil prin raportare la durata redusă de școlarizare, 17-18 săptămâni efective de școală, în anul școlar 2011-2012 au fost alocate totodată câte 10 ore (prelegeri) privind aplicarea noului Cod penal și noului Cod de procedură penală.

În cadrul programului de formare continuă pentru anul 2012, s-a avut în vedere intrarea în vigoare în viitor a noilor coduri, aspect reflectat prin numărul crescut de acțiuni pentru disciplinele de drept procesul civil și drept procesual penal, care au reprezentat aproximativ 70% din numărul acțiunilor derulate de Școală în cursul anului 2012. Astfel, acțiunile care au avut ca obiect teme din domeniul dreptului procesual penal au analizat modalitatea de reflectare a instituțiilor din cadrul tematicii în conținutul noului Cod de procedură penală.

Și în ceea ce privește grefierii debutanți, programul de formare continuă pentru anul 2012 a avut în vedere intrarea în vigoare a noilor coduri, aspect reliefat prin inserarea în programă a unor teme care vizează modul în care se reflectă principalele instituții procesual penale în noul Cod de procedură penală.

II.2 Alte modificări legislative cu impact asupra sistemului judiciar în anul

II.2.1 Promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție

În cursul anului 2012, au fost adoptate și implementate noi proceduri pentru promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție.

În acest sens, prin Legea nr. 300 din 23 decembrie 2011 au fost aduse modificări importante Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în cuprinsul căreia este reglementată promovarea la Înalta Curte de Casație și Justiție. Printre **modificările importante** se evidențiază **introducerea concursului** ca modalitate de promovare în funcția de judecător la instanța supremă și stabilirea de **noi condiții de promovare** în această funcție.

Astfel, potrivit acestor modificări, pot participa la acest concurs judecătorii și procurorii care au îndeplinit efectiv, cel puțin 5 ani, funcția de judecător la curtea de apel sau de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel ori la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, au obținut calificativul "foarte bine" la ultimele 3 evaluări, nu au fost niciodată sancționați disciplinar și au o vechime în funcția de judecător sau procuror de cel puțin 15 ani.

Conform noilor dispoziții, concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție constă în **susținerea următoarelor probe:**

a) o probă având ca obiect evaluarea hotărârilor judecătorești redactate, în cazul judecătorilor, sau a actelor întocmite în faza de urmărire penală ori în faza judecătii, în cazul procurorilor;

b) un interviu susținut în fața Plenului Consiliului Superior al Magistraturii;

c) probe scrise, cu caracter teoretic și practic.

Modificările legislative menționate au fost salutate în raportul interimar din februarie 2012 al Comisiei Europene, arătându-se că ele „au stabilit cadre menite să asigure o mai mare claritate și rigoare”.

În ceea ce privește implementarea noii proceduri, Consiliul Superior al Magistraturii i-a revenit sarcina adoptării legislației secundare.

Astfel, în virtutea dispozițiilor art. 52 ind. 7 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, potrivit cărora procedura de desfășurare a concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție se stabilește prin **regulament aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii**, prin hotărâre care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data de 31 ianuarie 2012, Plenul Consiliului a adoptat Hotărârea nr. 74/2012, prin care a fost aprobat Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție.

Ulterior, ca urmare a modificărilor suferite de Legea nr. 303/2004 prin O.U.G. nr. 23 din 6 iunie 2012 (impuse de imposibilitatea constituirii comisiilor de concurs, prin raportare la condițiile legale pe care trebuiau să le îndeplinească unii membri), Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a procedat la modificarea corespunzătoare a regulamentului mai sus menționat, adoptând în acest sens Hotărârea nr. 580 din 26 iunie 2012.

Concursul organizat în perioada 19 martie – 21 septembrie 2012, în baza noilor dispoziții, a relevat, însă, existența mai multor inconveniente în ceea ce privește procedura de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție (durata foarte mare de timp, costul financiar ridicat al acestei proceduri, numărul foarte mare de persoane implicate în organizarea concursului, eficiența scăzută a procedurii), în raport de care Consiliul Superior al Magistraturii a formulat o serie de propuneri de modificare și completare a dispozițiilor corespunzătoare din cuprinsul Legii nr. 303/2004, ce au fost înaintate Ministerului Justiției. Ca urmare, la data de 23.11.2012, Ministerul Justiției a trimis Consiliului Superior al Magistraturii, spre avizare, proiectul de ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu privire la care Plenul a exprimat un aviz favorabil, cu unele observații (Hotărârea nr. 1070 din 26 noiembrie 2012).

Demersul inițial s-a finalizat prin adoptarea, la data de 4 decembrie 2012, a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 81/2012, în raport de care Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a adoptat hotărârea de modificare și completare a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție (Hotărârea nr. 1130 din 13 decembrie 2012). Printre principalele modificări aduse de actul normativ menționat se numără modificarea condițiilor de participare la concurs (cu referire la gradul profesional cerut și la durata de timp în care candidatul trebuie să fi îndeplinit efectiv funcția de judecător curtea de apel sau de procuror la parchetul de pe lângă curtea de apel ori la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, redusă de la 5 la 3 ani), modificarea componenței comisiilor de concurs (care nu mai sunt constituite decât din judecători de la instanța supremă, din cadre didactice universitare de la facultăți de drept din cadrul universităților de cercetare avansată și educație și din formatori ai Institutului Național al Magistraturii), eliminarea probei scrise cu caracter teoretic (în prezent, proba scrisă având exclusiv caracter practic), valorificarea punctajului obținut la primele două probe (evaluarea actelor întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora și, respectiv, interviul susținut în fața Plenului Consiliului) în rezultatul final al concursului, reducerea perioadei alocate dezbaterii publice cu privire la actele întocmite de candidați sau care privesc activitatea acestora la 7 zile.

II.2.2 Reorganizarea Inspecției Judiciare

Anul 2012 a marcat consolidarea autonomiei funcționale a Inspecției Judiciare, care a dobândit personalitate juridică proprie, ca efect al intrării în vigoare a Legii nr. 24/2012.

Potrivit actualului cadru juridic, Inspecția Judiciară acționează potrivit principiului independenței operaționale, îndeplinind, prin inspectorii judiciari numiți în condițiile legii, atribuții de analiză, verificare și control în domeniile specifice de activitate.

Totodată, potrivit art. 69 alin. 2 din Legea nr. 317/2004, republicată „**inspectorul șef nu solicită și nu primește instrucțiuni de la nicio autoritate, instituție sau persoană, în realizarea atribuțiilor sale**”.

Trebuie precizat că, pe lângă asigurarea independenței inspectorului șef și autonomiei funcționale a Inspecției Judiciare, ca structură cu personalitate juridică în cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, a fost consacrată legislativ independența inspectorului, principiu dat, printre altele, de următoarele aspecte:

- conferirea dreptului de a susține acțiunea disciplinară în fața Secției corespunzătoare și în etapa soluționării căii de atac a recursului;
- posibilitatea infirmării actelor inspectorului numai în cazuri limitativ prevăzute de lege;
- repartizarea aleatorie a lucrărilor înregistrate la Inspecția Judiciară;
- stabilirea limitativă a cazurilor în care pot fi redistribuite lucrările repartizate inspectorilor judiciari;

Pe aceeași coordonată a consolidării autonomiei funcționale a **fost elaborat Regulamentul de organizare și funcționare a Inspecției Judiciare**, iar la data de 09.10.2012 a fost publicat în Monitorul Oficial al României nr. 692, partea I, Ordinul inspectorului-șef al Inspecției Judiciare nr.24/2012 de aprobare a acestuia. De asemenea, a fost întocmit un nou Regulament privind organizarea și desfășurarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorilor judiciari, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 801/18.09.2012, fiind finalizat și proiectul Regulamentului privind normele pentru efectuarea lucrărilor de către Inspecția Judiciară, care a fost aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii în ședința din data de 15.11.2012.

Și tot în ceea ce privește Inspecția Judiciară, trebuie menționată adoptarea prin Hotărârea nr. 159 din 9 martie 2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii a Regulamentului privind organizarea și desfășurarea concursului pentru numirea în funcție a inspectorului-șef și a inspectorului-șef adjunct ai Inspecției Judiciare.

Această reglementare a survenit în contextul modificărilor aduse Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, prin Legea nr. 24/2012, cu privire la Inspecția Judiciară. Astfel, potrivit noilor dispoziții legale, inspectorul-șef și inspectorul-șef adjunct sunt numiți de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii dintre inspectorii judiciari în funcție, în urma unui concurs care constă în prezentarea unui proiect referitor la exercitarea atribuțiilor specifice funcției de conducere respective și într-o probă scrisă privind managementul, comunicarea, resursele umane, capacitatea candidatului de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, rezistența la stres și un test psihologic. Mandatul inspectorului-șef și al inspectorului-șef adjunct este de 3 ani și poate fi înnoit o singură dată, în condițiile de mai sus.

Inspectorul-șef și inspectorul-șef adjunct pot fi revocați din funcție de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, în cazul neîndeplinirii sau îndeplinirii necorespunzătoare a atribuțiilor manageriale, pe baza raportului anual de audit.

Regulamentul adoptat de Consiliu a prevăzut în concret modalitatea de organizare și desfășurare a concursului pentru ocuparea acestor funcții, stabilind, printre altele, că proba scrisă prevăzută de lege are două componente, și anume testarea psihologică, evaluarea capacității candidatului de a lua decizii și de a-și asuma răspunderea, precum și verificarea rezistenței la stres și, respectiv, testarea scrisă a cunoștințelor privind managementul, comunicarea și resursele umane.

De asemenea, s-a prevăzut că, pentru a ocupa funcția pentru care candidează, inspectorul trebuie să obțină cel puțin media generală 7 (șapte), iar notele, atât la proba constând în prezentarea proiectului, cât și la testarea scrisă, trebuie să fie cel puțin 5 (cinci).

Punerea în aplicare a noului cadru legislativ a permis identificarea unor vulnerabilități. Astfel, s-a constatat că unele dispoziții legale cuprinse în Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii fac trimitere la noțiuni care nu sunt suficient de bine definite.

Sub acest aspect, s-a apreciat că noțiunea de bună reputație nu respectă cerința de previzibilitate a legii, nefiind prevăzut în mod corelativ care este comportamentul dezirabil în sarcina magistraților, astfel că aceștia în mod obiectiv nu cunosc căror repere trebuie să-și circumscrie conduita pentru a se bucura de bună reputație.

Ca urmare a situațiilor sus-menționate și în scopul înlăturării unor astfel de vulnerabilități, au fost formulate propuneri de modificare a Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, inclusiv propuneri de abrogare a unor dispoziții legale dintre cele evidențiate mai sus.

II.2.3 Unificarea modalităților de admitere în magistratură

Unificarea modalităților de admitere în magistratură a presupus adoptarea unor noi proceduri privind admiterea în magistratură în condițiile art. 33 alin. 1 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

Astfel, prin Hotărârea nr. 279/5.04.2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a aprobat un nou Regulament privind organizarea și desfășurarea concursului de admitere în magistratură (denumit în continuare Regulamentul privind admiterea în magistratură), reglementare în baza căreia această modalitate excepțională de recrutare a magistraților se desfășoară pe baza aceleiași proceduri ca și concursul de admitere la Institutul Național al Magistraturii. Măsura a urmărit eliminarea diferențelor, din punct de vedere al dificultății și complexității probelor, dintre selecția auditorilor de justiție și cea a juriștilor cu 5 ani vechime și asigurarea acelorași standarde de exigență pentru ambele modalități de recrutare.

Prin hotărârea menționată s-a urmărit **unificarea procedurilor** celor două tipuri de recrutare sub aspectul **etapelor, probelor, gradului de dificultate și complexitate al subiectelor, tematicii și bibliografiei**.

Regulamentul privind admiterea în magistratură a fost modificat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 514/14.06.2012, principalele intervenții vizând, ca și în cazul regulamentului privind admiterea la Institutul Național al Magistraturii, procedura de verificare a îndeplinirii condiției bunei reputații și a condiției de a fi apt din punct de vedere medical și psihologic pentru exercitarea funcției.

II.2.4 Proiectul Grupului de lucru referitor la specializarea multiplă a judecătorilor

Evaluările realizate la nivelul instanțelor au indicat, în numeroase cazuri, că încărcătura pe anumite instanțe/secții depășește un nivel admisibil.

Cauzele acestui fenomen sunt multiple, pornind de la numărul mare de posturi vacante și/sau subdimensionarea schemelor de personal, modificări ale competenței materiale a instanțelor, alte modificări legislative care au dus la creșterea unui anumit tip de acțiuni în justiție etc.

Insuficiența resurselor umane, raportată la volumul de activitate de la nivelul instanțelor, reclamă cunoașterea temeinică de către judecători a mai multor ramuri ale dreptului, care să fundamenteze posibilitatea pentru aceștia de a soluționa cauze specifice altor domenii decât acelea în care sunt, în prezent, specializați.

Pe de altă parte, pe rolul instanțelor se înregistrează un număr tot mai mare de cauze complexe, inter-disciplinare, care necesită cunoștințe în diferite domenii conexe.

În acest context, în ședința din 29.02.2012 a Comisiei nr. 1 - Independența și responsabilizarea justiției, eficientizarea activității acesteia și creșterea performanței judiciare, integritatea și transparența sistemului judiciar din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, s-a apreciat necesară constituirea Grupului de lucru privind elaborarea proiectului referitor la specializarea multiplă a judecătorilor.

Pe lângă aspectele menționate mai sus, cu privire la necesitatea dobândirii celei de-a doua specializări, au fost exprimate în cadrul grupului de lucru și următoarele considerații:

Mobilitatea pregătirii profesionale presupune și un anumit grad de disponibilitate a judecătorului, a cărui competență nu trebuie să se limiteze la un domeniu singular, el trebuind să fie apt să soluționeze și cauze din alte domenii; o astfel de necesitate, se ivește, de pildă, la unele judecătoria, la care, pentru a se evita situațiile de incompatibilitate la judecarea fondului cauzei de către judecătorii specializați în materie penală, propunerile de arestare preventivă sunt judecate de judecătorii specializați în materie civilă.

Formarea judecătorilor într-o altă specializare decât cea pe care o dețin în prezent (dublarea specializării judecătorilor) apare ca o soluție practică și flexibilă, de imediată aplicare, care va permite gestionarea mai eficientă a situațiilor în care numărul judecătorilor cu o anumită specializare este insuficient. În același timp, repartizarea judecătorilor pe complete se poate realiza cu o mai mare ușurință, asigurându-se totodată o eficiență superioară a actului de judecată.

Pe de altă parte, o astfel de soluție nu este grevată de vreun impediment legal sau regulamentar ci, dimpotrivă, dobândirea de către judecători a celei de a doua specializări ar facilita aplicarea dispozițiilor regulamentare referitoare la trecerea unui judecător de la o secție la alta a instanței.

În conformitate cu art. 22 alin. (1) lit. b ind.1 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările ulterioare, colegiul de conducere dispune repartizarea judecătorilor de la o secție la alta a instanței, în cazurile în care schimbarea specializării este justificată de existența unui dezechilibru vădit și de durată între secții, sub aspectul volumului de activitate.

Fără îndoială, într-o astfel de situație, o a doua specializare a unor judecători în domeniul juridic al secției la care se înregistrează deficitul de personal, ar constitui nu doar un reper pentru colegiul de conducere în alegerea judecătorului/judecătorilor care vor fi trecuți la această secție, ci și un element care să garanteze eficiența acestei măsuri.

Activitatea desfășurată de Grupul de lucru a vizat, pe de o parte, identificarea elementelor de principiu, cu valoare de reglementare, care trebuie să caracterizeze programul al cărui scop final este dobândirea de către toți judecătorii a celei de a doua specializări.

Pe de altă parte, s-a încercat împreună cu Institutul Național al Magistraturii o previzionare a formelor pe care le-ar putea îmbrăca pregătirea profesională în vederea dobândirii celei de a doua specializări, a posibilităților de formare pentru anul 2012 și a implicațiilor bugetare pe care le-ar implica diferitele variante de formare identificate.

A. Sub primul aspect, Grupul de lucru a identificat, ca prim element care trebuie să caracterizeze programul, pe cel referitor la instrumentul juridic prin care va fi reglementată modalitatea de dobândire a celei de a doua specializări, respectiv o hotărâre de sine stătătoare a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, iar nu o hotărâre de modificare sau completare a Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești. Totodată, s-a apreciat că domeniile de specializare care trebuie avute în vedere în cadrul acestui program se stabilesc prin hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, cu consultarea Institutului Național al Magistraturii.

B. Sub cel de-al doilea aspect, Grupul de lucru a apreciat că stabilirea în concret a duratei și tematicii cursurilor de formare continuă pentru dobândirea celei de a doua specializări, precum și programarea și realizarea efectivă a acestora, ar trebui realizate de către Institutul Național al Magistraturii în procesul derulării efective a programului preconizat.

Această soluție corespunde profilului activităților Institutului, iar, pe de altă parte, sunt evitate inconvenientele generate de incertitudinile în privința asigurării finanțării corespunzătoare sau în privința datei de la care ar putea fi organizate cursurile e-learning, pe care le-ar presupune stabilirea, în prezent, cu anticipație a acestor elemente.

Pentru evitarea aceluiași inconvenient, Grupul de lucru a apreciat că nu este recomandabilă nici stabilirea *ab initio* a unui termen de finalizare a acestui proiect.

În același context, nu trebuie exclusă nici posibilitatea Institutului Național al Magistraturii de a opera modificări ale tematicii și/sau duratei cursurilor de formare pentru ipoteza în care experiența derulării acestui program va reclama astfel de modificări în scopul optimizării activităților de formare profesională.

Rezultatele analizei referitoare la dobândirea celei de a doua specializări de către judecători efectuată în cadrul Grupului de lucru pentru elaborarea proiectului referitor la specializarea multiplă a judecătorilor au fost supuse dezbaterii Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 523 din 14 iunie 2012 Plenul Consiliului aprobând desfășurarea programului referitor la dobândirea celei de a doua specializări de către judecători.

Totodată, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a decis cu privire la următoarele aspecte:

- Formarea profesională în vederea dobândirii celei de a doua specializări este o obligație a tuturor judecătorilor [art. 2 alin. (1)].
- Programul referitor la dobândirea celei de a doua specializări nu se aplică la judecătoriile în care funcționează numai complete mixte civil-penal și la instanțele specializate [art. 2 alin. (2)].
- Domeniile de specializare, care vor fi avute în vedere în cadrul acestui program, sunt următoarele: „Drept civil, drept procesual civil”, „Drept penal, drept procesual penal”, „Drept administrativ, drept financiar și fiscal, drept procesual civil”, „Dreptul muncii, asigurări sociale, drept procesual civil” [art. 3 alin. (1)], iar la judecătorii, altele decât cele menționate la art. 2 alin. (2), domeniile de specializare sunt „drept civil, drept procesual civil” și „drept penal, drept procesual penal” [art. 3 alin. (2)].
- La nivelul fiecărei instanțe, colegiul de conducere stabilește domeniile în care se realizează a doua specializare a judecătorilor, dintre cele menționate la art. 3, precum și numărul de judecători care se vor specializa pentru fiecare domeniu [art. 4 alin. (1)].
- A doua specializare la nivelul fiecărei instanțe trebuie să acopere toate domeniile în care judecă instanța respectivă [art. 4 alin. (2)].
- Colegiul de conducere realizează și repartizarea judecătorilor pe domeniile de specializare, ținând seama de nevoile instanței și opțiunile acestora. În completarea acestor criterii, se poate ține seama, după caz, și de elemente referitoare la:
 - experiența profesională anterioară într-un alt domeniu de activitate al instanței la care funcționează;
 - absolvirea cursurilor de formare profesională în domeniul respectiv;
 - pregătirea profesională realizată prin doctorat, masterat, studii postuniversitare, susținere de referate sau lucrări în congrese, seminarii, alte forme de dezbateri, articole sau studii apărute în publicații de specialitate, precum și specializarea pentru care s-a optat la concursul de promovare în funcții de execuție [art. 4 alin. (3)].
- Formarea profesională în vederea dobândirii celei de a doua specializări va fi realizată atât în cadrul activității de formare continuă centralizată prin Institutul Național al Magistraturii, cât și în cadrul activității de formare continuă descentralizată [art. 5 alin. (1)] și

aceasta trebuie evidențiată ca obiectiv distinct în programele anuale de formare continuă centralizată/descentralizată [art. 5 alin. (2)].

- Formarea profesională în vederea dobândirii celei de a doua specializări se va realiza diferențiat, pentru judecătorii care au o experiență în domeniul de specializare respectiv urmând să fie organizate cursuri de formare de scurtă durată. Vor participa la cursurile de scurtă durată judecătorii care au o experiență profesională în domeniul respectiv de cel puțin 1 an în ultimii 5 ani, iar stabilirea în concret a categoriei de cursuri pe care o va urma fiecare judecător se realizează, prin aplicarea acestui criteriu, de colegiul de conducere al instanței [art. 6].

- În derularea programului referitor la dobândirea celei de a doua specializări de către judecători, au prioritate instanțele a căror activitate este afectată sau poate fi afectată din cauza dificultăților de identificare a unor judecători care să judece în alte materii decât acelea în care sunt specializați [art. 9].

- Dobândirea celei de a doua specializări presupune însușirea principiilor și a principalelor instituții juridice de drept material și procesual, incidente în domeniul respectiv [art. 7].

- Disponibilitatea de a participa la activitățile de formare în vederea dobândirii celei de a doua specializări va fi avută în vedere ca indicator de evaluare a performanțelor profesionale a judecătorilor, alături de ceilalți indicatori referitori la obligația de formare continuă [art. 8].

Capitolul III Independență și răspundere, integritate și transparență

III.1 Independența judecătorilor și procurorilor în anul 2012

Potrivit avizului nr. 1 (2001) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni referitor la standardele privind independența puterii judecătorești și inamovibilitatea judecătorilor, independența judecătorească este o condiție obligatorie pentru existența statului de drept și garanția fundamentală a unui proces echitabil. Această independență trebuie să existe în raport cu societatea în general și cu părțile din orice litigiu asupra căruia judecătorii trebuie să se pronunțe.

Totodată, puterea judecătorească este unul dintre cei trei piloni fundamentali, egali ca importanță, ai statului democratic modern, având un rol și funcții importante în relația cu ceilalți doi piloni: puterea legislativă și puterea executivă. Pentru a-și putea îndeplini îndatoririle pe care le are în aceste domenii, puterea judecătorească trebuie să fie independentă față de aceste autorități.

În acest sens, independența justiției cuprinde pe lângă componenta individuală (independența judecătorului) și componenta instituțională (care nu se referă exclusiv la magistrați, ci acoperă sistemul judiciar în întregime).

Anul 2012 a cunoscut o serie de exprimări ale instituțiilor naționale și europene referitoare la independența justiției sau la obligativitatea hotărârilor judecătorești.

Astfel, prin Decizia nr. 972 din 21 noiembrie 2012 referitoare la sesizarea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii privind existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de o parte, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, pe de altă parte, **Curtea Constituțională a constatat existența unui conflict juridic de natură constituțională între autoritatea judecătorească, reprezentată de Înalta Curte de Casație și Justiție, și autoritatea legiuitoare, reprezentată de Senatul României, conflict declanșat prin refuzul Senatului României de a lua act de încetarea de drept a calității de senator a unei persoane, prin rămânerea definitivă și irevocabilă a hotărârii judecătorești prin care se constată starea de incompatibilitate a acestuia.**

În fundamentarea acestei hotărâri, Curtea Constituțională a reținut, printre alte aspecte, următoarele considerente: „Autonomia regulamentară constituie expresia statului de drept, a principiilor democratice și poate opera exclusiv în cadrul limitelor stabilite de Legea fundamentală. Autonomia regulamentară nu poate fi exercitată în mod discreționar, abuziv, cu încălcarea atribuțiilor constituționale ale Parlamentului. În lumina celor expuse, apare cu evidență faptul că Parlamentul (fie Camera Deputaților, fie Senatul), în calitate de organ reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, **nu poate să se substituie puterii judecătorești, respectiv să soluționeze, prin hotărâri proprii, litigii ce țin de competența instanțelor judecătorești. De asemenea, legiuitorul nu poate modifica, suspenda sau stinge efectele unor hotărâri judecătorești definitive și irevocabile. (...).** În acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, „dreptul la un tribunal ar fi iluzoriu dacă ordinea juridică internă a unui stat contractant ar permite ca o decizie judiciară definitivă și obligatorie să rămână inoperantă, în detrimentul unei părți”.

În considerarea argumentelor menționate, Curtea a reținut că, prin punerea în discuția plenului Senatului a sentinței civile care constată starea de incompatibilitate a domnului senator Mircea Diaconu, hotărâre irevocabilă, urmată de votul negativ privind punerea în executare a acestei hotărâri, **„Senatul a acționat ca o instanță ierarhic superioară, ceea ce afectează principiul fundamental al statului de drept, respectiv principiul separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească - în cadrul democrației**

constituționale, consacrat de art. 1 alin. 4 din Legea fundamentală”. Mai mult, Curtea a observat și a reținut că „teza potrivit căreia o Cameră a Parlamentului poate, în virtutea dispozițiilor regulamentare proprii, să cenzureze sub orice aspect o hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă, care a dobândit autoritate de lucru judecat, echivalează cu transformarea acestei autorități în putere judecătorească, concurentă cu instanțele judecătorești în ceea ce privește înfăptuirea justiției. Legitimarea unui astfel de act ar avea ca efect acceptarea ideii că, în România, există persoane/instituții/autorități cărora nu le sunt opozabile hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele prevăzute de Constituție și de lege, deci care sunt mai presus de lege. Ori, o astfel de interpretare dată dispozițiilor referitoare la autonomia regulamentară este în vădită contradicție cu dispozițiile art. 1 alin. 4, art. 16 alin. 2, art. 61 alin. 1, art. 124 și art. 126 alin. 1 din Constituție”.

Din această perspectivă, Curtea observat că, „prin votul negativ cu privire la starea de incompatibilitate constatată irevocabil printr-o hotărâre judecătorească, Senatul a acționat *ultra vires*, arogându-și competențe care aparțin puterii judecătorești”.

O altă comunicare de poziție cu privire la independența sistemului judiciar a reprezentat-o *Avizul nr. 685/2012* exprimat de **Comisia europeană pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția)** cu privire la compatibilitatea cu principiile constituționale și statul de drept a acțiunilor luate de Guvernul și Parlamentul României în privința altor instituții de stat. În cuprinsul acestui aviz, printre alte aspecte reținute, s-au arătat următoarele: „Comisia salută faptul că, în Decizia nr. 924 din 1 noiembrie 2012, prin care se constată că înființarea comisiei de anchetă privind abuzurile semnalate în activitățile desfășurate de autoritățile și instituțiile publice în cazul votului de la referendumul din 29 iulie 2012 este constituțională deoarece nu privește sistemul judiciar, Curtea Constituțională a subliniat că o comisie parlamentară de anchetă nu trebuie să investigheze activitățile judiciare, inclusiv cele ale parchetelor. În opinia Curții, sancționarea unor posibile abuzuri din domeniul sistemului judiciar rămâne numai sub controlul Consiliului Superior al Magistraturii”.

Totodată, Comisia de la Veneția a arătat că respectarea independenței organismelor judiciare este o condiție indispensabilă pentru o democrație fundamentată pe noțiunea statului de drept. Apărarea împotriva presiunii nejustificate asupra judecătorilor și procurorilor reprezintă o sarcină tipică a unui consiliu judiciar. Pentru a garanta independența judiciară este important ca un consiliu judiciar să beneficieze de prevederi legale suficient de clare pentru această competență, inclusiv pentru a face declarații publice în numele sistemului judiciar. Chiar dacă Consiliul Superior al Magistraturii îndeplinește deja această funcție, o astfel de dispoziție trebuie introdusă în Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

În ceea ce privește modul în care a fost percepută la nivelul instanțelor starea de independență a sistemului judiciar prin raportare la factorul politic, instanțele, în majoritate, (75 %) au arătat că nu se poate aprecia dacă, față de anul precedent, factorul politic a încercat mai mult sau mai puțin să influențeze sistemul judiciar ori dacă a existat o astfel de amenințare. În procent de 18,75 %, au fost instanțe care au apreciat că factorul politic nu a încercat să influențeze sistemul judiciar, iar un procent de 6,25 % a apreciat că, prin raportare la aceleași coordonate, factorul politic a încercat mai puțin să influențeze sistemul judiciar.

Percepția magistraților procurori a fost, în proporție de (43,75 %), în sensul că, față de anul precedent, în anul 2012, factorul politic a încercat mai mult să influențeze sistemul judiciar, în timp ce un procent de 37,5 % a apreciat în sens contrar, respectiv că factorul politic nu a încercat să influențeze sistemul judiciar. Doar un procent de 6,25 % a considerat că factorul politic a încercat mai puțin să influențeze sistemul judiciar, iar restul de 12,5 % a arătat că nu se poate aprecia.

Referitor la principala modalitate prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar, instanțele au indicat ca fiind principalul factor de risc în acest sens luările de poziție publice cu privire la activitatea instanțelor, atât față de cauzele aflate în curs de

soluționare, cât și față de hotărârile definitive ori irevocabile. În acest sens, a fost sesizată înmulțirea cazurilor în care reprezentanți ai executivului și/sau legislativului au făcut aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale deținute, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărârilor judecătorești definitive ori irevocabile pe care, fie nu le recunoșteau, fie le contestau ori le puneau sub semnul întrebării. Necorelările și schimbările legislative, în special cele privind agravarea răspunderii magistraților și a sancțiunilor disciplinare, precum stabilirea, prin lege, a răspunderii disciplinare a magistraților pentru conținutul și soluția dată într-o cauză, pentru temeinicia și legalitatea unei hotărâri pronunțate au constituit următorul factor de risc cu o pondere mare în ansamblul răspunsurilor instanțelor. De asemenea, finanțarea necorespunzătoare a sistemului judiciar atât sub aspectul remunerării personalului din justiție, cât și sub aspectul bazei materiale, a fost apreciată de către instanțe ca fiind una dintre modalitățile prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar.

În ceea ce privește aprecierile exprimate de parchete cu privire la modalitățile prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar, se constată că, în general, parchetele au arătat că această presiune s-a făcut simțită într-o mai mare măsură în anul 2012, față de anul precedent. Cea mai mare parte a acestor parchete a arătat că principala modalitate au reprezentat-o luările de cuvânt în spațiul public (intervenții în mass-media cu privire la sistemul judiciar, comentarea în mass-media a unor soluții ori măsuri ale procurorului luate în dosarele instrumentate etc), urmată de modificările legislative și finanțarea insuficientă a sistemului judiciar, fiind indicate, totodată, și acțiuni de imixtiune și presiune la nivel central.

Principalele vulnerabilități privind independența sistemului judiciar au fost percepute de instanțe ca provenind, în principal, din insuficienta autonomie financiară a sistemului judiciar (un număr de 15 curți de apel pronunțându-se în acest sens), urmată de lipsa de resurse umane și materiale cu care se confruntă sistemul judiciar (12 curți de apel) și lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare (11 curți de apel). Într-o măsură mai mică au fost indicate de către instanțe drept vulnerabilități: cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar (4 curți de apel), lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea (3 curți de apel). Gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției, lipsa de implicare a instituțiilor sistemului judiciar în asigurarea independenței acestuia, degradarea prestigiului justiției și a statutului social al magistraților, lipsa de unitate și coerență a jurisprudenței și nivelul de pregătire profesională a magistraților au fost menționate, fiecare, ca vulnerabilități privind independența sistemului judiciar, numai de câte o curte de apel.

În afara vulnerabilităților menționate au mai fost indicați ca posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar: presiunea mass-media, existența unui număr redus de procurori care instrumentează dosarele de corupție, instituirea răspunderii disciplinare a magistraților pentru conținutul și soluția dată într-o cauză, pentru temeinicia și legalitatea unei hotărâri pronunțate, precum și legiferarea neclară a răspunderii magistraților și tendința declarată a puterii politice de modificare a statutului magistraților și a rolului organismelor reprezentative ale acestora, în sensul diluării și, respectiv, diminuării atribuțiilor acestora, coroborate cu poziționările publice constante ce vizează decredibilizarea întregului corp de magistrați, înmulțirea cazurilor în care decidenții puterii politice (reprezentanți ai executivului și/sau legislativului) fac aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale pe care le dețin, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărâri judecătorești definitive, respectarea deontologiei profesionale/conduita particulară a personalului.

În ceea ce privește percepția de la nivelul **parchetelor** cu privire la **vulnerabilitățile privind independența sistemului judiciar**, trebuie precizat că parchetele, în majoritate, au arătat că acestea sunt pe de o parte, lipsa de resurse umane/materiale și insuficienta autonomie

financiară a sistemului, iar pe de altă parte, cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar și lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare. Alți posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar, marcați de parchete, au fost: lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea, modul de multe ori negativ în care instituțiile media relatează aspectele ținând de funcționarea sistemului judiciar, degradarea prestigiului justiției și a statutului social al magistraților. O singură unitate de parchet a menționat gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției.

În concret, instanțele au considerat că, pe parcursul anului judiciar, **independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media (50%),** prin acțiuni ale Executivului (37,50 %) și doar un procent de 12,50 % a menționat în acest sens acțiuni ale Legislativului.

Parchetele au răspuns în mod similar instanțelor, dar, într-un procent puțin diferit. Astfel, **în procent de 56,25%, parchetele au arătat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media,** restul de 43,75% apreciind că factorul de risc l-au constituit acțiuni ale Executivului. Spre deosebire de instanțe, parchetele nu au apreciat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată prin acțiuni ale Legislativului.

III.2 Răspunderea magistraților. Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor

III.2.1 Răspunderea disciplinară a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

A. În perioada 01.01.2012-25.05.2012 (până la data desființării comisiilor de disciplină), *Comisia de disciplină pentru judecători* a dispus cercetarea disciplinară în 19 cauze.

Începând cu data de 25.05.2012, cercetarea disciplinară s-a dispus de către *inspectorii judiciari* în situațiile în care au apreciat că sunt indicii cu privire la săvârșirea vreunei abateri disciplinare.

Astfel, inspectorii judiciari au dispus începerea cercetării disciplinare într-un număr de 16 dosare, două fiind soluționate printr-o rezoluție de clasare, în 7 dintre lucrări s-a exercitat acțiunea disciplinară, iar celelalte 7 se află în curs de soluționare.

În perioada de referință, s-a dispus ***sesizarea Secției pentru judecători cu soluționarea acțiunii disciplinare*** într-un număr de **18 cazuri**, după cum urmează:

1. ***acțiunea disciplinară*** exercitată la data de 17.01.2012 împotriva judecătorului J.E., din cadrul Judecătoriei Deva, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit.e), g), h), i) și j) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr. 10/J/04.07.2012, Secția pentru judecători a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea excluderii din magistratură.**

În prezent, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

2. ***acțiunea disciplinară*** exercitată la data de 08.03.2012 împotriva judecătorului P.I., din cadrul Tribunalului Comercial Cluj, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.i) și j) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.8/J/13.06.2012, Secția pentru judecători a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută.**

În prezent, dosarul se află în calea de atac a recursului, pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 23.03.2012 împotriva judecătorului B.D., din cadrul Tribunalului Bistrița-Năsăud, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.6/J/13.06.2012, irevocabilă prin nerecurare, Secția pentru judecatori a respins acțiunea disciplinară, ca neîntemeiată.

4. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 03.04.2012 împotriva judecătorului C.M.L., din cadrul Curții de Apel București, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) și k) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecatori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

5. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 25.04.2012 împotriva judecătorului Ș.Ș., din cadrul Tribunalului Gorj, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.h) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.9/J/27.06.2012, irevocabilă prin nerecurare, Secția pentru judecatori a respins acțiunea disciplinară, ca neîntemeiată.

6. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 27.04.2012 împotriva judecătorului B.O., din cadrul Curții de Apel Oradea, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.a) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.5/J/13.06.2012, irevocabilă prin nerecurare, Secția pentru judecatori a respins acțiunea disciplinară, ca neîntemeiată.

7. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 07.05.2012 împotriva judecătorului B.C., din cadrul Judecătoriei Salonta, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.i) și h) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.11/J/19.09.2012, irevocabilă prin nerecurare, Secția pentru judecatori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea diminuării indemnizației de încadrare lunară brută**.

8. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 10.05.2012 împotriva judecătorului S.B.L., din cadrul Tribunalului București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.h) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr.12/J/26.09.2012, irevocabilă prin nerecurare, Secția pentru judecatori a respins acțiunea disciplinară, ca neîntemeiată.

9. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 23.05.2012 împotriva judecătorilor B.L., C.V. și P.D., din cadrul Curții de Apel București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.t) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr. 15/J/04.12.2012, Secția pentru judecatori a respins acțiunea disciplinară ca neîntemeiată – *hotărârea este definitivă, dar nu s-a împlinit termenul de declarare a recursului*.

10. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 23.05.2012 împotriva judecătorului T.H.O. din cadrul Judecătoriei Turda, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) și h) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr. 13/J/14.11.2012, Secția pentru judecatori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea excluderii din magistratură** - *hotărârea este definitivă, dar nu s-a împlinit termenul de declarare a recursului*.

11. **acțiunea disciplinară** exercitată la data de 30.05.2012 împotriva judecătorului P.L., din cadrul Judecătoriei Bozovici, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) și b) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr. 14/J/14.11.2012, Secția pentru judecatori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea excluderii din magistratură** – *hotărârea este definitivă, dar nu s-a împlinit termenul de declarare a recursului*.

12. acțiunea disciplinară exercitată la data de 26.10.2012 împotriva judecătorului T.I. din cadrul Judecătoriei Bolintin Vale, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.l), o) și t) din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

Prin Hotărârea nr. 16/J/12.12.2012, Secția pentru judecători a admis în parte acțiunea și a aplicat **sanctiunea disciplinară „avertisment”** pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit.o și t din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor – *hotărârea este definitivă, dar nu s-a împlinit termenul de declarare a recursului.*

13. acțiunea disciplinară exercitată la data de 31.10.2012 împotriva judecătorului Z.G.T. din cadrul Tribunalului București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.h) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii;

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

14. acțiunea disciplinară exercitată la data de 04.12.2012 împotriva judecătorului CML din cadrul Curții de Apel București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. c), f) și t) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată prin Legea nr. 24/2012.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

15. acțiunea disciplinară exercitată la data de 07.12.2012 împotriva judecătorului CIE din cadrul Judecătoriei Pitești, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. h), m), o) și t) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare, pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

16. acțiunea disciplinară exercitată la data de 10.12.2012 împotriva judecătorului CAS din cadrul Judecătoria Șimleul Silvaniei, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art. 99 lit. a) din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

17. acțiunea disciplinară exercitată la data de 20.12.2012 împotriva judecătorului REM din cadrul Tribunalului București, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit. h) teza a II-a din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

18. acțiunea disciplinară exercitată la data de 27.12.2012 împotriva judecătorului SC din cadrul Tribunalului Iași, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzută de art.99 lit.h) teza a II-a din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

În perioada 01.01.2012- 25.05.2012, **Comisia de disciplină pentru procurori** a dispus cercetarea disciplinară în 6 cauze, iar ulterior desființării comisiilor de disciplină, cercetarea disciplinară s-a dispus de către inspectorii judiciari în 4 dosare.

Prin urmare, în cursul anului 2012, s-au efectuat cercetări disciplinare în 10 cauze, la care se adaugă o cauză în care cercetarea disciplinară a fost dispusă în anul 2011 și s-a finalizat în luna ianuarie 2012, prin exercitarea acțiunii disciplinare.

Într-o singură situație s-a dispus clasarea de către Comisia de disciplină pentru procurori.

Situația celor 8 cauze, în care în anul 2012 s-a dispus **sesizarea Secției pentru procurori cu soluționarea acțiunilor disciplinare**, se prezintă astfel:

1. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 26 ianuarie 2012 împotriva procurorului C.G. de la Parchetul de pe lângă Judecătoria Hârlău cu privire la comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit. a din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată prin Legea nr.36/2011.

Prin Hotărârea nr.3/P din 05 aprilie 2012 Secția pentru procurori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea avertisment**.

Hotărârea a rămas irevocabilă prin respingerea recursului de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

2. **acțiune disciplinară** exercitată la 21 februarie 2012 împotriva procurorului R.F.T. de la Parchetul de pe lângă Tribunalul Arad, pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.a din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată prin Legea nr. 36/2011 cu referire la art. 104 din Legea nr. 161/2003 și art. 99 lit. a din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată prin Legea nr.24/17.01.2012.

Prin Hotărârea nr.5/P din 2 mai 2012, Secția pentru procurori a admis în parte acțiunea și a aplicat **sanctiunea** diminuării indemnizației de încadrare lunară brută pentru comiterea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a.

Recursul a fost admis de către Înalta Curte de Casație și Justiție și a fost aplicată procurorului **sanctiunea avertisment**.

3. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 09 aprilie 2012 împotriva procurorului G.V.G. de la Parchetul de pe lângă Tribunalul Bihor cu privire la comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, prin Legea nr.36/2011, precum și art.99 lit.l din Legea nr.303/2004 modificată prin Legea nr.24/2012.

La propunerea Inspecției Judiciare, Secția pentru procurori a dispus suspendarea din funcție a procurorului până la soluționarea acțiunii, în conformitate cu prevederile art.52 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată.

Prin Hotărârea nr.7/P din 18 iulie 2012, Secția pentru procurori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea excluderii din magistratură**.

În prezent, dosarul se află în calea de atac a recursului pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.

4. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 08 mai 2012 împotriva procurorului I.L. din cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Gorj, în vederea judecării abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor republicată și modificată.

Prin Hotărârea nr.6/P din 20 iunie 2012, Secția pentru procurori a respins acțiunea.

Inspecția Judiciară a formulat recurs la data de 16 octombrie 2012, aflat pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție, cu termen de judecată la data de 28 ianuarie 2013.

5. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 10 mai 2012 împotriva procurorului C.D. de la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.a și f din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, modificată prin Legea nr.24/2012.

Prin Hotărârea din 10 octombrie 2012, Secția pentru procurori a admis în parte acțiunea și a aplicat **sanctiunea „avertisment”** pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.f din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată prin Legea nr.24/2012.

Împotriva acestei hotărâri procurorul a declarat recurs.

6. **acțiune disciplinară** exercitată la data de 28 mai 2012 împotriva procurorului B.M. din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sector 4, în vederea judecării abaterilor

disciplinare prevăzute de art.99 lit.a și b din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată.

Prin Hotărârea din 20 decembrie 2012, Secția pentru procurori a admis acțiunea și a aplicat **sanctiunea excluderii din magistratură**.

7. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 18 octombrie 2012 împotriva procurorului D.W.E. din cadrul Parchetului de pe lângă Judecătoria Buftea, în vederea judecării abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.t din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

8. *acțiune disciplinară* exercitată la data de 08 noiembrie 2012 împotriva procurorului E.E. din cadrul Direcției Naționale Anticorupție, în vederea judecării abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.t din Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată.

În prezent, dosarul se află în curs de soluționare pe rolul Secției pentru procurori din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii.

B.1. Soluționarea sesizărilor adresate Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare a judecătorilor și a magistraților-asistenți de la Înalta Curte de Casație și Justiție, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în realizarea actului de justiție.

În anul 2012, la ***Direcția de inspecție judiciară pentru judecători*** au fost înregistrate **3446** de lucrări referitoare la activitatea sau conduita judecătorilor, la care s-au adăugat și **349** de reveniri cu privire la memoriile anterioare (unele dintre acestea conținând și aspecte noi care au presupus verificări suplimentare față de lucrarea inițială).

Așadar, în perioada de referință, s-a înregistrat **un număr total de 3795 de lucrări** repartizate și care au necesitat verificări din partea inspectorilor din cadrul Direcției de inspecție judiciară pentru judecători.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că în anul 2012 petițiile formulate au vizat în mod preponderent *nerespectarea normelor de procedură, modul de instrumentare a cauzei și soluția pronunțată*.

Într-un număr mai redus de situații petiționarii au sesizat ***temporizarea procedurilor, redactarea cu întârziere a hotărârilor, atitudinea nedemnă, nerespectarea normelor privind repartizarea aleatorie, imixtiunea în actul de justiție, practica neunitară, refuzul de a îndeplini o îndatorire de serviciu etc.***

Cu excepția situațiilor în care ulterior analizei de către inspectorii s-a impus sesizarea Comisiei de disciplină pentru judecători (până la data de 25.05.2012) sau dispunerea cercetării disciplinare (ulterior datei de 25.05.2012), în celelalte cazuri s-au efectuat verificări în urma cărora s-a constatat că activitatea de judecată s-a desfășurat în limitele legale și regulamentare, cu mențiunea că erorile constatate pe parcursul verificărilor nu au fost de natură a aduce atingere îndeplinirii ori realizării actului de justiție.

În contextul sesizărilor formulate, inspectorii au mai constatat că, într-o proporție însemnată, justițiabilii își exprimă nemulțumirea față de activitatea judecătorilor, omițând faptul că *aprecierea probelor în proces, ca și incidența normelor legale și aplicabilitatea lor la situația de fapt dedusă judecății*, reprezintă chestiuni de fond, fiind în consecință, *atributul esențial al activității de judecată propriu-zise*.

Interpretarea dispozițiilor legale și analiza aplicării acestora la situația de fapt nu sunt reglementate ca norme de procedură, reprezentând opinia judecătorilor, fundamentată în fapt și în drept, formată în urma deliberării, potrivit convingerii acestora, motiv pentru care raționamentul și interpretarea normelor legale pot fi supuse doar controlului judiciar, exercitat

în condițiile legii, nu și controlului administrativ, exercitat pe această cale de către de Inspekția Judiciară.

Soluționarea sesizărilor adresate Consiliului Superior al Magistraturii în legătură cu activitatea sau conduita necorespunzătoare **a procurorilor**, încălcarea obligațiilor profesionale în raporturile cu justițiabilii și cu celelalte persoane implicate în realizarea actului de justiție.

În anul 2012, în perioada 01.01.2012-28.12.2012, la Direcția de inspekție judiciară pentru procurori au fost **înregistrate 1348 de lucrări** referitoare la activitatea sau conduita procurorilor.

La numărul de lucrări înregistrat s-au adăugat și **481 de reveniri cu privire la memoriile anterioare**.

Așadar, numărul total de **lucrări repartizate și care au necesitat verificări din partea inspectorilor** din cadrul Direcției de inspekție judiciară pentru procurori a fost, în perioada de referință, de **1829**.

Raportând numărul de sesizări formulate la obiectul acestora, se constată că în anul 2012 petițiile formulate au vizat în mod preponderent **modul de instrumentare și soluționarea a cauzei, tergiversarea cercetărilor, nerespectarea normelor de procedură și atitudinea nedemnă**.

Într-un număr mai redus de situații petiționarii au sesizat **intervențiile pentru soluționarea unor cereri, nerespectarea principiului continuității, nerespectare îndatoririi de a se abține, utilizarea unor expresii neadecvate în cuprinsul actelor judiciare etc.**

B.2. Soluționarea sesizărilor din oficiu.

În anul 2012 au fost înregistrate la **Direcția de inspekție judiciară pentru judecători, 37 de sesizări din oficiu**.

Sesizările din oficiu înregistrate la Direcția de Inspekție Judiciară pentru judecători au fost determinate de aspecte sesizate în mass-media referitoare la activitatea judecătorilor sau la deficiențe în organizarea administrativ-jurisdicțională a activității instanțelor ori de constatări ale inspectorilor judiciari, urmare a derulării controalelor desfășurate la instanțe sau a diferitelor activități de monitorizare.

Cu privire la activitatea instanțelor, Direcția de Inspekție Judiciară pentru judecători a acordat o atenție sporită identificării cauzelor care duc la redactarea cu întârziere a hotărârilor judecătorești, dispunând măsuri stricte de verificare a duratelor în care se realizează această activitate.

La **Direcția de inspekție judiciară pentru procurori** au fost înregistrate în anul 2012 **22 sesizări din oficiu**, determinate de aspecte sesizate în mass-media referitoare la activitatea procurorilor ori de constatări ale inspectorilor judiciari cu prilejul controalelor desfășurate la parchete.

C. Sesizări cu privire la încălcarea Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor.

În prima parte a anului 2012, respectiv până în data de 25.05.2012, Comisia de disciplină pentru judecători, iar ulterior acestei date, Inspekția Judiciară prin inspectorii judiciari, au sesizat, în 2 cazuri, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii pentru a se stabili dacă au existat încălcări ale normelor de conduită prevăzute de Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor.

Ambele sesizări au fost soluționate de Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii, una dintre acestea fiind admisă, constatându-se încălcarea dispozițiilor art.18 alin.(2) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, iar cea de a doua a fost respinsă, constatându-se că nu există indicii privind încălcarea dispozițiilor art.11 alin.2 și 3, art.17 și art.18 alin.1 și 2 din același cod.

Referitor la normele Codului deontologic al judecătorilor și procurorilor menționăm că, în anul 2012, Comisia de disciplină pentru procurori, iar ulterior acestei date, Inspekția Judiciară prin inspectorii judiciari, nu au sesizat Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii cu astfel de încălcări.

Distinct, în conformitate cu prevederile **art.76 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii**, au fost efectuate verificări de către Direcția de inspekție judiciară pentru judecători, cu privire la îndeplinirea condiției de bună reputație de către un judecător și, de către Direcția de inspekție judiciară pentru procurori, cu privire la îndeplinirea condiției de bună reputație de către un procuror.

Nu în ultimul rând se impune a fi menționat faptul că, în perioada mai – decembrie 2012, **au fost înregistrate la Ministerul Justiției un număr de 274 de memorii și sesizări** care au fost înaintate Consiliului Superior al Magistraturii – Inspekția Judiciară spre competență soluționare. Este vorba de sesizări și memorii ce conțineau descrierea de abateri disciplinare în sensul art. 99 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, cu modificările și completările ulterioare, și care au primit avizul comisiei pentru sesizarea Inspekției Judiciare.

Totodată, **la nivelul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție au fost înregistrate în cursul anului 2012 un număr de 28 de sesizări**, prin care s-a solicitat inițierea acțiunii disciplinare împotriva procurorilor.

III.2.2 Răspunderea penală a judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți

În cursul anului 2012, 3 judecători și 2 procurori au fost condamnați definitiv pentru infracțiuni de corupție ori infracțiuni asimilate infracțiunilor de corupție.

În cursul aceluiași an, Consiliul Superior al Magistraturii a dispus suspendarea din funcție a 6 procurori și a 4 judecători, ca urmare a punerii în mișcare a acțiunii penale împotriva acestora.

În perioada de referință, Secția pentru judecători a fost sesizată cu o cerere pentru încuviințarea percheziției domiciliare, cu 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 4 cereri pentru încuviințarea arestării preventive, toate fiind admise. De asemenea, Secția pentru procurori a fost sesizată cu 2 cereri pentru încuviințarea percheziției domiciliare și la locul de muncă, cu 2 cereri pentru încuviințarea reținerii și cu 2 cereri pentru încuviințarea arestării preventive, care, de asemenea, au fost admise.

III.2.3 Apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor și procurorilor

În perioada 01.01.2012-28.12.2012, în cadrul **Direcției de inspekție judiciară pentru judecători** au fost înregistrate **21 lucrări** având ca obiect apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a judecătorilor sau, după caz, apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, după cum urmează:

- **16 cereri** de apărare a reputației profesionale, independenței și imparțialității **formulate de judecători** până la data de **28.12.2012**, din care 6 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 4 au fost respinse, 3 cereri au fost retrase de magistrați și 3 cereri se află în curs de soluționare;

- **5 sesizări formulate de Consiliul Superior al Magistraturii**, având ca obiect apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar.

Dintre acestea, două au fost înregistrate distinct la Direcția de inspecție judiciară pentru judecători, în prima situație ca urmare a declarațiilor făcute de domnul Adrian Năstase, redată în mai multe publicații mass-media din data de 31.01.2012, cu privire la soluția pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în dosarul „Trofeul Calității”, iar în cea de a doua situație, în legătură cu declarațiile și mesajele transmise de către reprezentanți ai clasei politice și ai administrației publice la data de 18.11.2012, în cadrul manifestației de la Năvodari, prin care au fost aduse critici unei hotărâri judecătorești.

Celelalte trei sesizări au fost înregistrate la ambele Direcții din cadrul Inspecției Judiciare, prima având ca obiect afirmațiile publice cu privire la activitatea parchetelor, procurorilor, precum și aprecierile personale în raport cu hotărârea de condamnare pronunțată, în recurs, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în dosarul penal în care s-a dispus condamnarea fostului prim-ministru Adrian Năstase; cea de a doua sesizare a fost determinată de modul de desfășurare a manifestației publice denumită „Ziua Dreptății”, de la Sfântul Gheorghe, din data de 01.09.2012, în cadrul căreia organizatorii au adus o serie de critici la adresa Judecătoriei Buzău și a hotărârii pronunțate de această instanță într-un dosar penal; cea de-a treia sesizare a vizat efectuarea de verificări în legătură cu difuzarea pe postul de televiziune „Antena 3” a unor dezbateri și comentarii emise în spațiul public în cadrul emisiunii „Sinteza Zilei” din datele 23,28, 29 august 2012, precum și în cadrul emisiunii „Panorama” din data de 25.08.2012.

La ***Direcția de inspecție judiciară pentru procurori***, în perioada 01.01.2012-28.12.2012, au fost înregistrate **20 lucrări** având ca obiect apărarea independenței, imparțialității și reputației profesionale a procurorilor sau, după caz, apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, după cum urmează:

- **16 cereri** au fost formulate de procurori, fiind soluționate astfel: 10 cereri au fost admise de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, 2 au fost respinse, o cerere a fost retrasă și 2 cereri se află în curs de soluționare (în cazul uneia dintre cereri s-a constatat neîndeplinirea condițiilor de formă prevăzute de lege)

- **în 4 cazuri Consiliul Superior al Magistraturii** s-a sesizat din oficiu în legătură cu apărarea independenței și imparțialității sistemului judiciar, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii admitând cererile (3 dintre acestea au fost comune cu Direcția de inspecție judiciară pentru judecători).

III.2.4 Eficiența controalelor realizate de Inspecția Judiciară în anul 2012

Raportat la competențele Inspecției Judiciare și atribuțiile inspectorilor, astfel cum sunt reglementate de prevederile art. 74 și art. 75 din Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, Direcția de Inspecție Judiciară pentru judecători a urmărit și realizat, în cursul anului 2012, activitățile prevăzute de legi și regulamente, în conformitate cu măsurile dispuse de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii sau de Secția pentru judecători în realizarea atribuțiilor specifice.

Detaliind modalitatea de aducere la îndeplinire a măsurilor dispuse de Secția pentru judecători, precum și activitatea de soluționare a sesizărilor ori de realizare a celorlalte atribuții, distingem:

Verificările (controalele) la instanțele de judecată au fost dispuse de Secția pentru judecători din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii din oficiu sau la propunerea Inspecției Judiciare.

Controalele privind eficiența managerială sau cele tematice propuse de Serviciul de inspecție judiciară pentru judecători a se desfășura în anul 2012 au urmărit oferirea unei baze reale de analiză, de natură a contribui, printre altele, la luarea deciziilor necesare optimizării activității instanțelor, la aplicarea unitară a normelor regulamentare, la formularea

propunerilor adecvate de modificare a dispozițiilor legale și regulamentare sau la asigurarea transparenței actului de justiție.

Controalele dispuse de Secția pentru judecători în anul 2012 au privit următoarele aspecte:

1. *Verificări directe privind identificarea cauzelor mai vechi de 1 an de la data înregistrării în sistem și a motivelor de tergiversare la Judecătoriile Brașov, Constanța, Oradea și Zărnești.* Raportul Inspecției Judiciare nr.2643/IJ/2110/SIJ/2011 a fost aprobat prin Hotărârea nr.104/07.02.2012 a Secției pentru judecători;

2. *Verificări directe privind analiza dosarelor de mare corupție aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție și pe rolul curților de apel și instanțelor arondate acestora, din perspectiva managementului de caz.* Raportul Inspecției Judiciare nr.2788/IJ/2241/SIJ/2011 a fost aprobat prin Hotărârea nr. 116/28.02.2012 a Secției pentru judecători;

3. *Verificări directe cu privire la modul de respectare a dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor în toate cauzele mai vechi de 10 ani existente pe rolul instanțelor judecătorești.* Raportul Inspecției Judiciare nr.1805/IJ/1447/SIJ/2011 a fost aprobat prin Hotărârea nr.117/28.02.2012 a Secției pentru judecători;

4. *Verificări directe având ca obiect situația dosarelor cu o durată totală a procedurii judiciare ce depășește 10 ani de la data înregistrării cererii de chemare în judecată/actului de sesizare, precum și a dosarelor cu durata procedurii în sistemul judiciar cuprinsă între 5 și 10 ani, aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție.* Raportul Inspecției Judiciare nr.1805/IJ/1447/SIJ/2011 a fost aprobat prin Hotărârea nr.420/05.06.2012 a Secției pentru judecători;

5. *Verificări directe privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor de conducere ce decurg din legi și regulamente pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere la Înalta Curte de Casație și Justiție.* Raportul Inspecției Judiciare aprobat prin Hotărârea nr.421/05.06.2012 a Secției pentru judecători;

6. *Verificarea directă privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente, pentru asigurarea bunei funcționări a instanței, a calității corespunzătoare a serviciului de către judecătorii cu funcții de conducere, pentru asigurarea bunei funcționări a instanțelor, ca serviciu public, la Judecătoria Oradea.* Raportul de control al Inspecției Judiciare nr.1405/IJ/1067/SIJ/2012 a fost aprobat prin Hotărârea nr.686/13.09.2012 a Secției pentru judecători;

7. *Verificări privind Respectarea termenelor procedurale reglementate în Titlul IV Capitolul I din Codul de procedură penală pe parcursul soluționării dosarelor ce au ca obiect măsura arestării preventive, pe perioada ianuarie 2011-septembrie 2012.* Acest control a fost dispus prin Hotărârea nr. 634/10.07.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, în prezent fiind finalizat de către Inspecția Judiciară și urmând a fi supus aprobării Secției pentru judecători.

Activitatea de control reprezintă un mijloc de identificare a deficiențelor și de stabilire a măsurilor necesare pentru înlăturarea acestora.

În realizarea acestei activități, pe parcursul controalelor au fost identificate **disfuncționalități**, care au fost remediate, atunci când a fost posibil, **încă din timpul controalelor**, iar în situațiile în care remediarea disfuncțiilor nu a fost posibilă de îndată, inspectorii au propus stabilirea unui **termen de remediere a disfuncțiilor** și implicarea în acest sens a conducerilor administrativ-judiciare a instanțelor judecătorești.

Așadar, având în vedere specificul fiecărei categorii de verificări, dar cu luarea în considerare și a naturii constatărilor, Direcția de inspecție judiciară pentru judecători a formulat **propuneri adecvate**, de natură a înlătura eventualele disfuncționalități constatate sau pentru a îmbunătăți activitatea domeniilor de activitate verificate.

Rapoartele de control înaintate Secției pentru judecători au fost aprobate, dispunându-se aducerea la îndeplinire a propunerilor Inspecției Judiciare, precum și a altor măsuri care au fost considerate necesare de Secția pentru judecători și care au reieșit din constatările efectuate.

Așadar, activitatea Inspecției Judiciare a cuprins și **monitorizarea măsurilor dispuse de Secția pentru judecători**, fiind întocmite, la nivelul Direcției de inspecție judiciară pentru judecători, constatări și propuneri, în ceea ce privește:

- măsurile adoptate ca urmare a aprobării Raportului de control al Inspecției Judiciare nr.2788/IJ/224/SIJ/2011 privind analiza dosarelor de mare corupție din perspectiva managementului de caz;

- situația hotărârilor judecătorești neredactate în termenele legale;

- măsurile adoptate ca urmare a aprobării Raportului de control al Inspecției Judiciare nr.1805/IJ/1447/SIJ/2011 privind analiza dosarelor mai vechi de 10 ani aflate pe rolul instanțelor judecătorești;

- situațiile privind dosarele mai vechi de 1 an și a celor cu o vechime între 5 și 10 de la data înregistrării în sistemul judiciar.

Controalele dispuse în anul 2012 de Secția pentru procurori și de inspectorul-șef au avut următoarele **obiective**:

1. *Verificarea eficienței manageriale a procurorilor cu funcții de conducere de la nivelul Parchetului de pe lângă Judecătoria Sectorului 4 București*, dispus prin Hotărârea nr.42 din 23 ianuarie 2012 și efectuat în perioada 06 - 10 februarie 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr.104 din 29 martie 2012.

2. *Analizarea modalității de preluare a dosarelor de către unitățile de parchet superioare de la unitățile de parchet inferioare la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Oradea, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța din cursul anului 2011 și primul trimestru al anului 2012*, dispus prin Hotărârea nr.103 din 26 martie 2012, desfășurat în perioada 23 - 27 aprilie 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr.326 din 12 septembrie 2012.

3. *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării cu celeritate a dosarelor în care se efectuează cercetări pentru infracțiuni de evaziune fiscală, abuz în serviciu, neglijență în serviciu, fraudă cu fonduri ale Uniunii Europene și privind achiziții publice, spălare de bani, luarea măsurilor asigurătorii, precum și eficiența activității în investigarea acestor tipuri de infracțiuni la Direcția Națională Anticorupție - Secția de Combatere a Corupției, Secția de Combatere a Infracțiunilor Conexle Infracțiunilor de Corupție, Serviciul Teritorial București, Serviciul Teritorial Ploiești, Serviciul Teritorial Pitești și Serviciul Teritorial Iași*, dispus prin Hotărârea nr.60 din 05 martie 2012 și modificat prin Hotărârea nr.70 din 12 martie 2012, desfășurat în perioada 07 - 16 mai 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr.379 din 01 noiembrie 2012.

4. *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării dosarelor mai vechi de un an de la începerea urmăririi penale la Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea și Parchetul de pe lângă Judecătoria Ploiești* dispus prin Hotărârea nr.124 din 07 mai 2012, s-a desfășurat în perioada 28 mai - 01 iunie 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr.385 din 07 noiembrie 2012.

5. *Verificarea respectării de către procurori a dispozițiilor art. 91¹ și următoarele din Codul de procedură penală, la toate unitățile de parchet, în cauzele soluționate în anul 2011 și în*

anul 2012, dispus prin Hotărârile nr.124 din 07 mai 2012 și nr.125 din 07 mai 2012 ale Secției pentru procurori, respectiv prin Ordinul inspectorului-șef nr.18 din 05 septembrie 2012.

În prezent, raportul de control se află încă în curs de redactare.

6. *Verificarea măsurilor luate de procurori și conducerea parchetelor în vederea soluționării dosarelor mai vechi de 1 an de la data sesizării; verificarea cauzelor cu autori cunoscuți în care s-a împlinit termenul de prescripție a răspunderii penale la Parchetul de pe lângă Judecătoria Sector 3 București și Parchetul de pe lângă Judecătoria Iași* dispus prin Ordinul inspectorului-șef nr. 18 din 05 septembrie 2012 și desfășurat în perioada 01- 12 octombrie 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr.493 din 19 decembrie 2012.

7. *Controlul de fond la Parchetul de pe lângă Judecătoria Buftea și Parchetul de pe lângă Tribunalul Ilfov* dispus prin Ordinul inspectorului-șef nr. 21 din 14 septembrie 2012 și desfășurat în perioada 24 - 28 septembrie 2012.

Raportul de control a fost aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori nr. 492 din 19 decembrie 2012.

În funcție de obiectivele fiecărei categorii de verificări, Direcția de inspecție judiciară pentru procurori a formulat *propuneri adecvate*, pentru înlăturarea deficiențelor constatate și pentru eficientizarea activității unităților verificate, propuneri care au fost însușite de Secția de procurori.

A existat o singură situație în care verificările manageriale au evidențiat disfuncționalități grave, de natură a influența negativ activitatea parchetului, motiv pentru care Secția pentru procurori a dispus revocarea din funcție a prim procurorului unității și a prim procurorului adjunct prin Hotărârea nr.105/29.03.2012.

III.3 Integritate și Transparență

Ca și în anii precedenți, sistemul judiciar din România a continuat, în ansamblul său, să acorde o atenție deosebită relației cu reprezentanții mass media acreditați pe lângă instanțe și unitățile de parchet de pe lângă acestea.

Din răspunsurile la chestionarele pentru colectarea datelor necesare redactării Raportului privind starea justiției aferent anului 2012 a reieșit, cu claritate, faptul că magistrații și personalul auxiliar au înțeles importanța decisivă a aprofundării relației de conlucrare cu instituțiile mass media, drept garanție a asigurării transparenței activității din justiție, a cunoașterii și înțelegerii de către opinia publică, de către justițiabili, a particularităților specifice actului de justiție, a aspectelor esențiale ale funcționării, la standarde de calitate și eficiență, a sistemului judiciar. S-a dovedit și faptul că, în unele situații, soluționarea complexei problematice cu care se confruntă sistemul în actuala etapă de evoluție poate fi facilitată și prin susținerea pe care o oferă opinia publică, prin mijlocirea instituțiilor mass media. Semnalările cu caracter critic ale societății civile, făcute publice prin intermediul mass media, au reprezentat subiecte de analiză responsabilă care au condus la înlăturarea deficiențelor identificate în activitatea diferitelor instanțe judecătorești și unități de parchet.

Având în vedere importanța acestui dialog **justiție-societate**, mediat de mass media, Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat în cursul anului 2012 „*Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass media*” și „*Manualul pentru purtătorii de cuvânt și structurile de informare publică și relații cu mass media*”.

În ședința din data de 1 iunie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 482, a aprobat „*Ghidul privind relația dintre sistemul judiciar din România și mass*

media” și „Manualul pentru purtătorii de cuvânt și structurile de informare publică și relații cu mass media”, documente intrate în vigoare la 15 iunie 2012.

Cele două documente au fost transmise în suport electronic la toate instanțele și unitățile de parchet din țară, fiind publicate pe site-ul C.S.M., cu recomandarea de a fi prezentate și discutate cu reprezentanții mass media locale, astfel încât comunicarea cu instituțiile de presă, în conformitate cu principiile și bunele practici enunțate în Ghid, să fie asumată de toți factorii implicați, pe baza cunoașterii, înțelegerii și respectării prevederilor Ghidului.

În răspunsurile primite la chestionarele pentru colectarea datelor necesare redactării Raportului privind starea justiției aferent anului 2012, majoritatea curților de apel – și, implicit, instanțele din circumscripția acestora – a considerat că adoptarea celor două documente a contribuit la îmbunătățirea comunicării publice a instanțelor. Unele curți de apel – precum Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel București – au afirmat că „noul Ghid a clarificat și detaliat unele aspecte practice importante” și că „aceste instrumente au contribuit la unificarea comunicării prin stabilirea unor reguli clare privind studierea de către reprezentanții mass-media a cauzelor aflate pe rolul instanței, precum și cu privire la asistarea la ședințele de judecată”. Unele rezerve au fost exprimate de Curtea de Apel Iași (care a apreciat că respectivele documente nu au avut un efect asupra comunicării publice) și Curtea Militară de Apel (care a declarat că „În parte, noile documente au vulnerabilități în ceea ce privește asigurarea respectării de către instituțiile statului a drepturilor asupra confidențialității datelor cu caracter personal ale părților”).

În ceea ce privește percepția asupra celor două instrumente la nivelul parchetelor de pe lângă instanțe, reprezentanții tuturor unităților de parchet au apreciat că adoptarea celor două documente a contribuit la îmbunătățirea comunicării publice a parchetelor.

Pentru a-și dovedi eficiența și utilitatea, a fost necesar ca aceste instrumente să fie, mai întâi, cât mai larg cunoscute atât de către personalul instanțelor – magistrați și personal auxiliar –, cât și de reprezentanții mass media și justițiabili. În acest sens, curțile de apel și instanțele din circumscripția acestora au adoptat o serie de măsuri în vederea diseminării prevederilor cuprinse în aceste îndreptare: documentele au fost postate pe portalul instanțelor, afișate la avizare, dezbătute cu purtătorii de cuvânt, cu personalul instanțelor și cu reprezentanții mass media în cadrul unor întruniri de lucru, difuzate în rândul opiniei publice prin intermediul unor pliante și broșuri etc.

Pentru o cât mai bună cunoaștere, la nivelul parchetelor au fost organizate ședințe de lucru în cadrul cărora au fost prelucrate cele două documente cu colectivele de procurori, purtătorii de cuvânt și reprezentanți ai mass media. În sensul asigurării unei informării eficiente, trei unități de parchet de pe lângă curțile de apel au postat cele două documente pe pagina de internet proprie și le-au comunicat către întreg personalul.

Aplicarea în activitatea curentă a acestor documente a dovedit că acestea au avut și au eficiența scontată și nu s-au consemnat dificultăți, după cum a apreciat majoritatea curților de apel. Curtea de Apel Constanța, spre exemplu, a considerat că „s-a ameliorat comunicarea dintre instanțe și mass-media”, în vreme ce Curtea de Apel Ploiești a apreciat eficiența „din perspectiva detalierii unor momente și documente ce pot fi comunicate în spațiul public. Ghidul a contribuit la o comunicare predictibilă, coerentă și unitară, care să faciliteze accesul publicului prin intermediul presei la informațiile de interes public”, iar Curtea de Apel Craiova a subliniat faptul că „în Ghid, au fost găsite soluții pentru problemele întâmpinate în activitatea anterioară a purtătorilor de cuvânt, de exemplu: furnizarea unor informații din dosar, posibilitatea de a obține imagini din instanță etc. Prin definirea mai precisă a limitelor în care se derulează relația cu mass-media, se conferă **siguranță** în activitatea purtătorului de cuvânt”.

Unele instanțe au apreciat însă că „nu este eficient pentru că nu există dispoziții clare (ce se pune la dispoziția presei și ce nu), se lasă la latitudinea judecătorului cauzei și a purtătorului

de cuvânt. În acest fel nu va exista o practică unitară și deci vom fi vulnerabili în fața mediei controlată de diverse facțiuni politice” (Tribunalul Brașov). Acest aspect demonstrează faptul că nu peste tot s-a înțeles că, în mod obiectiv, un *Ghid* nu poate avea un caracter exhaustiv, „enciclopedic”, astfel încât să explice soluții pentru toate situațiile posibile care pot fi întâlnite în practică. *Ghidul* a fost conceput ca o sumă de criterii, reglementări și principii, prezentând tipurile de documente care pot fi puse la dispoziția reprezentanților presei, atât în faza cercetării penale, cât și în instanță, precum și categoriile de informații, în strânsă coroborare cu legislația.

Curtea de Apel Iași a subliniat faptul că „necesitatea avizului judecătorului investit cu soluționarea cauzei pentru studiul dosarului de către reprezentanții mass-media acreditați îngreunează soluționarea cererii. Nu există dispoziții care să reglementeze situația unui aviz negativ al judecătorului cauzei în conflict cu un aviz pozitiv al purtătorului de cuvânt sau invers”. Într-adevăr, o situație de acest gen ar putea crea dificultăți în gestionarea activității de comunicare în lipsa unei abordări colegiale, însă Consiliul Superior al Magistraturii a apreciat că, la nivelul instanțelor și unităților de parchet, vor prevala atitudinile consensuale în aplicarea prevederilor *Ghidului*.

Curtea Militară de Apel a considerat că „*Ghidul nu poate fi pus în aplicare în situația în care vine în conflict cu protejarea datelor cu caracter personal*”. Acest neajuns poate fi apreciat ca fiind aparent, întrucât *Ghidul* trebuie interpretat și aplicat în strânsă legătură cu prevederile Legii nr. 677/2001, textul de lege având, evident, prevalență.

În concluzie, un număr relativ redus de instanțe au întâmpinat dificultăți în gestionarea relațiilor cu presa în baza *Ghidului*, deficiențele invocate fiind generate, eventual, de lipsa de experiență.

Din cele șaisprezece parchete de pe lângă curțile de apel, cincisprezece au apreciat *Ghidul* ca fiind o lucrare „importantă și eficientă” în aplicarea căreia nu au fost întâmpinate dificultăți. Excepție face Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia, care a apreciat ca „relativă” eficiența *Ghidului*. De asemenea, două unități de parchet, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Cluj și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara, au caracterizat *Ghidul* ca fiind „corespunzător” pentru derularea activității structurilor de informare.

Capitolul IV Rolul sistemului judiciar românesc în dezvoltarea spațiului judiciar comun al Uniunii Europene și cooperarea acestuia cu alte sisteme judiciare

IV.1. Sistemul judiciar românesc în spațiul judiciar european. Recunoașterea reciprocă a hotărârilor. Prezența activă în structurile Uniunii Europene

În anul 2012, în cadrul spațiului judiciar comun al Uniunii Europene, instanțele judecătorești, Ministerul Public și autoritățile centrale române au avut o activitate bogată, cu rezultate notabile atât în domeniul cooperării judiciare în materie penală, cât și în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială.

În aplicarea principiilor recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și deciziilor judiciare și al contactului direct între autoritățile judiciare din statele membre ale Uniunii Europene, instanțele judecătorești și Ministerul Public au colaborat cu autoritățile judiciare omoloage din celelalte state membre în procedurile specifice de cooperare judiciară. Totodată, magistrații români au avut un rol activ în cadrul Eurojust, al Rețelei Judiciare Europene în materie penală, Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială și al altor organisme și structuri de cooperare judiciară.

IV.1.1. Activitatea operativă de cooperare judiciară

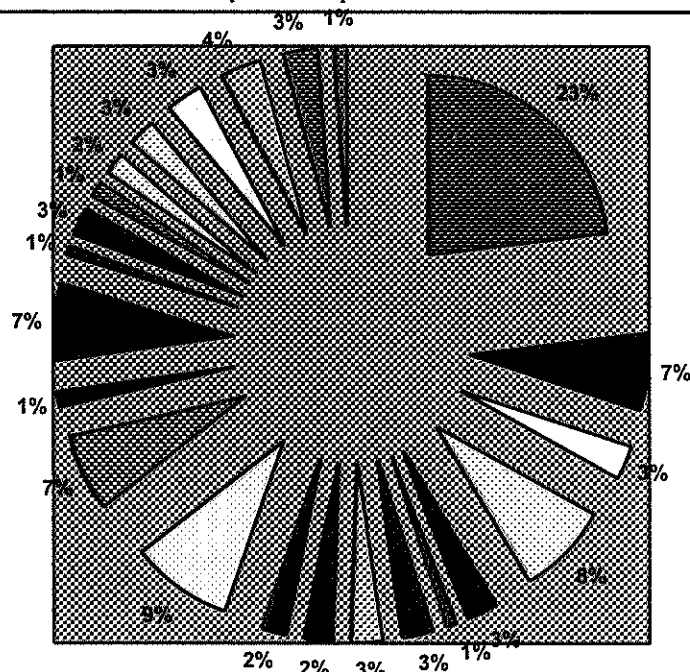
✚ Procedurile de predare în baza unui mandat european de arestare

În anul 2012, instanțele judecătorești din România au emis 1.998 de mandate europene de arestare. Dintre acestea, 1895 au fost transmise spre difuzare și/sau executare, prin INTERPOL, 119 prin Biroul Sirene și 77 prin Ministerul Justiției.

Dintre cele 1.998 mandate europene de arestare emise, 331 au fost executate cu predare imediată (aducere în țară și încarcerare). Din perspectiva tipologiei infracționale situația mandatelor europene de arestare emise de instanțele române se prezintă astfel:

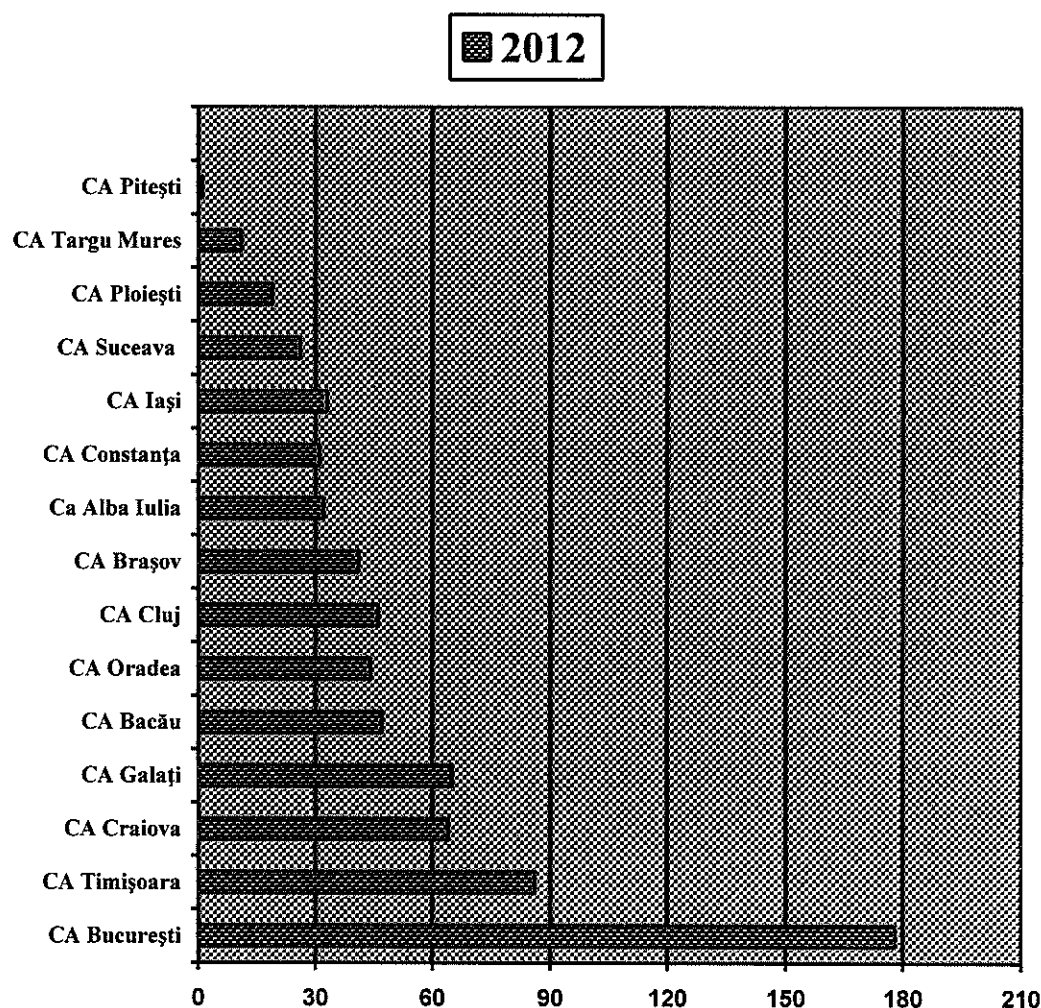
Figura 1 - Mandate europene de arestare emise de instanțele române

■ Furt calificat	■ Furt	□ Grup Criminal Organizat
□ Trafic de persoane	■ Conducere fără permis	■ Refuz recoltare probe biologice
■ Omor	■ Vătămare corporală gravă	■ Vătămare corporală din culpă
■ Act sexual cu un minor	□ Înșelăciune	■ Falsificare acte oficiale
■ Omor	■ Tâlhărie	■ Șantaj
■ Uz de fals	■ Tentativă la omor	□ Abandon de familie
□ Spălarea de bani	□ Violare de domiciliu	■ Lovire și alte violențe
■ Fals privind identitatea	■ Complicitate la spălarea de bani	

În anul 2012, la nivelul curților de apel se aflau pendinte un număr de 724 de dosare având ca obiect executarea unor mandate europene de arestare emise de autoritățile judiciare din alte state membre, dintre care 572 au fost înregistrate în anul 2012 (diferența fiind înregistrată în anul 2011). Din cele 724 de dosare, un număr de 226 au vizat persoane având cetățenia română, iar în raport de cele 226 de dosare în 129 dintre acestea s-a solicitat garanția returnării persoanei în caz de condamnare. 657 de persoane au fost predate în 2012, dintre care 523 au fost de acord cu predarea, iar 78 nu au consimțit. În 56 de dosare soluția a fost de neexecutare a mandatelor europene de arestare. Atunci când persoana a fost de acord cu predarea sa, durata medie de soluționare a fost de 10 de zile (minimul este de 5 zile de la data înregistrării dosarului pe rolul instanței, iar maximul este de 6 luni). În cazul în care persoana nu a fost de acord cu predarea sa, durata medie de soluționare definitivă (primă instanță și recurs) a fost de 30 de zile (minimul, în primă instanță, este de 5 zile de la data înregistrării dosarului pe rolul instanței, iar maximul, în primă instanță și recurs, este de 12 luni). În 2012, din totalul de 724 de dosare, într-un număr de 84 de dosare s-a depășit termenul de 90 de zile prevăzute de lege pentru soluționarea unei astfel de cauze.

Figura 2 - Situația, pe curți de apel, a mandatelor europene de arestare primite spre executare:

Ordine europene de indisponibilizare emise în baza DC 2003/577/JAI din 22 iulie 2003

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat un număr de 2 ordine de indisponibilizare emise de Olanda (1) și Belgia (1), pentru infracțiuni de trafic de droguri și fraudă.

În cursul anului 2012, la nivelul Ministerului Public au fost **emise 6** ordine în aplicarea instrumentelor juridice bazate pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie penală. De asemenea, la nivelul Ministerului Public au fost **executate 10** ordine în aplicarea instrumentelor juridice bazate pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor în materie penală, transpuse de România.

Ordine europene de confiscare

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat un 1 ordin de confiscare emis de Olanda (1), respectiv 6 cereri având ca obiect punerea în executare a măsurii confiscării (prin echivalent), formulate de Marea Britanie și Slovenia. Suma totală de confiscat (prin echivalent) este de 309.586,42 euro și 436.235 DKK. Toate cererile se află în curs de executare.

Sanțiuni pecuniare (DC 2005/214/JAI din 24 februarie 2005)

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat 309 hotărâri definitive, prin care persoanele aflate pe teritoriul României au fost obligate la plata unor sancțiuni pecuniare. Hotărârile au fost date fie de organele de urmărire penală, fie de instanțe, fie de autoritățile administrative. Hotărârile au fost luate ca urmare a săvârșirii unei fapte, care potrivit legislației statului emitent este infracțiune sau în legătură cu fapte, care potrivit legislației statului emitent sunt infracțiuni (infracțiuni administrative) sau în legătură cu o faptă, care potrivit legislației statului emitent, constituie o încălcare a normelor legale (contravenții).

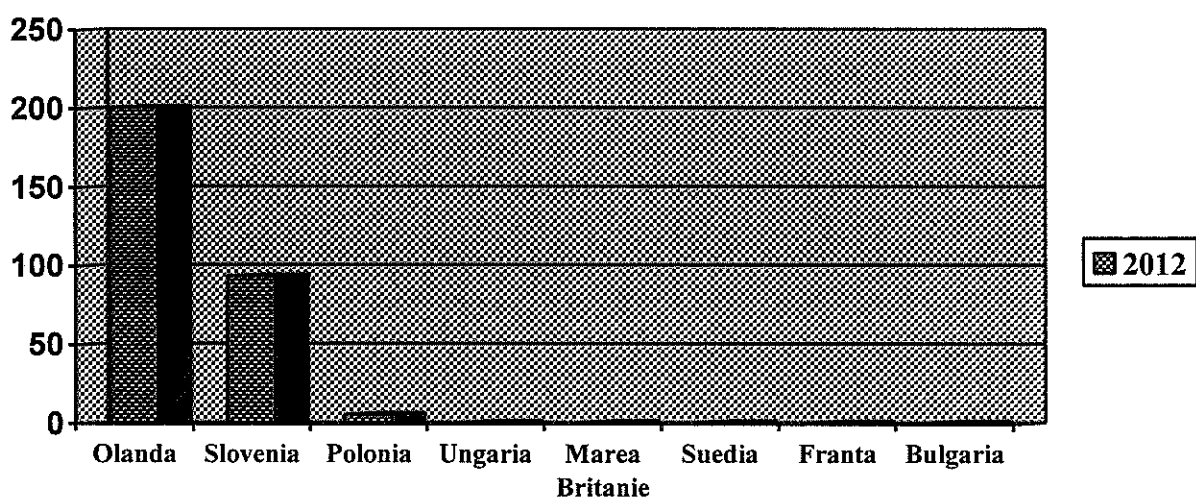
Suma totală este de 64.581,16 euro, 155.000 H.F., 4.000 S.K. și 20.130 B.L.. Valoarea medie a unei sancțiuni pecuniare este de 300 euro. Cea mai mică sancțiune aplicată este de 19 euro, iar cea mai mare este de 9.000 euro.

Cererile au fost transmise și executate de judecătorii (Arad, Bacău, Baia Mare, Botoșani, Brașov, Buftea, Carei, Cluj Napoca, Constanța, Craiova, Curtea de Argeș, Drobeta Turnu Severin, Făgăraș, Focșani, Galați, Marghita, Onești, Ploiești, Reșița, Judecătoriile Sectoarelor 1, 3, 4, 5, 6, Sibiu, Suceava, Timișoara, Vânju Mare, Oradea, Tulcea, Mediaș, Turnu Măgurele, Măcin, Rădăuți, Roșiori de Vede, Turda, Piatra Neamț, Sălaj, Zalău, Câmpulung Moldovenesc, Rădăuți, Onești, Calafat, Bârlad, Reghin, Vaslui, Adjud, Ordoheiu Secuiesc, Roman, Slobozia, Dorohoi, Buhuși, Târgu Lăpuș, Deva, Panciu, Șimleul Silvaniei, Hunedoara, Huedin, Caransebeș).

Numărul cel mai mare de cereri s-a înregistrat la *Judecătoria Sectorului 1 București*: 40

Situația statistică pe state emitente se prezintă astfel: Olanda (201), Slovenia (94), Polonia (6), Ungaria (4), Franța (1), Marea Britanie (1). Majoritatea sancțiunilor pecuniare au fost aplicate pentru săvârșirea de infracțiuni la regimul circulației pe drumurile publice.

Figura 3 - Situația pe state emitente a certificatelor privind sancțiuni pecuniare

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat 9 hotărâri definitive prin care persoanele aflate pe teritoriul altor state membre ale Uniunii Europene au fost obligate la plata unor sancțiuni pecuniare constând în *cheltuieli judiciare avansate de stat și despăgubiri (în sumă de 8.000 lei)* aplicate prin hotărâri judecătorești definitive date în cauze în care au fost cercetate persoane sub aspectul săvârșirii de infracțiuni de evaziune fiscală, trafic de droguri, trafic de persoane și ucidere din culpă.

Cererile au fost transmise următoarelor state: Austria, Bulgaria, Cehia, Ungaria, Slovacia, Marea Britanie, Franța, Spania, Polonia.

Hotărârile au fost date de Judecătoria Buhuși, Judecătoria Lipova (2), Judecătoria Arad (2), Judecătoria Sibiu, Judecătoria Călărași, Tribunalul Sălaj și Tribunalul Vaslui. Dintre acestea, o singură hotărâre a pusă în executare, respectiv cea dată de Tribunalul Sălaj, transmisă spre executare Austriei (plata cheltuielilor judiciare avansate de stat în sumă de 2.250 lei - echivalentul a 504 euro/rata de schimb valutar aplicată de autoritățile austriece).

Cereri în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială

Din datele furnizate de autoritatea centrală - Ministerul Justiției, în anul 2012 au fost înregistrate:

- 500 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte, formulate de instanțele judecătorești române, în baza Regulamentului nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă;
- 172 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte către persoane fizice/juridice cu domiciliul/sediul în România, formulate de instanțele judecătorești din Statele Membre ale Uniunii Europene, în baza Regulamentului nr.1393/2007 privind comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă;
- 539 cereri de comisie rogatorie formulate de instanțele române în baza Regulamentului nr. 1206/2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială.

IV.1.2. Participarea la activitățile organismelor Uniunii Europene și în alte structuri europene. Alte activități

Reprezentarea la Eurojust

Și în anul 2012, România a fost reprezentată la Eurojust, prin membrul său național. La finalul anului 2012, s-a finalizat procedura de desemnare a noului membru național la Eurojust pentru perioada 2013-2017. De asemenea, pentru aceeași perioadă, a fost desemnat, pentru prima dată, și un adjunct al membrului național al României la Eurojust.

Activitățile în cadrul Rețelei Judiciare Europene în materie penală

În anul 2012, corespondentul național al Rețelei Judiciare Europene în materie penală a acordat asistență la cererea autorităților din: Germania, Belgia, Slovenia, Olanda și Grecia (34 de cereri de asistență), precum și la cererea instanțelor române - judecătorii, tribunale și Înalta Curte de Casație și Justiție și parchete (15 cereri de asistență).

Totodată, a fost organizată cu finanțare europeană Reuniunea Regională a Rețelei Judiciare Europene în materie penală cu tema *Indisponibilizarea și predarea produselor infracțiunii. Ce instrument este mai bun pentru cooperarea în cauzele transnaționale - Art. 29 din MEA, ordinul de indisponibilizare și/sau cererea clasică de asistență judiciară*. Reuniunea s-a desfășurat la București, în perioada 24 – 26 octombrie 2012. Au participat judecători și procurori, respectiv reprezentanți ai ministerelor de justiție din Republica Italiană, Ungaria, Franța, Serbia și Republica Moldova. La reuniune au fost invitați să participe și reprezentanți ai altor autorități naționale, procurori și judecători. În total, evenimentul a reunit 30 de participanți, dintre care 12 experți străini și 18 experți români.

În ceea ce privește reuniunile Rețelei Judiciare Europene organizate în 2012, reprezentarea României a fost asigurată după cum urmează :

- la cea de-a 33-a reuniune ordinară a Rețelei Judiciare Europene, 22 februarie 2012 – Haga, participarea s-a făcut prin reprezentant la nivel de M.J. și M.P.
- la reuniunea corespondenților tehnici ai Rețelei Judiciare Europene, 22-23 martie 2012 Haga a participat reprezentantul Ministerului Justiției.
- la cea de-a 38-a reuniune Plenară a Rețelei Judiciare Europene, 19-21 iunie 2012 – Copenhaga reprezentarea a fost asigurată la nivel de M.J. și M.P.
- la cea de-a patra reuniune a Corespondenților Naționali ai Rețelei Judiciare Europene din 9.10.2012 reprezentarea s-a asigurat la nivel de M.P.

Rețeaua Judiciară Română în materie penală

Reuniunea din 2012 a Rețelei Judiciare Române de cooperare în materie penală a fost organizată în perioada 10-12 octombrie, la Sibiu (reuniunea a fost organizată în parteneriat cu Secretariatul Rețelei Judiciare Europene). În cadrul acestei reuniuni a fost lansat *Buletinul Rețelei Judiciare Române în materie penală* (cuprinde contribuțiile - articole/spețe - ale tuturor membrilor rețelei).

Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială

În cursul anului 2012, Rețeaua Judiciară Europeană în materie civilă și comercială a organizat 6 reuniuni. România a fost reprezentată la 4 dintre aceste reuniuni, în funcție de temele discutate, de către punctele naționale de contact, de reprezentanți ai autorității centrale desemnate în baza Regulamentelor Bruxelles II bis și cel privind obligațiile de întreținere (Ministerul Justiției), de magistrați, membrii ai Rețelei Judiciare Române în materie civilă și comercială din cadrul curților de Apel Alba Iulia, Iași, Târgu Mureș, Constanța, Cluj, Ploiești, precum și magistrați din cadrul Tribunalului București, specializați în domeniul procedurilor de înapoiere a minorilor.

Rețeaua Judiciară Română în materie civilă și comercială

În anul 2012, reuniunea Rețelei judiciare române în materie civilă a fost organizată la București, la data de 27.02.2012, la sediul Ministerului Justiției.

Magistrați de legătură

În anul 2012 și-a continuat activitatea magistratul de legătură român în Republica Franceză și și-a încheiat mandatul magistratul de legătură italian în România.

Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare

Ca și în anii anteriori, C.S.M. a jucat un rol important în cadrul Rețelei Europene a Consiliilor Judiciare (RECI/ENCI), unde a continuat să fie reprezentat în organele de conducere și a coordonat grupul de lucru „Reforma judiciară în Europa”. Una dintre reuniunile acestui grup de lucru a fost găzduită de C.S.M., în perioada 20-21 februarie 2012.

În perioada 9-11 mai 2012 a avut loc la Dublin, Irlanda, Adunarea Generală a R.E.C.J. Evenimentul a marcat momentul finalizării celor patru proiecte aflate în derulare în perioada 2011-2012, alegerea unui nou președinte al rețelei, a membrilor comitetului director și ai comitetului executiv, precum și inițierea unor noi proiecte ce urmau a fi derulate în perioada

2012-2013. La lucrările Adunării Generale, C.S.M. a fost reprezentat de 5 membri aleși și un reprezentant al aparatului tehnic.

Cu această ocazie, C.S.M. România a fost ales ca membru în Comitetul director, iar un membru al Consiliului Superior al Magistraturii a fost ales ca membru al Comitetului executiv pentru un mandat de 2 ani, în continuarea mandatului anterior.

Cât privește proiectele derulate de R.E.C.J. anterior Adunării generale, C.S.M. a participat activ în cadrul tuturor proiectelor derulate, respectiv: „*Reforma judiciară*” (în calitate de coordonator), „*Justiție, societate și media*”, „*Cereri de cooperare*”, „*Consiliile judiciare*” și „*Dezvoltarea unor standarde minime pentru justiție II*”. Astfel, în prima parte a anului 2012, C.S.M. a participat în mod activ la lucrările desfășurate în cadrul proiectelor derulate și finanțate de R.E.C.J. (reuniunile de lucru din 9-10 februarie 2012 - Haga, 6 martie 2012 - Roma, 19 martie 2012 - Roma, 21-23 martie 2012 - Roma, 5-6 martie 2012 - Palma de Mallorca). Totodată, Adunarea Generală a stabilit ca R.E.C.J. să deruleze în perioada 2012-2013 trei proiecte, respectiv „*Dezvoltarea unor standarde minime pentru justiție II*”, „*Cristalizarea liniilor directoare, recomandărilor și standardelor RECJ*” și „*Reforma judiciară – follow up*”, C.S.M. coordonând lucrările acestui din urmă grup. În cadrul noilor proiecte ale Rețelei, C.S.M. și-a adus aportul cu ocazia întâlnirilor de lucru ce au avut loc la Bruxelles - 17-18 septembrie 2012, Vilnius - 3-4 decembrie 2012, 10 decembrie 2012 și 17-18 decembrie 2012, documentele finale urmând a fi prezentate în cursul lunii iunie 2013 cu ocazia Adunării Generale de la Sofia. De asemenea, în data de 29 iunie 2012, un reprezentant al C.S.M. a participat la Seminarul organizat de Rețeaua europeană la nivel tehnic pentru o mai bună colaborare și sprijinire a activității R.E.C.J.

IV.2. Forme clasice de cooperare judiciară internațională

Pe lângă aplicarea instrumentelor juridice bazate pe principiul recunoșterii reciproce a hotărârilor între statele membre ale Uniunii Europene și participarea la organisme pan-europene relevante, autoritățile judiciare române au desfășurat o intensă activitate de cooperare judiciară în baza tratatelor bilaterale și a convențiilor multilaterale, atât în relația cu state membre ale U.E., cât și cu state terțe.

Extrădarea

▪ Extrădarea activă

În anul 2012, Ministerul Justiției a solicitat, la propunerea instanțelor judecătorești, extrădarea unui număr de 92 de persoane localizate pe teritoriile mai multor state. În ordine descrescătoare, cele mai multe cereri de extrădare au fost transmise Elveției (21), Statelor Unite ale Americii (18) și Italiei (16).

Din numărul total al persoanelor sus menționate, un procent de 98% sunt căutate pentru executarea unor pedepse cu închisoare, aplicate prin hotărâri de condamnare definitive, iar restul pentru punerea în executare a unor mandate de arestare preventivă emise în faza urmăririi penale sau judecătii, după caz.

Un număr de 19 persoane au fost deja extrădate, procentul cel mai mare de cereri de extrădare admise înregistrându-se în relația cu autoritățile elvețiene (13 din cele 21 de cereri transmise) și norvegiene (4 din cele 9 cereri transmise). Pentru restul persoanelor, cererile sunt în curs de soluționare, în diferite etape ale procedurii.

Figura 4 - Statistica cererilor de extrădare în funcție de statele solicitate

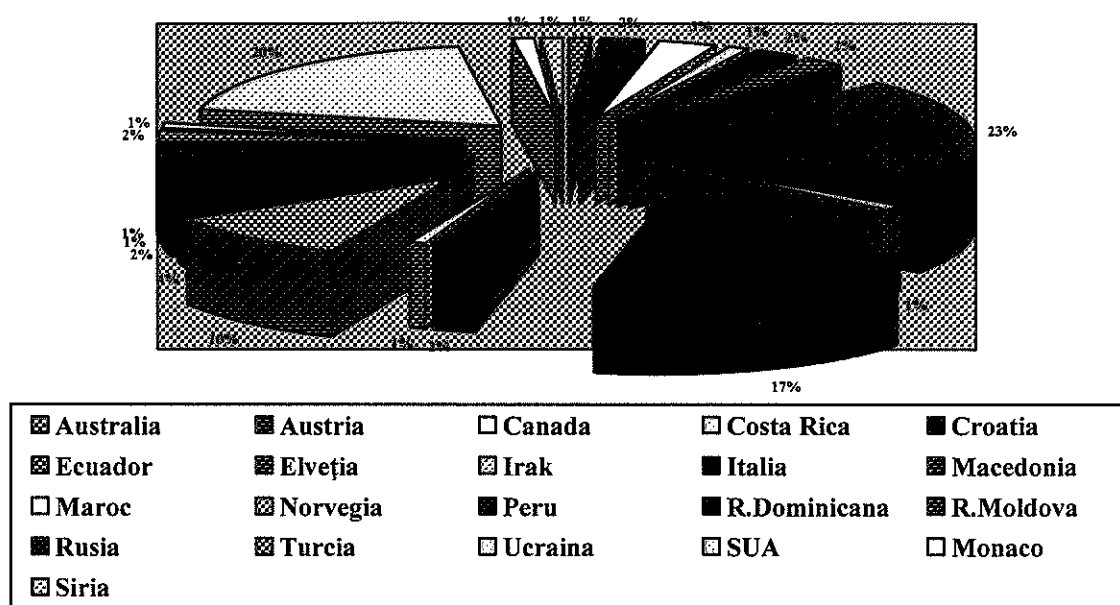
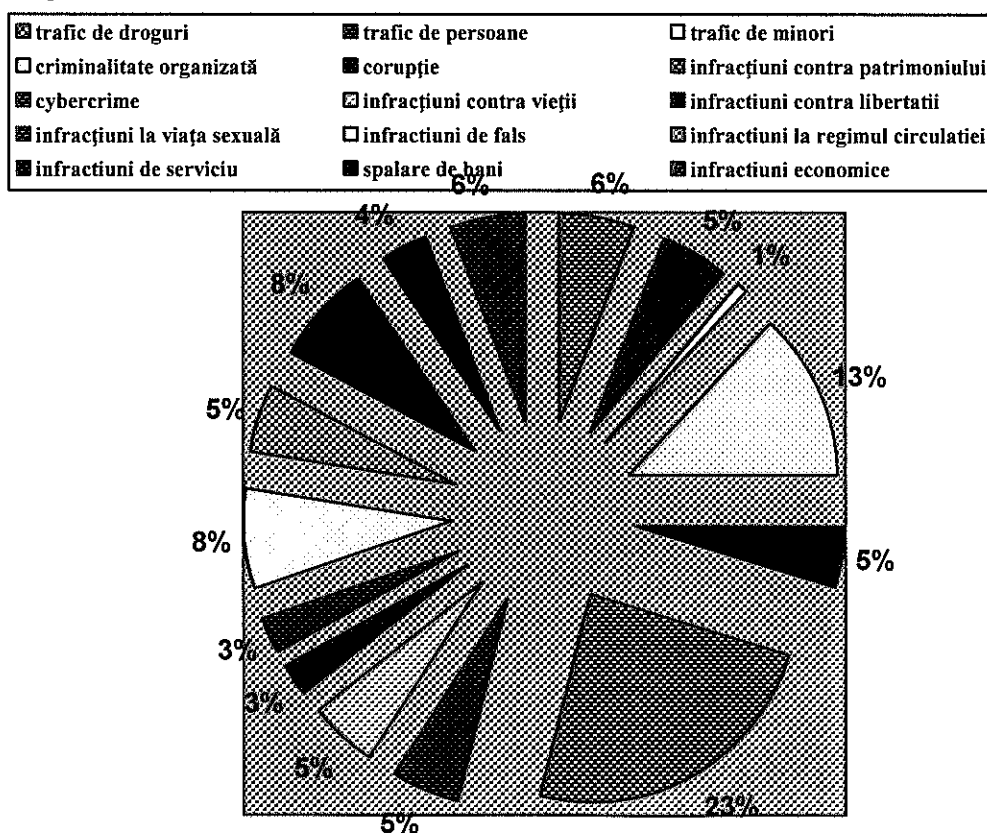

Figura 5 - Statistica cererilor de extrădare în funcție de natura infracțiunilor

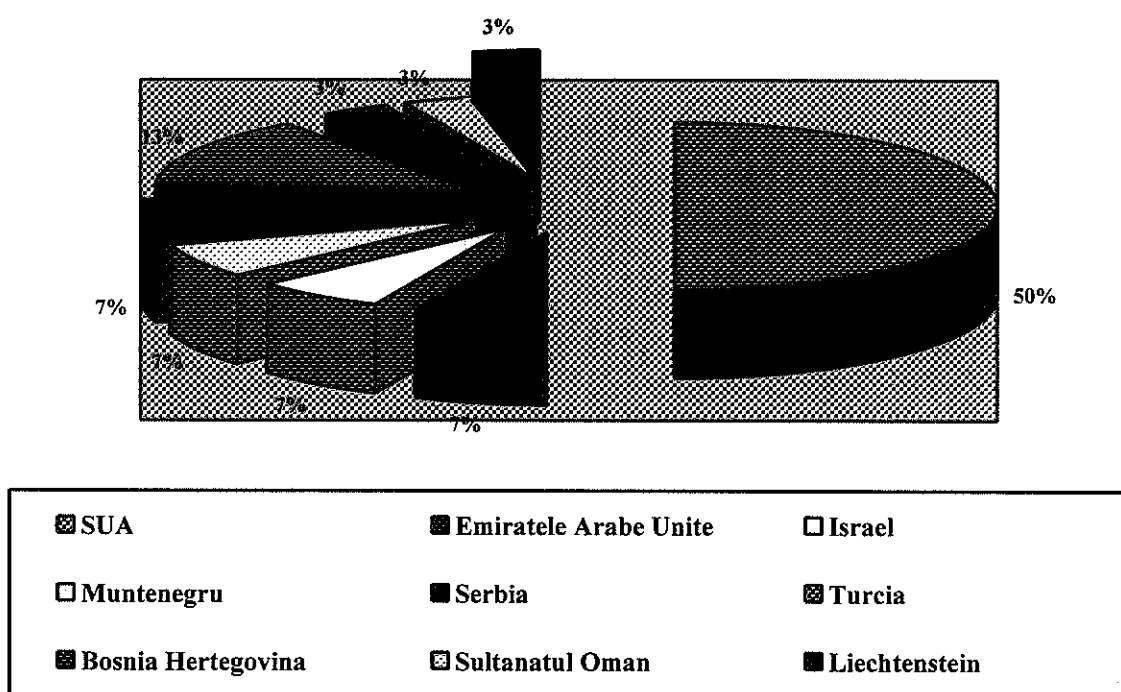

▪ Extrădare pasivă

În anul 2012, autoritățile române au primit 36 de cereri de extrădare și arestare provizorie în vederea extrădării. S-a stabilit că, în ceea ce privește cererile de arestare provizorie în vederea extrădării, într-un număr de 10 cazuri nu au fost îndeplinite condițiile legale (lipsa unui tratat, absența reciprocității, nerespectarea prevederilor tratatului aplicabil). Din totalul de 36 de cereri, 26 au vizat cetățeni români.

Din perspectiva tipologiei infracționale, extrădarea și arestarea provizorie în vederea extrădării au fost solicitate pentru infracțiuni de criminalitate informatică, înșelăciune, fraudă bancară, spălare de bani, infracțiuni de fals, trafic de droguri.

Figura 6 - Statistica cererilor de extrădare în funcție de statele solicitante

📌 **Transferarea în România a cetățenilor români condamnați în străinătate**

În 2012, s-au aflat în curs de soluționare 941 de dosare privind transferarea în România a unor cetățeni români condamnați în străinătate. 347 de dosare (însemnând 36,87%) s-au înregistrat în anul 2012, restul de 594 (însemnând 63,73 %) fiind înregistrate în 2011.

În 2012 au fost soluționate definitiv 229 dosare (au fost emise și transmise spre executare 229 mandate de executare a pedepsei închisorii), 35 făcând parte din categoria celor înregistrate în anul 2012. 707 dosare sunt pendinte, în diferite etape. Din numărul total de 229 de mandate de executare a pedepsei închisorii emise de Curtea de Apel București, în anul 2012, au fost puse efectiv în executare (în sensul aducerii în țară și încarcerării în penitenciarele aflate în subordinea Administrației Naționale a Penitenciarelor a persoanelor față de care au fost emise) 135 de mandate.

La finalul anului 2012, se aflau pendinte, în diferite etape, 712 de dosare.

Din analiza comparativă a cererilor înregistrate în 2011 și 2012, rezultă o creștere în 2012 a acestora în relația cu Italia, Spania, Ungaria, Danemarca, Norvegia și Marea Britanie.

✚ Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile române

▪ În fază de urmărire penală

În cursul anului 2012, la nivelul Ministerului Public au fost **formulate 1189** cereri de asistență judiciară internațională în faza de urmărire penală.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au fost formulate în cauze având ca obiect cercetarea unor persoane sub aspectul săvârșirii de infracțiuni grave: criminalitate informatică (inclusiv fraudă informatică), spălare de bani, trafic de persoane, trafic de minori, trafic de droguri, infracțiuni economice, infracțiuni contra vieții.

Activitățile solicitate pe cale de comisie rogatorie internațională sunt: obținerea de informații și documente, identificare/localizare persoane, ridicarea de obiecte, interceptarea convorbirilor și comunicărilor, luarea de declarații în calitate de inculpat, martor și parte vătămată, identificare titulari carduri și adresa IP.

▪ În fază de judecată

În 2012, Ministerul Justiției, ca autoritate centrală, a gestionat un număr de 154 de cereri formulate de instanțele judecătorești române.

Cererile au avut ca obiect, în principal, audierea, în calitate de inculpat, martor, parte vătămată, a unor persoane domiciliat sau deținute pe teritoriile altor state, obținerea de documente și informații, transferul temporar al persoanelor deținute în străinătate în vederea participării la judecată în calitate de inculpat, obținerea de informații cu privire la situația juridică a inculpaților deținuți în străinătate, comunicarea de citații, hotărâri judecătorești și rechizitorii persoanelor aflate pe teritoriile altor state.

Cererile au fost formulate în cauze aflate, după caz, în primă instanță, apel sau recurs, pe rolul judecătoriilor (Judecătoriile Sectoarelor 1,3,4,5,6 București, Judecătoria Galați, Judecătoria Târgu Bujor, Judecătoria Râmnicu Vâlcea, Judecătoria Buftea, Judecătoria Urziceni, Judecătoria Brașov, Judecătoria Piatra Neamț, Judecătoria Sighetu Marmației, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Slobozia, Judecătoria Iași, Judecătoria Timișoara), tribunalelor (Tribunalul Iași, Tribunalul București, Tribunalul Constanța, Tribunalul Suceava, Tribunalul Vaslui, Tribunalul Vrancea, Tribunalul Mehedinți), curților de apel (Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Târgu Mureș) și Înalta Curte de Casație și Justiție.

Situația pe state solicitate este următoarea: Republica Moldova, Statele Unite ale Americii, Ucraina, Turcia, Serbia, Grecia, Franța, Germania, Italia, Suedia, Republica Seychelles, Polonia, Franța, Canada, Rusia, Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord

✚ Efectuarea, pe cale de comisie rogatorie internațională, de acte procedurale în cauze instrumentate de autoritățile străine

▪ În fază de urmărire penală

În 2012, Ministerul Justiției a gestionat un număr de 143 de cereri formulate de autoritățile străine din: Statele Unite ale Americii, Slovenia, Portugalia, Franța, Cipru, Grecia, Italia, Elveția, Republica Moldova, Olanda, Marea Britanie, Canada, Serbia, Monaco, Germania, Turcia, Bosnia și Herțegovina, Bulgaria, Slovacia, Principatul Liechtenstein.

Cererile au avut ca obiect: investigații sub acoperire, efectuarea de percheziții, inclusiv a sistemelor informatice, obținerea de documente și informații, interceptări de convorbiri și comunicații, audierea în calitate de inculpat, martor sau parte vătămată a persoanelor aflate în România, ridicarea de obiecte și înscrisuri.

În total, la nivelul Ministerului Public au fost **soluționate 1528** cereri de asistență judiciară internațională.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au vizat infracțiuni de: trafic de arme, trafic de droguri, trafic de persoane, criminalitate informatică, spălare de bani, terorism și narco - terorism, fraudă, evaziune fiscală, migrațiune ilegală, înșelăciune, infracțiuni contra patrimoniului, insultă la adresa președintelui țării, prostituție, proxenetism.

Cererile au fost transmise și executate de Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism (Structurile Centrală și Teritoriale) și parchetele de pe lângă judecătorii și tribunale.

▪ În fază de judecată

În 2012, Ministerul Justiției, ca autoritate centrală, a gestionat un număr de 120 de cereri formulate de instanțele străine. Cererile au avut ca obiect audierea, în calitate de inculpat, martor, parte vătămată, a unor persoane domiciliare sau deținute în România, efectuarea de expertize și comunicarea de citații, hotărâri judecătorești și rechizitorii persoanelor domiciliare în România.

Cererile au fost transmise și executate de judecătorii (Judecătoria Slatina, Judecătoria Dej, Judecătoria Focșani, Judecătoria Brăila, Judecătoria Galați, Judecătoria Râmnicu Vâlcea, Judecătoria Lugoj, Judecătoria Mangalia, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Constanța, Judecătoria Piatra Neamț, Judecătoria Buzău, Judecătoria Pașcani, Judecătoria Baia Mare, Judecătoria Ploiești, Judecătoria Pitești, Judecătoriile Sectoarelor 1, 3 și 4 București) și tribunale (Tribunalul București, Tribunalul Brașov, Tribunalul Dolj, Tribunalul Vâlcea, Tribunalul Dâmbovița, Tribunalul Constanța, Tribunalul Galați).

Situația statistică pe state solicitate: Turcia, Grecia, Spania, Republica Moldova, Macedonia, Spania, Polonia, Principatul Liechtenstein.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au fost formulate în cauze privind infracțiuni de contrabandă, trafic de droguri, trafic de persoane, infracțiuni bancare, criminalitate informatică, înșelăciune, amenințare.

✦ Audieri prin video-conferință

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat (primire, analiză, transmitere, coordonare) un număr de 21 de cereri de audieri prin video-conferință formulate de instanțele judecătorești române (*judecătorii, tribunale, curți de apel și Înalta Curte de Casație și Justiție*).

Situația pe categorii de instanțe care au solicitat și realizat audierea prin video-conferință se prezintă astfel: Judecătoria Moinești (1), Judecătoria Sectorului 3 București (1), Tribunalul Bacău (1), Tribunalul București (2), Curtea de Apel Alba Iulia (1), Curtea de Apel Bacău (4), Curtea de Apel București (5), Curtea de Apel Brașov (1), Curtea de Apel Cluj (2), Curtea de Apel Craiova (1), Înalta Curte de Casație și Justiție (1).

Din perspectiva calității procesuale, au fost audiate: în calitate de *inculpat*, 11 persoane, în calitate de *martor*, 10 persoane, și, în calitate de *parte vătămată*, o persoană.

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au vizat audierea în cauze penale având ca obiect cercetarea unor persoane sub aspectul săvârșirii infracțiunilor: trafic de stupefiante, trafic de persoane, spălare de bani, infracțiuni de corupție, infracțiuni contra patrimoniului.

Tot în anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat un număr de 69 de cereri de audieri prin video-conferință formulate de autoritățile străine.

Situația pe categorii de instanțe care au executat cererile de audiere prin video-conferință formulate de alte state se prezintă astfel: Curtea de Apel Alba Iulia (4), Curtea de Apel Bacău (4), Curtea de Apel Brașov (2), Curtea de Apel București (15), Curtea de Apel Cluj (5), Curtea de Apel Constanța (2), Curtea de Apel Craiova (5), Curtea de Apel Galați (10), Curtea de Apel Iași (4), Curtea de Apel Pitești (1), Curtea de Apel Ploiești (6), Curtea de Apel Suceava (5), Curtea de Apel Târgu Mureș (2), Curtea de Apel Timișoara (4).

Din perspectiva tipologiei infracționale, cererile au fost formulate în cauze având ca obiect cercetarea mai multor persoane sub aspectul săvârșirii de infracțiuni grave: spălare de bani, trafic de persoane, trafic de droguri, prostituție, proxenetism, criminalitate informatică (skimming bancar), infracțiuni de fals, infracțiuni contra vieții, infracțiuni contra patrimoniului (consecințe grave și deosebit de grave).

Din perspectiva calității procesuale a persoanelor audiate, au fost audiate: în calitate de *inculpat*, 13 persoane, în calitate de *martor*, 49 persoane, și în calitate de *parte vătămată*, 5 persoane.

Transferul de proceduri penale în și din România

În anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat 40 de cereri de preluare a urmăririi penale formulate de alte state în cauze având ca obiect săvârșirea de către cetățenii români de infracțiuni pe teritoriile următoarelor state: Franța (1), Serbia (2), Slovacia (6), Bulgaria (2), Elveția (3), Bosnia și Herțegovina (1), Slovenia (15), Austria (5), Germania (1), Croația (1), Muntenegru (2), Italia (1).

Tot în anul 2012, Ministerul Justiției a gestionat 5 cereri de preluare a judecății formulate de alte state în cauze având ca obiect săvârșirea de către cetățeni români de infracțiuni pe teritoriile următoarelor state: Slovenia (3), Slovacia (1) și Bulgaria (1).

Din perspectiva tipologiei infracționale, infracțiunile săvârșite fac parte din categoria infracțiunilor contra patrimoniului, contra persoanei, la regimul circulației pe drumurile publice și contrabanda.

În anul 2012, Ministerul Justiției a primit, verificat și transmis 3 cereri de transfer a trei proceduri judiciare aflate pe rolul instanțelor judecătorești în Italia (1), Grecia (1) și Germania (1). Motivele care au stat la baza transferului judecății: inculpatul este deținut în statul solicitat în executarea unei pedepse privative de libertate, inculpatul este cetățean al statului solicitat, inculpatul locuiește pe teritoriul statului solicitat.

Cooperarea în materie civilă și comercială

La Ministerul Justiției au fost înregistrate și transmise, în străinătate (state nemembre ale Uniunii Europene):

- 599 cereri de asistență judiciară având ca obiect comunicări de acte, formulate de instanțele judecătorești române, în baza Convenției privind notificarea și comunicarea de acte judiciare și extrajudiciare, Haga, 1965, precum și a tratatelor/convențiilor bilaterale;
- 84 cereri de asistență judiciară internațională având ca obiect obținerea de probe, formulate de instanțele judecătorești, în baza Convenției privind obținerea de probe în străinătate, Haga 1970, precum și a tratatelor/convențiilor bilaterale/ curtoaziei internaționale.

Capitolul V Raporturile dintre sistemul justiției și celelalte instituții și organisme, precum și cu societatea civilă

V.1 Raporturile puterii judecătorești cu puterea legislativă și executivă

Ca și în anii trecuți, în cursul anului 2012, raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu Parlamentul României s-au concretizat, în principal, în participarea unor reprezentanți ai Consiliului la ședințele comisiilor de specialitate ale celor două camere ale Parlamentului în care s-au discutat acte normative care vizau sistemul judiciar.

Printre principalele proiecte de acte normative care au vizat activitatea instanțelor judecătorești și a parchetelor de pe lângă acestea, la a căror dezbateri Consiliul Superior al Magistraturii a fost reprezentat, se numără proiectul de lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, proiectul de lege pentru punerea în aplicare a Codului penal și pentru modificarea și completarea unor acte normative care cuprind dispoziții penale, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Codului penal și a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, propunerea legislativă privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, proiectul de lege privind statutul personalului de specialitate din cadrul instanțelor judecătorești și al parchetelor de pe lângă acestea.

Reprezentanții Consiliului Superior al Magistraturii au fost prezenți și la dezbaterile din cadrul Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților referitoare la proiectul de lege privind revizuirea Constituției, fiind formulate și unele propuneri de amendamente vizând, în principal, activitatea sistemului judiciar.

De asemenea, raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu puterea legislativă s-au manifestat și prin *exprimarea unor avize și puncte de vedere* asupra unor propuneri legislative sau proiecte de acte normative, la solicitarea Camerelor Parlamentului. Cu titlu de exemplu, sunt de menționat: avizul cu privire la propunerea legislativă privind înființarea tribunalelor specializate pentru conflictele de muncă și asigurări sociale, punctul de vedere cu privire la amendamentul formulat în cadrul dezbaterilor asupra proiectului de lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 23/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și pentru prorogarea termenului prevăzut la art. III din titlul XVI al Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniul proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, exprimat la solicitarea Comisiei juridice, de numiri, disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului României (ședința Plenului din 15 noiembrie 2012).

Tot la solicitarea Comisiei juridice, de numiri, de disciplină, imunități și validări din cadrul Senatului a fost exprimat un punct de vedere cu privire la propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind sancțiunile penale pentru utilizările abuzive ale informațiilor privilegiate și manipulările pieței, COM (2011) 654 final. În acest sens, având în vedere că eficacitatea actualelor regimuri de sancțiuni aplicate în statele membre pentru infracțiunile de abuz de piață s-a dovedit a fi insuficientă, întrucât nu se utilizează întotdeauna aceleași definiții pentru aceste infracțiuni, iar divergențele dintre regimurile respective sunt prea mari, permițând eludarea dispozițiilor legale profitând de lacunele existente, prin lărgirea și consolidarea cadrului legislativ și prin extinderea competențelor și înăsprirea sancțiunilor, în ședința din 19 ianuarie 2012, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că măsurile propuse prin proiectul de directivă vor asigura corectitudinea și transparența piețelor financiare din spațiul european.

În cadrul raporturilor Consiliului Superior al Magistraturii cu Parlamentul României se înscrie și elaborarea de către Consiliu a raportului privind starea justiției și a raportului privind

activitatea proprie, ce sunt apoi prezentate Camerelor reunite ale Parlamentului, în conformitate cu dispozițiile art. 38 alin. (6) din Legea nr. 317/2004.

Nu în ultimul rând, trebuie menționat că, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. 4 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, și ale art. 31 alin. 1 din Regulamentul privind procedura alegerii membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 327/2005, s-au transmis Senatului României propunerile de validare a trei membri aleși ai Consiliului Superior al Magistraturii. În urma acestui demers, prin Hotărârea nr. 4/02.04.2012 a Senatului României, publicată în Monitorul Oficial nr. 643 din 8 septembrie 2012, a fost validat domnul procuror Bogdan Gabor, iar prin Hotărârea nr. 36/10.10.2012 a Senatului României, publicată în Monitorul Oficial nr. 695 din 10 octombrie 2012, au fost validați domnul procuror Gheorghe Muscalu și doamna judecător dr. Mona-Lisa Neagoe, ca membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

De asemenea, ca urmare a încetării calității de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, prin demisie, a doamnei judecător dr. Mona Maria Pivniceru, în conformitate cu art. 57 alin. 2 din Legea nr. 317/2004 republicată, coroborat cu art. 18 alin. 4 din aceeași lege, a fost transmisă Senatului României propunerea de validare, în calitate de membru interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, a domnului judecător Adrian Bordea. Acest demers a fost finalizat prin adoptarea, de către Senatul României, a Hotărârii nr. 34/02.10.2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 683 din 3 octombrie 2012, ulterior, domnul judecător fiind validat ca membru ales al Consiliului Superior al Magistraturii (Hotărârea Senatului României nr. 3/28.01.2013, publicată în Monitorul Oficial nr. 60 din 28 ianuarie 2013).

Tot astfel, ca urmare a încetării calității de reprezentant al societății civile în Consiliul Superior al Magistraturii, prin demisie, a doamnei Georgiana Camelia Iorgulescu, în conformitate cu art. 19 și art. 20 din Legea nr. 317/2004 republicată, Senatul României a ales în calitate de reprezentant al societății civile în Consiliul Superior al Magistraturii pe doamna Ciochină Daniela. În acest sens, a fost adoptată Hotărârea nr. 43/20.11.2012, care a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 781 din 20 noiembrie 2012.

În ceea ce privește **raporturile Consiliului Superior al Magistraturii cu puterea executivă**, se evidențiază colaborarea cu Ministerul Justiției din perspectiva procesului legislativ, colaborare în cadrul căreia Consiliul și-a exercitat atribuțiile referitoare la *avizarea actelor normative care privesc activitatea autorității judecătorești* prevăzute de art. 38 alin. 3 din Legea nr. 317/2004.

Nu doar Ministerul Justiției a solicitat avizul Consiliului Superior al Magistraturii asupra unor proiecte de acte normative, ci și *alte ministere*. Spre exemplu, Ministerul Finanțelor Publice a solicitat avizarea proiectului de ordonanță de urgență privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare și a societăților de administrare a investițiilor, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 297/2004 privind piața de capital, cu modificările și completările ulterioare (Hotărârea Plenului nr. 61 din 24 ianuarie 2012). Tot astfel, Ministerul Administrației și Internelor a solicitat avizarea proiectului de Hotărâre a Guvernului nr. 1486/2005 privind asigurarea pazei și protecției obiectivelor, bunurilor și valorilor cu efective de jandarmi, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii exprimând un aviz favorabil prin Hotărârea nr. 909 din 8 octombrie 2012.

La rândul său, Ministerul Transporturilor și Infrastructurii a înaintat Consiliului, spre avizare, proiectul unei Hotărâri de Guvern pentru aprobarea Strategiei Naționale pentru Siguranța Rutieră 2012-2020 și a Programului de Acțiuni Prioritare pe perioada 2012-2020 de implementare a Strategiei Naționale pentru Siguranța Rutieră (Hotărârea Plenului Consiliului nr. 694 din 23 august 2012).

O altă componentă a acestor raporturi o constituie *exprimarea unor puncte de vedere*, la solicitarea Ministerului Justiției sau a altor ministere, cu privire la diverse proiecte de acte

normative ori propuneri legislative. În acest sens, exemplificăm punctul de vedere cu privire la propunerea legislativă privind amnistierea unor infracțiuni și grațierea unor pedepse, la solicitarea Ministerului Justiției (ședința Plenului din data de 15 noiembrie), punctul de vedere exprimat la solicitarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Turismului cu privire la proiectul de lege privind înființarea, organizarea și funcționarea asociațiilor de proprietari și administrarea condominiilor (ședința Plenului din data de 14 iunie 2012).

În fine, tot în cadrul relațiilor Consiliului cu puterea executivă trebuie amintită participarea reprezentanților Consiliului la lucrările Comisiei de elaborare a Legii de punere în aplicare a Codului de procedură penală, constituită în cadrul Ministerului Justiției.

Nu în ultimul rând, trebuie menționată participarea reprezentanților Consiliului, alături de cei ai Ministerului Justiției, la lucrările diverselor grupuri de lucru interinstituționale constituite la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii sau al altor instituții, pe teme privind sistemul judiciar, cum sunt *Grupul de lucru interinstituțional pe tema eficientizării procedurilor de valorificare a creanțelor provenite din infracțiuni*, ce reunește reprezentanți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție, ai Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, ai Direcției Naționale Anticorupție, ai Consiliului Superior al Magistraturii, ai Ministerului Finanțelor Publice, ai Agenției Naționale de Administrare Fiscală, ai Agenției Naționale de Integritate, precum și experți din cadrul Oficiului Național de Prevenire a Criminalității și Cooperare pentru Recuperarea Creanțelor Provenite din Infracțiuni, ori *Grupul de lucru interinstituțional pentru pregătirea sistemului judiciar în vederea intrării în vigoare a noilor coduri*, înființat în ședința Plenului din 8 octombrie 2012, din care fac parte reprezentanți ai Consiliului, ai instanțelor, ai parchetelor și ai celorlalte instituții implicate, printre care și Ministerul Justiției.

Tot astfel, menționăm crearea în ședința Plenului Consiliului din data de 26 noiembrie 2012 a unei comisii mixte de lucru, Ministerul Justiției – Înalta Curte de Casație și Justiție – Consiliul Superior al Magistraturii, în vederea stabilirii calendarului de preluare de către Înalta Curte de Casație și Justiție a bugetelor instanțelor.

În ceea ce privește **relația Consiliului cu Președintele României**, aceasta este reglementată, în esență, prin dispozițiile Legii nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată.

Dintre aspectele relevante pentru anul 2012, amintim decizia Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din 12 ianuarie 2012, de a se adresa Administrației Prezidențiale pentru a propune evaluarea oportunității de retrimiteri la Parlament a proiectului de Lege privind modificarea Legilor nr. 303/2004 și nr. 317/2004, cu referire la răspunderea disciplinară și la Inspekția Judiciară, în vederea reluării dezbaterilor, în raport și de considerentele exprimate anterior de Consiliul Superior al Magistraturii și de sistemul judiciar.

La rândul său, **Departamentul constituțional legislativ din cadrul Administrației prezidențiale s-a adresat Consiliului Superior al Magistraturii, solicitând exprimarea unui punct de vedere asupra oportunității intrării în vigoare a Legii privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă.**

V.2 Raporturile cu societatea civilă și mass-media

Pe lângă aspectele referitoare la relațiile reprezentanților instanțelor cu reprezentanții mass media, prezentate în cadrul Secțiunii 3 a Capitolului III din Raport, un domeniu de mare însemnătate îl reprezintă modul în care sistemul judiciar aplică prevederile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

În vederea interpretării și aplicării în mod unitar a dispozițiilor acestui act normativ, curțile de apel și instanțele arondate acestora au adoptat măsuri prin care s-a urmărit optimizarea

aplicării acestor prevederi. Aceste măsuri au vizat o multitudine de aspecte – de la publicarea pe site a textului de lege, actualizarea informațiilor de interes public pe site-ul instanțelor, stabilirea unor reguli interne și a unor practici unitare în furnizarea informațiilor de interes public, soluționarea în termen și cât mai detaliat a petițiilor formulate în temeiul legii, instruirea purtătorilor de cuvânt și întărirea colaborării dintre aceștia și până la elaborarea și punerea la dispoziția publicului a unor pliante informative sau întâlniri între conducerea Birourilor de Informare și Relații Publice în cazurile în care au existat interpretări diferite ale unor dispoziții conținute în actul normativ.

În dorința de a veni în întâmpinarea personalului birourilor de informare și relații publice din cadrul instanțelor judecătorești și unităților de parchet care soluționează cererile formulate în conformitate cu prevederile Legii nr. 544/2001, Biroul de Informare Publică și Relații cu Mass Media al C.S.M. a publicat în cursul lunii mai 2012, pe site-ul instituției, un set de *Instrucțiuni referitoare la cererile formulate în temeiul Legii nr. 544/2001* (http://www.csm1909.ro/csm/linkuri/15_05_2012_49067_ro.doc). Aceste *Instrucțiuni* prezintă și interpretează, sintetic, principalele prevederi ale Legii nr. 544/2001, obligațiile ce decurg din acestea pentru C.S.M., instanțe și parchete, situațiile de excepție în raport cu dispozițiile actului normativ, termenele de comunicare a informațiilor solicitate, modalitatea efectivă de comunicare la cerere, căile de atac (reclamația administrativă și plângerea la instanță) etc.

În domeniul dotării cu logistica necesară Birourilor de Informare și Relații Publice din cadrul instanțelor, curțile de apel au declarat (cu excepția Curții de Apel Brașov, care a reclamat lipsa mijloacelor logistice) că, la majoritatea instanțelor, există echipamentele tehnice și de IT corespunzătoare – fax, scanner, fax, copiator, telefon mobil și conexiune la internet.

La nivelul unităților de parchet, principalele măsuri adoptate cu privire la aplicarea prevederilor Legii nr. 544/2001 au vizat desemnarea unor persoane cu atribuții în legătură cu aplicarea actului normativ menționat, participarea acestor persoane la diferite forme de pregătire în acest domeniu, instituirea și derularea unei colaborări eficiente între cei însărcinați cu operaționalizarea legii cu Biroul de Informare Publică și Relații Publice din cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și unitățile de parchet aflate în circumscripție. Totodată, la nivelul a opt unități de parchet au fost prelucrate dispozițiile legale în materie, studiindu-se și practica în această materie, apreciind ca utilă diseminarea notelor și materialelor transmise de către B.I.P.R.P. din cadrul P.I.C.C.J. În ceea ce privește logistica necesară desfășurării activității biroului responsabil cu aplicarea Legii nr. 544/2001, insuficienta asigurare a acesteia a fost evidențiată doar de Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău.

În cursul anului 2012, majoritatea curților de apel nu a raportat deficiențe semnificative în legătură cu desfășurarea activităților specifice legate de aplicarea Legii nr. 544/2001. Excepție au făcut Curtea de Apel Oradea, care a semnalat „*problema obiectivă a amenajării sediilor tribunalelor din circumscripție*”, Curtea de Apel Pitești care a reclamat „*lipsa unui cadru legal clar de aplicare a dispozițiilor art. 9 din Legea 544/2001*” și Jucătoria Iași care a evocat „*dificultatea furnizării de date statistice în scurt timp, în situația în care aceste evidențe nu erau întocmite, activitatea fiind laborioasă ca urmare a necesității verificărilor evidențelor scriptice. De asemenea, necesitatea obținerii avizului judecătorului cauzei în cazul cererilor de studiu dosar de către presă a făcut ca aceste cereri să fie soluționate într-un timp mai îndelungat*”.

La nivelul parchetelor nu au fost raportate deficiențe în legătură cu derularea activităților specifice aplicării Legii nr. 544/2001, ceea ce arată că la nivelul parchetelor scopul dispozițiilor acestui act normativ a fost înțeles și asumat.

În privința situației consemnate la Judecătoria Iași referitor la desfășurarea activităților legate de aplicarea Legii nr. 544/2001, Curtea de Apel Iași a menționat că au fost luate măsuri pentru înlăturarea deficiențelor semnalate. Astfel, s-a luat măsura întocmirii de evidențe statistice în anumite materii, cum ar fi cea a medierii, precum și măsura admiterii cererilor de

audiență adresate președintelui instanței, în principal, de către persoane private de libertate, pentru o mai mare asigurare a transparenței în activitatea instanței.

Referitor la aspectul implementării prevederilor art. 5 alin. 1 lit. g și h, precum și ale art. 5 alin. 1 lit. a, b, c, d, e, f și i din Legea nr. 544/2001, toate curțile de apel au raportat că au fost respectate și îndeplinite dispozițiile menționate. Excepție au făcut Tribunalul Harghita și Judecătoria Târnăveni, care au precizat că au respectat și îndeplinit parțial aceste dispoziții, Judecătoria Gheorgheni arătând însă că dispozițiile nu au fost încă implementate.

Majoritatea curților de apel a raportat că acestea și instanțele din subordine au actualizat paginile lor de internet cu categoria documentelor și informațiilor prevăzute de H.C.S.M. nr. 515/2012 de modificare și completare a „Regulamentului de ordine interioară al instanțelor de judecată”. Excepție fac Tribunalul Dâmbovița (la care această acțiune încă nu s-a finalizat), Curtea de Apel Brașov și Judecătoria Târgu Secuiesc (parțial), Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Tribunalul Covasna (în curs de actualizare), Judecătoria Luduș și Judecătoria Târnăveni (nu au fost actualizate).

În ceea ce privește implementarea prevederilor art. 5 alin. 1 lit. g și h, precum și ale art. 5 alin. 1 lit. a, b, c, d, e, f și i din Legea nr. 544/2001, toate unitățile de parchet au raportat că prevederile au fost implementate, excepție făcând unele unități aflate în circumscripția Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Iași, care nu au o pagină de internet proprie. Din cuprinsul raportărilor rezultă că, la nivelul unităților de parchet, a fost manifestat, în mod constant pe parcursul anului 2012, un interes aparte pentru asigurarea comunicării informațiilor și transparenței instituționale în baza dispozițiilor legale în materie. Actualizarea paginilor de internet arată că și la nivelul parchetelor au fost însușite și implementate dispozițiile Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public.

Instanțele judecătorești au adoptat, și în anul 2012, ca și în anii precedenți, o multitudine de măsuri pentru a asigura diseminarea informațiilor de interes public privind sistemul judiciar. Dintre acestea, pot fi enumerate publicarea pe site-uri și actualizarea permanentă a acestora în privința informațiilor de interes public, formularea răspunsurilor la cereri în termenul prevăzut de lege, elaborarea comunicatelor de presă, organizarea conferințelor de presă, acordarea de interviuri, elaborarea unor broșuri pentru justițiabili, organizarea Zilei ușilor deschise și a Zilei europene a justiției, asigurarea funcționării info-chioșcurilor etc.

În ceea ce privește diseminarea datelor de interes public privind sistemul judiciar, și la nivelul parchetelor au fost adoptate o serie de măsuri destinate eficientizării acestui domeniu. Principalele măsuri au vizat publicarea comunicatelor de presă și a informațiilor de interes public pe pagina de internet și afișarea acestora în spațiul public din cadrul parchetelor, publicarea unor informări săptămânale privind sinteza activităților unităților de parchet, preocuparea permanentă pentru actualizarea paginilor de internet, furnizarea unor materiale către reprezentanții mass media și comunicarea integrală și rapidă a informațiilor, susținerea unor declarații de presă și organizarea evenimentelor de tipul „Ziua ușilor deschise”. Deschiderea manifestată față de justițiabili și reprezentanții mass media demonstrează că personalul unităților de parchet și-au însușit prevederile legale în materia accesului la informațiile publice.

Ca și în anii precedenți, și în anul 2012 intervențiile formulate de organizațiile non-guvernamentale în cauzele înregistrate pe rolul instanțelor judecătorești s-au înscris în marja de 0 – 5 % și nu au avut vreo influență asupra calității soluțiilor pronunțate de instanțe.

Prin modul în care s-a implicat în dialogul justiție-societate, prin intermediul mass media, personalul tuturor Birourilor de Informare și Relații Publice a probat faptul că s-a înțeles necesitatea unui feedback, venit din partea societății, în raport cu activitatea justiției.

În temeiul acestui feedback, s-a putut evidenția impactul social al activității instanțelor și parchetelor și, pe această bază, eventualele reglaje necesare pentru corijarea aspectelor cu

potențial negativ care pot avea drept rezultat o percepție publică eronată asupra actului de justiție, asupra rezultatelor eforturilor de reformă a sistemului judiciar în concordanță cu standardele europene în materie, cu efecte directe asupra încrederii cetățenilor, a imaginii întregului sistem.

Purtătorii de cuvânt ai instanțelor au considerat că relația instituțională dintre acestea și mass media este, fără excepție, **foarte bună** (6 curți de apel) și **bună** (10 curți de apel).

La nivelul unităților de parchet, purtătorii de cuvânt au caracterizat relația instituțională a parchetelor cu mass media ca fiind **foarte bună – 10 parchete** și **bună – 6 parchete**.

În vederea ameliorării relației instituționale cu mass media, reprezentanții curților de apel au identificat o serie de elemente și factori care pot contribui în acest sens. Printre acestea se numără responsabilizarea jurnaliștilor, adoptarea unei atitudini pro-active față de solicitările presei, organizarea unor întâlniri periodice ale personalului Birourilor de Informare și Relații Publice cu reprezentanții mass media, utilizarea mai intensă a tuturor instrumentelor de comunicare publică (comunicate de presă, conferințe și declarații de presă, briefinguri de presă, interviuri) etc. Au revenit, ca și în anii precedenți, propunerile privind specializarea purtătorilor de cuvânt (Curtea de Apel Craiova) și necesitatea degrevării parțiale a purtătorilor de cuvânt de activitatea de judecată (Curtea de Apel Suceava).

Purtătorii de cuvânt de la nivelul unităților de parchet, deși au caracterizat relația cu mass media ca fiind *foarte bună și bună*, au apreciat că pe acest palier mai pot fi aduse unele contribuții pentru optimizarea relației cu mass media, indicând factori precum: organizarea unor forme de pregătire profesională, întâlnirile informale, necesitatea respectării confidențialității cercetărilor penale de către persoanele care solicită date din dosare, desemnarea unor corespondenți mass media care au și formație juridică, redarea fidelă a conținutului comunicărilor purtătorilor de cuvânt, respectarea deontologiei profesionale de către jurnaliști, precum și o mai mare disponibilitate pentru comunicare manifestată de ambele părți și respectarea programului de lucru.

V.3 Raporturi interne

În cadrul amplului proces de reformă a sistemului judiciar românesc, un loc aparte îl deține preocuparea în vederea aprofundării comunicării între toți factorii implicați în realizarea actului de justiție. Bunele relații în cadrul sistemului judiciar, dar și cu celelalte instituții și organisme, reprezintă temelia desfășurării eficiente a activității judiciare și influențează percepția opiniei publice asupra actului de justiție.

Marea majoritate a curților de apel, ca și instanțele din subordine, au apreciat că au o relație de colaborare **foarte bună** cu parchetele corespunzătoare, cu excepția a două curți de apel (Curtea de Apel Timișoara și Curtea de Apel Târgu Mureș), care au apreciat-o **drept bună**.

Factorii care pot contribui la îmbunătățirea în continuare a relației instituționale dintre instanțe și unitățile de parchet, potrivit opiniilor exprimate de curțile de apel, au fost: respectarea termenelor prevăzute de lege pentru sesizarea instanței în cazul măsurilor preventive, comunicarea datelor sau înscrisurilor solicitate de instanță într-un timp util, schimburi de informații periodice la nivel instituțional care să vizeze identificarea vulnerabilităților locale în desfășurarea și organizarea activităților judiciare de interes comun, precum și în scopul creării unor bune practici, păstrarea unor raporturi colegiale și principiale.

Unitățile de parchet au caracterizat, la rândul lor, relația cu instanțele corespunzătoare ca fiind **foarte bună**, doar un număr de două parchete de pe lângă curțile de apel apreciind-o ca fiind **bună** (Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Bacău și Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța).

În vederea întăririi conlucrării instituționale cu instanțele, parchetele au indicat printre factorii favorizanți: creșterea gradului de comunicare inter-instituțională, accesul parchetelor la programul informatic ECRIS implementat la nivelul instanțelor, participarea la forme comune de pregătire, stabilirea de către instanțe a unui program, pentru procurori, în vederea accesului la dosarele pentru studiul necesar pregătirii ședințelor de judecată.

În ceea ce privește relația cu Consiliul Superior al Magistraturii, instanțele judecătorești și parchetele au apreciat-o ca **fiind bună**, cu excepția Curții de Apel București, care a avut o opinie diferită, caracterizând relația cu Consiliul Superior al Magistraturii drept **satisfăcătoare**.

Referitor la modalitățile prin care poate fi îmbunătățită relația instituțională a Consiliului Superior al Magistraturii cu instanțele și unitățile de parchet de pe lângă acestea, au fost formulate o serie de sugestii, printre care: Consiliul să consulte mai des instanțele și parchetele în procesul decizional; să depună eforturi în vederea apărării cât mai eficiente a magistraților împotriva imixtiunilor și presiunilor de orice natură, susceptibile să aducă atingere independenței, prestigiului, reputației și probității profesionale, drepturilor și statutului profesional.

Instanțele judecătorești și parchetele au apreciat relația instituțională cu barourile de avocați ca fiind **bună**, între factorii care pot contribui la îmbunătățirea acesteia fiind evocați: preocuparea în direcția creșterii responsabilității avocaților în realizarea actului de justiție, întărirea disciplinei și punctualității apărătorilor din oficiu, manifestarea permanentă a respectului reciproc între avocații aflați pe poziții de adverse, alocarea de către ordonatorii de credit a resurselor financiare pentru achitarea promptă a onorariilor din oficiu datorate, organizarea unor seminarii comune magistrați - avocați, stabilirea unui calendar de întâlniri periodice ale conducerilor instanțelor și parchetelor cu cele ale barourilor, identificarea unor noi măsuri în vederea îmbunătățirii conlucrării.

În ceea ce privește relațiile instituționale ale instanțelor cu Biroul local de expertize judiciare și cu consilierii juridici, concluzia care a reieșit din răspunsurile curților de apel a fost că aceste relații pot fi definite ca fiind, în general, **bune**.

La rândul lor, unitățile de parchet au caracterizat relațiile instituționale cu Institutul Național de Medicină Legală, cu experții judiciari și cu organele de cercetare penală, ca fiind **bune**.

Capitolul VI Concluzii privind progresele înregistrate, vulnerabilitățile identificate și măsurile luate sau propuse pentru remedierea acestora

Fără îndoială, anul 2012 a fost unul al provocărilor pentru sistemul judiciar, pornind de la implementarea noului Cod civil și pregătirea implementării noului Cod de procedură civilă, precum și intrarea în vigoare a noii legislații în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, și până la riscurile și amenințările variate la adresa independenței justiției.

Progresele făcute în acest an, grație eforturilor tuturor judecătorilor și procurorilor, dar și al celorlalte categorii de personal din sistemul judiciar, precum și măsurile luate de Consiliul Superior al Magistraturii vor reprezenta cu siguranță temelia unei construcții solide a justiției române, la standarde internaționale.

Plecând de la pașii importanți făcuți în anul 2012, în viitorul apropiat vor trebui continuate eforturile susținute ale tuturor actorilor relevanți ai sistemului judiciar, pentru asigurarea eficienței și eficacității activității. De măsurile ce vor fi luate pentru punerea în aplicare a noilor coduri, inclusiv de alocarea adecvată a resurselor umane și financiare, dar și de investițiile în infrastructura instanțelor și parchetelor, va depinde în cea mai mare măsură succesul reformei judiciare.

Va fi nevoie de adoptarea unei strategii unitare a sistemului judiciar și, în acest sens, de îmbunătățirea cooperării instituționale și crearea unui mecanism de coordonare a acțiunilor factorilor implicați.

Pe baza datelor prezentate în cuprinsul prezentului raport și având în vedere percepția corpului magistraților, dar și a societății civile și a celorlalți vectori de opinie asupra stării justiției, au fost identificate aspecte pozitive, dar și vulnerabilități în funcționarea sistemului judiciar în anul 2012.

Astfel, **anul 2012 este anul cu cel mai mare volum de activitate din istoria justiției românești**. Volumul total de activitate înregistrat la nivelul instanțelor judecătorești, exceptând instanțele militare (3.335.672 dosare), precum și numărul dosarelor soluționate (2.355.786 dosare) reprezintă un record absolut.

Creșterea volumului total de activitate s-a repercutat asupra încărcăturii pe judecător, astfel că, în cursul anului 2012, **la majoritatea instanțelor, indiferent de gradul de jurisdicție, încărcătura pe post de judecător a fost de aproximativ 1.100 de cauze**.

Este de remarcat faptul că, în acest an, încărcătura pe judecător la nivelul instanței supreme (1.170 cauze) a depășit cu aproximativ 100 de cauze/judecător încărcătura de la nivelul judecătoriilor și tribunalelor, situație care este de mepermis și nu poate fi menținută pe viitor.

Similar situației înregistrate la instanțele judecătorești, **la nivelul parchetelor, volumul total de dosare penale (1.754.215 dosare) a crescut comparativ cu anul anterior** și, în corelație cu această creștere, s-a majorat și numărul dosarelor penale soluționate de procurori (590.505 dosare soluționate).

Spre deosebire de situația instanțelor unde, excepând judecătoriile, încărcătura pe judecător a crescut la toate nivelurile de jurisdicție, încărcătura de dosare penale pe procuror a crescut, similar anului anterior, doar la nivelul Direcției Naționale Anticorupție, a parchetelor de pe lângă tribunale și a celor de pe lângă judecători, diminuându-se la Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și la parchetele de pe lângă curțile de apel.

Creșterea volumului de activitate a fost suportată de către instanțele de judecată și parchetele de pe lângă acestea în condițiile în care **schemele de personal nu au suferit suplimentări de posturi în cursul acestui an**.

În ceea ce privește actul de justiție propriu-zis, astfel cum s-a arătat în cuprinsul Capitolului I, **durata de soluționare a cauzelor a rămas aceeași ca și anul trecut**, majoritatea fiind soluționate într-un interval de timp mai mic de 6 luni, aceasta în pofida creșterii volumului de activitate, fapt ce denotă preocuparea magistraților pentru respectarea cerinței de soluționare a cauzelor într-un termen rezonabil.

Cu privire la măsurile luate sau preconizate în vederea pregătirii sistemului judiciar pentru intrarea în vigoare a noilor coduri, pregătirea magistraților, a personalului auxiliar de specialitate, precum și a auditorilor de justiție în cadrul formării profesionale continue/inițiale a reprezentat obiectivul principal al Programelor de formare pentru anul 2012.

Anul 2012 s-a caracterizat și prin **diminuarea numărului total de cereri împotriva Statului roman aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului**, de la 12.286 în anul 2011, la 8.712 în anul 2012, dintre acestea aproximativ 3.000 de cereri fiind inadmisibile.

Principalele domenii în care Curtea de la Strasbourg a pronunțat hotărâri de condamnare a României, relevante pentru sistemul judiciar, sunt: practica judiciară neunitară, durata excesivă a procedurilor judiciare, efectivitatea anchetei penale, echitatea procedurii civile sau penale.

În cursul aceluiași an, România a formulat observații scrise/susținut pledoarii în 17 cereri preliminare, dintre care 12 formulate de instanțele naționale și 5 formulate de instanțe ale altor state membre, iar Curtea de Justiție a Uniunii Europene a pronunțat hotărâri/ordonanțe în 6 cereri preliminare în care România a formulat observații. Cu toate că și în anul 2012 Curtea a pronunțat ordonanțe prin care a constatat vădita inadmisibilitate a cererilor preliminare, numărul cererilor preliminare repetitive a fost redus, solicitările adresate instanței de la Luxemburg acoperind o gamă diversificată de probleme juridice, fapt ce poate indica o mai mare preocupare în aplicarea directă a dreptului Uniunii Europene, cât și o consolidare a nivelului de cunoștințe în acest domeniu la nivelul instanțelor naționale.

Și în cursul anului 2012, sistemul judiciar a continuat să se confrunte cu o serie de vulnerabilități:

a) Sporirea în continuare a volumului total de activitate al instanțelor cu 8% și al parchetelor, cu 6%, precum și a încărcăturii pe post de judecător/procuror, în condițiile în care schemele de personal nu au fost suplimentate cu posturi de judecător ori procuror, față de finele anului 2011;

b) Numărul însemnat de judecători și procurori care, la sfârșitul anului 2012, îndeplineau condițiile legale de pensionare (512 judecători de la curțile de apel și instanțele aflate în circumscripția teritorială a acestora, cu excepția Curții Militare de Apel și a instanțelor din subordine, la care se adaugă 18 judecători de la Înalta Curte de Casație și Justiție, și 198 de procurori).

În mod firesc, aceștia pot solicita oricând eliberarea din funcție, astfel că numărul posturilor vacante din sistem va putea fi oricând majorat.

c) Gradul redus de ocupare, la finele anului 2012, a posturilor de judecător de la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție (78,51%) și a posturilor de procuror de la parchetele de pe lângă tribunale (80,06%);

d) Gradul redus de ocupare, prin concurs, a funcțiilor de conducere de la nivelul instanțelor (aprox. 50%) și parchetelor (aprox. 45%);

e) Ponderea redusă a posturilor de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor de grefier existent în statele de funcții și de personal ale instanțelor, calculată ca medie națională (51, 24%, similară celei din anul precedent);

f) Ponderea redusă a posturilor ocupate de grefier cu studii superioare, în numărul total al posturilor ocupate de grefier de la nivelul parchetelor, calculată ca medie națională (67%).

g) Numărul semnificativ al funcțiilor de conducere de la nivelul parchetelor exercitate prin delegare (291 de funcții), redus însă prin comparație cu anul anterior (353 de funcții);

h) Deși prin Legea nr.192/2006 a fost instituită o procedura de soluționare alternativă a litigiilor, prin **mediere**, în cursul anului 2012 numărul cauzelor rezolvate de instanțele judecătorești prin această modalitate a fost de 1729 de medieri în timpul proceselor, superioară anului precedent, dar **nerepresentativă în raport cu gradul de încărcare al instanțelor judecătorești**; la nivelul *parchetelor*, doar patru cauze au fost soluționate prin această procedură.

i) insuficienta autonomie financiară a instanțelor și parchetelor, lipsa resurselor umane și materiale;

Referitor la **nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2012**, instanțele au considerat că acesta a fost mai degrabă nesatisfăcător, decât satisfăcător. Astfel, 10 curți de apel au considerat ca fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 curți de apel au considerat că alocările au fost identice ori similare cu cele din anul 2011, o curte de apel a concluzionat că au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică, iar o altă curte a arătat că au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii.

Parchetele însă, cu privire la **nivelul de finanțare obținut în cursul anului 2012**, au apreciat că acesta a fost satisfăcător. Astfel, 6 parchete au considerat că fondurile au fost identice ori similare cu cele din anul 2011, 3 parchete au apreciat că fondurile au fost relativ suficiente pentru finanțarea activității curente, dar nu și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, 4 dintre parchete au precizat că fondurile au fost insuficiente, atât sub aspectul finanțării activității curente, cât și pentru plata integrală a drepturilor de personal, stabilite conform legii, iar 2 parchete au arătat că aceste fonduri au fost suficiente, luând în considerare și dificultățile generate de criza economică.

În ceea ce privește modul de repartizare a resurselor de către ordonatorii principali de credite, instanțele și parchetele au concluzionat, în majoritate, că alocarea fondurilor se face după criterii relativ obiective.

Privitor la **starea sediilor instanțelor**, potrivit datelor comunicate de Ministerul Justiției, dintr-un număr total de 205 sedii, 111 sedii erau într-o stare bună și foarte bună, 66 de sedii într-o stare acceptabilă și doar 28 de sedii într-o stare rea și foarte rea.

Potrivit opiniilor exprimate de instanțe, deși în majoritatea cazurilor starea sediilor este considerată ca fiind **satisfăcătoare**, există și sedii care se află într-o stare total nesatisfăcătoare, fiind total/parțial improprii desfășurării activității și pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (Judecătoria Zărnești, Judecătoria Bacău, Tribunalul Neamț, Judecătoria Piatra Neamț, Tribunalul și Judecătoria Satu Mare, Curtea de Apel Oradea, Tribunalul Bihor și Judecătoria Oradea). Pentru perioada următoare, instanțele au estimat un necesar de sedii noi pentru 49 de instanțe și de lucrări de extindere la alte 43 de instanțe.

Datele comunicate de **parchete** relevă faptul că acestea dețin în majoritatea cazurilor sedii în proprietate, starea acestora fiind considerată **satisfăcătoare**. Doar câteva sedii au fost apreciate ca fiind total nesatisfăcătoare, respectiv total/parțial improprii desfășurării activității, pentru care nu sunt în desfășurare lucrări de reparații capitale (ex. Parchetul de pe lângă Curtea de Apel București, Parchetul de pe lângă Tribunalul București, Parchetele de pe lângă Judecătoriile Sectoarelor 1-6 București - în prezent își desfășoară activitatea în cadrul aceluiași imobil, în condiții improprii). Aflate

într-o stare asemănătoare, pentru două sedii au fost demarate lucrări de reparații capitale (Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța și Parchetul de pe lângă Judecătoria Constanța). Pentru perioada următoare, parchetele au estimat un necesar de sedii noi pentru 16 parchete, precum și efectuarea de lucrări de extindere la alte 18 parchete.

Asigurarea infrastructurii necesare desfășurării în condiții optime a activității instanțelor este în responsabilitatea Ministerului Justiției, care trebuie să depună eforturile necesare în scopul extinderii, reabilitării și amenajării sediilor existente și construirii de sedii noi, pentru a conferi funcționalitate serviciului public al justiției.

j) incoerența reglementărilor asociată unei multitudini de acte normative, cel mai adesea conținând prevederi contradictorii, în majoritatea domeniilor de legiferare.

Se așteaptă ca intrarea în vigoare a celor 4 coduri să producă o resistemizare a reglementărilor incidente la nivelul sistemului judiciar și să elimine discrepanțele normative.

k) gradul redus de independență al sistemului judiciar

Potrivit opiniilor instanțelor, principala modalitate prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar a constat în luările de poziție publice cu privire la activitatea instanțelor, atât față de cauzele aflate în curs de soluționare, cât și față de hotărârile definitive ori irevocabile. În acest sens, a fost sesizată înmulțirea cazurilor în care reprezentanți ai executivului și/sau legislativului au făcut aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale deținute, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărârilor judecătorești definitive ori irevocabile pe care, fie nu le recunoșteau, fie le contestau ori le puneau sub semnul întrebării. Necorelările și schimbările legislative, în special cele privind agravarea răspunderii magistraților și a sancțiunilor disciplinare, precum stabilirea, prin lege, a răspunderii disciplinare a magistraților pentru conținutul și soluția dată într-o cauză, pentru temeinicia și legalitatea unei hotărâri pronunțate au constituit următorul factor de risc cu o pondere mare în ansamblul răspunsurilor instanțelor. De asemenea, finanțarea necorespunzătoare a sistemului judiciar atât sub aspectul remunerării întregului personal din justiție, cât și sub aspectul bazei materiale, a fost apreciată de către instanțe ca fiind una dintre modalitățile prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar.

În ceea ce privește aprecierile exprimate de parchete cu privire la modalitățile prin care factorul politic a încercat să influențeze sistemul judiciar, în general, parchetele au arătat că aceste presiuni s-au făcut simțite într-o mai mare măsură în anul 2012, față de anul precedent. Cea mai mare parte a acestor parchete a arătat că principala modalitate a reprezentat-o luările de cuvânt în spațiul public (intervenții în mass-media cu privire la sistemul judiciar, comentarea în mass-media a unor soluții ori măsuri ale procurorului luate în dosarele instrumentate etc), urmată de modificările legislative și finanțarea insuficientă a sistemului judiciar, fiind indicate, totodată, și acțiuni de imixtiune și presiune la nivel central.

Principalele **vulnerabilități** privind independența sistemului judiciar au fost percepute de instanțe ca provenind, în principal, din insuficienta autonomie financiară a sistemului judiciar (un număr de 15 curți de apel pronunțându-se în acest sens), urmată de lipsa de resurse umane și materiale cu care se confruntă sistemul judiciar (12 curți de apel) și lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare (11 curți de apel). Într-o măsură mai mică au fost indicate de către instanțe drept vulnerabilități: cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar (4 curți de apel), lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea (3 curți de apel). Gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției, lipsa de implicare a instituțiilor sistemului judiciar în asigurarea independenței acestuia, degradarea prestigiului justiției și a statutului social al magistraților, lipsa de unitate și coerență a

jurisprudenței și nivelul de pregătire profesională a magistraților au fost menționate, fiecare, ca vulnerabilități privind independența sistemului judiciar, numai de câte o curte de apel.

În afara vulnerabilităților menționate au mai fost indicați ca posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar: presiunea mass-media, existența unui număr redus de procurori care instrumentează dosarele de corupție, instituirea răspunderii disciplinare a magistraților pentru conținutul și soluția dată într-o cauză, pentru temeinicia și legalitatea unei hotărâri pronunțate, precum și legiferarea neclară a răspunderii magistraților și tendința declarată a puterii politice de modificare a statutului magistraților și a rolului organismelor reprezentative ale acestora, în sensul diluării și, respectiv, diminuării atribuțiilor acestora, coroborate cu poziționările publice constante ce vizează decredibilizarea întregului corp de magistrați, înmulțirea cazurilor în care decidenții puterii politice (reprezentanți ai executivului și/sau legislativului) fac aprecieri, în virtutea funcțiilor oficiale pe care le dețin, asupra unor cauze aflate pe rol, dar mai ales asupra hotărâri judecătorești definitive, respectarea deontologiei profesionale/conduita particulară a personalului.

În ceea ce privește percepția de la nivelul **parchetelor** cu privire la **vulnerabilitățile privind independența sistemului judiciar**, trebuie precizat că parchetele, în majoritate, au arătat că acestea sunt pe de o parte, lipsa de resurse umane/materiale și insuficienta autonomie financiară a sistemului, iar pe de altă parte, cadrul legislativ care reglementează modul de organizare și funcționare a sistemului judiciar și lipsa de coerență și multitudinea actelor normative în toate/majoritatea domeniilor de reglementare. Alți posibili factori de risc pentru independența sistemului judiciar, marcați de parchete, au fost: lipsa de previzibilitate a diferitelor aspecte privind statutul magistraților, în condițiile contestării în mod public a unora dintre acestea, modul de multe ori negativ în care instituțiile media relatează aspectele ținând de funcționarea sistemului judiciar, degradarea prestigiului justiției și a statutului social al magistraților. O singură unitate de parchet a menționat gradul de cunoaștere al cetățenilor cu privire la rolul, organizarea și funcționarea justiției.

În concret, instanțele au considerat că, pe parcursul anului judiciar, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media (50%), prin acțiuni ale Executivului (37,50 %) și doar un procent de 12,50 % a menționat în acest sens acțiuni ale Legislativului.

Parchetele au răspuns în mod similar instanțelor, dar, într-un procent puțin diferit. Astfel, în procent de 56,25%, parchetele au arătat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată, în principal, prin acțiuni ale mass-media, restul de 43,75% apreciind că factorul de risc l-au constituit acțiuni ale Executivului. Spre deosebire de instanțe, parchetele nu au apreciat că, în cursul anului 2012, independența justiției a fost amenințată prin acțiuni ale Legislativului.

În aceste condiții, **Consiliul Superior al Magistraturii, în calitatea sa de garant al independenței justiției, va acționa în continuare în vederea menținerii și dezvoltării principiilor independenței, imparțialității și eficienței în activitatea instanțelor și parchetelor.**